

نگاهی نو به مجموعه قوانین (الحزین) اصلاحات

مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی

قانون محاسبات عمومی به همراه کلیه آیین نامه های اجرایی و قانون دیوان محاسبات کشور
قانون تکلیف بخشی از مقررات مالی دولت و الحاق مقررات ۲۰۱ به این قانون
به همراه کلیه آیین نامه های اجرایی
قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین و ...

مجموعه قوانین و مقررات
مالی و محاسباتی

نکات برجسته این مجموعه

- عنوان گذاری تمام مواد قانون جهت مطالعه بهتر
- مشخص نمودن نکات کلیدی و کاربردی هر ماده
- بررسی ارجاعات و ارتباطات مواد قانون با یکدیگر
- فهرست کتب، بخش ها، فصول و مباحث قانون

لیست قوانین موسسه توازن

- ۱- قانون اساسی
- ۲- قانون مدنی و مقررات مرتبط
- ۳- قانون تجارت و مقررات مرتبط
- ۴- قانون آیین دادرسی مدنی و مقررات مرتبط
- ۵- قانون مجازات اسلامی و مقررات مرتبط
- ۶- قانون آیین دادرسی کیفری و مقررات مرتبط
- ۷- قانون ثبت اسناد و املاک و مقررات مرتبط
- ۸- قانون بهره داری زمین شهری - نوسازی و عمران -
- ۹- آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور
- ۱۰- مجموعه قوانین و مقررات آرای - زمین شهری -
- ۱۱- مجموعه قوانین و مقررات استنفاد و استلزام عمومی
- ۱۲- قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی -
- ۱۳- مجموعه قوانین و مقررات بیمه
- ۱۴- قانون بیمه اجباری خسارات وارده شده به اشخاص ثالث
- ۱۵- قانون بودجه کل کشور
- ۱۶- قانون صدور چک
- ۱۷- مجموعه قوانین و قوانین مازوری (داخلی و بین المللی)
- ۱۸- قانون ثبت اسناد و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری
- ۱۹- مجموعه قوانین و مقررات اداری و استنفاد -
- ۲۰- آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لزوماً است -
- ۲۱- مجموعه قوانین اجرایی احکام کیفری و مدنی
- ۲۲- قانون اجرای احکام مدنی

cover design: M. Kazali
0212-2882028

سید محمد کیان

زبان: فارسی
موضوع: حقوق

فهرست مطالب

۷۱

۶۱۴

۶۷۸

تور

۶۸۱

۵

۶۸۸

۶۸۹

۶۹۱

۶۹۱

۷۰

۷۰

۷۰

۷۰

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

۷۱

از قانون اساسی ۹

قانون دیوان محاسبات ۱۳

قانون اصلاح قانون دیوان محاسبات ۲۴

قانون اصلاح قانون دیوان محاسبات کشور ۲۷

استفسار به قانونی راجع به تبصره ۱ ماده ۲۸ قانون دیوان محاسبات کشور ۳۳

دستور العمل تبصره ماده ۲۹ قانون دیوان محاسبات کشور و اصلاحات بعدی آن ۳۳

قانون آیین نامه مالی، محاسباتی و عملیاتی دیوان محاسبات کشور ۳۵

قانون محاسبات عمومی کشور ۴۵

قانون الحاق دو بند به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ۹۳

قانون الحاق جهاد دانشگاهی به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ۹۳

قانون الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ۹۴

قانون الحاق سازمان دانش آموزی جمهوری اسلامی ایران به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ۹۴

قانون الحاق مشوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی ۹۵

آیین نامه و معاملات مربوط به اعتبارات جاری مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی ۹۵

تستور العمل اجرایی مربوط به دیون بلا محل موضوع مواد (۸) و (۵۸) قانون محاسبات عمومی کشور ۹۹

آیین نامه مربوط به شرایط و مقررات انتخاب و حدود وظایف و مسئولیت های امین اسوا ۱۰۴

آیین نامه اجرایی ماده ۳۴ قانون محاسبات عمومی کشور ۱۱۴

آیین نامه موقت سیرده شماره ۱۳۶۶/۷۱۶ - ۱۹۸۸/۳۹۳۶۷/۲۴ ..... ۱۱۷

آیین نامه تمرکز وجوه درآمد و سیرده موضوع ماده ۴۳ قانون محاسبات عمومی شماره ۳۵۸۸۱ ..... ۱۱۸

دستور العمل اجرایی آیین تمرکز وجوه درآمد و سیرده موضوع ماده ۴۳ قانون محاسبات عمومی کشور ۱۲۷

آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۴۶ قانون محاسبات عمومی کشور ۱۳۱

کتاب: مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی ایران - ۱۳۴۲ - ۱۳۴۱	مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی ایران - ۱۳۴۲ - ۱۳۴۱
ایران قوانین و مقررات	Iran Laws, etc
مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی ایران - ۱۳۴۲ - ۱۳۴۱	مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی ایران - ۱۳۴۲ - ۱۳۴۱
نویسندگان نام	نویسندگان نام
شخصیات مشهور	شخصیات مشهور
تاریخ	تاریخ
موضوع فهرست موضوعی	موضوع فهرست موضوعی
ایران محاسبات کشور - قوانین و رویهها	ایران محاسبات کشور - قوانین و رویهها
Supreme Audit Court of Iran - Rules and practice	Supreme Audit Court of Iran - Rules and practice
سازمانهای دولتی - امور مالی - قوانین و مقررات - ایران	سازمانهای دولتی - امور مالی - قوانین و مقررات - ایران
Administrative agencies - Finance - Law and legislation - Iran	Administrative agencies - Finance - Law and legislation - Iran
بودجه - قوانین و مقررات - ایران	بودجه - قوانین و مقررات - ایران
Budget - Law and legislation - Iran	Budget - Law and legislation - Iran
آیین نامهها - ایران	آیین نامهها - ایران
By-laws - Iran	By-laws - Iran
۱۳۶۶/۷۱۶ / ۳۹۳۶۷/۲۴	۱۳۶۶/۷۱۶ / ۳۹۳۶۷/۲۴
۳۳۸۸۱	۳۳۸۸۱
۱۳۴۲ - ۱۳۴۱	۱۳۴۲ - ۱۳۴۱

مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی

ناشر: انتشارات هزار رنگ

تدوین: سید محمد کیان

توبیت و سال چاپ: پانزدهم - ۱۴۰۲

ناظر فنی: حسین رسولی

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۷-۲۴-۳

قیمت: ۳۷۰/۰۰۰ تومان

مرکز پخش: کتابفروشی رسولی، تهران، خ انقلاب، خ اردیبهشت

پلاک ۹۲، تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

- آیین نامه دادن مهلت و نحوه تسطیح بدهی اشخاص به وزارتخانه و مؤسسات دولتی و خسارت تأخیر تأدیه موضوع ماده ۴۷ قانون محاسبات عمومی کشور با اصلاحیه شماره : ۲۳۸۲۴-۳۳۱۶-ت. تاریخ : ۱۳۸۲-۰۵-۱۱ ..... ۱۳۸
- دستورالعمل انواع هزینه های مستمر و شرایط آن موضوع ماده (۵۱) قانون محاسبات عمومی کشور ۱۴۰
- آیین نامه نحوه واگذاری و میزان و ترتیب استفاده از انواع تنخواه گردان های موضوع ماده (۵۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۷ ..... ۱۴۲
- آیین نامه پیش برداخت و علی الحساب موضوع ماده (۶۱) قانون محاسبات عمومی کشور ۱۵۳
- آیین نامه افتتاح اعتبار اسناد موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور ۱۵۶
- قانون شرایط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیردولتی موضوع ماده (۷۱) قانون محاسبات عمومی کشور ۱۵۸
- آیین نامه موضوع ماده ۷۴ قانون محاسبات عمومی کشور ۱۶۱
- دستورالعمل اجرایی روش ابلاغ اعتبار موضوع ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی کشور ۱۶۶
- آیین نامه جاب و سحقی مطبوعات دولتی موضوع بند ۱۳ ماده ۷۹ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۰ ..... ۱۶۹
- دستورالعمل موضوع تبصره (۴) ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور شماره ۱۳۶۸/۵/۱۱-۵۳/۵۹۱۷۵/۱۵۵۱۳ ..... ۱۷۱
- دستورالعمل اجرایی ماده ۹۷ قانون محاسبات عمومی کشور شماره ۵۳/۱۰۸۲۸/۵۲۴۴۱ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۴ ..... ۱۷۴
- تصویب نامه موضوع ماده ۱۱۸ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۵/۲۴ ..... ۱۷۷
- دستورالعمل اجرایی ماده (۱۳۳) قانون محاسبات عمومی کشور ۱۷۸
- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۱۸۰
- آیین نامه اجرایی ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۰
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۱
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۲۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۵
- آیین نامه اجرایی ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۷
- آیین نامه اجرایی ماده (۲۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۳۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۳۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۴۱

- آیین نامه اجرایی ماده (۳۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۴۳
- آیین نامه اجرایی ماده ۳۵ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۴۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۳۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۴۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۴۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۴۷
- آیین نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره (۱) ماده (۴۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۵۰
- آیین نامه اجرایی ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۵۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۶۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۵۷
- آیین نامه اجرایی ماده (۸۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۵۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۶۲
- آیین نامه اجرایی ماده (۹۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۶۹
- آیین نامه اجرایی ماده ۱۰۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۷۱
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۷۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۱۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲۷۷
- قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) ۲۷۷
- قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۰۱
- آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۴۹
- اصلاح آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۵۸
- آیین نامه اجرایی تبصره اصلاحی بند (ب) ماده (۱) قانون هدفمند کردن پارلمان، موضوع جز (۴) بند (الف) ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۵۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۶۳
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۶۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۸) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۶۶
- آیین نامه اجرایی تبصره بند (۱) ماده (۲۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۶۸

- آیین نامه اجرایی بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۶۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳) ۳۷۲
- قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور ۳۷۷
- قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۲/۴/۱۶ و اصلاحات بعدی آن ۴۴۹
- قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴/۱/۱۶ ..... ۴۵۱
- قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ ..... ۴۵۵
- لایحه قانونی راجع به منع مناخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲ ..... ۴۷۶
- قانون تسهیل اخذ پورسانت در معاملات خارجی مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷ ..... ۴۷۹
- قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم تأمین و توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۶۵.۸.۲۱ ..... ۴۸۰
- قانون نحوه اعمال نظارت بر کاهش هزینه های غیر ضرور و جلوگیری از تجمل گرایی مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۷ ..... ۴۸۱
- لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زاید مصوب ۱۳۵۸/۷/۴ ..... ۴۸۲
- آیین نامه چگونگی استفاده از خودروهای دولتی مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۱ هیأت وزیران ۴۸۲
- قانون مصونیت نصدی بیش از یک شغل ۱۳۷۳/۱۰/۱۴ ..... ۴۹۳
- از قانون مجازات اسلامی تعزیرات مصوب ۱۳۷۵ ..... ۴۹۵
- قانون الحاق یک ماده به قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۵۵۱
- آیین نامه پیش پرداخت علی الحساب موضوع ماده ۶۱ قانون محاسبات عمومی کشور ۵۵۲
- قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۳/۱/۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام ۵۵۵
- آیین نامه معاملات دولتی مصوب ۱۳۴۹/۱۲/۲۷ و اصلاحیه مصوب ۱۳۵۰/۲/۱۱ ..... ۵۷۴
- آیین نامه تضمین برای معاملات دولتی ۵۹۰

- قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد ۶۱۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۶۷۸
- آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ ..... ۶۸۱
- آیین نامه اجرایی ماده (۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در خصوصین امکان تهناتر بدهی های مالیاتی اشخاص (حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی) با مطالبات شان از شرکت های دولتی ۶۸۸
- آیین نامه اجرایی ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۶۸۹
- آیین نامه اجرایی ماده (۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۶۹۲
- آیین نامه ساماندهی تبلیغات کالاهای و خدمات موضوع ماده (۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۶۹۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ ..... ۶۹۸
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۰۰
- آیین نامه اجرایی ماده (۱۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۰۳
- آیین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۰۸
- آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۱۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۲۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۱۶
- آیین نامه اجرایی ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۱۷
- آیین نامه اجرایی ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۲۱
- آیین نامه اجرایی ماده (۴۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ ..... ۷۲۴
- آیین نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۲۵
- آیین نامه اجرایی ماده (۵۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۲۸
- آیین نامه اجرایی ماده (۵۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۷۳۱
- آیین نامه اموال دولتی مصوب ۱۳۷۲/۱۲/۲۷ ..... ۷۳۲
- آیین نامه مربوط به شرایط و طرز انتخاب و حدود وظایف و مسؤولیتهای امین اموال مصوب ۱۳۷۶/۱/۱۵ ..... ۷۴۲

این نامه متنی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۳۰	۷۵۰
قانون تفریح بودجه سالهای پس از انقلاب مصوب ۱۳۶۵/۲/۲۲	۷۵۳
قانون ضوابط پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیر دولتی	۷۵۸
مقررات برگزاری مناقصات نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۱/۳	۷۶۰
دستورالعمل طبقه بندی اقتصادی هزینه های دولت	۷۸۰
طبقه بندی اقتصادی هزینه ای	۷۹۲
طبقه بندی اقتصادی هزینه ای	۸۰۴

از قانون اساسی

اصل چهل و سوم: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می شود:

- ۱ - تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.
- ۲ - تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.
- ۳ - تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کارچنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.
- ۴ - رعایت آزادی انتخاب شغل، و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری.
- ۵ - منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و جرم.
- ۶ - منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات.
- ۷ - استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.
- ۸ - جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.
- ۹ - تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

اصل چهل و چهارم: نظام اقتصادی جمهور اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند اینها است که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است. بخش تعاونی شامل شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می شود. بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می شود که مکمل فعالیتهای اقتصادی دولتی و تعاونی است. مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابق باشد و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است. تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می کند.

اصل چهل و پنجم: انفال و ثروتهای عمومی از قبیل زمینهای موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه، رودخانه ها و سایر آبهای عمومی، کوهها، دره ها، جنگلها، نیزارها، بیشه های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث، اموال مجهول المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می شود در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می کند.

اصل چهل و ششم: هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچکس نمی تواند به عنوان مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.

اصل چهل و هفتم: مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می کند.

اصل چهل و هشتم: در بهره برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استانها و توزیع فعالیتهای اقتصادی میان استانها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس داشته باشد.

اصل چهل و نهم: دولت موظف است ثروتهای ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوء استفاده از موقوفات، سوء استفاده از مقاطعه کاریها و معاملات دولتی، فروش زمینهای موات و مباحات اصلی، دایر کردن اماکن قساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجرا شود.

اصل پنجاهم: در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعدی در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می گردد. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.

اصل پنجاه و یکم: هیچ نوع مالیات وضع نمی شود مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می شود.

اصل پنجاه و دوم: بودجه سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می گردد. هر گونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

اصل پنجاه و سوم: کلیه دریافتهای دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکزی شود و همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می گیرد.

اصل پنجاه و چهارم: دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی می باشد سازمان و اداره امور آن در تهران و مراکز استانها به موجب قانون تعیین خواهد شد.

اصل پنجاه و پنجم: دیوان محاسبات به کلیه حسابهای وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و سایر دستگاه هایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می کنند به ترتیبی که قانون مقرر می دارد رسیدگی یا حسابرسی می نماید که هیچ هزینه ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حسابها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع آوری و گزارش تفریح بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

اصل یکصد و چهل و یکم: رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی توانند بیش از یک شغل دولتی داشته باشند و داشتن هر نوع شغل دیگر در مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا مؤسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی و وکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی، جز شرکتهای تعاونی ادارات و مؤسسات برای آنان ممنوع است. سمتهای آموزشی در دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی از این حکم مستثنی است.

اصل یکصد و هفتاد و چهارم: بر اساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در دستگاه های اداری سازمانی به نام "سازمان بازرسی کل کشور" زیر نظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می گردد. حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می کند.

قانون دیوان محاسبات

مصوب ۱۳۶۱/۱۱/۱۱ و اصلاحات بعدی

فصل اول - هدف

ماده ۱ - هدف دیوان محاسبات کشور با توجه به اصول مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از اعمال کنترل و نظارت مستمر مالی به منظور پاسداری از بیت المال از طریق:

الف - کنترل عملیات و فعالیتهای مالی کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و سایر دستگاههایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می کنند.

ب - بررسی و حسابرسی وجوه مصرف شده و درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار در ارتباط با سیاستهای مالی تعیین شده در بودجه مصوب با توجه به گزارش عملیاتی و محاسباتی مأخوذه از دستگاههای مربوطه.

ج - تهیه و تدوین گزارش تفریح بودجه به انضمام نظرات خود و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی.

فصل دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۲ - حسابرسی یا رسیدگی کلیه حسابها درآمد و هزینه و سایر دریافتها و پرداختها و نیز صورتهای مالی دستگاهها از نظر مطابقت با قوانین و مقررات مالی و سایر قوانین مربوط و ضوابط لازم الاجرا.

تبصره - منظور از دستگاهها در این قانون کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و سایر واحدها که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می نمایند و به طور کلی هر واحد اجرایی که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود می باشد. واحدهایی که شمول مقررات عمومی در مورد آنها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول این تعریف می باشند.

ماده ۳ - بررسی وقوع عملیات مالی در دستگاهها به منظور اطمینان از حصول ارسال صحیح و به موقع درآمد و یا انجام هزینه و سایر دریافتها و پرداختها.

ماده ۴ - رسیدگی به موجودی حساب اموال و داراییهای دستگاهها.

ماده ۵ - بررسی جهت اطمینان از برقراری روشها و دستورالعملهای مناسب مالی و کاربرد مؤثر آنها در جهت نیل به اهداف دستگاههای مورد رسیدگی.

ماده ۶ - اعلام نظر در خصوص لزوم وجود مرجع کنترل کننده داخلی و یا عدم کفایت مرجع کنترل کننده موجود در دستگاههای مورد رسیدگی با توجه به گزارشات حسابرسیها و رسیدگیهای انجام شده جهت حفظ حقوق بیت المال.

ماده ۷ - رسیدگی به حساب کسری ابواب جمعی و تخلفات مالی و هر گونه اختلاف حساب مأمورین ذیربط دولتی در اجرای قوانین و مقررات به ترتیب مقرر در این قانون.
 ماده ۸ - تجزیه و تحلیل لایحه تفریح بودجه ارسالی از طرف قوه مجریه بر اساس نتایج حاصل از بررسیهای رسیدگیها و یا حسابرسیهای انجام شده تهیه و ارائه گزارش حاوی نظرات به مجلس شورای اسلامی.

ماده ۸ - (الحاقی ۱۳۸۱/۰۲/۱۵) دیوان محاسبات کشور در جهت انجام وظایف قانونی خود در حدود اعتبارات مصوب می تواند از خدمات حسابرسان بخش خصوصی استفاده نماید. حسابرسان مذکور پس از تأیید صلاحیت توسط دیوان محاسبات به عنوان حسابرس مورد تأیید آن دیوان محسوب می گردند.
 تبصره - (الحاقی ۱۳۸۱/۰۲/۱۵) آئین نامه اجرائی این قانون ظرف سه ماه توسط دیوان محاسبات کشور تهیه و به تصویب کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

فصل سوم - سازمان و تشکیلات

ماده ۹ - دیوان محاسبات کشور مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی می باشد و در امور مالی و اداری استقلال داشته و اعتبار مورد نیاز آن بایشتهاد دیوان مذکور پس از تأیید کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی جداگانه در لایحه بودجه کل کشور منظور می شود. تشخیص، انجام تعهد و تسجیل هزینه های آن با رعایت قوانین و مقررات از وظایف رئیس دیوان محاسبات و یا کسانی است که از طرف وی مجاز به این امور بشوند.

تبصره - (الحاقی ۱۳۷۰/۰۵/۲۰) دیوان محاسبات کشور از لحاظ مقررات مالی تابع آئین نامه خاصی خواهد بود که ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه تهیه و با رعایت اصل ۷۳ قانون اساسی جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می گردد.

ماده ۱۰ - مقر دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی و تصویب نمایندگان ملت انتخاب می شود.

تبصره - برکناری رئیس دیوان محاسبات با پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و با تصویب اکثریت نمایندگان انجام می گیرد.

ماده ۱۱ - رئیس دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی و تصویب نمایندگان ملت انتخاب می شود.

تبصره - برکناری رئیس دیوان محاسبات با پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و با تصویب اکثریت نمایندگان انجام می گیرد.

ماده ۱۲ - (اصلاحی ۱۳۷۰/۰۵/۲۰) دیوان محاسبات کشور دارای یک دادسرا و حداقل سه و حداکثر هفت هیأت مستشاری می باشد. هر هیأت مرکب از سه مستشار است که یکی از آنها رئیس هیأت خواهد بود.

تبصره - (منسوخه ۱۳۷۰/۰۵/۲۰) هر منطقه شامل چند استان و مقر هر هیأت مستشاری در مرکز یکی از استانهای مربوط خواهد بود.

ماده ۱۳ - دادسرای دیوان محاسبات کشور از یک دادستان و تعداد کافی دادیار و یک دفتر تشکیل می شود.

ماده ۱۴ - دادستان دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی و تصویب نمایندگان ملت انتخاب می شود. برکناری دادستان دیوان محاسبات به پیشنهاد کمیسیون دیوان محاسبات و با تصویب اکثریت نمایندگان مجلس خواهد بود.

ماده ۱۵ - سایر اعضای تشکیلات دیوان محاسبات کشور عبارتند از:

الف - چهار معاون

ب - تعداد مشاور لازم.

ج - تعداد کافی حسابرس و کارشناس.

د - مستخدمین اداری.

ماده ۱۶ - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) انتخاب هیأت‌های مستشاری از طریق

زیر به عمل می‌آید:

رئیس دیوان محاسبات کشور پس از دریافت حکم حداقل اسامی پانزده نفر از افراد امین و متدین و کاردان را حتی‌الامکان از میان افراد واجد شرایط دیوان محاسبات کشور به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس پیشنهاد خواهد نمود. کمیسیون از بین افراد مذکور حداقل ۹ نفر را به عنوان اعضای اصلی هیأت مستشاری و سه نفر را به عنوان اعضای جانبین انتخاب و به رئیس دیوان محاسبات کشور معرفی خواهد کرد.

تبصره - (منسوخه ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) چنانچه معرفی ۴۰ نفر جهت انتخاب اعضای هیئتهای مستشاری برای رئیس دیوان محاسبات بدلیل موجه در یک نوبت ممکن نباشد، رئیس دیوان مزبور موظف است ظرف دو ماه پس از دریافت حکم در نوبت اول اسامی حداقل ۲۰ نفر را به کمیسیون دیوان محاسبات معرفی و در صورتیکه در مدت مذکور معرفی نکرد مستعفی شناخته میشود و پس از ۴ ماه از معرفی بیست نفر اول باید بیست نفر دوم را معرفی نماید.

تبصره ۱ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) افزایش تعداد هیأت‌های مستشاری و تعیین رؤسای هیأت‌ها و صدور حکم مستشاران از وظایف رئیس دیوان محاسبات کشور می‌باشد.

تبصره ۲ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) در صورت نیاز به افزایش هیأت‌های مستشاری رئیس دیوان محاسبات کشور به ازای هر هیأت پنج نفر را که واجد شرایط مذکور در این ماده باشند، به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس معرفی خواهد نمود. کمیسیون از میان افراد پیشنهادی سه نفر را به عنوان عضو اصلی

نکته براری ۱

هیأت مستشاری و یک نفر را به عنوان عضو جانبین انتخاب و به رئیس دیوان محاسبات کشور معرفی خواهد کرد.

ماده ۱۷ - (منسوخه ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) مستشاران دیوان محاسبات کشور پس از افتتاح هر دوره قانونگذاری از بین کارکنان امین و متدین و متخصص در امور دیوان محاسبات و یا افراد دیگر واجد شرایط مذکور در این ماده انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۸ - رئیس و دادستان و اعضای هیأت‌های مستشاری تا انتخاب و معرفی اعضای جدید در هر دوره قانونگذاری به کار خود ادامه خواهند داد و انتخاب مجدد آنها بلا مانع است.

ماده ۱۹ - جلسات هیأت‌های مستشاری با حضور سه نفر رسمیت خواهد داشت و آراء صادره با اکثریت معتبر است. در مواردی که عده آنها کمتر از سه نفر باشد به درخواست هیأت از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور کمیود از بین مستشاران سایر هیأت‌ها انتخاب و در رسیدگی و اتخاذ تصمیم شرکت خواهند نمود.

ماده ۲۰ - اعضای جانبین موضوع ماده ۱۶ با انتخاب و از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور در موارد ذیل به عضویت هیأت‌های مستشاری درخواست خواهند آمد:

۱ - در مورد فوت یا استعفا یا بازنشستگی یکی از اعضای هیأت‌ها.

۲ - در مواردی که هر یک از مستشاران به عثی برای مدتی بیش از ۴ ماه متوالی از انجام وظیفه بازماند.

تبصره - اعضای جانبین قبل از این که به موجب این ماده به کار دعوت شوند وظایفی را که از عارف دستگاه‌های مربوط به آنها ارجاع می‌شود انجام خواهند داد.

ماده ۲۱ - دادستان دیوان محاسبات کشور در حدود قوانین و مقررات مالی در حفظ حقوق بیت‌المال اقدام می‌نماید و در انجام وظایف خود می‌تواند به هر یک از دستگاه‌ها شخصاً مراجعه و یا این مأموریت را به یکی از داریاران محول نماید.

تبصره ۱ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) هر گاه در مواعد مقرر حساب ماهانه یا سالانه و صورت‌های مالی و هر نوع سند و یا مدرک مورد نیاز در اختیار دیوان

نکته براری ۱

محاسبات کشور قرارنگیرد. دادستان دیوان محاسبات کشور موظف است به محض اعلام و علیه مسوول یا مسوولین امر دادخواست تنظیم و جهت طرح در هیات‌های مستشاری به رئیس دیوان محاسبات کشور ارسال نماید.

تبصره ۲ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) دادستان دیوان محاسبات کشور موظف است به مورد کسری ابوابجمعی مسوولین و موارد مذکور در ماده ۲۳ این قانون و همچنین سایر مواردی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دیوان محاسبات کشور می‌باشد و رسیدگی و پس از تکمیل پرونده یا صدور دادخواست مراتب را جهت طرح در هیات‌های مستشاری به رئیس دیوان محاسبات کشور اعلام دارد.

تبصره ۳ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) رئیس دیوان محاسبات کشور مکلف است حداکثر ظرف ده روز دادخواست دادستان را به هیات‌های مذکور ارجاع دهد.

ماده ۲۴ - دیوان محاسبات کشور از لحاظ مقررات استخداً تابع آیین‌نامه خاصی خواهد بود که از طرف دیوان مزبور تهیه و با رعایت اصل ۲۴ قانون اساسی به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد و تا تصویب آیین‌نامه فوق‌الذکر تابع قانون استخدام کشوری خواهد بود.

فصل چهارم - نحوه کار هیات‌های مستشاری

ماده ۲۳ - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) هیات‌های مستشاری علاوه بر موارد مذکور در این قانون به موارد زیر نیز رسیدگی و ائتشاء رأی می‌نمایند:

الف - عدم ارائه صورتهای مالی و حساب درآمد و هزینه، دفاتر قانونی و صورتحساب کسری و یا اسناد و مدارک در موعد مقرر به دیوان محاسبات کشور.

ب - تعهد زائد بر اعتبار و یا عدم رعایت قوانین و مقررات مالی.

ج - عدم واريز به موقع درآمد و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در بودجه عمومی به حساب مربوطه و همچنین عدم واريز وجوهی که به عنوان سپرده یا وجه‌الضمان و یا وثیقه و یا تضامن آنها دریافت می‌گردد.

د - عدم پرداخت به موقع تعهدات دولت که موجب ضرر و زیان به بیت‌المال می‌گردد.

ه - سوء استفاده، غفلت و تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی و یا هر خرج یا تصمیم نادرست که باعث اتلاف یا تضییع بیت‌المال شود.

و - پرونده‌های کسری ابوابجمعی مسوولین مربوطه.

ز - ایجاد موانع و محظورات غیر قابل توجیه از ناحیه مسوولین ذربط دستگاهها در قبال ممیزین و یا حسابرسها و سایر کارشناسان دیوان محاسبات کشور در جهت انجام وظایف آنان.

ح - پرداخت و دریافت‌هایی که خلاف قوانین موجود به دستور کتبی مقامات مسوول صورت گیرد.

ط - تأیید و یا صدور رأی نسبت به گزارشات حسابرسان داخلی و خارجی شرکت‌ها و مؤسسات و سازمانهای مربوطه.

ی - رسیدگی و صدور رأی نسبت به گزارش‌های حسابرسی و گواهی حسابهای صادره توسط دیوان محاسبات کشور.

تبصره - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) این هیات‌ها در صورت احراز وقوع جرم و یا تخلف از ناحیه مسوول یا مسوولین ضمن اعلام رأی پرونده را جهت صدور حکم مقتضی به مراجع صالحه ارسال خواهند داشت.

تبصره ۲ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) هیات‌ها در صورت احراز وقوع جرم ضمن اعلام رأی نسبت به ضرر و زیان وارده، پرونده را از طریق دادرسی دیوان محاسبات کشور برای تعقیب به مراجع قضایی ارسال خواهد داشت.

تبصره ۳ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) آرای هیات‌های مستشاری در موارد بندهای «الف» و «ب» و «ج» تبصره ۱ این ماده قطعی و لازم‌الاجراء است و در مورد بندهای «د» و «ه» در مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ در هیاتی مرکب از سه نفر از مستشاران که در پرونده مطروحه سابقه رأی نداشت باشند با تعیین رئیس دیوان محاسبات کشور قابل تجدید نظر می‌باشد.

ماده ۲۴ - هر گاه ثابت شود که از ناحیه مسئولان بدون سوء نیت ضرری به بیت‌المال وارد شده است از طرف هیاتهای مستشاری رأی به جبران آن طبق ماده ۲۸ این قانون صادر خواهد شد و در مورد تخلفاتی که ناشی از دستور رئیس جمهوری و نخست‌وزیر و وزراء بوده و اثر مالی داشته باشد علاوه بر جبران ضرر گزارش لازم حسب مورد جهت استحضار و اخذ تصمیم به مجلس داده خواهد شد.

ماده ۲۵ - هر گاه دیوان محاسبات کشور ضمن انجام وظایف به یکی از جرایم عمومی برخورد نماید مکلف است موضوع را از طریق دادستان دیوان محاسبات کشور برای تعقیب به مراجع قضایی اعلام نماید. این امر مانع از ادامه رسیدگی مزبور در دیوان محاسبات کشور نخواهد بود.

ماده ۲۶ - آراء دیوان محاسبات کشور را دادستان و یا نماینده او برای اجراء به دستگاههای مربوطه ابلاغ و نسخهای از آن را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و در اجرای آنها مراقبت می‌نمایند. در صورتی که آراء مزبور بلااجرا بماند دادستان دیوان محاسبات کشور موظف است مراتب را به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید.

ماده ۲۷ - هیاتهای مستشاری اسناد و مدارکی را که مورد تقاضای دادستان دیوان محاسبات کشور باشد در اختیار مشارالیه می‌گذارد.

ماده ۲۸ - آراء هیاتهای مستشاری ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ به محکوم‌علیه از طرف وی و دادستان قابل تجدید نظر است. مرجع تجدید نظر منحصراً به موارد اعتراض رسیدگی و مبادرت به صدور حکم می‌نماید حکم صادره قطعی است. در صورتی که رأی صادره هیاتهای مستشاری مستند به قبول محکوم‌علیه و دادستان باشد و یا حضوری بوده و ابلاغ نیز واقعی باشد با انقضای موعده مذکور این رأی قطعی و لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره ۱ - مرجع رسیدگی به تقاضای تجدید نظر محکمه صالحه است که تشکیل می‌شود از یک نفر حاکم شرع به انتخاب شورای عالی قضایی و دو نفر از مستشاران دیوان محاسبات به عنوان کارشناس و به انتخاب رئیس دیوان که در پرونده مطروحه

نکته برداری :

سابقه رأی نداشته باشند. محل تشکیل محکمه مذکور در تهران خواهد بود. شرکت دو نفر از مستشاران الزامی بوده و محکمه بدون حضور آنان رسمیت ندارد اما نظر مستشاران مشورتی بوده و مؤثر در حکم نخواهد بود ولی آنان موظف به اظهار نظر کتبی بوده و حاکم شرع بدون گرفتن نظر مشورتی مستشاران حکم نخواهد کرد.

تبصره ۲ - در مواردی که ابلاغ واقعی آراء هیاتها میسر نباشد و نیز در مورد آرای غیابی با انقضای موعده مقرر در ماده ۲۸ دادستان دیوان محاسبات مکلف است پرونده را به انضمام رأی صادره و با اظهار نظر به مرجع تجدید نظر مذکور در تبصره یک این ماده ارسال نماید. اعلام قطعیت با مرجع تجدید نظر مذکور در تبصره یک این ماده خواهد بود.

ماده ۲۹ - تقاضای اعاده دادرسی در موارد زیر قبول می‌شود:

الف - در صورتی که در نوشتن ارقام یا در عملیات حسابداری اشتباهی شده باشد.

ب - در صورتی که ضمن رسیدگی به سایر حسابها ثابت شود که اقلامی به حساب نیامده و یا مکرر به حساب آمده است.

ج - هر گاه پس از صدور رأی و حکم اسنادی به دست آید که محرز شود اسناد مزبور در موقع رسیدگی موجود بوده لیکن به عللی در دسترس نبوده و یا مورد توجه هیات قرار نگرفته باشد.

د - هر گاه رأی و حکم به استناد اسنادی صادر شده که معمول بودن اسناد مزبور در مراجع دادگستری به حکم قطعی ثابت شده باشد.

تبصره ۱ - تقاضای اعاده دادرسی در محکمه‌ای رسیدگی و مورد صدور حکم واقع می‌شود که حکم قبلی را صادر نموده است و منحصر به قسمتهایی از حساب است که مورد تقاضای اعاده دادرسی واقع شده است تقاضای اعاده دادرسی موجب توقف اجرای حکم نیست مگر پس از اخذ تأمین مقتضی.

تبصره ۲ - محکمه مکلف است ظرف یک ماه نظر خود را مبنی بر قبول و یا رد تقاضای اعاده دادرسی اعلام نماید.

نکته برداری :

ماده ۳۰ - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) رسیدگی به پرونده‌ها در هیأت‌های مستشاری و محکمه تجدید نظر تابع تشریفات آیین دادرسی نبوده و هیأت‌های مستشاری و یا حاکم شرع از طریق دیوان محاسبات کشور دستور تعیین وقت رسیدگی خواهند داد. دفتر بلافاصله به هر نحوی که ابلاغ وقت ممکن باشد و وقت رسیدگی را به ابلاغ اشخاصی که حضور آنان در جلسه رسیدگی لازم است، می‌رساند. هیأت و یا محکمه پس از استماع نظر دادستان و یا نماینده او مبادرت به صدور رأی و یا حکم می‌نماید. ابلاغ آرای هیأت‌های مستشاری و محکمه تجدید نظر نیز بلافاصله به ترتیب فوق انجام می‌گیرد. عدم حضور اشخاص ذیربط پس از ابلاغ وقت مانع رسیدگی نخواهد بود.

تبصره ۱ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) در صورتیکه ابلاغ وقت به وسیله دفتر دیوان محاسبات کشور میسر نباشد، ضابطین دادگستری سراسر کشور مکلف به ابلاغ اوراق دفتر مذکور می‌باشند.

تبصره ۲ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) ابلاغ آرای هیأت‌های مستشاری و محکمه تجدید نظر نیز بلافاصله به ترتیب فوق انجام می‌گیرد.

ماده ۳۱ - هر گاه یکی از هیأت‌های مستشاری ضمن رسیدگی متوجه شود موردی که قبلاً رسیدگی و نسبت به آن رأی صادر گردیده است از موارد اعاده دادرسی است باید حسب مورد مراتب را کتباً به محکوم‌علیه یا دادستان اعلام کند.

ماده ۳۲ - تصحیح و رفع ایرام آراء هیأت‌های مستشاری و احکام دادگاه تجدید نظر با هیأت‌ها و دادگاه صادرکننده رأی و حکم می‌باشد.

ماده ۳۳ - مطالبات دولت ناشی از آراء و احکام قطعی صادره بر طبق مقررات اجرایی احکام مراجع قضایی خواهد بود.

ماده ۳۴ - رسیدگی و صدور رأی از دیوان محاسبات کشور و همچنین احکام مرجع تجدید نظر مبنی بر جبران خسارت در مورد اشخاص مانع‌رسان رسیدگی و محکومیت آنان به مجازات‌های اداری یا تعقیب کیفری در مراجع صالحه نخواهد بود.

ماده ۳۵ - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) دادرسی دیوان محاسبات کشور می‌تواند درخواست تأمین خواسته و یا محکوم به را از محکمه تجدید نظر بنماید. محکمه مذکور در صورتی که دلایل درخواست تأمین را کافی بداند، قرار مقتضی صادر می‌نماید. قرار مذکور طبق مقررات اجرائی مربوطه به احکام تأمین خواسته قابل اجراء می‌باشد.

ماده ۳۶ - هیأت عمومی با حضور حداقل سه چهارم از مستشاران اصلی دیوان محاسبات کشور یا دعوت و به ریاست رئیس دیوان محاسبات کشور برای رسیدگی به موارد زیر تشکیل می‌شود. تصمیمات هیأت با رأی اکثریت مطلق حاضرین در جلسه معتبر است.

الف - ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در انجام وظایف هیأت‌های مستشاری

ب - صدور رأی در خصوص تفریح بودجه و گزارش نهایی آن.

ج - سایر مواردی که رئیس دیوان محاسبات کشور تشکیل هیأت عمومی را لازم بداند.

تبصره - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) تاریخ جلسات هیأت عمومی و دستور جلسه به دادستان دیوان محاسبات کشور اعلام می‌شود و دادستان مکلف به حضور در این جلسه بوده و دارای حق رأی می‌باشد.

فصل پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۳۷ - (اصلاحی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) تخلفات اعضای هیأت‌های مستشاری با

اعلام رئیس دیوان محاسبات کشور در کمیسیون دیوان محاسبات بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. دستورالعمل اجرائی این ماده توسط کمیسیون دیوان محاسبات مجلس تصویب خواهد شد.

ماده ۳۸ - (منسوخه ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) تخلفات اداری رئیس یا دادستان دیوان

محاسبات کشور بنا به دستور رئیس مجلس و نظارت کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه مجلس شورای اسلامی در هیأت عمومی که بدون حضور رئیس یا دادستان

تشکیل می‌گردد بر اساس قوانین مربوطه مورد رسیدگی و صدور رأی قرار می‌گیرد. مرجع تجدید نظر در این مورد دیوان عالی کشور خواهد بود.

ماده ۳۹ - دستگاهها مکلفند حسابهای درآمد و هزینه و صورتهای مالی و اسناد و مدارک مربوطه را به نحوی که دیوان محاسبات کشور تعیین می‌نماید دیوان مزبور تحویل نمایند. حسابرسی و رسیدگی آنها به تشخیص دیوان محاسبات کشور در ادارات دیوان یا محل خود آن دستگاهها انجام می‌گیرد.

تبصره - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) مدت و نحوه نگهداری و حفظ اسناد و دفاتر صورت حسابهای مالی و مدارک مزبور که توسط دستگاهها به دیوان محاسبات کشور ارسال می‌شود و یا مدارکی که توسط دیوان محاسبات کشور تهیه می‌گردد، به صورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها به عکس یا فیلم یا میکروفیلم و یا میکروفیش یا نظایر آن و همچنین طریقه محو اسناد و مدارک مزبور به موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد رئیس دیوان محاسبات کشور به تصویب کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی خواهد رسید اسناد تبدیلی به نحو فوق در حکم اسناد اصلی است.

ماده ۴۰ - تعیین نحوه حفظ و نگهداری و بایگانی صورت حسابهای مالی و اسناد و مدارک مربوطه در دستگاهها به عهده دیوان محاسبات کشور است.

ماده ۴۱ - دیوان محاسبات کشور علاوه بر موارد پیش‌بینی شده در این قانون موضوعات مرتبط با وظایف دیوان محاسبات را که از طرف مجلس شورای اسلامی حسب مورد به آن ارجاع می‌شود رسیدگی و اظهار نظر می‌نماید.

ماده ۴۲ - دیوان محاسبات کشور برای انجام وظایف خود می‌تواند در تمامی امور عالی کشور تحقیق و تفحص نماید و در تمامی موارد مستقیماً کاتبه برقرار نماید و تمام مقامات جمهوری اسلامی ایران و قوای سه‌گانه و سازمانها و ادارات تابعه و کلیه اشخاص و سازمانهایی که به نحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند

مکلف به پاسخگویی مستقیم می‌باشند حتی در مواردی که از قانون محاسبات عمومی مستثنی شده باشند.

تبصره - (منسوخه ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) خلاصه گزارشات رسیدگی یا حسابرسی کلیه دستگاههای اجرایی پس از رسیدگی دادستان دیوان محاسبات و هیاتهای مستشاری ظرف مدت یک ماه از تاریخ تنظیم هر گزارش باید جهت اطلاع کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی ارسال گردد.

ماده ۴۳ - (منسوخه ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) دیوان محاسبات به حسابهای تا آخر سال ۱۳۵۹ به تفکیک قبل و بعد از انقلاب رسیدگی می‌تواند نحوه رسیدگی به وسیله کمیسیون مرکب از نمایندگان دیوان محاسبات کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و با تصویب مجلس تعیین می‌گردد و متعلقاً لایحه تفریح بودجه این حسابها از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد.

ماده ۴۴ - این‌نامه‌های اجرایی این قانون و همچنین سازمان تفصیلی دیوان محاسبات کشور توسط دیوان مذکور تهیه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۴۵ - قانون دیوان محاسبات مصوب سال ۱۳۵۲ و مواد اصلاحی آن به طور کلی و کلیه قوانین و مقررات خاص در مواردی که با این قانون مغایر است از تاریخ اجرای این قانون ملغی است.

تبصره - تا زمانی که این‌نامه‌های اجرایی این قانون به تصویب نرسیده مقررات این‌نامه‌های مورد عمل تا حدی که با مفاد این قانون مغایر نباشد قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۴۶ - اداره کلیه امور مالی و استخدامی و اداری دیوان محاسبات با رئیس دیوان است.

ماده ۴۷ - (الحاقی ۲۰/۰۵/۱۳۷۰) ادامه عضویت دیوان محاسبات کشور جمهوری اسلامی ایران در سازمان بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی (این‌توسای) و سازمان آسیائی مؤسسات عالی حسابرسی (آسوسای) بلا مانع می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر چهل و شش ماده و یازده تبصره در جلسه روز دوشنبه یازدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شصت و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۷/۱۱/۶۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون اصلاح قانون دیوان محاسبات

مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۶

ماده واحده - به منظور تسریع در امر رسیدگی به کلیه حساب های وزارتخانه ها، موسسات، شرکت های دولتی و سایر دستگاهها و همچنین نظارت بر عملکرد مالی دستگاه های اجرایی و رفع مشکلات و نیازهای فوری دیوان محاسبات کشور تا قبل از تصویب و ابلاغ آیین نامه های اجرایی قانون جدید و تشکیلات و مقررات استخدای مربوطه اجازه داده می شود که:

الف - دیوان محاسبات کشور حسابهای سال ۱۳۶۱ به بعد کلیه دستگاه های اجرایی را به جای انجام وظایف و تشریفات معیزی اسناد و حسابهای سنوات قبل رسیدگی و یا حسابرسی نموده و نتایج مربوطه را جهت طرح در مجلس شورای اسلامی به اطلاع کمیسیون دیوان محاسبات مجلس برساند.

ب - رئیس دیوان محاسبات موظف است طرح تشکیلات و آیین نامه اجرایی قانون دیوان محاسبات را تا مدت ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی اجرا نماید و تا زمانی که به تصویب مجلس نرسیده از نظر تشکیلات تابع مقررات سازمان امور اداری و استخدای کشور خواهد بود.

تبصره ۱ - دیوان محاسبات کشور موظف است کادر متخصص و مورد نیاز خود را از افراد دیوان محاسبات نامین و در صورت عدم کفایت به استخدام جدید بپردازد.

تبصره ۲ - نحوه رسیدگی و معیزی به حسابهای از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۸ شمسی طبق دستورالعملی است که وسیله هیات موضوع تبصره ۶۶ قانون بودجه سال

۱۳۶۱ مرکب از نمایندگان مجلس شورای اسلامی وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور تهیه و ابلاغ می گردد.

تبصره ۳ - دیوان محاسبات کشور در اجرای وظایف قانونی خود باید به نحوی عمل نماید که همیشه حسابهای جاری و سال قبل را در دست رسیدگی داشته باشد و چنانچه بر اثر عقب ماندگی حسابها و یا عدم ارسال و تصویب به موقع تراژنامه ها و یا سایر مشکلات اجرایی رسیدگی به حسابها بیش از ۳ سال مالی معوق بماند، دیوان محاسبات بعد از ارسال گزارش مربوطه نحوه رسیدگی به این قبیل حسابها را جهت تصویب مجلس شورای اسلامی تعیین و پیشنهاد می نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز پنجشنبه شانزدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون اصلاح قانون دیوان محاسبات کشور

مصوب ۱۳۶۱.۱۱.۱۱ مجلس شورای اسلامی و الحاق یک ماده به آن

ماده ۱ - بند "ج" ماده ۱ قانون دیوان محاسبات کشور به صورت زیر اصلاح می گردد:

ج - تهیه و تدوین گزارش تفریح بودجه به انضمام نظرات خود و ارائه آن به مجلس شورای اسلامی.

ماده ۲ - تبصره زیر به ماده ۹ الحاق می گردد:

تبصره - دیوان محاسبات کشور از لحاظ مقررات مالی تابع آیین نامه خاصی خواهد بود که ظرف مدت دو ماه از تاریخ تصویب این اصلاحیه تهیه و بارعایت اصل ۷۴ قانون اساسی جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می گردد.

ماده ۳ - ماده ۱۲ قانون به شرح ذیل اصلاح و تبصره آن حذف می گردد:

ماده ۱۲ - دیوان محاسبات کشور دارای یک دادسرا و حداقل سه و حداکثر هفت هیأت‌مستشاری می‌باشد. هر هیأت مرکب از سه مستشار است که یکی از آنها رئیس هیأت خواهد بود.

ماده ۴ - بندهای "الف" و "ج" ماده ۱۵ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

الف - چهار معاون

ج - تعداد کافی حسابرس و کارشناس.

ماده ۵ - ماده ۱۶ قانون به صورت زیر اصلاح و دو تبصره به شرح ذیل به آن اضافه می‌شود:

ماده ۱۶ - انتخاب هیأت‌های مستشاری از طریق زیر به عمل می‌آید:
رئیس دیوان محاسبات کشور پس از دریافت حکم حداقل اسامی پانزده نفر از افراد امین و متدین و کاردان را حتی‌الامکان از میان افراد واجد شرایط دیوان محاسبات کشور به کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس پیشنهاد خواهد نمود. کمیسیون از بین افراد مذکور حداقل ۹ نفر را به عنوان اعضای اصلی هیأت مستشاری و سه نفر را به عنوان اعضای جانشین انتخاب و به رئیس دیوان محاسبات کشور معرفی خواهد کرد.

تبصره ۱ - افزایش تعداد هیأت‌های مستشاری، تعیین رؤسای هیأتها و صدور حکم‌مستشاران از وظایف رئیس دیوان محاسبات کشور می‌باشد.

تبصره ۲ - در صورت نیاز به افزایش هیأت‌های مستشاری رئیس دیوان محاسبات کشور به‌عنوان هیأت پنج نفر را که واجد شرایط مذکور در این ماده باشند، به کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس معرفی خواهد نمود. کمیسیون از میان افرادی پیشنهادی سه نفر را به عنوان عضو اصلی هیأت مستشاری و یک نفر را به عنوان عضو جانشین انتخاب و به رئیس دیوان محاسبات کشور معرفی خواهد کرد.

ماده ۶ - ماده ۱۷ قانون حذف می‌شود.

ماده ۷ - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های ۱ و ۲ و ۳ به ماده ۲۱ اضافه می‌گردد:

تبصره ۱ - هر گاه در مواعید مقرر حساب ماهانه یا سالانه و صورت‌های مالی و هر نوع سند و یا مدرک مورد نیاز در اختیار دیوان محاسبات کشور قرار نگیرد، دادپستان دیوان محاسبات کشور موظف است به محض اعلام، علیه مسئول یا مسئولین امر دادخواست تنظیم و جهت طرح در هیأت‌های مستشاری به رئیس دیوان محاسبات کشور ارسال نماید.

تبصره ۲ - دادستان دیوان محاسبات کشور موظف است به مورد کسری ابواب جمعی مسئولین و موارد مذکور در ماده ۲۳ این قانون و همچنین سایر مواردی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دیوان محاسبات کشور می‌باشد، رسیدگی و پس از تکمیل پرونده یا صدور دادخواست مراتب را جهت طرح در هیأت‌های مستشاری به رئیس دیوان محاسبات کشور اعلام دارد.

تبصره ۳ - رئیس دیوان محاسبات کشور مکلف است حداکثر ظرف ده روز دادخواست دادستانرا به هیأت‌های مذکور ارجاع دهد.

ماده ۸ - صدر ماده ۲۳ و بند "ه" آن به صورت زیر اصلاح و بند "ی" به صورت زیر به آن اضافه و تبصره آن به شرح ذیل به سه تبصره تغییر می‌یابد:

ماده ۲۳ - هیأت‌های مستشاری علاوه بر موارد مذکور در این قانون به موارد زیر نیز رسیدگی و اثناء رأی می‌نمایند:

ه - سوء استفاده، غفلت و تسامح در حفظ اموال و اسناد و وجوه دولتی و یا هر خرج یا تصعیم نادرست که باعث اتلاف یا تضییع بیت‌المال شود.

ی - رسیدگی و صدور رأی نسبت به گزارش‌های حسابرسی و گواهی حساب‌های صادره توسط دیوان محاسبات کشور.

تبصره ۱ - هیأتها در صورت احراز وقوع تخلف ضمن صدور رأی نسبت به ضرر و زیان وارده متخلفین را حسب مورد به مجازات‌های اداری ذیل محکوم می‌نمایند:

- الف - توییح کتبی با درج در پرونده استخدامی.
 ب - کسر حقوق و مزایا حداکثر یک سوم از یک ماه تا یک سال.
 ج - انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.
 د - اخراج از محل خدمت.
 ه - انفصال دائم از خدمات دولتی.

تبصره ۲ - هیاتها در صورت اجراز وقوع جرم ضمن اعلام رای نسبت به ضرر و زیانورده، پرونده را از طریق دادسرای دیوان محاسبات کشور برای تعقیب به مراجع قضاییارسال خواهد داشت.

تبصره ۳ - آرای هیاتهای مستشاری در موارد بندهای "الف" و "ب" و "ج" تبصره ۱ اینماده قطعی و لازم الاجراست و در مورد بندهای "د" و "ه" در مدت بیست روز از تاریخابلاغ در هیأتی مرکب از سه نفر از مستشاران که در پرونده مطروحه سابقه رای نداشتباشند با تعیین رئیس دیوان محاسبات کشور قابل تجدید نظر می باشد.

ماده ۹ - ماده ۳۰ به شکل زیر اصلاح و تبصره های ذیل به عنوان تبصره های ۱ و ۲ به آن اضافه می گردند:

ماده ۳۰ - رسیدگی به پرونده ها در هیاتهای مستشاری و محکمه تجدید نظر تابعتشریفات آیین دادرسی نبوده و هیاتهای مستشاری و یا حاکم شرع از طریق دیوانمحاسبات کشور دستور تعیین وقت رسیدگی خواهند داد. دفتر بلافاصله به هر نحوی که ابلاغ وقت ممکن باشد، وقت رسیدگی را بااطلاع اشخاصی که حضور آنان در جلسه رسیدگیلازم است، می رساند هیأت و یا محکمه پس از استماع نظر دادستان و یا نماینده اومبادرت به صدوررای و یا حکم می نماید. ابلاغ آرای هیاتهای مستشاری و محکمه تجدیدنظر نیز بلافاصله به ترتیب فوق انجام می گیرد. عدم حضور اشخاص ذیربطپس از ابلاغ وقت مانع رسیدگی نخواهد بود.

تبصره ۱ - در صورتی که ابلاغ وقت به وسیله دفتر دیوان محاسبات کشور میسر نباشد، ضابطین دادگستری سراسر کشور مکلف به ابلاغ لوراق دفترمذکور می باشند.

تبصره ۲ - ابلاغ آرای هیاتهای مستشاری و محکمه تجدید نظر نیز بلافاصله به ترتیبفوق انجام می گیرد.

ماده ۱۰ - ماده ۳۵ قانون به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۳۵ - دادسرای دیوان محاسبات کشور می تواند درخواست تأمین خواسته و یا محکومیه را از محکمه تجدید نظر بنماید. محکمه مذکور در صورتی که دلایل درخواست تأمین را کافی بداند، قرار مقتضی صادر می نماید. قرار مذکور طبق مقررات اجرایی مربوطه بهاحکام تأمین خواسته قابل اجراء می باشد.

ماده ۱۱ - ماده ۳۶ قانون و تبصره آن به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۳۶ - هیأت عمومی با حضور حداقل سه چهارم از مستشاران اصلی دیوان محاسباتکشور یا دعوت و به ریاست رئیس دیوان محاسبات کشور برای رسیدگی به موارد زیر تشکیل می شود. تصمیمات هیأت با رأی اکثریت عطلق حاضرین در جلسه معتبر است.

الف - ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در انجام وظایف هیاتهای مستشاری ب - صدور رأیدر خصوص تفریح بودجه و گزارش نهایی آن.

ج - سایر مواردی که رئیس دیوان محاسبات کشور تشکیل هیأت عمومی را لازم بداند.

تبصره - تاریخ جلسات هیأت عمومی و دستور جلسه به دادستان دیوان محاسبات کشور اعلام می شود و دادستان مکلف به حضور در این جلسه بوده و دارای حق رأی می باشد.

ماده ۱۲ - ماده ۳۷ قانون به صورت زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۷ - تخلفات اعضای هیاتهای مستشاری با اعلام رئیس دیوان محاسبات کشور در کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی مورد رسیدگی قرار می گیرد. دستورالعمل اجرایی این ماده توسط کمیسیون دیوان محاسبات مجلس تصویب خواهد شد.

ماده ۱۳ - تبصره زیر به ماده ۳۹ اضافه می‌شود:

تبصره - مدت و نحوه نگهداری، حفظ اسناد، دفاتر صورت حساب‌های مالی و مدارک مزبور که توسط دستگاهها به دیوان محاسبات کشور ارسال می‌شود و یا مدارکی که توسط دیوان محاسبات کشور تهیه می‌گردد، به صورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها به عکس یا فیلمیا میکروفیلم و یا میکروفیش یا نظایر آن و همچنین طریقه محو اسناد و مدارک مزبوره موجب دستورالعملی خواهد بود که با پیشنهاد رئیس دیوان محاسبات کشور به تصویب کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی خواهد رسید. اسناد تبدیلی به نحو فوق در حکم اسناد اصلی است.

ماده ۱۴ - مواد ۳۸ و ۴۳ قانون دیوان محاسبات و ماده واحده اصلاحیه قانون مزبور و تبصره‌ها و بندهای آن مصوب سوم خرداد ۱۳۶۳ مجلس شورای اسلامی لغو می‌گردد.

ماده ۱۵ - این ماده به عنوان ماده ۴۷ به قانون دیوان محاسبات ملحق می‌گردد:

ماده ۴۷ - ادامه عضویت دیوان محاسبات کشور جمهوری اسلامی ایران در سازمان بین‌المللی مؤسسات عالی حسابرسی (آی‌تی‌وسای) و سازمان آسیایی مؤسسات عالی حسابرسی (آسوسای) بلا مانع می‌باشد.

قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و سیزده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰.۵.۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

استفساریه قانونی راجع به تبصره ۱ ماده ۲۸ قانون دیوان محاسبات کشور

ماده واحده - تبصره یک ماده ۲۸ به شرح زیر تفسیر می‌گردد:

شرکت دو نفر از مستشاران الزامی بوده و محکمه بدون حضور آنان رسمیت ندارد اما نظر مستشاران مشورتی بوده و مؤثر در حکم نخواهد بود ولی آنان موظف به اظهار نظر کتبی بوده و حاکم شرع بدون گرفتن نظر مشورتی مستشاران حکم نخواهد کرد.

نگته برزازی *

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه بیست و سوم آذر ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۵.۱۰.۲ به تأیید شورای

نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

دستورالعمل تبصره ماده ۳۹ قانون دیوان محاسبات کشور و اصلاحات بعدی آن :

ماده ۱ - به موجب این دستورالعمل و به منظور تسهیل و رفع تکرار، عناوین صورت حسابهای مالی، حسابهای درآمد و هزینه و دفاتر و اسناد و مدارک مربوط و گزارشاتی که توسط دستگاهها به دیوان محاسبات تحویل و یا توسط دیوان تهیه می‌گردد و همچنین اسناد و مدارکی که حسب مورد قانونی و یا به تشخیص دیوان محاسبات تحویل آنها به دیوان مذکور مقرر شده یا بشود تحت عبارت اسناد و مدارک مالی خلاصه می‌شود.

ماده ۲ - اسناد و مدارک مالی که به تدریج و با اعلام دیوان محاسبات کشور توسط دستگاهها به دیوان مزبور تحویل می‌گردد پس از تبدیل به میکروفیلم یا میکروفیش و یا داده پیام الکترونیکی، آماده برای امحاء خواهد بود. تعیین اسناد و مدارک مالی قابل تحویل به دیوان محاسبات و تبدیل به میکروفیلم یا میکروفیش و یا داده پیام الکترونیکی یا نگهداری عین آنها یا دیوان محاسبات کشور می‌باشد.

ماده ۳ - آمادگی امحاء اسناد و مدارک مالی که مراتب مقرر در ماده ۲ را طی نموده باشند توسط دیوان محاسبات به اطلاع سازمان اسناد ملی ایران رسانده می‌شود تا سازمان مذکور برابر مقررات و ظرف مهلت مورد توافق نسبت به حمل و فروش آنها

* اصلاحیه فوق الذکر در جلسه مورخ ۲۷/۱۰/۸۷ کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات به تصویب رسید.

نگته برزازی *

اقدام نماید. اوراق فروخته شده الزاماً به خمیر تبدیل و دیوان محاسبات کشور تا اجرای مرحله نهائی نظارت خواهد نمود.

تبصره ۱ - فهرست آن دسته از اسناد و مدارک مالی موضوع این دستورالعمل که طبق مقررات بایستی توسط سازمان اسناد ملی ایران عیناً نگهداری شود در هر مرحله به وسیله سازمان مذکور تهیه و به تأیید دیوان محاسبات کشور می رسد.

تبصره ۲ - امحاء اسناد و مدارک مالی سنوات آتی و سنوات قبل به شرط تبدیل به میکروفیلم یا میکروفیش و یا داده پیام الکترونیکی مشمول حکم کلیه مواد این دستورالعمل می باشد چنانچه به علت عدم ضرورت و یا کمبود امکانات نیازی به تبدیل آنها به میکروفیلم نبوده و یا میسر نباشد به تشخیص دیوان محاسبات کشور و حداقل پس از گذشت سه سال از عمر آنها قابل امحاء خواهد بود.

ماده ۴ - از عواید حاصل از فروش اسناد و مدارک مالی موضوع این دستورالعمل که توسط سازمان اسناد ملی ایران به حساب درآمد عمومی کشور واریز می گردد، پنجاه درصد مشمول بند ج ماده ۶۰ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین می بوده و معادل پنجاه درصد بقیه همه ساله اعتباری تحت عنوان برنامه تحقیق و بررسی در لایحه بودجه کل کشور ذیل ردیف بودجه ای دیوان محاسبات کشور منظور خواهد شد تا صرف امور برنامه مذکور گردد.

ماده ۵ - دیوان محاسبات کشور می تواند به تشخیص خود تبدیل اسناد به میکروفیلم و یا داده پیام الکترونیکی را در محل خود دستگاهها یا در محل دیوان انجام دهد. هزینه های مورد نیاز و کلیه امکانات لازم برای انجام کار به عهده دستگاه مربوطه خواهد بود.

تبصره ۱ - وجوه دریافتی توسط دیوان محاسبات کشور بعنوان درآمد اختصاصی بحساب مخصوصی نزد خزانه داری کل واریز و معادل صد در صد آن به دیوان محاسبات کشور جهت تهیه و تجهیز امکانات اجرائی این دستورالعمل و سایر امور مرتبط اختصاص می یابد.

تبصره ۲ - داده های الکترونیکی در قالب فایل های رایانه ای به استناد ماده (۶) قانون تجارت الکترونیک با تأیید دیوان محاسبات کشور و با رعایت مفاد دستورالعمل ملاک عمل جهت تبدیل به میکرو فیلم خواهد بود.

ماده ۶ - میکروفیلم و میکروفیش و یا داده پیام الکترونیکی تهیه شده پس از عکسبرداری طبق این دستورالعمل پس از مدت ۲۰ سال قابل امحاء می باشد.

ماده ۷ - دیوان محاسبات کشور می تواند در راستای وظایف قانونی موضوع ماده (۳۹) قانون دیوان امور مربوط به اسناد و مدارک مالی فاقد طبقه بندی به میکروفیلم یا داده پیام را با نظارت مستقیم خود از طریق دستگاههای اجرائی ذیربط به بخشهای خصوصی و تعاونی واگذار نماید در صورت واگذاری امور مربوط به میکروفیلم دستگاههای مشمول به بخش خصوصی یا تعاونی (غیر دولتی) مورد تأیید دیوان محاسبات، ده درصد از مبلغ قراردادهای جهت پوشش قسمتی از هزینه های نظارت، بازبینی میکروفیلم و نهایتاً امحاء اسناد و مدارک مالی به حساب اختصاصی دیوان محاسبات کشور واریز خواهد شد.

قانون آیین نامه مالی، محاسباتی و معاملاتی دیوان محاسبات کشور

ماده ۱ - امور مالی، معاملاتی و محاسباتی دیوان محاسبات کشور طبق مفاد این قانون اداره و انجام خواهد شد.

ماده ۲ - حواله اجازه ای است که کتباً وسیله مقامات مجاز دیوان محاسبات برای تأدیبه تعهدات و بدهیهای قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوطه صادر می شود.

ماده ۳ - درخواست وجه سندی است که مدیر امور مالی دیوان محاسبات برای دریافت وجه به منظور پرداخت حواله های صادر شده موضوع ماده ۲ این قانون و سایر پرداختهایی که به موجب قانون از محل بودجه مورد عمل عهده خزانه در وجه حساب یا حسابهای بانکی دیوان محاسبات صادر می گردد، تنظیم می نماید.

ماده ۴ - تنخواه گردان حسابداری عبارت است از وجهی که خزانه از محل اعتبارات مصوب دیوان محاسبات برای انجام بعضی از هزینه های سال جاری و تعهدات قابل پرداخت سالهای قبل در اختیار مدیر امور مالی دیوان محاسبات قرار می دهد تا در قابل حواله های صادر شده پرداخت و سپس بالرائه اسناد هزینه جهت تکمیل تنخواه گردان درخواست وجه نماید.

ماده ۵ - تنخواه گردان پرداخت عبارت است از وجهی که از محل تنخواه گردان حسابداری از طرف مدیر امور مالی دیوان محاسبات با تأیید رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان برای انجام برخی از هزینه ها در اختیار واحدها و یا مأمورینی که به موجب این قانون و آیین نامه های اجرایی آن مجاز به دریافت تنخواه گردان هستند قرار می گیرد تا به تدریج که هزینه های مربوط انجام می شود اسناد هزینه تحویل و مجدداً وجه دریافت دارند.

ماده ۶ - مقامات مجاز دیوان محاسبات از لحاظ این قانون عبارتند از:
الف - رئیس دیوان محاسبات.

ب - افرادی که از طرف رئیس دیوان محاسبات به موجب احکام رسمی صادره توسط ایشان مجاز به امضای احکام، قراردادهای، حواله ها و اسناد هزینه می باشند در حدود مقررات این قانون و مفاد احکام تفویض حق امضای رئیس دیوان محاسبات.

ماده ۷ - مدیر امور مالی به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات به منظور انجام وظایف مشروحه زیر به این سمت منصوب می شود.

الف - اعمال نظارت و تأمین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در دیوان محاسبات کشور.

ب - اداره امور مالی و نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگاهداری و تنظیم حسابهای دیوان محاسبات بر طبق این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط.

ج - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی.

د - نگاهداری و تحویل و تحول وجوه و نقدینها و سپرده ها و اوراق بهادار دیوان محاسبات.

کنه برداری ۱

ه - نگاهداری حساب اموال دیوان محاسبات و نظارت بر اموال مذکور.

و - انجام سایر وظایفی که در این قانون به طور مستقیم بر عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول شده و یا وظایفی که با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت از طرف رئیس دیوان محاسبات به مدیر امور مالی دیوان محاسبات ارجاع می شود.

تبصره - وظایفی که در قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت بر عهده ذیحسابان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی واگذار شده است، در هر مورد که لازم باشد و مفایر با مفاد این قانون نباشد به مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول می شود.

ماده ۸ - امین اموال مسئولی است که به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب و انجام قسمتی از وظایف و مسئولیتهای امور مالی دیوان محاسبات به او محول می شود.

تبصره - کارپردازان و واحدهای تدارکاتی و سایر مأموران دیوان محاسبات مادام که به اقتضای طبع و ماهیت وظایف قانونی خود و یا مأموریتهای محوله مجاز به دریافت تنخواه گردان پرداخت می باشند از لحاظ مقررات مربوط به واریز تنخواه گردان دریافتی در حکم امین اموال محسوب می شوند.

ماده ۹ - در هر مورد که شرایط تصدی مشاغل موضوع اجرای قانون لازم الذکر باشد و موارد در آیین نامه استخدلی دیوان محاسبات و یا سایر آیین نامه ها و مقررات مربوط ذکر نشده باشد، شرایط تصدی و احراز مشاغل به تأیید رئیس دیوان محاسبات خواهد رسید.

ماده ۱۰ - اصطلاحاتی که در این قانون برای آنها تعریف مشخصی ارائه نشده است، طبق مفاد قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت تعریف می شود.

کنه برداری ۱

ماده ۱۱ - وجوهی که وسیله دیوان محاسبات به عنوان سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظایر آنها دریافت می‌گردد باید به حسابهای مخصوصی که از طرف خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح می‌گردد و اریز شود و جوه و اریز شده به حساب مذکور بدون حق برداشت خواهد بود و باید در آخر هر ماه به حساب مخصوص تمرکز وجوه سپرده در خزانه منتقل شود.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان رد سپرده از حساب تمرکز وجوه سپرده موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپرده‌های موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۱۲ - در مواردی که برای تقسیم بدهی اشخاص به دیوان محاسبات و یا دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز هزینه‌های نقدی ناشی از استکلاف و یا عدم پرداخت به موقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشد نحوه عمل طبق تشخیص رییس دیوان محاسبات خواهد بود.

ماده ۱۳ - وجود اعتبار در بودجه دیوان محاسبات به خودی خود برای اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) ایجاد حق نمی‌کند و استفاده از اعتبارات باید با رعایت مقررات مربوط به خود به عمل آید.

ماده ۱۴ - در مورد آن قسمت از هزینه‌های جاری مستمر که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز می‌کند دیوان محاسبات می‌تواند برای مدت متناسب قراردادهایی را که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز می‌کند منعقد نماید. دیوان محاسبات مکلف است در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوط را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نماید.

ماده ۱۵ - پرداخت هزینه‌ها به ترتیب پس از طی مراحل تشخیص، تأمین اعتبار، تعهد، تسجیل و حواله با رعایت مفاد این قانون به عمل خواهد آمد.

نکته برداری ۱

ماده ۱۶ - اختیار و مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده رییس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات به عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا افراد مجاز از طرف ایشان می‌باشد.

ماده ۱۷ - دیوان محاسبات کشور به منظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه‌های خود در تهران و مراکز استانها وجوه لازم به عنوان تنخواه گردان را در اختیار امنای اموال مربوط قرار خواهد داد. آیین‌نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه گردانهایی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا می‌کند و همچنین ترتیب و اریز آنها به موجب دستورالعملی انجام خواهد شد که از طرف رییس دیوان محاسبات تهیه و ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۱۸ - اعتبارات مندرج در بودجه دیوان محاسبات تحت عنوان "دیون بلامحل" در مورد اعتبارات جاری و عمرانی و همچنین سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دیوان ایجاد شده باشد به تشخیص رییس دیوان محاسبات کشور تعیین و قابل مصرف می‌باشد.

ماده ۱۹ - در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد بر اساس شرایط مندرج در احکام و یا قراردادهای طبق مقررات وجهی پرداخت شود می‌توان به تشخیص رییس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان مبالغی به عنوان پیش‌پرداخت تأدیه نمود.

ماده ۲۰ - در مواردی که بنا به عللی تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک لازم برای تأدیه تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد میسر نباشد می‌توان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی‌الحساب به تشخیص رییس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان پرداخت نمود.

ماده ۲۱ - میزان و موارد تأدیه پیش‌پرداخت و علی‌الحساب و همچنین نحوه و اریز و احتساب آنها به هزینه قطعی توسط رییس دیوان محاسبات تعیین می‌گردد.

نکته برداری ۱

- ماده ۲۲ -** کلیه اعتبارات جاری و عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) منظور در بودجه دیوان محاسبات تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است و مانده وجوه اعتبارات مصرف‌نشده هر سال باید حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود. تعهداتی که تا آخر سال مالی مربوط به رعایت مقررات در حدود اعتبارات مصوب ایجاد شده و پرداخت نشده باشد از محل اعتبارات دیوان محاسبات قابل پرداخت خواهد بود.
- ماده ۲۳ -** پرداخت کمک یا اعانه به افراد واحدهای تابعه با تشخیص رییس دیوان محاسبات با اخذ رسید از دریافت‌کننده به هزینه قطعی منظور خواهد شد.
- ماده ۲۴ -** اجرای طرحهای عمرانی دیوان محاسبات از نظر مقررات مالی و معاملاتی و محاسباتی تابع این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت (در حدودی که با این قانون مغایر نباشد) خواهد بود، لکن در کلیه موارد مسئولیتها و وظایف امور ذیحسابی به مدیر امور مالی دیوان محاسبات واگذار می‌شود.
- ماده ۲۵ -** برای دیوان محاسبات کشور و واحدهای تابع آن در تهران و مراکز استانها حسب مورد از طرف خزانه و یا نمایندگی خزانه در استانها دربانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند، به تعداد موردنیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط افتتاح خواهد شد. استفاده از حسابهای مزبور با امضای مشترک رییس دیوان محاسبات و مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف آنها به عمل خواهد آمد و کلیه پرداختهای دیوان محاسبات منحصرأ از طریق حسابهای بانکی مذکور مجاز خواهد بود.
- ماده ۲۶ -** معاملات دیوان محاسبات اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره (به استثنای مواردی که مشمول مقررات استخدامی می‌شود) باید حسب مورد از طریق مناقصه و یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر.

- ۱ - در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه‌ها یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی باشد.
- ۲ - در مورد معاملاتی که انجام آنها به تشخیص رییس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان یا نهادها و مؤسسات و شرکتهای زیر مقرون به صرفه و صلاح دیوان محاسبات باشد.
- الف -** مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و مؤسسات تابعه که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به مؤسسات و نهادهای مذکور باشد.
- ب -** شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که بر اساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره می‌شوند.
- ج -** شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره می‌گردند.
- ۳ - در مورد خرید اموال و خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسئولیت رییس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان منحصر به فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد.
- ۴ - در مورد خرید و استجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسئولیت رییس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متمهد رشته مربوطه با مسئولیت رییس دیوان محاسبات کشور انجام خواهد شد.
- ۵ - در مورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه و خدمات کارشناسی.
- ۶ - در مورد خرید کالاهای انحصاری دولتی و یا سایر کالاهایی که دارای فروشنده انحصاری بوده و برای آنها از طرف دستگاههای ذیربط دولتی نرخهای معینی تعیین و اعلام شده باشد.

- ۷ - در مورد خرید کالاهاى مورد مصرف روزانه که در محل از طرف دستگاههاى ذيربط دولتى و يا شهرداريها براي آنها نرخ ثابتى تعيين شده باشد.
- ۸ - در مورد کالاهاى ساخت کارخانههاى داخلى و کرايه حمل و نقل بار از طريق زمينى که از طرف دستگاههاى دولتى ذيربط براي آنها نرخ تعيين شده باشد.
- ۹ - در مورد کرايه حمل و نقل هوايى، دريائى و هزينه مسافرت و نظاير آنها در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع.
- ۱۰ - در مورد تعمير ماشين آلات و تجهيزات ثابت و متحرک به تشخيص رييس ديوان محاسبات و مقامات مجاز از طرف ايشان.
- ۱۱ - در مورد خريد قطعات يدکى براي تعويض يا تکميل لوازم و تجهيزات و ماشين آلات ثابت و متحرک موجود و همچنين ادوات و ابزار و وسايل اندازه گيرى دقيق و لوازم آزمايشگاههاى علمى و فنى و نظاير آنها با تعيين بهاي مورد معامله حداقل وسيله يک نفر کارشناس خيره و عمده رشته مربوط که بر حسب مورد توسط رييس ديوان محاسبات و يا مقامات مجاز از طرف ايشان انتخاب خواهند شد.
- ۱۲ - در مورد معاملاتى که به تشخيص رييس ديوان محاسبات به ملاحظه صرفه و صلاح ديوان محاسبات بايد مستور بماند.
- تبصره ۵ - انجام معاملات موضوع رديفهاى ۱ و ۲ اين ماده بدون رعايت تشريفات مناقصه و يا مزايده مشروط به آن است که دستگاه فروشنده مورد معامله را در اختيار داشته و يا تهيه کننده يا انجام دهنده آن باشد و يا اين که وظيفه تهيه و توزيع و فروش مورد معامله را به عهده داشته باشد.
- ماده ۲۷ - معاملات ديوان محاسبات به سه دسته جزئى، متوسط، و عمده به شرح زير تقسيم مى شود:
- الف - معاملات جزئى - معاملاتى است که مبلغ آن از يک ميليون ريال تجاوز نکند.
- ب - معاملات متوسط - معاملاتى است که مبلغ آن از يک ميليون ريال بيشتر باشد و از پنج ميليون ريال تجاوز ننمايد.
- ج - معاملات عمده معاملاتى است که مبلغ آن از پنج ميليون ريال بيشتر باشد.

- تبصره ۱ - مبنای نصاب در خريد برای معاملات جزئى و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد است.
- تبصره ۲ - مبنای نصاب در فروش مبلغ ارزشيابى کاردان خيره به انتخاب ديوان محاسبات مى باشد.
- ماده ۲۸ - مناقصه در معاملات به طرق زير انجام مى شود.
- الف - در مورد معاملات جزئى به کمترين بهاي ممکن به تشخيص و مسئوليت کاربردار.
- ب - در مورد معاملات متوسط به کمترين بهاي ممکن به تشخيص و مسئوليت کاربردار و تأييد مقامات مجاز از طرف رييس ديوان محاسبات کشور.
- ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهى مناقصه عمومى و يا ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) به تشخيص رييس ديوان محاسبات کشور و يا مقامات مجاز از طرف ايشان.
- ماده ۲۹ - مزايده در معاملات به طرق زير انجام مى پذيرد.
- الف - در مورد معاملات جزئى به بيشترين بهاي ممکن به تشخيص و مسئوليت مأمور فروش.
- ب - در مورد معاملات متوسط يا حراج.
- ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهى مزايده عمومى.
- ماده ۳۰ - در مواردى که انجام مناقصه يا مزايده به تشخيص يک هيأت سه نفره مرکب از:
- الف - رييس ديوان محاسبات يا مقامات مجاز از طرف ايشان.
- ب - مدير امور مالی ديوان.
- ج - يک نفر از کارکنان خيره به انتخاب رييس ديوان محاسبات به مصلحت نباشد، مى توان معامله را به طريق ديگرى انجام داد در اين صورت هيأت مزبور نحوه انجام معامله را تعيين خواهد نمود.

ماده ۳۱ - اعمال نظارت مالی بر مخارج دیوان محاسبات از نظر انطباق پرداخت با مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط به عهده رییس دیوان محاسبات کشور است. نحوه نگهداری و تنظیم حسابها و تفریح بودجه دیوان محاسبات کشور

ماده ۳۲ - دیوان محاسبات کشور برای نگهداری و تنظیم حسابهای خود از روش دفترداری دوطرفه و ثبت فعالیتهای مالی در دفاتر روزنامه و کل دفاتر معین استفاده خواهد نمود. جزئیات سیستم حسابداری مورد عمل و ترتیب تعیین سرفصلهای حساب و مستندات ثبت در دفاتر حساب و بایگانی اسناد و مدارک مربوط در دستورالعملی که به توسط رییس دیوان محاسبات کشور تهیه و ابلاغ می شود مشخص می گردد.

ماده ۳۳ - صورت حساب دریافت و پرداخت هر ماه دیوان محاسبات کشور منتهی تا پایان ماه بعد و حساب نهایی هر سال منتهی تا پایان خرداد ماه سال بعد تهیه و به اعضاء رییس دیوان محاسبات کشور و یا مقام مجاز از طرف ایشان و همچنین مدیر امور مالی خواهد رسید و نسخه دوم حسابهای نهایی هر سال جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال خواهد شد.

ماده ۳۴ - پیش پرداختها در سالی که به مرحله تعهد می رسد و علی الحسابها در سالی که تصفیه می شود به حساب قطعی همان سال محسوب و در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه دیوان محاسبات کشور به هزینه قطعی منظور می شود.

ماده ۳۵ - فروش اموال دیوان محاسبات که توسط رییس دیوان محاسبات اعزاد بر نیاز تشخیص داده شود با رعایت مقررات این قانون مجاز می باشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود تبصره - اموال منقول که فروش آنها به موجب قانون ممنوع می باشد از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۳۶ - رییس دیوان محاسبات کشور موظف است تفریح بودجه هر سال دیوان را تهیه و حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس گزارش نماید.

ماده ۳۷ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن ملغی است و در موارد پیش بینی نشده برابر قوانین مربوط عمل خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر سی و هفت ماده و هفت تبصره در جلسه روز سه شنبه نهم شهریورماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲۶۰۴۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

قانون محاسبات عمومی کشور

مصوب (۱۳۶۶/۶/۱) با اصلاحیه های بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه و حاوی پیش بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه ها برای انجام عملیاتیکه منجر به نیل سیاستها و هدفهای قانونی می شود، بوده و از سه قسمت به شرح زیر تشکیل می شود:

۱ - بودجه عمومی دولت که شامل اجزای زیر است:

الف - پیش بینی دریافتها و منابع تأمین اعتبار که به طور مستقیم و یا غیر مستقیم بر سال مالی قانون بودجه به وسیله دستگاهها از طریق حسابهای خزانه داری کل اخذ می گردد.

ب - پیش بینی پرداختهایی که از محل درآمدهای عمومی و یا اختصاصی برای اعتبارات جاری عمرانی و اختصاصی دستگاههای اجرایی می تواند در سال مالی مربوط انجام گردد.

- ۲ - بودجه شرکتهای دولتی و بانکها شامل پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار.
- ۳ - بودجه مؤسساتی که تحت عنوانی غیر از عناوین فوق در بودجه کل کشور منظور می‌شود.
- ماده ۲ - وزارتخانه واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون به این عنوان شناخته شده و یا بشود.
- ماده ۳ - مؤسسه دولتی واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد و زیر نظر یکی از قوای سه‌گانه اداره می‌شود و عنوان وزارتخانه ندارد.
- تبصره - نهاد ریاست جمهوری که زیر نظر ریاست جمهوری اداره می‌گردد، از نظر اینقانون مؤسسه دولتی شناخته می‌شود.
- ماده ۴ - شرکت دولتی واحد سازمانی مشخصی است که با اجازه قانون به صورت شرکتاب ایجاد شود و یا به حکم قانون و یا دادگاه صالح ملی شده و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده باشد و بیش از ۵۰ درصد سرمایه آن متعلق به دولت باشد. هر شرکت تجاری که از طریق سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی ایجاد شود، مادام که بیش از پنجاه درصد سهام آن متعلق به شرکتهای دولتی است، شرکت دولتی تلقی می‌شود.
- تبصره - شرکتهایی که از طریق مضاربه و مزارعه و امثال اینها به منظور به کارانداختن سپرده‌های اشخاص نزد بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه ایجاد شده بامی‌شوند از نظر این قانون شرکت دولتی شناخته نمی‌شوند.
- ماده ۵ - مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی از نظر این قانون واحدهای سازمانی مشخصی هستند که با اجازه قانون به منظور انجام وظایف و خدماتی که جنبه عمومی داد، تشکیل شده و یا می‌شود.
- تبصره - فهرست این قبیل مؤسسات و نهادها با توجه به قوانین و مقررات مربوط از طرف دولت پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

- ماده ۶ - سال مالی یک سال هجری شمسی است که از اول فروردین ماه آغاز و به پایان اسفند ماه ختم می‌شود.
- ماده ۷ - اعتبار عبارت از مبلغی است که برای مصرف یا مصارف معین به منظور نیل به اهداف و اجرای برنامه‌های دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.
- ماده ۸ - دیون بلا محل عبارت است از بدهیهای قابل پرداخت سنوات گذشته که در بودجه مربوط اعتباری برای آنها منظور نشده و یا زائد بر اعتبار مصوب و در هر دو صورت بهیچیک از طرق زیر بدون اختیار دستگاه ایجاد شده باشد:
- الف - احکام قطعی صادره از طرف مراجع صالحه.
- ب - انواع بدهی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی ناشی از خدمات انجام شده مانند حق اشتراک برق آب، هزینه‌ها مخابراتی، پست و هزینه‌های مشابه که خارج از اختیار دستگاه اجرایی ایجاد شده باشد.
- ج - سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دستگاه ایجاد شده باشد. انواع دیون بلا محل موضوع این بند از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و اعلام خواهد شد.
- ماده ۹ - مواد هزینه، نوع هزینه را در داخل بودجه و یا قسمتی از فعالیت یکوزارتخانه یا مؤسسه دولتی مشخص می‌کند.
- ماده ۱۰ - درآمد عمومی عبارت است از درآمدهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و مالیات و سود سهام شرکتهای دولتی و و درآمد حاصل از انحصارات و مالکیت و سایر درآمدهایی که در قانون بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد عمومی منظور می‌شود.
- ماده ۱۱ - دریافتهای دولت عبارت است از کلیه وجوهی که تحت عنوان درآمد عمومی و درآمد اختصاصی و درآمد شرکتهای دولتی و سایر منابع تأمین اعتبار و سپرده‌ها و هدایا به استثناء هدایایی که برای مصارف خاصی اهداء می‌گردد و مانند اینها و سایر وجوهی که به موجب قانون باید در حسابهای خزانه‌داری کل متمرکز شود.

ماده ۱۲ - سایر منابع تأمین اعتبار عبارتند از منابعی که تحت عنوان وام، انتشار اوراق قرضه، برگشتی از پرداختهای سالهای قبل و عناوین مشابه در قانون بودجه کل کشور پیش بینی می شود و ماهیت درآمد ندارند.

ماده ۱۳ - وجوه عمومی عبارت است از نقدینهای مربوط به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و مؤسسات وابسته به سازمانهای مذکور که متعلق به حق افراد و مؤسسات خصوصی نیست و صرف نظر از نحوه و منشأ تحصیل آن منحصرأ برای مصارف عمومی به موجب قانون قابل دخل و تصرف می باشد.

تبصره ۱ - وجوهی نظیر سپرده، وجه الضمان و مانند آنها که به طور موقت در اختیار دستگاههای مذکور در این ماده قرار می گیرد و پس از انقضای مدت معین و یا حصول شرایط خاص قابل استرداد است مادام که در اختیار دستگاههای مزبور می باشد تصرف در آنها بدون رضایت صاحب وجه یا حراز اعراض صاحب آن در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه عمومی تلقی می گردد.

تبصره ۲ - اسناد و اوراق بهادار متعلق به سازمانهای مذکور در این ماده نیز در حکم وجوه عمومی است.

ماده ۱۴ - درآمد اختصاصی عبارت است از درآمدهایی که به موجب قانون برای مصرف یا مصارف خاص در بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد اختصاصی منظور می گردد. (اصلاحی طبق ماده ۷۱ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت)

ماده ۱۵ - درآمد شرکتهای دولتی عبارت است از درآمدهایی که در قبال ارائه خدمت و یا فروش کالا و سایر فعالیتهایی که شرکتهای مذکور به موجب قوانین و مقررات مجاز به انجام آنها هستند عاید آن شرکتهای می گردد.

ماده ۱۶ - سایر منابع تأمین اعتبار شرکتهای دولتی عبارت است از منابعی که شرکتهای مزبور تحت عنوان کمک دولت، وام استفاده از ذخائر، کاهش سرمایه در

گردش و یا عناوین مشابه به موجب قانون مجاز به منظور کردن آن در بودجه های مربوط هستند.

تبصره - منظور از سرمایه در گردش مذکور در این ماده مازاد دارایی های جاری بر بدهیهای جاری است.

ماده ۱۷ - تشخیص، عبارت است از تعیین و انتخاب کالا و خدمات و سایر پرداختهایی که تحصیل یا انجام آنها برای نیل به اجرای برنامه های دستگاههای اجرایی ضروری است.

ماده ۱۸ - تأمین اعتبار عبارت است از اختصاص دادن تمام یا قسمتی از اعتبار مصوب برای هزینه معین.

ماده ۱۹ - تعهد از نظر این قانون عبارت است از ایجاد دین بر ذمه دولت ناشی از: الف - تحویل کالا یا انجام دادن خدمت.

ب - اجرای قراردادهایی که با رعایت مقررات منعقد شده باشد.

ج - احکام صادر شده از مراجع قانونی و ذیصلاح.

د - پیوستن به قراردادهای بین المللی و عضویت در سازمانها یا مجامع بین المللی یا اجازه قانون.

ماده ۲۰ - تسجیل عبارت است از تعیین میزان بدهی قابل پرداخت به موجب اسناد و مدارک اثبات کننده بدهی.

ماده ۲۱ - حواله اجازه ای است که کتباً وسیله مقامات مجاز وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی و یا دستگاه اجرایی محلی و یا نهادهای عمومی غیر دولتی و یا سایر دستگاههای اجرایی برای تأدیه تعهدات و بدهیهای قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوطه به عهده ذی حساب در وجه ذینفع صادر می شود.

ماده ۲۲ - درخواست وجه سندی است که ذی حساب برای دریافت وجه به منظور پرداخت حواله های صادر شده موضوع ماده ۲۱ این قانون و سایر پرداختهایی که به موجب قانون از محل وجوه متمرکز شده در خزانه مجاز می باشد حسب مورد از محل

اعتبارات و یا وجوه مربوط عهده خزانه در مرکز یا عهده نمایندگی خزانه در استان در وجه حساب بانکی پرداخت دستگاه اجرایی ذیربط صادر می‌کند.

ماده ۲۳ - هزینه عبارت از پرداختهایی است که به طور قطعی به ذینفع در قبال تعهد یا تحت عنوان کمک یا عناوین مشابه با رعایت قوانین و مقررات مربوط صورت می‌گیرد.

ماده ۲۴ - تنخواه‌گردان خزانه عبارت است از اعتبار بانکی در حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به موجب قانون اجازه استفاده از آن به میزان معین در هر سال مالی برای رفع احتیاجات نقدی خزانه در همان سال به وزارت امور اقتصادی و دارایی داده می‌شود و متنها تا پایان سال واریز می‌گردد.

ماده ۲۵ - تنخواه‌گردان استان عبارت است از وجهی که خزانه از محل اعتبارات مصوب به منظور ایجاد تسهیلات لازم در پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی در اختیار نمایندگان خزانه در مرکز هر استان قرار می‌دهد.

ماده ۲۶ - تنخواه‌گردان حسابداری عبارت است از وجهی که خزانه و یا نمایندگی خزانه در استان از محل اعتبارات مصوب برای انجام بعضی از هزینه‌های سال جاری و تمهیدات قابل پرداخت سالهای قبل در اختیار ذیحساب قرار می‌دهد تا در قبال حواله‌های صادر شده واریز و با صدور درخواست وجه مجدداً دریافت گردد.

ماده ۲۷ - تنخواه‌گردان پرداخت عبارت است از وجهی که از محل تنخواه‌گردان حسابداری از طرف ذیحساب یا تأیید وزیر یا رییس مؤسسه و یا مقامات مجاز از طرف آنها برای انجام برخی از هزینه‌ها در اختیار واحدها و یا مأمورینی که به موجب این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن مجاز به دریافت تنخواه‌گردان هستند قرار می‌گیرد تا به تدریج که هزینه‌های مربوط انجام می‌شود اسناد هزینه تحویل و مجدداً وجه دریافت دارند.

کنگه برداری

ماده ۲۸ - پیش پرداخت عبارت است از پرداختی که از محل اعتبارات مربوط بر اساس احکام و قراردادهای طبق مقررات پیش از انجام تعهد صورت می‌گیرد.

ماده ۲۹ - علی‌الحساب عبارت است از پرداختی که به منظور ادای قسمتی از تعهد یا رعایت مقررات صورت می‌گیرد.

ماده ۳۰ - سپرده از نظر این قانون عبارت است از:

الف - وجوهی که طبق قوانین و مقررات به منظور تأمین و یا جلوگیری از تضییع حقوق دولت دریافت می‌گردد و استرداد و یا ضبط آن تابع شرایط معقرر در قانون و مقررات و قراردادهای مربوط است.

ب - وجوهی که به موجب قرارها و یا احکام صادره از طرف مراجع قضایی از اشخاص حقیقی و یا حقوقی دریافت می‌گردد و به موجب قرارها و احکام مراجع مذکور کلاً یا بعضاً قابل استرداد می‌باشد.

ج - وجوهی که بر اساس مقررات قانونی توسط اشخاص نزد دستگاههای دولتی به نفع اشخاص ثالث تودیع می‌گردد تا با رعایت مقررات مربوطه به ذینفع پرداخت شود.

تبصره - وجوهی که توسط دستگاههای دولتی به موجب مقررات تحت عنوان ودیعه و یا حق اشتراک آب و برق، تلفن، تلکس، گاز و نظایر آنها از اشخاص دریافت می‌شود از نظر این قانون سپرده تلقی نمی‌گردد و از هر نظر مشمول مقررات مربوطه به خود می‌باشد.

ماده ۳۱ - ذیحساب مأموری است که به موجب حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به منظور اعمال نظارت و تأمین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و دستگاههای اجرایی محلی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به این سمت منصوب می‌شود و انجام سایر وظایف مشروحه زیر را به عهده خواهد داشت:

۱ - نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگاهداری و تنظیم حسابها بر طبق قانون و ضوابط و مقررات مربوط و صحت و سلامت آنها.

کنگه برداری

- ۲ - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی.
  - ۳ - نگاهداری و تحویل و تحول وجوه و نقدینه و سپرده‌ها و اوراق بهادار.
  - ۴ - نگاهداری حساب و اموال دولتی نظارت بر اموال مذکور.
- تبصره ۱ - ذیحساب زیر نظر رئیس دستگاه اجرایی وظایف خود را انجام می‌دهد.
- تبصره ۲ - ذیحساب مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع ماده ۵ این قانون در مورد وجوهی که از محل درآمد عمومی دریافت می‌دارند، با حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی با موافقت آن دستگاه منصوب خواهند شد.
- ماده ۳۲ - معاون ذیحساب مأموری است که با حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین کارکنان رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب می‌شود.
- ماده ۳۳ - نمایندگی خزانه در استان واحد سازمانی مشخصی است که در مرکز هر استان امور مربوط به دریافت تنخواه‌گردان استان و واگذاری تنخواه‌گردان حسابداری به ذیحسابان دستگاههای اجرایی تابع نظام بودجه استانی و ابلاغ اعتبار بودجه‌های استانی و افتتاح حسابهای جاری دولتی در سطح استان و سایر وظایفی را که به موجب این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن بر عهده واحد مزبور محول می‌شود به نمایندگی خزانه در استان مربوط زیر نظر مدیر کل امور اقتصادی و دارایی محل انجام خواهد داد.
- ماده ۳۴ - امین اموال مأموری است که از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت و امانتدار با موافقت ذیحساب و به موجب حکم وزارتخانه یا مؤسسه ذیربط به این سمت منصوب و مسئولیت حراست و تحویل و تحول و تنظیم حسابهای اموال و اوراقی که در حکم وجه نقد است و کالاهای تحت ابوابجمعی، به عهده او واگذار می‌شود. آیین‌نامه مربوط به شرایط و طرز انتخاب و حدود وظایف و مسئولیتهای امین اموال در مورد اموال منقول و غیرمنقول با رعایت مقررات این قانون از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تکته برداری :

- ماده ۳۵ - کاربرد از مأموری است که از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت خدمات ذیربط به این سمت منصوب می‌شود و نسبت به خرید و تدارک کالاها و خدمات مورد نیاز طبق دستور مقامات مجاز با رعایت مقررات اقدام می‌نماید.
- ماده ۳۶ - عامل ذیحساب مأموری است که با موافقت ذیحساب و به موجب حکم دستگاه اجرایی مربوط از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت در مواردی که به موجب آیین‌نامه اجرایی این ماده معین خواهد شد به این سمت منصوب و انجام محول می‌شود. کار پردازان و واحدهای تدارکاتی و سایر مأموران و واحدهای دولتی از وظایف و ماهیت وظایف قانونی خود و یا مأموریت‌های محوله مجاز به مادام که به اقتضای طبع و ماهیت پرداخت از ذیحساب می‌باشند از لحاظ مقررات مربوط به واریز دریافت تنخواه‌گردان پرداخت از ذیحساب محسوب می‌شوند.

فصل دوم - اجرای بودجه

بخش ۱ - درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار

- ماده ۳۷ - پیش‌بینی درآمد و یا سایر منابع تأمین اعتبار در بودجه کل کشور مجوزی برای وصول از اشخاص تلقی نمی‌گردد و در هر مورد احتیاج به مجوز قانونی دارد. مسئولیت حصول صحیح به موقع درآمدها به عهده رؤسای دستگاههای اجرایی مربوط می‌باشد.
- ماده ۳۸ - وصول درآمدهایی که در بودجه کل کشور منظور نشده باشد طبق قوانین و مقررات مربوط به خود مجاز است.
- ماده ۳۹ - وجوهی که از محل درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در بودجه کل کشور وصول می‌شود و همچنین درآمدهای شرکتهای دولتی به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه باید به حسابهای خزانه که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌گردد تحویل شود. خزانه مکلف است ترتیب لازم را بدهد که شرکتهای دولتی بتوانند در حدود بودجه مصوب از وجوه خود استفاده نمایند.

تکته برداری :

تبصره - در مورد شرکتهای دولتی که قسمتی از سهام آنها به بخش غیر دولتی (خصوصی و تعاونی) متعلق باشد در صورتی که اساسنامه آنها با هریک از مواد این قانون مغایر باشد با موافقت صاحبان سهام مذکور قابل اجرا می باشد و در غیر این صورت مواد این قانون نسبت به سهام مربوط به بخش دولتی لازم الاجرا است.

ماده ۴۰ - نحوه عمل و روشهای اجرایی در مورد وصول درآمدهای وزارتخانهها و مؤسسات دولتی نمونه فرمهای مورد استفاده برای این منظور براساس دستورالعملهایی خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره - شرکتهای دولتی به استثناء بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه مکلفند روشهای اجرایی وصول درآمدهای خود را به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی برسانند.

ماده ۴۱ - وجوهی که وسیله وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی (به استثناء بانکها و شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری) به عنوان سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظائر آنها دریافت می گردد باید به حسابهای مخصوصی که از طرف خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح می گردد و اریز شود و وجوه واریز شده به حسابهای مذکور که بدون حق برداشت خواهد بود باید در آخر هر ماه به حساب مخصوص تمرکز وجوه در خزانه منتقل شود.

تبصره - رد وجوه سپرده طبق مقررات خود به عمل می آید و وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان رد سپرده از حساب تمرکز وجود سپرده یا به طریق مقتضی دیگر موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپردههای موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۴۲ - کلیه وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی مکلفند حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ اجرای این قانون کلیه وجوه سپردههایی را که تا تاریخ مذکور دریافت گردیده و نسبت به رد آن به ذینفع اقدام نشده است به حساب تمرکز

کلیه برداری

وجوه سپرده خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتقل و فهرست مشخصات کامل سپردههای مذکور را به خزانه اعلام نمایند.

ماده ۴۳ - آیین نامه نحوه اجرای مواد ۳۹ و ۴۱ و ۴۲ توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تصویب و ابلاغ خواهد شد و متخلف از اجرای این مواد به موجب رأی هیأتهای مستشاری دیوان محاسبات کشور به مجازاتهای مقرر در قانون محاسبات کشور محکوم خواهند شد.

ماده ۴۴ - شرکتهای دولتی مکلفند پس از تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت توسط مجامع عمومی مربوط حداکثر ظرف یک ماه ترتیب پرداخت مبالغ مالیات و همچنین سود سهام دولت را در وجه وزارت امور اقتصادی و دارایی بدهند. تخلف از اجرای این ماده در حکم تصرف غیر مجاز در وجوه عمومی محسوب می شود.

تبصره - شرکتهای دولتی مکلفند در صورتی که تا پایان شهریور ماه هر سال تراز نامه و حساب سود و زیان سال قبل آنها به تصویب مجامع عمومی مربوط نرسیده باشد بر مبنای ارقام ترازنامه و حساب سود و زیانی که به حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی ارائه داده اند مالیات متعلقه را ملحق قوانین مالیاتی مربوط و یا معادل ۸۰ درصد مبلغی را که به عنوان مالیات دوره مالی مورد نظر در لایحه بودجه کل کشور برای آنها پیش بینی شده است به ترتیب مقرر در این ماده در وجه وزارت امور اقتصادی و دارایی به طور علی الحساب پرداخت نمایند.

ماده ۴۵ - مجامع عمومی شرکتهای دولتی مجاز نیستند در موقع تصویب پیشنهاد تقسیم سود، اندوختههای سرمایه ای و جاری شرکت را که در مفاد اساسنامه آنها پیش بینی شده است طوری تعیین کنند که موجب کاهش سود سهام دولت در بودجه کل کشور گردد.

ماده ۴۶ - انواع تمبر و اوراقی که برای وصول درآمدهای عمومی منظور در بودجه کل کشور مورد استفاده قرار می گیرند و انواع گذرنامه، شناسنامه، سند مالکیت و

کلیه برداری

همچنین سایر اوراق و اسناد رسمی دولتی در شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران تحت نظارت هیاتی مرکب از دو نفر نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی، یک نفر نماینده دادستانی کل کشور و یک نفر نماینده دیوان محاسبات کشور و یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی چاپ و تحویل وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذیربط می‌گردد.

تبصره ۱ - تشخیص اوراق و اسناد مشمول این ماده با وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

تبصره ۲ - هیأت وزیران مجاز است در صورت اقتضاء چاپ و تحویل تمام و یا قسمتی از تمپر و اوراق و اسناد موضوع این ماده را به چاپخانه اسکناس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و چاپخانه یکی دیگر از بانکهای دولتی محول نماید تا تحت نظارت هیأت مذکور انجام شود و در این صورت یک نفر از مقامات بانک مربوط نیز به انتخاب رئیس بانک به جای یک نفر از نمایندگان وزیر امور اقتصادی و دارایی در هیأت مزبور عضویت خواهد داشت.

تبصره ۳ - ترتیب اجرای این ماده و همچنین نحوه نظارت هیأت مذکور تابع آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۷ - در مواردی که برای تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و با دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز جریمه‌های نقدی ناشی از استتکاف و یا عدم پرداخت به موقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشد نحوه عمل بر طبق آیین‌نامه‌ای است که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده می‌شود.

تبصره - چنانچه بدهیهای موضوع این ماده از ارتکاب جرائم و یا تخلفاتی ناشی شده باشد استیفای طلب دولت از طریق تقسیط بدهی و یا دادن مهلت مانع از تعقیب قانونی متخلفین و یا مجرمین ذیربط توسط دستگاههای اجرایی مربوط یا سایر مراجع ذیصلاح نخواهد بود.

نگته بر داری ۱

ماده ۴۸ - مطالبات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی از اشخاصی که به موجب احکام و اسناد لازم‌الاجرا به مرحله قطعیت رسیده است بر طبق مقررات اجرایی مالیات‌های مستقیم قابل وصول خواهد بود.

ماده ۴۹ - وجوهی که بدون مجوز یا زائد بر میزان مقرر وصول شود اعم از این که منشاء این دریافت اضافی اشتباه پرداخت‌کننده یا مأمور وصول و یا عدم انطباق مبلغ وصولی با مورد باشد و یا این که تحقق اضافه دریافتی بر اثر رسیدگی دستگاه ذیربط و یا مقامات قضایی حاصل شود باید از محل درآمد عمومی به نحوی که در ادای حق ذینفع تأخیری صورت نگیرد رد شود.

تبصره ۱ - در مورد اضافه دریافتی از صاحبان کالا به عنوان حقوق و عوارض گمرکی مقررات مربوط اجرا می‌شود.

تبصره ۲ - به مطالبات اشخاص بابت اضافه پرداختی آنان خسارت تأخیر تأدیه تعلق نمی‌گیرد.

بخش ۲ - هزینه‌ها و سایر پرداختها

ماده ۵۰ - وجود اعتبار در بودجه کل کشور به خودی خود برای اشخاص اعم از حقیقی و یا حقوقی ایجاد حق نمی‌کند و استفاده از اعتبارات باید بازعایت مقررات مربوط به خود به عمل آید.

ماده ۵۱ - در مورد آن قسمت از هزینه‌های جاری مستمر که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز می‌کند وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند برای مدت متناسب قراردادهایی که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز می‌کند منعقد نمایند. وزارتخانه‌ها و مؤسسات مذکور مکلفند در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوط را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نمایند.

تبصره - انواع هزینه‌های موضوع این ماده و شرایط آن از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه تعیین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۵۹ - در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد بر اساس شرایط مندرج در احکام یا قراردادهای طبق مقررات وجهی پرداخت شود می‌توان به تشخیص مقامات مجاز مالی به عنوان پیش‌بینی پرداخت تأدیه نمود.

ماده ۶۰ - در مواردی که بنا به علی تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک لازم برای تأدیه تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد عیسر نیاشد می‌توان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی الحساب به تشخیص مقامات مجاز پرداخت نمود.

ماده ۶۱ - میزان و موارد تأدیه پیش پرداخت و علی الحساب و همچنین نحوه واریز و احتساب آنها به هزینه قلمی طبق آیین‌نامه‌ای است که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۲ -

۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی در صورتی می‌توانند برای خدمات و کالاهای وارداتی مورد نیاز خود اقدام به افتتاح اعتبار اسنادی نمایند که معادل کل مبلغ آن و حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه‌های ذریعاً، اعتبار تأمین کرده باشند.

۲ - در مورد آن قسمت از کالاها و خدمات موضوع این ماده که به موجب قراردادهای منعقد بهای آنها باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سالهای بعد به فروشنده پرداخت شود افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی ایران بدون پیش دریافت بهای کالاها و خدمات مزبور با تعهد وزارت برنامه و بودجه مشعر بر پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سالهای مربوط مجاز خواهد بود.

۳ - آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل مالیاتی که از بابت افتتاح اعتبار اسنادی قبل از حصول تعهد به عنوان پیش پرداخت قابل تأدیه می‌باشد از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نکته برزلی :

ماده ۶۳ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) منظور در قانون بودجه کل کشور تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است و مانده وجوه اعتبارات مصرف نشده هر سال باید حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود. تمهیداتی که تا آخر سال مالی مربوط با رعایت مقررات در حدود اعتبار مصوب ایجاد شده و پرداخت نشده باشد در سالهای بعد به شرح زیر قابل پرداخت خواهد بود:

۱ - تمهیدات مربوط به اعتبارات جاری از محل اعتبار خاصی که تحت عنوان (تمهیدات

پرداخت نشده بودجه مصوب سالهای قبل) در بودجه سالهای بعد منظور می‌شود.

۲ - تمهیدات مربوط به سالهای ۱۳۵۲ به بعد طرحهای عمرانی پس از رسیدگی و تأیید مقامات مجاز دستگاههای اجرایی در زمان تأدیه تعهد از محل اعتباری که در سالهای

بعد ضمن موافقتنامه طرحهای مربوط منظور می‌شود.

۳ - تمهیدات سنوات مذکور در بند (۲) در مورد طرحهایی که عملیات آنها خاتمه یافته و یا کلاً متوقف گردیده است پس از رسیدگی و تأیید مقامات مجاز دستگاههای اجرایی در زمان تأدیه تعهد و با موافقت وزارت برنامه و بودجه در قالب طرحی که اعتبار آن محل برنامه مربوط و یا از محل ردیف خاصی که به همین منظور در بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود.

تبصره ۱ - بهای کالا یا خدمات موضوع قراردادهایی که در هر سال مالی برای تأمین احتیاجات همان سال طبق مقررات منعقد و از محل اعتبارات جاری و یا عمرانی مصوب تأمین شده است مشروط بر آنکه پایان مدت قرارداد حداکثر آخر همان سال مالی بوده ولی به علی که خارج از اختیار ملرفین قرارداد و یا یکی از آنها است کلاً و یا بعضاً در سال مالی بعد به مرحله تعهد می‌رسد یا تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی حسب مورد از محل اعتبارات مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده قابل پرداخت است.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت لزوم مانده وجوه مصرف نشده مربوط به اعتبارات واحدهای خارج از کشور

وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در پایان هر سال مالی با رعایت مفاد این نامه موضوع ماده ۵۴ این قانون به پای تنخواه گردان سال بعد واحدهای مذکور محسوب گردد.
تبصره ۳ - چک‌هایی که تا پایان هر سال عهده حسابهای خزانه صادر می‌شود پرداخت آن سال محسوب می‌شود.

ماده ۶۴ - اعتبارات مصوب از محل درآمدهای اختصاصی تا آخر سال مالی در حدود وصولی درآمدهای مربوط قابل تعهد و پرداخت می‌باشد و مانده وجوه اعتبارات از محل درآمد اختصاصی مصرف نشده هر سال باید تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود تا به حساب درآمد عمومی کشور منظور گردد. تعهداتی که تا آخر سال مالی با رعایت مقررات در حدود اعتبار مصوب و درآمدهای وصولی مربوط ایجاد شده و پرداخت نشده باشد در سال‌های بعد از محل اعتبار موضوع بند یک ماده ۶۳ این قانون قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۱ - هر مبلغ از درآمدهای اختصاصی موضوع این ماده که زائد بر میزان پیش‌بینی شده در بودجه‌های مصوب مربوط وصول شود، قابل مصرف نبوده و باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.

تبصره ۲ - سازمان تأمین اجتماعی از شمول مقررات این ماده مستثنی است و شمول مقررات مربوط به خود می‌باشد.^۱

^۱ الحاقی بموجب قانون الحاق صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۸۸/۲/۲۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام
^۲ قانون اصلاح مواد (۶۲) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور

ماده واحده - مهلت‌های مذکور در مواد (۶۲) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۱۶ برای تعهد و پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) اعم از اینکه از محل اعتبارات عمومی و یا اختصاصی تأمین شده و تا پایان سال مالی توسط خزانه‌داری کل در اختیار ذی‌مسئوبی دستگاههای ذی‌ربط قرار گرفته باشد به ترتیب برای هزینه‌های جاری پایان فروردین ماه و هزینه‌های عمرانی پایان تیرماه سال بعد اصلاح می‌گردد. مانده وجوه مصرف نگشته براری ۱

ماده ۶۵ - کلیه دستگاههای اجرایی مکلفند جز در مواردی که به موجب این قانون و یا سایر قوانین و مقررات ترتیب دیگری مقرر شده باشد پرداختهای خود را منحصرأ از طریق حسابهای بانکی مجاز انجام دهند و گواهی بانک دائر بر:

۱ - انتقال وجه به حساب ذینفع.

۲ - پرداخت وجه به ذینفع یا قائم مقام قانونی او.

۳ - حواله در وجه ذینفع یا قائم مقام قانونی او پرداخت محسوب می‌گردد.

ماده ۶۶ - در مورد بودجه شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی رعایت مقررات این قانون الزامی نیست و مصرف اعتبارات هر یک از آنها تابع این نامه داخلی خاص هر کدام خواهد بود و اعتبارات مزبور بر اساس درخواست وجه از طرف دبیر شورای نگهبان و رئیس مجلس شورای اسلامی و یا مقاماتی که از طرف ایشان مجاز هستند توسط خزانه قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۶۷ - عناوین کمک مندرج در بودجه کل کشور منحصرأ ناظر بر اعتبارات جاری است.

ماده ۶۸ - بودجه هر یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و واحدهای وابسته به آنها باید به طور کامل و جداگانه در بودجه کل کشور درج شود و منظور کردن اعتبار تحت عنوان کمک ضمن بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برای پرداخت به

نشده تا تاریخ های مذکور پس از انقضای مهلت طرف ده روز به خزانه واریز می‌گردند. کلیه قوانین و مقررات عام و خاص مغایر از تاریخ ۷/۱۰/۱۳۸۸ خورشیدی این قانون لغو می‌گردند.

تبصره ۱ - آخرین مهلت تهیه و ارائه صورت حساب دریافت و پرداخت نهایی موضوع ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور پایان هر تیرماه سال بعد خواهد بود.

تبصره ۲ - تخلف از این قانون در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب و متخلف برابر مقررات انضامی تعقیب خواهد شد.

تبصره ۳ - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهش کماتگان تابع قانون نحوه انجام امور مالی و مأمولانی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ و قانون تشکیل هیات امنا دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب ۹ و ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و این نامه‌های مربوط خواهد بود.

واحد‌های تابعه و وابسته همان وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی دیگر و همچنین پرداخت هر نوع وجه از این بابت ممنوع است.

ماده ۶۹ - اعتباراتی که در قانون بودجه کل کشور به عنوان کمک برای عملیات جاری شرکتهای دولتی منظور می‌شود به موجب حواله و درخواست وجه مقامات مجاز شرکتهای مذکور یا رعایت مقررات مربوطه توسط خزانه قابل پرداخت خواهد بود. هر گاه پس از پایان سال مالی زبان شرکت بر اساس ترازنامه و حساب سود و زیان مصوب مجمع عمومی از مبلغ پیش‌بینی شده در بودجه مصوب مربوطه کمتر باشد شرکت مکلف است ابتدا زیان حاصله را از محل منابع داخلی پیش‌بینی شده در بودجه مصوب خود تأمین و از کمک دولت فقط برای جبران باقیمانده زیان استفاده نماید و مازاد کمک دریافتی از دولت ناشی از تقلیل زیان پیش‌بینی شده را به حساب خزانه واریز نماید.

تبصره - شرکتهای دولتی مکلفند حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان توسط مجمع عمومی و جوجه قابل برگشت موضوع این ماده را به خزانه مسترد نمایند.

ماده ۷۰ - کلیه وجوهی که خارج از منابع داخلی شرکتهای دولتی و اعتبارات دستگاههای اجرایی بابت خرید و تدارک مواد غذایی و کالاهای اساسی مورد نیاز عامه اختصاص داده می‌شود باید متحصراً به مصرف تدارک همان مواد و کالاها برسد و جوجه حاصل از فروش مواد و کالاهای مزبور باید مستقیماً به منظور واریز وجوه دریافتی از این بابت به حسابهای بانکی مربوطه تودیع شود. زیان احتمالی حاصل از خرید و فروش این قبیل مواد و کالاها بر اساس قوانین و مقررات مربوطه و در حدود اعتبارات مصوب پس از رسیدگی و تأیید حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی قابل پرداخت و احتساب به هزینه قطعی می‌باشد.

تبصره ۱ - حساب خرید و فروش مواد و کالاهای مزبور باید به طور مجزا از عملیات مالی دستگاه اجرایی مربوطه نگهداری شود به ترتیبی که رسیدگی حسابهای مذکور به طور مستقل امکان پذیر باشد.

نگته برداری

تبصره ۲ - در موارد لزوم بنا به پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوطه و موافقت وزارت برنامه و بودجه قبل از رسیدگی حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا معادل ۷۰ درصد مبلغ زیان پیش‌بینی شده مربوطه به خرید و فروش کالاهای موضوع این ماده به طور علی‌الحساب قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۳ - هر نوع تخلف از مقررات این ماده در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب خواهد شد.

ماده ۷۱ - پرداخت کمک و یا اعانه به افراد و مؤسسات غیر دولتی از محل بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی جز در مواردی که به اقتضای وظایف قانونی مربوطه ناگزیر از تأدیه چنین وجوهی می‌باشند ممنوع است. ضوابط پرداخت این قبیل کمک‌ها و اعانات به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید و وجوه پرداختی از این بابت توسط ذیحسابان دستگاههای پرداخت‌کننده با اخذ رسید از دریافت‌کننده به حساب هزینه قطعی منظور خواهد شد مگر آنکه در ضوابط مذکور ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

تبصره - دولت مکلف است بر مصرف اعتباراتی که به عنوان کمک از محل بودجه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و یا از محل اعتبارات منظور در سایر ردیفهای بودجه کل کشور به مؤسسات غیر دولتی پرداخت می‌شود نظارت مالی اعمال کند. نحوه نظارت مذکور تابع آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۲ - مصرف اعتبارات جاری و عمرانی منظور در بودجه کل کشور تابع مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت می‌باشد.

تبصره ۱ - مصرف اعتبارات از محل درآمدهای اختصاصی بر اساس بودجه‌های مصوب جز در مواردی که در این قانون برای آنها تعیین مکلف شده است تابع مقررات قانونی مربوطه می‌باشد و در صورتی که دستگاههای اجرایی ذیربط دارای مقررات

نگته برداری

قانونی خاص برای این موضوع نباشند اعتبارات مذکور بر اساس قوانین و مقررات عمومی دولتی قابل مصرف خواهد بود.

تبصره ۲ - مصرف درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار شرکتهای دولتی بر اساس بودجههای مصوب جز در مواردی که در این قانون برای آنها تعیین تکلیف شده است تابع مقررات قانونی مربوط می باشد لکن اجرای طرحهای عمرانی شرکت های مذکور از نظر مقررات مالی و معاملاتی تابع مفاد این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت خواهد بود. شرکتها و سازمانهای دولتی که شمول مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام است نیز مشمول مفاد این ماده خواهند بود.

تبصره ۳ - در صورتی که مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی دارای مقررات قانونی خاصی برای مصرف اعتبارات خود باشند می توانند اعتبارات جاری را که از محل اعتبارات منظور در قانون بودجه کل کشور در اختیار آنها گذارده می شود جز در مواردی که در این قانون صراحتاً برای آن تعیین تکلیف شده است طبق مقررات مربوط به خود به مصرف برسانند. در مواردی که اعتبارات موضوع این تبصره از محل اعتبارات منظور در بودجه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی به عنوان کمک در اختیار مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی گذارده می شود. ذیحساب دستگاه پرداخت کننده کمک وجوه پرداختی از این بابت را با اخذ رسید مؤسسه دریافت کننده به هزینه قطعی منظور خواهد نمود.

تبصره ۴ - اعتبارات طرحهای عمرانی مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی تابع این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت می باشد.

تبصره ۵ - حساب و اسناد هزینه مربوط به اعتبارات جاری و طرحهای عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی باید قبل از تصویب مراجع قانونی ذیربط وسیله حسابرسان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی رسیدگی شود و حساب سالانه آنها برای حسابرسی به دیوان محاسبات کشور تحویل گردد.

تبصره ۶ - آیین نامه های مالی و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری آن دسته از مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی که به موجب قانون از شمول مقررات عمومی مستثنی شده و یا بشود با رعایت قانون دیوان محاسبات کور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تنظیم و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۳ - نقصان و تفریط حاصل در ابواب جمعی مأمورین وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که به موجب مقررات مجاز به اخذ و نگهداری وجه نقد و یا اوراقی که در حکم وجه نقد است می باشد نسبت به وجوه و یا اوراقی مذکور با اعلام دستگاه اجرایی مربوط با رأی دیوان محاسبات کشور از محل اعتبار هزینه های پیش بینی نشده منظور در بودجه کل کشور تأمین می شود. این اقدام مانع تعقیب قانونی مسئولان امر نخواهد بود.

تبصره - وجوهی که بر اثر تعقیب مسئولان امر از این بابت وصول خواهد شد به حساب درآمد عمومی منظور می گردد.

ماده ۷۴ - نحوه انجام و حدود وظایف و مسئولیتهای نمایندگهای خزانه در استانها و چگونگی ارتباط آنها با خزانه داری کل و دستگاههای اجرایی مستقر در شهرستانهای تابعه هر استان به موجب آیین نامه ای که با رعایت مفاد این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد معین خواهد شد.

ماده ۷۵ - مقررات مربوط به نحوه درخواست وجه برای هزینه های دستگاههای اجرایی در مرکز و شهرستانها و نیز مقررات مربوط به ابلاغ اعتبار و حواله های نقدی به موجب دستورالعملی خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

تبصره - حداکثر تا اول اردیبهشت ماه هر سال باید بودجه عمرانی مصوب آن سال و اعتبارات کلیه دستگاهها و موافقتنامه ها به آنها ابلاغ و مقداری از اعتبارات طبق قانون به دستگاههای مجری تخصیص داده شود.

ماده ۷۶ - برای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی (به استثناء بانکها و شرکتهای بیمه و مؤسسات اعتباری) و واحدهای تابعه آنها در مرکز و شهرستانها حسب مورد از طرف خزانه و یا نمایندگی خزانه در استانها در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند، به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط افتتاح خواهد شد. استفاده از حسابهای مزبور در مورد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی با امضاء مشترک ذیحساب و یا مقام مجاز از طرف او و لااقل یک نفر دیگر از مقامات مسئول و مجاز دستگاه مربوط به معرفی خزانه و یا نمایندگی خزانه در استان به عمل خواهد آمد و کلیه پرداختهای دستگاههای نامبرده منحصراً از طریق حسابهای بانکی مذکور مجاز خواهد بود. استفاده از حسابهای بانکی شرکتهای دولتی با امضاء مشترک مقامات مذکور در اساسنامه آنها و ذیحساب شرکت یا مقام مجاز از طرف او ممکن خواهد بود.

تبصره - مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع ماده ۵ این قانون مادامی که از محل درآمد عمومی وجهی دریافت می‌دارند و در مورد وجوه مذکور مشمول مقررات این ماده خواهند بود و وجوه اعتباراتی که در قانون بودجه کل کشور برای این قبیل دستگاهها به تصویب می‌رسد، توسط خزانه و یا نمایندگی خزانه در استان منحصراً از طریق حسابهای بانکی مذکور قابل پرداخت می‌باشد.

ماده ۷۷ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند برای رفع احتیاجات سال بعد از در مواردی که موضوعی جنبه فوری و فوری داشته و تأخیر در انجام آن منجر به زیان و خسارت دولت گردد به پیشنهاد بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط و تأیید وزارت برنامه و بودجه با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی قراردادهای لازم برای خرید کالا یا خدمات مورد نیاز یا رعایت مقررات منعقد نمایند مشروط بر این که مبلغ آن گونه قراردادها به تشخیص وزارت برنامه و بودجه در هر مورد حداکثر بیش از اعتبار مصوب و مشابه آن در آن سال و یا در صورت جدید بودن موضوع مجموعاً در مورد هر دستگاه اجرایی حداکثر بیش از ده درصد مجموع اعتبارات غیر پرسنلی مصوب واحد

نگته برراری ۱

مربوط نباشد. چنانچه در اجرای قرارداد منعقد و بر اساس مقررات مربوط پرداخت وجوهی به عنوان پیش پرداخت ضرورت پیدا کند و یا قراردادهای مزبور قبل از پایان سال مالی به مرحله تعهد برسد، وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند وجوه لازم را به عنوان پیش پرداخت (از محل اعتبار خاصی که در اجرای این ماده در بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود) تأدیه نماید و در سال بعد پس از تصویب بودجه رأساً از اعتبارات دستگاه مربوط واریز نماید.

ماده ۷۸ - در مورد مخارج مربوط به حوادث مهم و ناگهانی مملکتی از قبیل جنگ، آتش‌سوزی، زلزله، سیل، بیماریهای همه گیر و بیماریهای مربوط به حوادث فوق، حصر اقتصادی و همچنین موارد مشابه که به فرمان رهبر یا شورای رهبری به عنوان ضرورتهای اسلامی و یا مملکتی اعلام گردد، رعایت مقررات این قانون الزامی نیست و تابع (قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند)، می‌باشد. گزارش امر باید در اولین جلسه مجلس شورای اسلامی توسط نخست وزیر تقدیم گردد.

۳ - معاملات دولتی

ماده ۷۹ - معاملات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اعم از خرید و فروش و اجاره و استجاره و پیمانکاری و اجرت کار و غیره (به استثناء مواردی که مشمول مقررات استخدامی می‌شود) باید حسب مورد از طریق مناقصه یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر:

- ۱ - در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی باشد.
- ۲ - در مورد معاملاتی که انجام آنها به تشخیص و مشیولیت بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها بانها و مؤسسات و شرکتهای مشروحه زیر:
- الف - مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و مؤسسات تابعه که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به مؤسسات و نهادهای مذکور باشد.

نگته برراری ۱

- ب - شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که بر اساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره می‌شوند.
- ج - شرکتها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع که تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره می‌گردند، که مقرون به صرفه صلاح دولت باشد.
- ۳ - در مورد خرید اموال و خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها منحصر بفرود بوده و دارای انواع مشابه نباشد.
- ۴ - در مورد خرید یا استجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و عمده رشته مربوطه انجام خواهد شد.
- ۵ - در مورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه و خدمات کارشناسی.
- ۶ - در مورد خرید کالاهای انحصاری دولتی و یا سایر کالاهایی که دارای فروشنده انحصاری بوده و برای آنها از طرف دستگاههای ذیربط دولتی نرخهای معینی تعیین و اعلام شده باشد.
- ۷ - در مورد خرید کالاهای مورد مصرف روزانه که در محل از طرف دستگاههای ذیربط دولتی و یا شهرداریها برای آنها نرخ ثابتی تعیین شده باشد.
- ۸ - در مورد کالاهای ساخت کارخانههای داخلی و گرابه حمل و نقل بار از طریق زمینی که از طرف دستگاههای دولتی ذیربط برای آنها نرخ تعیین شده باشد.
- ۹ - در مورد گرابه حمل و نقل هوایی، دریایی، هزینه مسافرت و نظائر آن در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع.
- ۱۰ - در مورد تعمیر ماشین آلات ثابت و متحرک به تشخیص و مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها.

- ۱۱ - در مورد خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین ادوات و ابزار و وسائل اندازه‌گیری دقیق و لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و نظائر آن با تعیین بهای مورد معامله حداقل وسیله یک نفر کارشناس خبره و متعهد رشته مربوطه که حسب مورد توسط وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها انتخاب خواهد شد، پس از تأیید مقامات مذکور در این ردیف.
- ۱۲ - در مورد معاملاتی که به تشخیص هیأت وزیران به ملاحظه صرفه و صلاح دولت باید دستور بماند.
- ۱۳ - در مورد چاپ و صحافی که به موجب این نامه خاصی که بنا به پیشنهاد وزارت ارشاد اسلامی و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، انجام خواهد شد.
- ۱۴ - در مورد فروش کالاها و خدماتی که مستقیماً توسط وزارتخانهها و مؤسسات دولتی تولید و ارائه می‌شود و نرخ فروش آنها توسط مراجع قانونی مربوط تعیین می‌گردد.
- تبصره - انجام معاملات موضوع ردیفهای ۱ و ۲ این ماده بدون رعایت تشریفات مناقصه و یا مزایده مشروط بر آن است که دستگاه فروشنده، مورد معامله را در اختیار داشته یا تولیدکننده یا انجام دهنده آن باشد یا این که وظیفه تهیه و توزیع و فروش مورد معامله را به عهده داشته باشد.
- ماده ۸۰ - معاملات دولتی به سه دسته جزئی، متوسط و عمده به شرح زیر تقسیم می‌شود:
- الف - معاملات جزئی: معاملاتی است که مبلغ آن از $۱۳۹/۰۰۰/۰۰۰$ تجاوز نکند^۱
- ب - معاملات متوسط: معاملاتی است که مبلغ آن از $۱۳۹/۰۰۰/۰۰۰$ ریال بیشتر باشد و از $۱۳۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰$ ریال تجاوز ننماید^۱

ج - معاملات عمده: معاملاتی است که مبلغ آن از ۱۳/۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر باشد.

تبصره ۱ - مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد است.

تبصره ۲ - مبنای نصاب در فروش مبلغ ارزیابی کاردان خیره و متعهد رشته مربوط که توسط دستگاه اجرایی ذیربط انتخاب می شود خواهد بود.

ماده ۸۱ - مناقصه در معاملات به طرق زیر انجام می پذیرد:

الف - در مورد معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز.

ب - در مورد معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت کارپرداز و مسئول واحد تدارکاتی مربوط و تأیید وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی در مرکز و یا استان و یا مقامات مجاز از طرف آنها.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی و یا ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) به تشخیص وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی و مقامات مجاز از طرف آنها.

ماده ۸۲ - مزایده در معاملات به طریق زیر انجام می پذیرد:

الف - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت مأمور فروش.

ب - در مورد معاملات متوسط با حراج.

ج - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت مأمور فروش.

ب - در مورد معاملات متوسط با حراج.

۱۳۸۱/۲/۲۲

۱۳۸۱/۲/۲۲

کنته برزری

ج - در مورد معاملات عمده یا انتشار آگهی مزایده عمومی.

ماده ۸۳ - در مواردی که انجام مناقصه یا مزایده بر اساس گزارش توجیهی دستگاه اجرایی مربوط به تشخیص یک هیأت سه نفره مرکب از مقامات مذکور در ماده ۸۴ این قانون میسر یا به مصلحت نباشد، می توان معامله را به طریق دیگری انجام داد و در این صورت هیأت مزبور با رعایت صرفه و صلاح دولت ترتیب انجام آن گونه معاملات را با رعایت سایر مقررات مربوط در هر مورد یا به طور کلی برای یک نوع کالا یا خدمت تعیین و اعلام خواهد نمود.

ماده ۸۴ - ترکیب هیأت ترک مناقصه و مزایده موضوع ماده ۸۳ این قانون در مورد دستگاههای اجرایی در مرکز و استانها به شرح زیر خواهد بود:

الف - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی واحدهای مرکزی وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و همچنین در مورد مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز، معاون مالی و اداری و یا مقام مشابه وزارتخانه یا مؤسسه دولتی حسب مورد و ذیحساب مربوط و یک نفر دیگر از کارکنان خیره و متعهد دولتی انتخاب وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط.

ب - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی غیر استانی واحدهای خارج از مرکز وزارتخانهها و مؤسسات دولتی، استاندار یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرایی در محل و عامل ذیحساب مربوط در مرکز استان.

ج - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی دادگستری جمهوری اسلامی ایران و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و دیوان محاسبات کشور و سایر مؤسسات دولتی که به صورت مستقل اداره می شوند و تابع هیچ یک از وزارتخانهها نمی باشند به جای نماینده وزیر به ترتیب نماینده شورای عالی قضایی و نماینده شورای سرپرستی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و نماینده رئیس دیوان محاسبات کشور و نماینده بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط در هیأت موضوع این ماده شرکت خواهد نمود.

د - در مورد اعتبارات جاری و عمرانی استانی، استاندار و یا نماینده او و بالاترین مقام دستگاه اجرایی محلی ذیربط و ذیحساب مربوط.

کنته برزری

ه - در مورد عملیات جاری و طرحهای عمرانی شرکتیهای دولتی، مدیر عامل و یا بالاترین مقام اجرایی و ذیحساب مربوط و یک نفر به انتخاب مجمع عمومی،
و - در مورد مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مادام که از محل درآمد عمومی وجهی دریافت می‌دارند در صورتی که به موجب مقررات مربوط زیر نظر شورا و یا ارکان مشابه اداره می‌شوند، ذیحساب و دو نفر به انتخاب شورا یا ارکان مربوط و در صورتی که فاقد شورا یا ارکان مشابهی باشند، ذیحساب و دو نفر به انتخاب بالاترین مقام اجرایی مؤسسه یا نهاد مربوطه.

ز - در مورد معاملات مربوط به نیروهای سدگانه ارتش جمهوری اسلامی ایران و نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مرکز، فرمانده نیروی مربوط و ذیحساب مربوط و یک نفر به انتخاب رئیس ستاد مشترک ارتش

جمهوری اسلامی ایران یا سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حسب مورد و در خارج از مرکز به ترتیب نماینده نیروی مربوط و عامل ذیحساب در محل و نماینده رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران یا رئیس ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حسب مورد. در مورد معاملات مربوط به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

ح - در مورد معاملات وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به ترتیب مقرر در بند (الف) این ماده و در مورد

معاملات مربوط به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران، ذیحساب مربوط و دو نفر به انتخاب رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و یا رئیس ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حسب مورد. در مورد معاملات مربوط به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

^۱ اسلامی های ۱۳۷۵/۲/۱۲ و ۱۳۸۰/۴/۲۹

^۲ اسلامی های ۱۳۷۵/۲/۱۲ و ۱۳۸۰/۴/۲۹

ماده ۸۵ - هیأت موضوع مواد ۸۳ و ۸۴ این قانون که در هر مورد بنا به دعوت وزیر یا یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقامات مجاز از طرف آنها تشکیل می‌شود با حضور هر سه نفر اعضای مربوط رسمیت دارد و کلیه اعضاء مکلف به حضور در جلسات هیأت و ابراز نظر خود نسبت به گزارش توجیهی دستگاه اجرایی مربوط در مورد تقاضای ترک مناقصه یا مزایده و همچنین نحوه انجام معامله مورد نظر هستند لکن تصمیمات هیأت با رأی اکثریت اعضاء معتبر خواهد بود.

ماده ۸۶^۱ - در اجرای ماده ۸۳ این قانون در صورتی که معامله مبلغ ۲۵۰ برابر معاملات کوچک بیش از سیصد میلیون ریال باشد انجام معامله پس از تصویب هیأت سه نفری موضوع ماده ۸۴ این قانون حسب مورد با تأیید مقامات زیر مجاز خواهد بود:
الف - در مورد واحدهای مرکزی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتیهای دولتی، وزیر مربوطه.

ب - در مورد دستگاههای اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی و سایر واحدهای تابعه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در خارج از مرکز و همچنین در مورد مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز، استاندار استان مربوطه.

ج - در مورد معاملات مربوط به نیروهای سدگانه ارتش جمهوری اسلامی ایران و ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در مورد معاملات مربوط به ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ستاد مشترک ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و رئیس ستاد مشترک ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در مورد معاملات مربوط به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح. در

^۱ اسلامی ۱۳۸۱/۲/۲۲

^۲ به استناد ماده ۶۲ قانون برنامه سوم توسعه و طبق مصوبه ۳۶۹۸۸/ت ۳۰۶۴۲ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۱ هیأت وزیران

مورد معاملات مربوط به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران^۱.

د - در مورد معاملات مربوط به دادگستری جمهوری اسلامی ایران، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و دیوان محاسبات کشور و سایر مؤسسات دولتی که به صورت مستقل اداره می‌شوند و تابع هیچ یک از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی نیستند به ترتیب شورای عالی قضایی، شورای سرپرستی، رئیس دیوان محاسبات کشور و بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط.

ه - در مورد معاملات مربوط به مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در صورتی که به موجب مقررات مربوط زیر نظر شورا یا ارکان مشابه اداره می‌شوند، شورا یا رکن مربوط و در صورتی که فاقد شورا یا ارکان مشابه می‌باشند، بالاترین مقام اجرایی مؤسسه یا نهاد مربوط.

ماده ۸۷^۲ - در اجرای ماده ۸۳ در صورتی که مبلغ معامله بیش از دو میلیون ریال^۲ باشد انجام معامله پس از تصویب هیأت سه نفری موضوع ماده ۸۴ موكول به پیشنهاد مقامات و مراجع مذکور در بندهای ذیل ماده ۸۶ و تأیید شورای اقتصاد خواهد بود.

ماده ۸۸ - در مواردی که رعایت برخی از مقررات این قانون و آیین‌نامه معاملات دولتی در مورد معاملات مربوط به کالاها و خدماتی که در محل مورد نیاز واحدهای خارج از کشور وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی واقع می‌شود به تشخیص و مسئولیت سفیر دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور مربوط و یا بالاترین مقام سیاسی که در غیاب سفیر عهده‌دار انجام وظایف او باشد، مقدور نباشد، معامله به ترتیبی که توسط سفیر و یا مقام مذکور با رعایت صرفه و صلاح دولت در هر مورد یا به طور کلی برای یک نوع کالا یا خدمات تعیین می‌شود انجام خواهد شد.

^۱ اصلاحی ۱۳۸۱/۱۲/۲۹

^۲ اصلاحی ۱۳۸۱/۱۲/۲۲

^۳ به استناد ماده ۶۳ قانون برنامه سوم توسعه و طبق مسوده ۳۰۶۸۲/۳۰۶۸۲ مورخ ۱۳۸۳/۲/۱۰ حیات وزیران.

ماده ۸۹ - نحوه انجام معاملات و تشریفات مناقصه و مزایده و سایر مقررات اجرایی مواد ۷۹ الی ۸۸ این قانون به موجب قانونی خواهد بود که به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

فصل سوم - نظارت مالی

ماده ۹۰ - اعمال نظارت مالی بر مخارج وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی از نظر انطباق پرداختها با مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات راجع به هر نوع خرج، به عهده وزارت امور اقتصاد و دارایی است.

تبصره - نظارت عملیاتی دولت بر اجرای فعالیتها و طرحهای عمرانی که هزینه آنها از محل اعتبارات جاری و عمرانی منظور در قانون بودجه کل کشور تأمین می‌شود، به منظور ارزشیابی و از نظر مطابقت عملیات و نتایج حاصله با هدفها و سیاستهای تعیین شده در قوانین برنامه عمرانی و قوانین بودجه کل کشور و مقایسه پیشرفت کار با جدولهای زمان‌بندی به ترتیبی که در قانون برنامه و بودجه کشور مقرر شده و یا خواهد شد کماکان به عهده وزارت برنامه و بودجه می‌باشد.

ماده ۹۱ - در صورتی که ذیحساب انجام خرجی را بر خلاف قانون و مقررات تشخیص دهد، مراتب را یا ذکر مستند قانونی مربوط کتباً به مقام صادرکننده دستور خرج اعلام می‌کند. مقام صادرکننده دستور پس از وصول گزارش ذیحساب چنانچه دستور خود را منطبق با قوانین و مقررات تشخیص داده و مسئولیت قانونی بودن دستور خود را کتباً با ذکر مستند قانونی به عهده بگیرد و مراتب را به ذیحساب اعلام نماید، ذیحساب مکلف است وجه سند هزینه مربوط را پس از ضمیمه نمودن دستور کتبی متضمن قبول مسئولیت مذکور پرداخت و مراتب را با ذکر مستندات قانونی مربوط به وزارت امور اقتصادی و دارایی و رونوشت آن را جهت اطلاع به دیوان محاسبات کشور گزارش نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورتی که مورد را خلاف تشخیص داد مراتب را برای اقدامات قانونی لازم به دیوان محاسبات کشور اعلام خواهد داشت.

ماده ۹۲ - در مواردی که بر اثر تعهد زائد بر اعتبار یا عدم رعایت مقررات این قانون خدمتی انجام شود یا مالی به تصرف دولت درآید، دستگاه اجرایی ذریعاً مکلف به رد معامله مربوط می‌باشد. و در صورتی که رد عین آن میسر نبوده و یا فروشنده از قبول امتناع داشته باشد و همچنین در مورد خدمات انجام شده مکلف به قبول و وجه مورد معامله در حدود اعتبارات موجود یا اعتبارات سال بعد دستگاه اجرایی مربوط قابل پرداخت است و اقدامات فوق مانع تعقیب قانونی متخلف نخواهد بود.

ماده ۹۳ - در صورتی که بر اساس گواهی خلاف واقع ذیحساب نسبت به تأمین اعتبار و یا اقدام یا دستور وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی یا مقامات مجاز از طرف آنها زائد بر اعتبار مصوب و یا بر خلاف قانون وجهی پرداخت یا تعهدی علیه دولت امضاء شود هر یک از این تخلفات در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب خواهد شد.

ماده ۹۴ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با رعایت قوانین و مقررات نسبت به ایجاد وحدت رویه در مورد اعمال نظارت قبل از خرج اقدام نماید.

فصل چهارم - تنظیم حساب و تفریح بودجه

ماده ۹۵ - کلیه ذیحسابان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند نسخه اول صورت حساب دریافت و پرداخت هر ماه را همراه با اصل اسناد و مدارک مربوط منتهی تا آخر ماه بعد و حساب نهایی هر سال را حداکثر تا پایان خرداد ماه سال بعد به ترتیبی که در اجرای ماده ۳۹ قانون دیوان محاسبات کشور مقرر می‌شود به دیوان مذکور تحویل و نسخه دوم صورت حسابهای مذکور را بدون ضمیمه کردن اسناد و مدارک به نحوی که وزارت امور اقتصادی و دارایی معین می‌کند به وزارت نامبرده ارسال نمایند.

تبصره ۱ - صورت حسابهای فوق باید به امضاء بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط و یا مقام مجاز از طرف او و ذیحساب و گواهی نماینده دیوان محاسبات کشور رسیده باشد.

تبصره ۲ - مواعید تنظیم و ارسال صورت حسابهای موضوع این ماده توسط دیوان محاسبات کشور با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر می‌باشد.

تبصره ۳ - نحوه حسابرسی یا رسیدگی دیوان محاسبات کشور نسبت به صورت حسابها و اسناد و مدارک موضوع این ماده در آیین نامه‌های اجرایی قانون دیوان محاسبات کشور معین خواهد شد.

تبصره ۱۴ - به منظور از میان برداشتن موانع موجود در راه تنظیم حسابها و صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور یک هیأت سه نفره مرکب از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل و در موارد زیر تصمیمات لازم را اتخاذ می‌نماید:

الف - در مورد اسناد و مدارک ناقص سنواتی (از سال ۱۳۶۴ به بعد) وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و اعتبارات عمرانی شرکتهای دولتی که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

ب - در خصوص اسناد و مدارک دستگاههای مذکور در بند الف که بر اثر حوادث غیر مترقبه و جنگ تحمیلی به تشخیص هیأت مذکور به نحوی از انحاء از بین رفته است.

ج - نقصان و تفریط حاصل در موجودیهای وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی مشمول ماده ۷۳ قانون محاسبات عمومی کشور خواهند بود. تصمیمات این هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم الاجراء خواهد بود لکن این تصمیمات که صرفاً ناظر بر ایجاد تسهیلات لازم در امر تنظیم حسابها می‌باشد مانع از تعقیب قانونی متخلفین امر نخواهد بود. دستور العمل اجرایی این تبصره مشترکاً توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده (شامل اصلاح یک تبصره) در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲.۲.۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ماده ۹۶ - دستگاههای اجرایی مکلفند به ترتیبی که هیأت وزیران معین خواهد نمود حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از پایان هر سال مالی گزارش عملیات انجام شده طی آن سال را بر اساس اهداف پیش‌بینی شده در بودجه مصوب به دیوان محاسبات کشور و وزارت

برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال دارند.

ماده ۹۷ - در مواقعی که سمت ذیحساب تغییر کند و یا به هر عنوان سمت ذیحسابی از وی سلب شود ذیحسابان قبلی و بعدی مکلفند حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اشتغال ذیحساب جدید بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود سوابق ذیحسابی را با تنظیم صورت مجلس، تحویل و تحول نمایند این صورت مجلس باید به امضاء تحویل دهنده و تحویل گیرنده رسیده و نسخه اول آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال گردد.

تبصره - در مواردی که ذیحساب از تحویل ابوابجمعی خود استنکاف نماید یا به هر علتی شرکت او در امر تحویل و تحول میسر نباشد ابوابجمعی وی با حضور نماینده دیوان محاسبات کشور و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی با تنظیم صورت مجلس به ذیحساب جدید تحویل خواهد شد.

ماده ۹۸ - شرکت‌های دولتی مکلفند ترازنامه و حساب سود و زیان خود را بلافاصله پس از تصویب مجمع عمومی مربوط برای درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال نمایند.

ماده ۹۹ - شرکت‌های دولتی مکلفند صورت حساب دریافت و پرداخت طرحهای عمرانی (اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت) خود را مطابق دستورالعملی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تنظیم خواهد شد تهیه و پس از تصویب مجمع عمومی مربوط بلافاصله جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور

اقتصادی و دارایی ارسال نمایند. مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت موضوع ماده ۱۳۰ این قانون نیز مشمول حکم این ماده می‌باشد.

ماده ۱۰۰ - کلیه مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع ماده ۵ این قانون مکلفند صورت حساب دریافت و پرداخت سالانه خود اعم از اعتبارات جاری و یا طرحهای عمرانی (اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت)، مطابق دستورالعملی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد شد تنظیم و پس از تصویب مراجع قانونی ذیربط حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال دارند.

تبصره - نهادها و مؤسسات مشمول این ماده پس از به تصویب رسیدن آیین‌نامه مالی مربوط در اجرای تبصره ۶ ماده ۷۲ این قانون در مورد تنظیم و ارسال صورت حسابهای فوق در موعد و به ترتیب مقرر در آیین‌نامه مذکور عمل خواهند کرد.

ماده ۱۰۱ - خزانه مکلف است صورت حساب دریافتها و پرداختهای ماهانه حسابهای درآمد متمرکز در خزانه را به تفکیک انواع حسابها حداکثر ظرف مدت دو ماه تهیه و به دیوان محاسبات کشور تحویل نماید. طبقه بندی انواع حسابهای مذکور در این ماده با در نظر گرفتن طبقه بندی درآمدها و اعتبارات در قانون بودجه کل کشور توسط

وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰۲ - پیش پرداختها در سالی که به مرحله تعهد می‌رسد و علی‌الحسابها در سالی که تصفیه می‌شود به حساب قطعی همان سال محسوب و در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور جمعاً و خرجاً منظور می‌شود.

ماده ۱۰۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است صورت حساب عملکرد هر سال مالی را حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد طبق تقسیمات و عناوین درآمد و سایر منابع تأمین اعتبار و اعتبارات مندرج در قانون بودجه سال مربوط تهیه و همراه با صورت گردش نقدی

خزانه حاوی اطلاعات زیر:

الف - صورت حساب دریافتهای خزانه شامل:

- ۱ - موجودی اول سال خزانه.
- ۲ - درآمدهای وصولی سال مالی مربوط.
- ۳ - سایر منابع تأمین اعتبار.
- ۴ - واریز پیش پرداختهای سالهای قبل.

ب - صورتحساب پرداختهای خزانه شامل:

- ۱ - پرداختی از محل اعتبارات و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در قانون بودجه سال مربوط.
- ۲ - پیش پرداختها.
- ۳ - پیش پرداختهای سالهای قبل که به پای اعتبارات مصوب سال مالی منظور شده است.
- ۴ - موجودی آخر سال.

به طور همزمان یک نسخه به دیوان محاسبات کشور و یک نسخه به هیأت وزیران تسلیم نماید.

ماده ۱۰۴ - دیوان محاسبات کشور مکلف است (مطابق اصل ۵۵ قانون اساسی) با بررسی حسابها و اسناد و مدارک و تطبیق با صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور نسبت به نعیه تفریغ بودجه سالانه اقدام و هر سال گزارش تفریغ بودجه سال قبل را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم و هر نوع تخلف از مقررات این قانون را رسیدگی و به هیأتی مستشاری ارجاع نماید.

ماده ۱۰۵ - ذیحسابان و سایر مأموران مالی در اجرای تکالیف و مسئولیتهایی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به آنها محول می شود، موظفند به تکالیف و مسئولیتهای محوله عمل نمایند و کلیه مسئولان دستگاههای اجرایی و کارکنان ذیحسابیها مکلف به همکاری و تشریک مساعی در این مورد خواهند بود. متخلفین یا اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا دادستان دیوان محاسبات کشور به موجب رأی هیأتی مستشاری دیوان مزبور حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم خواهند شد:

- ۱ - اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.
- ۲ - توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدامی.
- ۳ - کسر حقوق و مزایا تا حداکثر یک سوم از یک ماه تا سه ماه.
- ۴ - انفصال موقت از سه ماه تا یک سال.

فصل پنجم - اموال دولتی

ماده ۱۰۶ - مسئولیت حفظ و حراست و نگهداری حساب اموال منقول دولتی و غیر منقول در اختیار وزارتخانهها و مؤسسات دولتی یا وزارتخانه یا مؤسسه دولتی استفاده کننده و نظارت و تمرکز حساب اموال مزبور با وزارت امور اقتصادی و دارایی می باشد. در اجرای این ماده وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است در مواردی که لازم تشخیص دهد به حساب و موجودی اموال وزارتخانهها و مؤسسات دولتی به طرق مقتضی رسیدگی نماید و دستگاههای مزبور مکلف به همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در این زمینه خواهند بود و در هر حال رسیدگی و نظارت وزارت امور اقتصادی و دارایی رفع مسئولیت دستگاههای دولتی مربوط نخواهد بود.

ماده ۱۰۷ - انتقال بلاعوض اموال منقول دولت از یک وزارت خانه یا مؤسسه دولتی به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر در صورتی امکان پذیر خواهد بود که علاوه بر موافقت وزارتخانه یا مؤسسه ای که مال را در اختیار دارد موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی قبلاً تحصیل شده باشد.

ماده ۱۰۸ - انتقال بلاعوض اموال منقول وزارتخانهها و مؤسسات دولتی به شرکتهای دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت باشد بنا به تقاضای شرکت

دولتی ذیربط و موافقت وزیر یا بالاترین مقام اجرایی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی انتقال دهنده مال با تأیید قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز می‌باشد. در صورتی که ارزش اموال منقولی که در اجرای این ماده در هر سال به شرکت دولتی منتقل می‌شود بر اساس ارزیابی کارشناس منتخب شرکت جمعاً بیش از یک میلیون ریال باشد در پایان هر سال باید سرمایه شرکت معادل مبلغ ارزیابی شده افزایش یابد و در هر حال شرکت انتقال گیرنده مکلف است ارزش عال منتقل شده را به حسابهای مربوط منظور نماید.

ماده ۱۰۹ - انتقال بلاغوض اموال منقول شرکتهای دولتی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت می‌باشد به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بنا به تقاضای وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط و موافقت مجمع عمومی شرکت و اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی مشروط بر آنکه ارزش دفتری (قیمت تمام شده منهای تجمع ذخیره استهلاک) اموالی که در اجرای این ماده انتقال داده می‌شود جمعاً از ۵۰٪ سرمایه پرداخت شده شرکت تجاوز نکند، مجاز می‌باشد. شرکت انتقال دهنده مال مکلف است در صورتی که ارزش دفتری اموال منقول شرکت که در اجرای این ماده به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی منتقل می‌شود تا یک میلیون ریال باشد معادل مبلغ مزبور به حساب هزینه همان سال منظور و در صورت تجاوز این مبلغ از یک میلیون ریال معادل ارزش دفتری اموال منتقل شده سرمایه شرکت را کاهش دهد.

ماده ۱۱۰ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی می‌توانند اموال منقول خود را به طور امانی در اختیار سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی قرار دهند. در این صورت وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی تحویل گیرنده بدون این که حق تصرفات مالکانه نسبت به اموال امانی مذکور داشته باشند مسئول حفظ و حراست و نگهداری حساب این اموال خواهند بود و باید فهرست اموال مزبور را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و عین اموال را پس از

رفع نیازه وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی ذیربط اعاده و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاع دهند.

ماده ۱۱۱ - منظور از اموال منقول مذکور در فصل پنجم این قانون اموال منقول و غیر مصرفی است و ترتیب نگهداری حساب نقل و انتقال اموال منقول مصرفی و در حکم مصرفی در آیین‌نامه موضوع ماده ۱۲۲ این قانون تعیین خواهد گردید.

ماده ۱۱۲ - فروش اموال منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که اسقاط شده و یا مازاد بر نیاز تشخیص داده می‌شود و مورد نیاز سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی نباشد، یا اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی و اجازه بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط یا رعایت مقررات مربوط به معاملات دولتی مجاز می‌باشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

تبصره - اموال منقولی که فروش آنها به موجب قانون ممنوع می‌باشد، از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۱۳ - کلیه اموال و داراییهای منقول و غیر منقولی که از محل اعتبارات طرحهای عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) برای اجرای طرحهای مزبور خریداری و یا بر اثر اجرای این طرحها ایجاد و یا تملک می‌شود اعم از این که دستگاه اجرایی طرح، وزارتخانه یا مؤسسه دولتی یا شرکت دولتی و یا مؤسسه و نهاد عمومی غیر دولتی باشد تا زمانی که اجرای طرحهای مربوط خاتمه نیافته است متعلق به دولت است و حفظ و حراست آنها بادرستگاههای اجرایی ذیربط می‌باشد و در صورتی که از اموال مذکور برای ادامه عملیات طرح رفع نیاز شود واگذاری عین و یا حق استفاده از آنها به سایر دستگاههای دولتی و همچنین فروش آنها تابع مقررات فصل پنجم این قانون خواهد بود و وجوه حاصل از فروش باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد.

تبصره ۱ - اموال منقول و غیر منقول موضوع این ماده پس از ختمه اجرای طرحهای مربوط در مورد طرحهایی که توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اجراء می‌شود گم‌اگان متعلق به دولت خواهد بود و در مورد طرحهایی که مجری آنها

شرکت‌های دولتی یا نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی هستند به حساب اموال و دارایی‌های دستگاه مسئول بهره‌برداری طرح منظور خواهد شد.

تبصره ۳ - درآمدهای ناشی از بهره‌برداری از این نوع اموال و داراییها در مورد طرحهای عمرانی که توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اجرامی شود قبل و بعد از خاتمه اجرای طرح به حساب درآمد عمومی کشور و در مورد طرحهای مورد اجرای شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در صورتی که هزینه بهره‌برداری از محل منابع شرکت و یا منابع داخلی مؤسسه و نهاد عمومی غیر دولتی مربوط تأمین شود به حساب درآمد دستگاه مسئول بهره‌برداری طرح و در غیر این صورت به حساب درآمد عمومی کشور منظور خواهد گردید.

ماده ۱۱۴ - کلیه اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی متعلق به دولت است و حفظ و حراست آنها با وزارتخانه یا مؤسسه دولتی است که مال را در اختیار دارد. وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند با تصویب هیأت وزیران حق استفاده از اموال مزبور را که در اختیار دارند به یکدیگر واگذار کنند.

ماده ۱۱۵ - فروش اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده می‌شود به استثناء اموال غیر منقول مشروحه زیر:

- ۱ - اموال غیر منقولی که از نقایس ملی باشد.
- ۲ - تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات‌سازی.
- ۳ - آثار و بناهای تاریخی.

۴ - اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشد که فروش آنها ممنوع می‌باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می‌باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

تبصره ۱ - در مورد مؤسسات دولتی که زیر نظر هیچ یک از وزارتخانه‌ها نیستند و به طور مستقل اداره می‌شوند پیشنهاد فروش اموال غیر منقول مربوط در اجرای این ماده از طرف بالاترین مقام اجرایی مؤسسات مذکور به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲ - فروش اموال غیر منقول شرکتهای دولتی بجز اموال غیر منقول مستثنی شده در این ماده با تصویب مجمع عمومی آنها مجاز می‌باشد.

ماده ۱۱۶ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است اموال غیر منقولی را که در قبال مطالبات دولت و یا در اجرای قوانین و مقررات خاص و یا احکام دادگاهها به تعلق دولت درآمده و یا درآید چنانچه از مستثنیات موضوع ماده ۱۱۵ این قانون نباشد با رعایت مقررات مربوط به فروش رسانیده و حاصل فروش را به درآمد کشور واریز نماید.

تبصره - مادام که اموال موضوع این ماده به فروش نرسیده نگهداری و اداره و بهره‌برداری از آن به عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

ماده ۱۱۷ - اموال غیر منقول وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به پیشنهاد وزیر یا رئیس مؤسسه مربوط و با تصویب هیأت وزیران قابل انتقال به شرکتهایی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت است می‌باشد. اموال مزبور توسط کارشناس یا کارشناسان منتخب مجمع عمومی شرکت به قیمت‌روز ارزیابی و پس از تأیید مجمع عمومی سرمایه شرکت معادل قیمت مذکور افزایش می‌یابد.

ماده ۱۱۸ - اموال غیر منقول متعلق به شرکتهای دولتی که صد درصد سرمایه و سهام آنها متعلق به دولت است با تصویب هیأت وزیران قابل انتقال به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشد. مشروط بر این که قیمت دفتری آن گونه اموال انتقالی، مجموعاً از پنجاه درصد سرمایه پرداخت شده شرکت تجاوز ننماید. معادل قیمت دفتری اموال مزبور از سرمایه شرکت کسر می‌شود.

ماده ۱۱۹ - اموال غیر منقول متعلق به شرکتهایی که صد درصد سهام آنها متعلق به دولت است با تصویب مجامع عمومی آنها قابل انتقال به یکدیگر می‌باشد. بهای آن گونه اموال با توافق مجامع عمومی مربوط تعیین و معادل آن از سرمایه شرکت انتقال دهنده کسر و به سرمایه شرکت انتقال گیرنده افزوده می‌گردد.

ماده ۱۲۰ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌توانند پس از تصویب هیأت وزیران حق استفاده از اموال غیر منقول دولتی مازاد بر احتیاج خود را به‌طور موقت به مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی واگذار نمایند در این صورت مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی انتقال گیرنده بدون این که حق تصرف مالکانه داشته باشند مسئول حفظ و حراست اموال مذکور بوده و باید پس از رفع نیاز عین مال را به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذیربط اعاده و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی اطلاع دهند.

ماده ۱۲۱ - نقل و انتقال اموال منقول و غیر منقول شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی تابع مقررات این فصل نبوده و تابع آیین‌نامه خاص خود خواهد بود.

ماده ۱۲۲ - آیین‌نامه مربوط به نحوه اجرای فصل پنجم این قانون و چگونگی رسیدگی و نظارت و تمرکز حساب اموال منقول و غیر منقول دولت از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ششم - مقررات متفرقه

ماده ۱۲۳ - سهام و اسناد مالکیت اموال غیر منقول و تضمین‌نامه‌ها و سایر اوراق بهادار متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین سهام‌متعلق به دولت در شرکتها باید به ترتیب و در محل و یا محل‌هایی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود نگاهداری شود. خزانه‌داری کل کشور مکلف است بر نگهداری صحیح سهام و اسناد و اوراق مذکور نظارت نماید و سهام و اسناد و تضمین‌نامه‌ها و سایر اوراق بهادار مشمول این ماده به موجب دستورالعمل اجرایی مربوطه که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ خواهد گردید، معین می‌شود.

ماده ۱۲۴ - حسابهای خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند به‌درخواست خزانه‌دار کل کشور و یا مقام مجاز از طرف او افتتاح و یا مسدود می‌گردد و استفاده از حسابهای مزبور با حداقل امضاء مشترک دو نفر از مقامات

خزانه‌داری کل که کارمند رسمی دولت باشند به معرفی خزانه‌دار کل کشور و در غیاب او مقامی که طبق حکم‌پوزیر امور اقتصادی و دارایی موقتاً عهده‌دار وظایف او می‌باشد خواهد بود کلیه مکاتباتی که موجب نقل و انتقال موجودی حسابهای خزانه گردد باید حداقل با دو امضاء مقامات مجاز مذکور در این ماده صادر شود.

ماده ۱۲۵ - خزانه مجاز است برای رفع احتیاجات خود از موجودی حسابهای اختصاصی از جمله حساب تمرکز درآمد شرکتهای دولتی و سپرده‌موقتاً استفاده نماید مشروط بر این که بلافاصله پس از درخواست سازمان ذیربط وجوه استفاده شده را مسترد دارد.

ماده ۱۲۶ - حقوقی که بر اثر تخلف از شرایط مندرج در قراردادها برای دولت ایجاد می‌شود جز در مورد احکام قطعی محاکم دادگستری که لازم‌الاجرا خواهد بود کلاً یا بعضاً قابل بخشودن نیست.

ماده ۱۲۷ - کلیه لوایح که جنبه مالی دارد باید علاوه بر امضای نخست وزیر و وزیر مسئول امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی را نیز داشته باشد. کلیه تضمین‌نامه‌های پیشنهادی دستگاههای اجرایی که جنبه مالی دارد در صورتی قابل طرح در هیأت وزیران است که قبلاً به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال و نظر وزارت مزبور کسب شده باشد.

ماده ۱۲۸ - نمونه اسنادی که برای پرداخت هزینه‌ها مورد قبول واقع می‌شود و همچنین مدارک و دفاتر و روش نگهداری حساب یا موافقت وزارت دارایی و تأیید دیوان محاسبات کشور تعیین می‌شود و دستورالعمل‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت مزبور ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۲۹ - در مورد دریافت درآمد و پرداخت هزینه کسور ریال دریافت و پرداخت می‌شود.

ماده ۱۳۰ - از تاریخ تصویب این قانون ایجاد یا تشکیل سازمان دولتی با توجه به مواد ۲ و ۳ و ۴ این قانون منحصراً به صورت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی یا شرکت

دولتی مجاز خواهد بود. کلیه مؤسسات انتفاعی و بازرگانی وابسته به دولت و سایر دستگاههای دولتی که به صورتی غیر از وزارتخانه یا مؤسسه دولتی یا شرکت دولتی ایجاد شده و اداره می‌شوند مکلفند حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ اجرای این قانون با رعایت مقررات مربوطه وضع خود را با یکی از سه وضع حقوقی تطبیق دهند و الا با انقضای این فرصت مؤسسه دولتی محسوب و تابع مقررات این قانون در مورد مؤسسات دولتی خواهند بود.

تبصره ۲ - نهادها و مؤسساتی که در جریان تحقق انقلاب اسلامی و یا پس از آن بنا به ضرورت‌های انقلاب اسلامی به وجود آمده‌اند و تمام یا قسمتی از اعتبارات مورد نیاز خود را از محل اعتبارات منظور در قانون بودجه کل کشور مستقیماً از خزانه دریافت می‌نمایند، در صورتی که وضعیت حقوقی آنها به موجب قانون معین نشده باشد، مکلفند ظرف مدت مذکور در این ماده وضع حقوقی خود را با یکی از مواد ۲، ۳، ۴ و ۵ این قانون تطبیق دهند.

ماده ۱۳۱ - در مواردی که باید وجوهی طبق مقررات به عنوان حق تمبر و یا از طریق الصاق و ابطال تمبر وصول شود وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند روشهای مناسب دیگری را برای وصول آن گونه درآمدها تعیین نماید. موارد و نحوه عمل و روش‌های جایگزینی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه خواهد شد.

ماده ۱۳۲ - مجامع عمومی شرکت‌های دولتی مکلفند ظرف شش ماه پس از پایان سال مالی ترازنامه و حساب سود و زیان (شامل عملیات جاری و طرح‌های عمرانی) شرکت را رسیدگی و تصویب نمایند.

تبصره ۱ - ترازنامه و حساب سود و زیان (شامل عملیات جاری و طرح‌های عمرانی) در صورتی قابل طرح و تصویب در مجمع عمومی خواهد بود که از طرف حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی مورد رسیدگی قرار گرفته و گزارش حسابرس را همراه داشته باشد.

تبصره ۲ - هیات مدیره و یا هیات عامل حسب مورد در شرکت‌های دولتی مکلف است پس از پایان سال مالی حداکثر تا پایان خرداد ماه ترازنامه و حساب سود و زیان و ضامنه مربوط را جهت رسیدگی به حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی تسلیم نماید. حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است پس از وصول ترازنامه و حساب سود و زیان و ضامنه مربوط حداکثر ظرف مدت دو ماه رسیدگی‌های لازم را انجام داده و گزارش حسابرسی را به مقامات و مراجع ذیربط تسلیم نماید.

تبصره ۳ - موعده مقرر برای تسلیم ترازنامه و حساب سود و زیان و ضامنه مربوط از طرف هیات مدیره و یا هیات عامل به حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا دو ماه و مهلت رسیدگی حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا سه ماه با ارائه دلایل قابل توجیهی که به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی برسد قابل تمدید است.

ماده ۱۳۳ - در صورتی که پس از تشکیل مجامع عمومی ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت‌های دولتی به دلایل موجهی قابل تصویب نباشد، مجامع عمومی مکلفند هیات مدیره یا هیات عامل شرکت را حسب مورد موظف نمایند در مهلتی که تعیین می‌شود نسبت به رفع ایرادات و اشکالات اقدام نمایند و مجدداً ترتیب تشکیل مجمع عمومی را برای تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان بدهند، در هر حال ترازنامه و حساب سود و زیان هر سال مالی شرکت‌های دولتی باید حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد به تصویب مجامع عمومی آنها رسیده باشد.

تبصره ۱ - تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت‌های دولتی از طرف مجامع عمومی مربوط مانع از تعقیب قانونی تخلفات احتمالی مسئولان امر در رابطه با عملکرد شرکت نخواهد بود.

ماده ۱۳۴ - انحلال شرکت‌های دولتی منحصرأ با اجازه قانون مجاز می‌باشد مگر آن که در اساسنامه‌های مربوطه ترتیبات دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۱۳۵ - شرکتهای دولتی مکلفند هر سال معادل ده درصد سود ویژه شرکت را که به منظور افزایش بنیه مالی شرکت دولتی به عنوان اندوخته قانونی موضوع نمایند تا وقتی که اندوخته مزبور معادل سرمایه ثبت شده شرکت بشود.

تبصره - افزایش سرمایه شرکت از محل اندوخته قانونی مجاز نمی باشد.

ماده ۱۳۶ - سود و زیان حاصل از تسعیر داراییها و بدهیهای ارزی شرکتهای دولتی درآمد یا هزینه تلقی نمی گردد. مابه التفاوت حاصل از تسعیر داراییها و بدهیهای مذکور باید در حساب "ذخیره تسعیر داراییها و بدهیهای ارزی" منظور شود. در صورتی که در پایان سال مالی مانده حساب ذخیره مزبور بهکار باشد این مبلغ به حساب سود و زیان همان سال منظور خواهد شد.

تبصره - در صورتی که مانده حساب ذخیره تسعیر داراییها و بدهیهای ارزی در پایان سال مالی از مبلغ سرمایه ثبت شده شرکت تجاوز نماید مبلغ مازاد پس از طی مراحل قانونی قابل انتقال به حساب سرمایه شرکت می باشد.

ماده ۱۳۷ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مکلفند کلیه اطلاعات مالی مورد درخواست وزارت امور اقتصادی و دارایی را که در اجرای این قانون برای انجام وظایف خود لازم بدانند مستقیماً در اختیار وزارتخانه مذکور قرار دهند.

ماده ۱۳۸ - صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران با رعایت قانون اداره صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹.۱۰.۸ مجلس شورای اسلامی از نظر شمول این قانون در حکم شرکت دولتی محسوب می گردد.

ماده ۱۳۹ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است به منظور فراهم آوردن موجبات نظارت مالی فراگیر بر هزینههای دستگاههای دولتی و نیز تجهیز کارد مالیاتی و حسابداری طبق اساسنامه ای که به پیشنهاد وزارت مذکور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید، نسبت به تأسیس آموزشگاه عالی اختصاصی برای این امر اقدام نماید و هزینه آن بر اساس تبصره ۶۵ قانون بودجه سال ۱۳۶۰ تأمین می شود.

نکته برداری ۱

ماده ۱۴۰ - این قانون از تاریخ تصویب به مورد اجراء گذارده می شود و از تاریخ مذکور قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۴۹.۱۰.۱۵ و اصلاحات بعدی آن و کلیه قوانین و مقررات عمومی در مواردی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

تبصره - آیین نامه های اجرایی قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۴۹.۱۰.۱۵ تا زمانی که آیین نامه های اجرایی این قانون تصویب و ابلاغ نشده است جز در مواردی که با متن این قانون مغایرت دارد به قوت خود باقی است. قانون فوق مشتمل بر شش فصل و ۱۴۰ ماده و ۶۷ تبصره در جلسه روز یکشنبه اول شهریور یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۶.۱۰.۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ریس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون الحاقی دو بند به قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی

مصوب ۱۳۷۳

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون عنوان "شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی" و همچنین "کتابخانه حضرت آیت الله عرعشی نجفی (قم)" به فهرست نهادهای عمومی غیردولتی، موضوع قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳.۴.۱۹ مجلس شورای اسلامی افزوده می شود.

تاریخ تصویب ۱۳۷۶.۷.۲۷

تاریخ تأیید شورای نگهبان ۱۳۷۶.۸.۷

قانون الحاقی جهاد دانشگاهی به فهرست قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

مصوب ۱۳۷۳

ماده واحده - جهاد دانشگاهی به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، موضوع قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳ اضافه می شود.

نکته برداری ۱

تاریخ تصویب ۱۳۷۶.۹.۲۶

تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۶.۱۰.۳

قانون الحاق بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی

مصوب ۱۳۷۳

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون بنیاد امور بیماریهای خاص به فهرست قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳.۴.۱۹ الحاق می‌گردد. اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۷۷ کل کشور تحت هر عنوان که در اختیار بنیاد امور بیماریهای خاص قرار گرفته است به‌عنوان کمک تلفی خواهد شد.

تاریخ تصویب ۱۳۷۷.۴.۲۴

تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۷.۴.۳۱

قانون الحاق سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران به فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی

مصوب ۱۳۷۳

ماده واحده - سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران به فهرست قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی - مصوب ۱۳۷۳.۴.۱۹ - الحاق می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۲۰ مردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و تاریخ ۱۳۸۱.۵.۳۰ به تایید شورای نگهبان رسیده است. مهدی کروبی - رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون الحاق صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی

ماده واحده - صندوق بیمه روستاییان و عشایر به فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی، موضوع قانون فهرست نهادهای و مؤسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳ الحاق می‌شود.

تبصره ۱ - نام صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به تبصره (۲) عاده (۶۴) قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ اضافه می‌شود.

تبصره ۲ - نام صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر به دستگاههای مذکور در بند «ج» ماده (۱۳۹) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ اضافه می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۲۶ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

این‌نامه و معاملاتی مربوط به اعتبارات جاری مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی

ماده ۱ - عملیات مالی و محاسباتی و نگهداری و تنظیم حساب‌ها و اعمال نظارت مالی مربوط به مصرف اعتبارات موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه موظف به مبادله مواظبتنامه شرح فعالیت در مرکز یا سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و در استان‌ها با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مربوط می‌باشند. رعایت موارد مندرج در مواظبتنامه‌های مذکور که بایستی بر اساس قانون برنامه و بودجه کشور - مصوب ۱۳۵۱ - و یا توجه به مقررات قانونی مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مربوط تنظیم و مشاهده شده باشد، برای دستگاههای مذکور الزامی است.

ماده ۳ - اختیار و مسئولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی و مسئولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات به عهده ذیحساب مربوط خواهد بود.

تبصره ۱ - اختیارات و مسئولیت‌های موضوع این ماده حسب مورد مستقیماً و بدون واسطه از طرف مقامات فوق به سایر مقامات مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مربوطه کلاً یا بعضاً قابل تفویض خواهد بود، لکن در هیچ مورد تفویض اختیار و مسئولیت سالب اختیار و مسئولیت سالب اختیار و مسئولیت از تفویض کننده نخواهد بود.

تبصره ۲ - در اجرای این ماده تفویض اختیارات و مسئولیت‌های رئیس و ذیحساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی به شخص واحد نیز تفویض اختیار و مسئولیت‌های رئیس به ذیحساب مربوط و یا کارکنان تحت نظر او مجاز نخواهد بود.

ماده ۴ - وجوه لازم از محل اعتبارات مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مشمول این آیین‌نامه با درخواست وجه از طرف ذیحساب مربوط حسب مورد توسط خزانه و یا آیین‌نامه با درخواست وجه از طرف ذیحساب مربوط مستقیماً به حساب یا حساب‌های بانکی که به تعداد مورد خزانه معین استان مربوط منحصراً به حساب یا حساب‌های بانکی که به تعداد مورد نیاز توسط خزانه یا خزانه معین استان افتتاح شده‌یا می‌شود، واریز خواهد شد. استفاده از حساب‌های مزبور با امضای مشترک رئیس و ذیحساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا افراد مجاز از طرف آنها به معرفی خزانه یا خزانه معین استان حسب مورد مجاز خواهد بود.

ماده ۵ - میزان پیش‌پرداخت و همچنین میزان تنخواه‌گردان و سپرده حسن انجام کار و نوع و میزان تضمینی که می‌بایست در قبال پیش‌پرداخت و یا حسن انجام کار اخذ گردد، به تشخیص و مسئولیت رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا مقام مجاز از طرف او خواهد بود.

تبصره - میزان پیش‌پرداخت در مورد هر معامله با اشخاص غیر دولتی نباید از چهار درصد (۴۰٪) مبلغ معامله تجاوز نماید.

ماده ۶ - نوع و نصاب معاملات موضوع این نامه، مطابق ماده (۸۰) قانون محاسبات عمومی کشور و اصلاحات بعدی آن می‌باشد و نحوه انجام آن به شرح زیر خواهد بود:
الف - معاملات جزئی با کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسئولیت مأمور خرید انجام خواهد شد.

ب - معاملات متوسط با کمترین بهای ممکن و به تشخیص و مسئولیت مأمور خرید و مسؤول واحد تدارکاتی مربوط و تأیید رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا فرد مجاز از طرف او انجام خواهد شد.

ج - در مورد معاملات عمده تأیید شخص رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی الزامی است.

ماده ۷ - کلیه اسناد هزینه‌هایی که با رعایت مفاد این آیین‌نامه انجام شده باشد باید مشتمل بر مدارک زیر بوده و با امضای مشترک رئیس و ذیحساب مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا افراد مجاز از طرف آنها قابل احتساب به هزینه قطعی خواهد بود.

الف - در مورد خریدهای داخلی، فاکتور خرید یا صورت مجلس خرید و رسید انبار یا صورت مجلس تحویل کالا.

ب - در مورد خریدهای خارجی، اعلامیه بانک و صورت حساب فروشنده، مدارک ترخیص کالا از گمرک و رسید انبار یا صورت مجلس تحویل کالا. در مورد خریدهای خارجی که مبلغ آن از مبلغ نصاب معاملات جزئی تجاوز نکند، وجود اعلامیه بانک الزامی نیست.

ج - در مورد پرداخت حقوق و دستمزد و مزایا و هر نوع پرداخت پرسنلی دیگر، گواهی محکم کار از طرف مقامات مجاز و امضای گیرنده وجه یا گواهی بانک دایر بر واریز وجه حساب بانکی ذی نفع.

د - در مورد کارهایی که به پیمانکار محول می‌شود قرارداد مربوط و تأییدیه تحویل کالا و یا انجام موضوع قرارداد توسط رئیس مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی یا فرد مجاز از طرف او.

ماده ۸ - تنظیم قرارداد و یا گرفتن فاکتور الزامی است مگر در موارد اضطراری که نیاز به تأمین کالا از قبل قابل پیش‌بینی نباشد و خرید به اندازه رفع اضطرار صورت گیرد و دولت و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها و بانک و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در تولید و توزیع آن به‌تجویز از اجتناب مداخله و یا مداخلت نداشته باشند.

ماده ۹ - نمونه اسناد و همچنین مدارک و دفاتر و روش نگهداری حساب اعتبارات موضوع این آیین‌نامه تابع دستورالعمل اجرایی ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور خواهد بود.

ماده ۱۰ - چگونگی رسید به حساب‌ها و اسناد هزینه‌های اعتبارات موضوع این آیین‌نامه تابع قانون دیوان محاسبات کشور - مصوب ۱۳۶۱ - و آیین‌نامه اجرایی آن و نیز دستورالعمل‌های صادره از طرف دیوان مذکور می‌باشد.

ماده ۱۱ - کلیه اموال و تأسیساتی که از محل اعتبارات موضوع این آیین‌نامه خریداری و یا ایجاد می‌شود، اموال مؤسسه یا نهاد عمومی غیر دولتی مربوط می‌باشد.

ماده ۱۲ - ذیحسابان مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفند مانده وجوه مصرف نشده اعتبارات هر سال موضوع این آیین‌نامه را در مهلت مقرر در ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و اصلاحیه آن به حساب خزانه واریز نمایند.

ماده ۱۳ - صورت‌حساب دریافت و پرداخت سالانه از محل اعتبارات جاری منظور از بودجه سالانه کل کشور این گونه مؤسسات باید مطابق دستورالعملی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌شود، حداکثر تا آخر مرداد ماه سال

تنظیم و پس از رسیدگی از طرف حسابرسان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب مراجع صلاحیتدار حداکثر تا آخر شهریور ماه برای حسابرسی به دیوان محاسبات کشور و همچنین برای درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارتخانه مزبور ارسال گردد.

ماده ۱۴ - با توجه به تبصره (۴) ماده (۷۲) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - اعتبارات طرح‌های عمرانی مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی تابع قانون مذکور و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت می‌باشد.

ماده ۱۵ - کلیه اصلاحات مالی که در این آیین‌نامه به کار رفته است تابع تعاریف مقرر در قانون محاسبات عمومی کشور می‌باشد.

معاون اول رئیس جمهوری - محمدرضا عارف

دستورالعمل اجرایی مربوط به دیون بلامحل موضوع مواد (۸) و (۵۸) قانون محاسبات عمومی کشور

در اجرای مواد (۸) و (۵۸) قانون محاسبات عمومی کشور، انواع دیوان بلامحل، نحوه بررسی و اعلام موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی به شرح ذیل ابلاغ می‌شود.

قسمت اول: انواع دیون بلامحل

ماده ۱ - دیون بلامحل موضوع ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور عبارت است از بدهی‌های قابل پرداخت سال یا سال‌های گذشته که در بودجه مربوط اعتباری برای آن‌ها منظور نشده و یا زاید بر اعتبار مصوب و در هر دو صورت بدون اختیار دستگاه ایجاد شده باشد.

ماده ۲ - انواع دیون بلامحل که در اجرای ماده (۵۸) قانون محاسبات عمومی کشور با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل اعتبار مصوب و یا اعتبار ابلاغی هر یک از دیون بلامحل مندرج در بودجه و یا موافقت نامه شرح فعالیت وزارتخانه‌ها

و مؤسسات دولتی و دستگاه های اجرایی محلی قابل پرداخت می باشد. به شرح ذیل است:

الف) وجوه محکوم به دولت در مورد احکام قطعی دادگاه ها و اوراق لازم الاجرای ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و یا اجرای دادگاه ها و سایر مراجع قانونی موضوع قانون نحوه پرداخت محکوم به دولت و عدم توقیف اموال دولتی مصوب ۱۳۶۵/۸/۱۵.

ب) انواع بدهی به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و شرکت های دولتی ناشی از خدمات انجام شده که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد شده است.

ج) دیون مربوط به مطالبات پرسنلی ناشی از تغییر و اجرای احکام مستخدمین رسمی (اعم از شاغل و بازنشسته) از قبیل ترفیع و انتصاب، ارتقای گروه یا طبقه، ارتقای رتبه، کمک هزینه اولاد و حق عائله مندی و سایر مطالبات پرسنلی شامل یاداش پایان خدمت و مطالبات ذخیره مرخصی بازنشستگان و کمک هزینه فوت و ازدواج مستخدمین شاغل، بازنشسته، مستعمری بگیر و افراد تحت تکفل آنها ناشی از اجرای قوانین مربوط، هزینه سفر و نقل و انتقال ناشی از احکام صادره و یاداش پایان سال (عیدی) که بر اثر تصویب و اجرای قوانین و مقررات قانونی وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد شده است، مشروط بر آنکه پرداخت آنها موکول به وجود اعتبار نشده باشد.

د) بدهی های ناشی از بهای آب، برق، تلفن، گاز و پست که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد شده است.

ه) بدهی های ناشی از افزایش قانونی تعرفه های حق بیمه، اجاره خطوط مخابراتی ارتباطات ماهواره ای و اینترنت که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد شده است، مشروط بر آن که پرداخت آنها موکول به وجود اعتبار نشده باشد.

و) دیون مربوط به فوق العاده روزانه مأموریت و هزینه سفر افراد و یا واحدهای نظمی و انتظامی و قضایی و امنیتی که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور در ارتباط یا حوادث اضطراری و ناگهانی نظیر جنگ، شورش و یا مسائل مهم و فوریت قضایی و امنیتی به مأموریت اعزام و یا مأموریت آنها تمدید می شود.

کلمه بزرگ

ماده
احکام
مجا
ماد
تأدی
قب
پرد
ماد
و
اقت
ما
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

ز) دیون مربوط به هزینه های درمانی و بهداشتی دستگاه های مسؤول بهداشت و درمان ناشی از افزایش غیرعادی و غیرقابل پیش بینی بیماران که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور به علت حوادث مهم و ناگهانی از قبیل شیوع بیماری های همه گیر، وقوع سیل و زلزله و جنگ و آتش سوزی ایجاد می شود.

ح) سایر بدهی های موضوع بند (ج) ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور، علاوه بر موارد فوق که در بودجه مربوط اعتباری برای آنها منظور نشده و یا زاید بر اعتبار مصوب و در هر دو صورت بدون اختیار دستگاه ایجاد شده باشد، حسب مورد بنا به پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوط و در و موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور)، قابل پرداخت است.

تبصره (۱) در اجرای این بند، دستگاه های اجرایی محلی مستقر در مراکز استانها و شهرستان ها مکلفند پیشنهاد خود را از طریق اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان ذریبط، به وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور) ارسال نمایند.

تبصره (۲) فهرست این قبیل دیون و سایر دیونی که به موجب قوانین و مقررات جدید یا اصلاحی ایجاد می شود، در صورت لزوم پس از تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور) حداکثر تا پایان بهمن ماه هر سال به ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان ها و کلیه دستگاه های اجرایی ابلاغ خواهد شد.

قسمت دوم: مرجع و نحوه بررسی دیون بلامحل در مرکز و استان ها

ماده ۳ - اعلام موافقت با پرداخت دیون بلامحل موضوع ماده (۲) این دستورالعمل در مورد وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مستقر در مرکز توسط معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور انجام می شود، همچنین در اجرای اصل عدم تمرکز و به منظور ارتقای کارایی و تسریع در انجام امور، اعلام موافقت در مورد دستگاه های اجرایی تابع نظام بودجه استانی و مؤسسات دولتی مستقر در مراکز استان ها و شهرستان ها (به استثنای دیون موضوع بند (ج) ماده (۲))، به مدیران ل امور اقتصادی

و دارایی استان های مربوط تفویض می شود تا با رعایت کامل مفاد این دستورالعمل و سایر مقررات مربوط اقدام لازم را معمول نمایند.

تبصره ۳ در اجرای این ماده، کمیسیونی تحت عنوان «کمیسیون بررسی دیون بلامحل» در وزارت امور اقتصادی و دارایی (اداره کل نظارت بر اجرای بودجه) با عضویت نمایندگانی از ادارات کل نظارت بر اجرای بودجه، نظارت بر ذی حسابی ها، خزانه، مدیریت بدهی ها و تعهدات عمومی دولت و هم‌تین رییس اداره بررسی اجرای بودجه تشکیل خواهد شد. نمایندگان مذکور با پیشنهاد مدیران کل ذی‌ربط و حکم معاون نظارت مالی و خزانه دار کل کشور برای مدت یک سال تعیین خواهند شد. اعضای این کمیسیون در استان ها عبارتند از معاون نظارت مالی و رییس خزانه معین استان، مسؤول گروه نظارت مالی اداره کل اور اقتصادی و دارایی استان و یک نفر از ذی‌حسابان که برای مدت یک سال توسط مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان ذی‌ربط انتخاب خواهد شد. در خصوص دیون مرتبط با دستگاه اجرایی محل استقرار ذی‌حساب مذکور، یکی دیگر از ذی‌حسابان به انتخاب مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان، در کمیسیون شرکت خواهد کرد.

ماده ۴ - معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور و ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان ها مجازند همه ساله حداکثر تا پایان خرداد ماه، برنامه زمان بندی بررسی دیون بلامحل موضوع این دستورالعمل را تنظیم و به دستگاه های اجرایی ذی‌ربط ابلاغ نمایند. ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان ها موظفند در صورت ابلاغ برنامه زمان بندی، هم زمان نسخه ای از برنامه زمان بندی یاد شده را به معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور ارسال نمایند.

ماده ۵ - وزارتخانه های و مؤسسات دولتی مستقر در مرکز و دستگاه های اجرایی تابع نظام بودجه استانی و مؤسسات دولتی مستقر در مراکز استان ها و شهرستان ها موظفند فهرست دیون بلامحل مشمول این دستورالعمل را به استثنای موارد موضوع ماده (۷)، یا در نظر گرفتن اعتبار هزینه ای مصوب مربوط و صورت ریزی که منجر پیش بینی و تصویب اعتبار مذکور بوده، مطابق الگوی پیوست (پیوست شماره ۱)

در نسخه تنظیم و پس از امضاء بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط و یا مقام مجاز از طرف ایشان و ذی‌حساب ذی ربط، همراه با اصل مدارک مورد استناد، در مرکز به معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور (اداره کل نظارت بر اجرای بودجه) و در استان ها به ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان مربوط ارسال دارند تا در کمیسیون بررسی دیون بلامحل مطرح و مورد بررسی واقع شود.

تبصره ۴ در صورت ابلاغ برنامه زمان بندی بررسی دیون بلامحل موضوع ماده (۴)، مهلت ارسال مدارک فوق الذکر، حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر در برنامه یاد شده می باشد.

ماده ۶ - کمیسیون بررسی دیو بلامحل مکلف است به فهرست دیون بلامحل واسله و مدارک منضم به آنها با حضور نماینده تام الاختیار دستگاه اجرایی مربوط رسیدگی و نتیجه را ضمن تنظیم صورتجلسه، مطابق الگوی پیوست (پیوست شماره ۲) برای اتخاذ تصمیم و اعلام به دستگاه های اجرایی ذی‌ربط، در مرکز از طریق اداره کل نظارت بر اجرای بودجه به معاون نظارت مالی و خزانه دار کل کشور و در استان ها به مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان مربوط گزارش نماید.

تبصره ۷ - بررسی های کمیسیون مذکور صرفاً ناظر بر انطباق نوع دین با مفاد ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور و ضوابط مقرر در این دستورالعمل بوده و مسؤلیت صحت مبلغ دین و محاسبه اجزای آن و رعایت سایر مقررات مربوط بر اساس قانون محاسبات عمومی کشور حسب مورد بر عهده ذی‌حساب و دستگاه اجرایی ذی‌ربط می باشد.

ماده ۷ - به منظور ایجاد تسهیل در امر پرداخت دیون بلامحل موافقت می شود وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مستقر در مرکز و دستگاه های اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی و مؤسسات دولتی مستقر در مراکز استان ها و شهرستان ها، دیون بلامحل موضوع بندهای (الف)، (ب)، (ج) و (د) ماده (۲) این دستورالعمل را که وفق ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد شده باشد، با رعایت مقررات قانون محاسبات عمومی کشور و سایر ضوابط مقرر در این دستورالعمل از محل اعتبار هزینه

ای مصوب تخصیص یافته و یا اعتبار ابلاغی مربوط منظور در بودجه های مربوطه، رأساً و بدون طرح در کمیسیون بررسی دیون بلامحل پرداخت نمایند.

قسمت سوم: نظارت

ماده ۸- وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و دستگاه های اجرایی محلی مکلفند فهرست دیون بلامحل موضوع ماده (۷) این دستورالعمل را که رأساً و بدون طرح در کمیسیون بررسی دیون بلامحل پرداخت نموده اند، با امضاء مشترک بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط و یا مقام مجاز از طرف ایشان و ذیحساب مربوطه، برای اطلاع در مرکز به معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور (اداره کل نظارت بر اجرای بودجه) و در استان به اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان مربوطه، مطابق الگوی پیوست (پیوست شماره ۱) ارسال نمایند. مسؤولیت صحت مبلغ دین و محاسبه اجزای آن و رعایت قوانین و مقررات موضوعه حسب مورد بر عهده ذیحساب و دستگاه اجرایی ذیربط می باشد.

ماده ۹- ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان ها مکلفند، گزارش عملکرد دیون بلامحل در استان های ذیربط را در نش ماهه اول سال، حداکثر تا پایان مهرماه سال مربوطه و گزارش عملکرد نهایی را حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد مطابق الگوی پیوست (پیوست شماره ۳) به معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور (اداره کل نظارت بر اجرای بودجه) ارسال نمایند.

ماده ۱۰- معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور می تواند به منظور بررسی و نظارت بر نحوه اجرای این دستورالعمل، در دستگاه های اجرایی ذی ربط (از جمله ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان ها)، از طریق اعزام مأمور اقدام نمایند.

قسمت چهارم: مقررات متفرقه

ماده ۱۱- معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور می تواند از ابزار قانونی اطلاعات مناسب، برای برقراری ارتباط الکترونیکی و اجرای این دستورالعمل استفاده نماید.

ماده ۱۲- پرداخت فوق العاده روزانه مأموریت و هزینه سفر به استثنای موارد مندرج در بندهای (ج) و (و) ماده (۲) این دستورالعمل و فوق العاده اضافه کار ساعتی و پاداش به استثنای مورد مذکور در بند (ج) ماده (۲) این دستورالعمل و اصل حقوق و مزایای کارکنان جدیدالاستخدام و همچنین هزینه های مربوط به تهیه لباس برای تحویل به مستخدمین و هزینه های مربوط به خرید وسایل اداری و مشابه آنها و سایر هزینه های خدمت و هزینه های مربوط به وجود اعتبار است و به طور کلی تعهداتی که به طور که اصولاً انجام آنها مشروط به وجود اعتبار است و یا برخلاف مقررات ایجاد شود و همچنین موضوعاتی اختیاری زاید بر اعتبار مصوب و یا برخلاف مقررات ایجاد شود و همچنین موضوعاتی که در انطباق با مفاد قانونی صراحتاً از شمول دیون خارج هستند، نظیر بندهای (۵) و (۶) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری، خارج از شمول مواد (۸) و (۵۸) قانون محاسبات عمومی کشور بوده و باید در مورد آن ها بر طبق مفاد مواد (۹۲) و (۹۳) قانون مذکور از محل اعتبار مربوط به همان سال یا سال بعد اقدام شود و قابل پذیرش و طرح در کمیسیون بررسی دیون بلامحل موضوع این دستورالعمل نمی باشند.

ماده ۱۳- دیون بلامحل موضوع ماده (۸) قانون محاسبات عمومی کشور که بر اثر اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای ایجاد می شود، یا توجه به مفاد قسمت اخیر ماده (۵۸) قانون مذکور با تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از محل اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای مربوطه قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۱۴- این دستورالعمل مشتمل بر ۱۴ ماده و ۵ تبصره از تاریخ ابلاغ لازم الاجراست و با صدور و ابلاغ آن دستورالعمل شماره ۵۶/۵۵۵۶/۸۲۹۱ مورخ ۱۳۷۷/۴/۳۱ و اصلاحیه های بعدی آن کأن لم یکن تلقی می شود. سند رحمت الله اگرمی - معاون نظارت مالی و خزانه دار کل کشور

این نامه مربوط به شرایط و طرز انتخاب و حدود وظایف و مسئولیت های امین اموال

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱۱/۵ بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به استناد ماده (۳۲) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - این نامه موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - امین اموال ماموری است که از بین مستخدمین رسمی با موافقت ذیحساب ذیربط به موجب حکم وزارتخانه یا مؤسسه دولتی به این سمت منصوب و مسئولیت حفظ و حراست و تحویل و تحول و تنظیم حساب اموال و اوراقی که در حکم وجه نقد است و همچنین کالاهای تحت ابوابجمعی خود را براساس مقررات این امین نامه و این نامه اموال دولتی و سایر مقررات مربوط به عهده خواهد داشت.

تبصره ۱ - مقررات مربوط به صاحب جمعان در قوانین عمومی مورد عمل وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در صورت عدم مغایرت با مفاد قانون محاسبات عمومی کشور برای امنای اموال نیز قابل اجرا می باشد.

تبصره ۲ - مامورینی که تحت سایر عناوین شغلی در آزمایشگاه ها ، کتابخانه ها ، موزه ها ، لبارها و سایر موارد عهده دار مسئولیت حفظ و حراست اموال دولتی و نگهداری حساب آن ها می باشند ، از لحاظ مسئولیت های موضوع این امین نامه در حکم امین اموال خواهند بود .

تبصره ۳ - مسئولیت تحویل و حفظ و حراست اموالی که توسط وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی به طور امانی به شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی ، تحویل می گردد باید به عهده یک یا حسب ضرورت چند نفر از کارکنان ثابت و غیر موقت دستگاه های مذکور که در حکم امین اموال خواهند بود محال گردد . مسئولیت موضوع این تبصره رافع مسئولیت دستگاه تحویل گیرنده در حفظ و حراست و اعاده اموال مذکور نخواهد بود .

ماده ۲ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی مجری طرح های عمرانی مکلفند به منظور حفظ و حراست و تحویل و تنظیم حساب اموال طرح های مزبور برابر مقررات امین اموال تعیین و منصوب نمایند .

تبصره - امین اموال در شرکت های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در ارتباط با طرح های عمرانی باید از بین کارکنان ثابت و غیر موقت آن ها منصوب گردد .

ماده ۳ - امین اموال باید دارای شرایط زیر باشد :

- الف - داشتن حداقل مدرک تحصیلی پایان دوره دبیرستان .
- ب - داشتن صلاحیت و توانایی لازم برای انجام وظایف مربوطه .
- ج - سپردن تضمین مناسب در موارد و به عیزانی که در مقررات مربوطه پیش بینی شده است .

تبصره ۱ - در صورت نبودن فرد واجد شرایط موضوع بند « الف » این ماده استفاده موقت از افرادی که ضمن داشتن سایر شرایط دارای مدرک تحصیلی سوم متوسطه نظام آموزشی سابق یا پایان دوره راهنمایی نظام آموزشی فعلی باشند ، به شرط دارا بودن حداقل دو سال سابقه کار تجربی مربوط بلامانع است .

تبصره ۲ - امنای اموال کتب کتابخانه ها ، اشیای موزه ای ، لوازم آزمایشگاهی ، لوازم شغلی و سایر آن ها باید از بین کسانی انتخاب شوند که علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در این ماده یا تبصره یک آن حسب مورد دارای اطلاعات فنی لازم باشند .

ماده ۴ - امین اموال از لحاظ وظایف مربوطه به نگهداری حساب اموال دولتی و تنظیم حساب آن ها و تحویل و تحول اموال تحت ابوابجمعی و سایر مقررات مربوطه ذیحساب انجام وظیفه می نماید .

تبصره - ذیحساب مکلف است در فواصل زمانی مناسب حسب مورد به تشخیص خود و حداقل سالی یک بار به طریق مقتضی به موجودی حساب امین اموال رسیدگی و در صورت مشاهده کسری در ابوابجمعی امین اموال مراتب را جهت اقدام به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذیربط و وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارش و تا حصول نتیجه موضوع را پیگیری نماید.

ماده ۵ - امین اموال مکلف است برای هر یک از اموال منقول غیر مصرفی تحت ابوابجمعی خود یا رعایت طبقه بندی مربوط یک شماره اختصاص دهد و شماره مذکور را در مورد اموالی که الصاق برجسب به آن ها میسر می باشد روی برجسب درج و به مال الصاق نماید و در موردی اموالی که به تشخیص و پیشنهاد دستگاه اجرایی ذیربط و تایید وزارت امور اقتصادی و دارایی الصاق برجسب به آنها میسر نباشد، ثبت مشخصات مال در دفاتر و صورتحساب ها کافی خواهد بود.

تبصره ۱ - شماره برجسب هر طبقه از اموال موضوع این ماده در مورد واحدهایی که بدو حساب اموالی خود را براساس این آیین نامه تنظیم می نمایند از شماره یک شروع و با رعایت تسلسل ادامه خواهد یافت و در مورد واحدهایی که دارای حساب اموال براساس آیین نامه اموال دولتی هستند، شماره برجسب هر طبقه به دنبال شماره برجسب های سابق ادامه پیدا می کند.

تبصره ۲ - نوع برجسب باید متناسب با وضعیت مال به صورتی که دوام لازم را داشته باشد تهیه و به نحوی الصاق گردد که صدمه و خسارتی به مال وارد نیاید. صورتی که در مورد برخی از اموال منقول غیر مصرفی برجسب ضرورت از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی برجسب خاصی تعیین و اعلام گردد، امین اموال مکلف است در مورد اینگونه اموال از همان نوع برجسب استفاده نماید.

ماده ۶ - امین اموال مکلف است مشخصات کامل اموال منقول غیر مصرفی را به فرستاده واحد ابوابجمعی خود را به ترتیب شماره تخصیصی و برجسب نوع و شماره اموال در دفاتر مربوط ثبت نماید.

کنته بر داری

تبصره - ثبت دفاتر موضوع این ماده باید با رعایت دستورالعمل طبقه بندی اموال به عمل آید.

ماده ۷ - امین اموال مکلف است در مواقعی که باید مالی یا رعایت مقررات به طور موقت یا دائم از واحد اداری ذیربط خارج شود با توجه به مجوز صادر شده از طرف مقامات مجاز دستگاه مربوط پروانه خروج که دارای شماره ترتیب و حاوی مشخصات کامل باشد در سه نسخه صادر و نسخه اول را به خارج کننده مال و نسخه دوم را به واحد انتظامات تحویل و نسخه سوم را نزد خود نگهداری نماید. پروانه مذکور باید به امضای امین اموال و مقام مجاز ذیربط رسیده باشد.

تبصره ۱ - خروج خودروهای دولتی به منظور ارائه خدمت یا مأموریت اداری از شمول این ماده خارج و تابع ضوابط مربوطه به خود می باشد.

تبصره ۲ - خروج لوجرخه، موبیلت و موتورسیکلت و سایر وسایل نقلیه که به منظور خدمات یا انجام وظایف اداری تحویل کارکنان شده یا می شود و مسئولیت حفظ و نگهداری آنها به عهده شخص تحویل گیرنده می باشد از شمول این ماده خارج است.

تبصره ۳ - خروج موقت کتاب و نظایر آن از کتابخانه ها تابع ضوابط خاص خود می باشد.

تبصره ۴ - در صورتی که مالی بدون پروانه خروج موضوع این ماده از واحد اداری ذیربط خارج شود، مسئولیت آن به عهده واحد انتظامات مربوط خواهد بود.

ماده ۸ - امین اموال مکلف است صورتحساب اموال منقول غیر مصرفی رسیده و فرستاده شد هر سال را تا آخر مهر ماه همان سال و صورتحساب نیمه دوم را تا آخر فروردین ماه سال بعد از روی دفاتر اموال در سه نسخه تنظیم و پس از امضای خود و رئیس واحد ذیربط به ذیحسابی تحویل نماید. ذیحساب مربوطه پس از بررسی صورتحساب و امضای آن یک نسخه از آن را حسب مورد در مرکز به وزارت امور

که بر داری

اقتصادی و دارایی استان مربوط ارسال و نسخه دیگر آن را به واحد متبوع ارسال و نسخه سوم را نزد خود نگهداری می نماید .

ماده ۹ - امین اموال مکلف است اموال منقول رسیده و فرستاده مصرفی و در حکم مصرفی ابوابجمعی خود را در دفتری مطابق نمونه ای که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ شده است ، ثبت نموده و صورت موجودی آخر سال خود را در سه نسخه تنظیم و پس از امضای خود و رئیس واحد ذیربط به ذیحسابی ارسال نماید . ذیحساب مربوط پس از بررسی صورتحساب و امضای آن منتهی تا آخر فروردین ماه سال بعد یک نسخه آن را حسب مورد در مرکز به وزارت امور اقتصادی و دارایی و در استان به اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان مربوطه ارسال و یک نسخه آن را به واحد متبوع ارسال و نسخه آخر را نزد خود نگهداری می نماید .

ماده ۱۰ - دفاتر اموال باید بدون خدشه و قلم خوردگی ثبت و نگهداری شود و هرگاه اشتباهی در ثبت اقلام رخ دهد ، امین اموال مکلف است توضیح لازم را به امضای خود در ستون ملاحظات در مقابل نام مال قید نماید .

ماده ۱۱ - در پایان سال مالی امین اموال ذیل آخرین ردیف ثبت شده دفاتر اموال را بسته و امضا می نماید و از صفحه بعدی همان دفاتر جهت ثبت مشخصات اموال سال مالی بعد استفاده نمود .

تبصره - ثبت مراتب حذف هر قلم از اموال فرستاده در دفاتر بایستی در مقابل مشخصات رسیده همان مال انجام شود .

ماده ۱۲ - آن دسته از دستگاههای دولتی مشمول این آیین نامه که با توجه به طبع و ماهیت برخی از اموال دولتی از قبیل اموال موزه ها ، کتب کتابخانه ها و آثار کالای انبارها ، برای حفظ و جراست و تنظیم و نگهداری حساب و تحویل آن ها روش های خاصی استفاده می نمایند با موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی در مورد این قبیل اموال بجای استفاده از روش های مقرر در این آیین نامه روش های مربوط را اعمال خواهند نمود .

ماده ۱۳ - امین اموال مکلف است اموال منقول امانی رسیده را بلافاصله بدون تخصیص برچسب در دفتری که نمونه آن توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می شود ثبت و فهرست آن ها را در فرم مربوط که به تأیید ذیحساب یا اداره مجاز از طرف او نیز رسیده است ، در سه نسخه تنظیم و یک نسخه را توسط ذیحساب و حسب مورد به وزارت امور اقتصادی و دارایی استان و نسخه دوم را به واحد متبوع ارسال و نسخه سوم را نزد خود نگهداری نماید .

ماده ۱۴ - پس از انقضای زمان تعیین شده برای استفاده از مال امانی ، امانی اموال واحدهای گیرنده و دهنده مال امانی مکلفند به منظور استرداد مال مذکور ، مراتب را به موقع به واحدهای متبوع خود کتباً گزارش نمایند . در صورت استرداد مال باید صورت جلسه لازم مطابق نمونه مربوط در چهار نسخه تنظیم و پس از تأیید ذیحساب و با افراد مجاز از طرف او نسخه ای به هر یک از واحدهای متبوع و دو نسخه دیگر آن به تحویل دهنده و تحویل گیرنده تسلیم شود .

ماده ۱۵ - امین اموال (انبار دار) مکلف است در آخر هر سال نسبت به شمارش موجودی اموال تحت ابوابجمعی خود با حضور نماینده رئیس دستگاه اجرایی ذیربط مطابق فرمی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می گردد در سه نسخه اقدام و پس از تأیید رئیس اداره و ذیحساب مربوط حداکثر تا فروردین ماه سال بعد نسخه اول را حسب مورد در مرکز به اداره کل اموال دولتی و در استان ها به اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان مربوط تحویل و نسخه دوم را به واحد متبوع خود ارسال و نسخه سوم را نزد خود نگهداری نماید .

ماده ۱۶ - امین اموال مکلف است فهرست مشخصات اموال غیر منقول ابوابجمعی خود را حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه تهیه و به ذیحسابی مربوط ارسال و تغییرات بعدی را بلافاصله گزارش نماید .

ماده ۱۷ - چنانچه امین اموال منصوب شده بر اساس ماده (۳۴) قانون محاسبات عمومی کشور ، همان حصدار قبلی اموال باشد امین اموال باید در دفاتر مورد عمل

شروع فعالیت خود را با سمت امین اموال و براساس این آیین نامه مشخص و تفکیک نماید و در مواردی که واحد مربوط قبلاً دارای جمعدار اموال بوده و امین اموالی غیر از جمعدار قبلی برای آن در نظر گرفته شود جمعدار سابق مکلف به تحویل اموال ابوابجمعی خود به امین اموال با تنظیم صورت جلسه ای که به امضای رئیس واحد و ذیحساب مربوط یا نمایندگان آن ها رسیده باشد خواهد بود ، یک نسخه از صورت جلسه مزبور برای ذیحساب ذیربط ارسال و نسخه دیگر نزد امین اموال نگهداری می شود .

ماده ۱۸- در صورتی که امین اموال تغییر سمت یافته یا به نحوی از انحاء سمت امین اموالی از وی سلب شود مکلف است به ترتیب مقرر در ماده (۱۷) این آیین نامه نسبت به تحویل اموال ابوابجمعی خود به امین اموال جدید اقدام نماید .

تبصره - در مواردی که امین اموال یا جمعدار سابق موضوع ماده (۱۷) این آیین نامه از تحویل ابوابجمعی خود به امین اموال جدید استکاف نماید یا به هر علت حضور وی برای تحویل اموال تحت ابوابجمعی میسر نباشد تحویل اموال و دفاتر و سوابق مربوط یا حضور رئیس واحد و ذیحساب مربوط یا نمایندگان آن ها و نماینده دیوان محاسبات کشور انجام خواهد شد . تحویل و تحول موضوع این تبصره مانع از رسیدگی واحد ذیربط در مورد علت استکاف یا عدم حضور امین اموال یا جمعدار سابق و اقدامات قانونی لازم در این زمینه نخواهد بود .

ماده ۱۹- امین اموال مکلف است صورت اموال منقول غیر مصرفی موجود در هر اطاق یا محل را یا ذکر مشخصات کامل در سه نسخه تنظیم و پس از امضای خود یک نفر از کارکنان واحد ذیربط که از طرف رئیس اداره مربوط معرفی شده است تنظیم و یک نسخه آن را نزد خود نگهداری و نسخه دوم را به کارمند مذکور تحویل و نسخه سوم را در اطاق یا محل مربوط الصاق و با اطلاع قبلی امین اموال ذیربط مجاز می باشد و کارکنان فوق الذکور که صورت اموال به امضای آن ها می رسد مکلفند قبل از هر نوع نقل و انتقال و جابجایی و هم چنین در صورت بروز کسر

نقصان در اموال مزبور مراتب را از طریق رئیس یا کارمند ارشد واحد ذیربط برای اقدامات لازم کتیباً به امین اموال مربوط اعلام نمایند .

تبصره - امین اموال می تواند به تشخیص و موافقت رئیس هر واحد اموال منقول غیر مصرفی را که براساس وظایف و مأموریت های محوله مورد استفاده یک یا چند نفر از کارمندان می باشد و حفظ و حراست این قبیل اموال با توجه به حجم یا سایر خصوصیات آنها توسط یک نفر از کارکنان مذکور مقدور باشد (مانند دوربین و ماشین حساب و نظایر آن) با اخذ رسید ذیل صورت مشخصات اموال مزبور به کارمند مربوط بسپارد . صورت مشخصات مورد اشاره در سه نسخه تنظیم و نسخه اول آن نزد امین اموال نگهداری و نسخه دوم به تحویل گیرنده تسلیم و نسخه سوم در اطاق یا محل مربوط الصاق خواهد شد .

کارستانی که اموال موضوع این تبصره به آن ها سپرده می شود تا زمانی که بر طبق وظایف و مأموریت های محوله اموال مذکور را در اختیار دارند در مورد حفظ و حراست آن ها مسئول هستند و مکلفند این قبیل اموال را بلافاصله پس از رفع نیاز اداری یا تغییر سمت یا بازنشستگی با اخذ رسید به امین اموال مربوط تحویل نمایند .

ماده ۲۰ - دستگاه های دولتی مکلفند با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی نسبت به تنظیم و اجرای برنامه های آموزشی لازم برای امنای اموال و سایر مأموران مربوط به منظور فراهم آوردن موجبات حسن اجرای وظایف و مسئولیت هایی که در رابطه با اموال دولتی تحت اختیار به عهده آن ها محول می باشد اقدام نمایند .

ماده ۲۱ - امین اموال مکلف است در صورت مفقود شدن یا از بین رفتن یا وارد شدن خسارت به سال ناشی از سلب ، زلزله ، سرقت یا آتش سوزی یا هر علت دیگر مراتب را کتیباً به واحد ذیربط اطلاع دهد تا پس از گواهی رئیس واحد مزبور مراتب به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط برای رسیدگی و اقدام لازم گزارش گردد .

ماده ۲۲ - امین اموال لائق بهادار که مسئولیت حراست و تحویل و تحول و نظیر حساب لوری در حکم وجه نقد را به عهده دارد ، وظایف خود را با رعایت این

این نامه و براساس دستورالعملی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌گردد زیر نظر ذیحساب انجام خواهد داد.

ماده ۲۳ - با توجه به اهمیت وظایف و مسئولیت های امنای اموال و ضرورت حفظ و حراست اموال دولتی که قسمتی از بیت المال را تشکیل میدهد، سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است فوق العاده شغل امین اموال و شغل موزه دار را که از لحاظ رعایت مسئولیت های موضوع این آیین نامه در حکم امین اموال می باشد هم چنین موارد نظیر را به نحوی پیش بینی نمایند که انگیزه جذب افراد واجد صلاحیت برای مشاغل مذکور فراهم گردد.

فهرست اموال در حکم مصرفی موضوع تبصره «۳» ماده «۳» فصل اول آیین نامه اموال دولتی مصوب ۷۲/۴/۲۷ هیأت محترم وزیران

آیین نامه اجرایی ماده ۳۶ قانون محاسبات عمومی کشور

مصوب ۱۳۶۶.۱ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ - در موارد مشروحه زیر در صورتی که به تشخیص ذیحساب انجام قسمتی از وظایف ذیحساب به علت بعد مسافت و یا حجم و یا طبع و ماهیت کار در واحدهای تابعه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی، و سایر دستگاههای اجرایی مستقیماً توسط ذیحساب مقلور نباشد نسبت به ایجاد بست سازمانی و انتصاب عامل ذیحساب از بین مستخدمین رسمی و یا ثابت واجد صلاحیت با موافقت قبلی ذیحساب و به موجب حکم دستگاه اجرایی مربوط اقدام و مسئولیت اداره امور مالی واحد ذیحساب به عهده او واگذار می‌گردد تا بر اساس اختیاراتی که از طرف ذیحساب رعایت دستورالعملهای مربوط به او تفویض می‌شود وظایف محوله را انجام دهد.

۱ - در واحدهای تابعه دستگاههای اجرایی محلی در شهرستانهای خارج از محل استقرار ذیحسابی مربوط (اعم از مرکز شهرستان و بخشهای تابعه).

۲ - در واحدهای تابعه دستگاههای اجرایی در شهرستانهای خارج از محل استقرار ذیحسابی مربوط در مورد اعتباراتی که به صورت غیر استانی در بودجه کل کشور منظور می‌شود.

۳ - در واحدهای تدارکاتی مرکزی دستگاههای موضوع این ماده.

۴ - در واحدهای تابعه دستگاههای اجرایی موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده در شهرستان محل استقرار ذیحسابی مربوط که با توجه به حجم اعتبارات و پراکندگی جغرافیایی اجتناب ناپذیر باشد.

۵ - در واحدهای خارج از کشور دستگاههای اجرایی موضوع این ماده.

تبصره ۱ - عامل ذیحساب در مورد وظائف و اختیاراتی که از طرف ذیحساب به او محول می‌شود مستول بوده و وظائف محوله را در حدود قوانین و مقررات مربوط انجام خواهد داد.

تبصره ۲ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است با رعایت ضوابط مربوط نسبت به تصویب پستیهای سازمانی مورد نیاز موضوع این ماده که توسط دستگاههای اجرایی پیشنهاد می‌گردد اقدام لازم به عمل آورد تا زمانی که پستیهای مذکور ایجاد نگردیده است و همچنین در مورد آن دسته از مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی که فاقد تشکیلات سازمانی مصوب می‌باشند می‌توان موظف و وظائف عامل ذیحساب را به یک نفر دیگر از کارکنان رسمی واجد صلاحیت واگذار نمود تا امور مالی واحد ذیحساب را زیر نظر ذیحساب مربوط اداره نماید.

ماده ۲ - در مواردی که بر اساس مفاد این آیین نامه عامل ذیحساب منصوب می‌شود دستگاه امرای مربوط امکانات اداری و پرسنلی لازم متناسب با حجم وظایف محوله در اختیار عامل ذیحساب قرار خواهند داد.

ماده ۳ - در مواقعی که سمت عامل ذیحساب تغییر کند و یا به هر عنوان سمت عامل ذیحساب از وی سلب شود عاملان ذیحسابی قبلی و بعدی مکلفند حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ انتقال عامل ذیحساب جدید بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود سوابق عاملیت ذیحسابی را با حضور

ذیحساب یا نماینده او با تنظیم صورت مجلس تحویل و تحول نمایند. این صورت مجلس باید به امضا تحویل دهنده و تحویل گیرنده و رئیس واحد ذیربط یا مقام مجزا از طرف او و ذیحساب یا نماینده او برسد.

تبصره ۱- در مواردی که عامل ذیحساب از تحویل و تحول ابواب جمعی خود استنکاف نماید یا به هر

علت شرکت او در امر تحویل و تحول میسر نباشد، ابواب جمعی او با حضور نماینده واحد مربوط و ذیحساب و نماینده دیوان محاسبات کشور با تنظیم صورت مجلس به عامل ذیحساب جدید تحویل خواهد شد.

تبصره ۲- در صورتی که پس از تغییر سمت عامل ذیحساب انتصاب عامل ذیحساب جدید به فوریت مقدور نبوده و یا ضرورت نداشته باشد تحویل و تحول موضوع این عاده بین عامل ذیحساب قبلی و ذیحساب یا نماینده او انجام خواهد شد.

تبصره ۳- رعایت ماده ۱۲۹ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵.۳.۳۱ در مورد عاملین ذیحساب ضروری است.

تبصره ۴- مرخصی و مأموریت عامل ذیحساب با موافقت قبلی ذیحساب خواهد بود. ذیحساب مجاز است در صورت ضرورت به منظور تسریع و تسهیل در انجام امور مالی واحدهای مربوط و جلوگیری از بروز هر گونه وقفه در امور آنها با توجه به تبصره یک ماده ۵۳ و ماده ۷۶ قانون محاسبات عمومی کشور قسمتی از وظایف و اختیارات خود علاوه بر عامل ذیحساب به معاون حسابداری واحد یا به فرد واجد صلاحیت دیگری که با هماهنگی دستگاه اجرایی ذیربط تعیین می گردد تفویض نماید تا در موارد مرخصی یا مأموریت عامل ذیحساب با رعایت مقررات نسبت به انجام وظایف معده اقدام نماید. مرخصی و مأموریت عامل ذیحساب مستقر در خارج از شهر محل استقرار ذیحساب حداکثر برای مدت ۳ روز نیاز به موافقت قبلی ذیحساب ندارد.

میرحسین موسوی - نخستین

آیین نامه موقت سپرده شماره ۱۹۸۸۱/۳۹۳۶۷/۳۶ - ۱۳۶۶/۷/۶

تاتصوب تشکیلات و سازمان ذی حسابی های دستگاه اجرایی محلی و نمایندگی های خزانه در استان ها در مورد دریافت و رد وجوه سپرده دستگاههای مذکور به ترتیب زیر اقدام خواهد شد:

۱- در مورد ماده ۴۲ قانون محاسبات عمومی کشور بایستی بلافاصله وجوه سپرده دستگاههای اجرایی محلی که توسط ادارات امور اقتصادی و دارایی محل و ذی حسابی های طرحهای عمرانی دریافت گردیده و همچنین وجوه سپرده دریافتی ادارات گمرک و ثبت اسناد که نسبت به رد آن به ذینع اقدام نشده است، عیناً به حساب (۳) خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و ظرف مدت یکماه سیلحه ریز وجوه انتقالی طبق نمونه پیوست تهیه و به خزانه ارسال می گردد.

۲- برای دریافت وجوه سپرده در استان ها حساب های سپرده موجود کماکان مورد استفاده خواهد بود و با توجه به ماده ۴۱ قانون محاسبات عمومی کشور حساب های مذکور غیرقابل برداشت بوده و موجودی آنها در پایان هر ماه توسط بانک به حساب شماره (۹) تمرکز وجوه سپرده خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتقل خواهد شد. ذی حسابی ها باید ظرف مدت یک هفته سیلحه ریز وجوه انتقالی هر دستگاه را تهیه و به خزانه اعلام نمایند.

۳- برای رد وجوه سپرده در استان ها، خزانه مبلغی تا ۱۰ درصد مبلغ سپرده های رد شده در سال قبل اداره امور اقتصادی و دارایی و ذی حسابی های طرح های عمرانی و همچنین ادارات گمرک و ثبت اسناد به عنوان تنخواه گردان رد سپرده به حساب های مالی که همزمان با اجرای بند دو توسط خزانه برای ذی حسابی های ذی ربط احتاج می گردد واریز می نماید. ذی حسابی های مذکور باید وجه سپرده هاس قابل استرداد را با رعایت مقررات مربوطه از محل تنخواه مذکور پرداخت نمایند.

۴- ذی حسابی ها مکلفند پس از رد سپرده ها به میزان ۵۰ درصد تنخواه گردان، از خزانه به همان میزان نقاشای وجه نمایند. در هر حال ذی حسابی ها هر پانزده روز

یکبار درخواست وجهی که حاوی میزان و مشخصات سپرده های استرداد باشد، بد خزانه ارسال می نمایند.

۵- برای رد وجوه سپرده اداره گمرک و ثبت اسناد هر شهرستان وجه لازم توسط ذی حساب دستگاه های اجرایی در شهرستان مربوط از محل تنخواه گردان رد سپرده در اختیار عامل ذی حساب ادارات مذکور قرار می گیرد تا با رعایت مفاد این آیین نامه سایر مقررات مربوط نسبت به رد سپرده ها اقدام نمایند.

محمد جواد ابروایی - وزیر امور اقتصادی و دارایی

آیین نامه تمرکز وجوه درآمد و سپرده موضوع ماده ۴۳ قانون محاسبات عمومی شماره ۱۳۶۶/۸/۲۶، ۲۵۸۸۱

ماده ۱- برای وصول انواع درآمدها اعم از عمومی اختصاصی منظور در بودجه کل کشور و همچنین درآمدهای شرکتهای دولتی به تعداد لازم حساب تمرکز وجوه با رعایت ماده ۱۳۴ قانون محاسبات عمومی کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و عنداللزوم حسابهای رابط نزد شعب سایر بانک های دولتی که از طرف بانک مذکور نمایندگی داشته باشند افتتاح می گردد. موجودی حسابهای رابط مذکور رعایت مقررات به ترتیبی که خزانه تعیین می نماید به حسابهای تمرکز درآمد مربوط انتقال داده می شود.

درآمدهای مذکور در این ماده به ترتیب زیر به حساب های مربوط منتقل می گردد:
الف - وجوه متمرکز در حسابهای تمرکز وجوه درآمد عمومی به حساب درآمد عمومی کشور.

ب - وجوه متمرکز در حسابهای تمرکز وجوه درآمد اختصاصی در حدود بودجه مصوب درخواست ذیحساب به حسابهای ذیربط.

ج - وجوه متمرکز در حسابهای تمرکز وجوه درآمد شرکت های دولتی در حدود بودجه مصوب و با درخواست ذیحساب هر شرکت به حساب پرداخت شرکت.

تبصره ۱- در مواردی که شرکت های دولتی به موجب قانون مکلف به وصول و ایصال قسمتی از درآمدهای عمومی می باشند خزانه مجاز است در موارد لزوم راسا نسبت به انتقال وجوه درآمدهای مذکور به حساب درآمد عمومی کشور اقدام نماید.

ماده ۲- در مواردیکه مرکز شرکت دولتی در مراکز استان و یا در شهرستان غیر از مرکز استان باشد و یا شعب شرکت های دولتی در شهرستانها مجاز باشند از درآمد وصولی خود استفاده نمایند به تعداد لازم حساب تمرکز وجوه درآمد برای شرکت یا شعبه شرکت به وسیله خزانه دار کل کشور یا مقام مجاز از طرف او در یکی از شعب بانک ملی ایران در صورت داشتن نمایندگی از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در صورت یکد شعبه بانک ملی ایران در محل موجود نباشد در شعبه یکی دیگر از بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشد افتتاح می شود تا درآمدهای وصولی رفا به حساب مرزبور منتقل گردد استفاده از حساب مذکور با اعضای مشترک دو نفر از مقامات خزانه داری کل که کارمند رسمی دولت باشند به معرفی خزانه دار کل کشور و در غیاب او مقامی که طبق حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی موقتا عهده دار انجام وظائف او می باشد به عمل خواهد آمد مقامات مجاز از طرف خزانه دار کل کشور وجوه مورد نیاز را از موجودی این حساب در حدود بودجه مصوب شرکت براساس درخواست ذیحساب شرکت به حساب پرداخت شرکت یا شعبه شرکت منتقل می نمایند.

تبصره ۱- اجرای مفاد ۱ و ۲ این آیین نامه با رعایت تبصره ماده ۳۹ قانون محاسبات عمومی کشور خواهد بود.

تبصره ۲- مقامات مجاز از طرف خزانه دار کل کشور در شهرستانها بایستی خلاصه حساب نامه های دریافت و پرداخت حساب مربوط را حساب مورد به خزانه یا نمایندگی خزانه ارسال دارند.

ماده ۳- در مورد حسابهای بانکی موضوع این آیین نامه بانکهای ذیربط در صورت درخواست خزانه و یا نمایندگی خزانه مدارک و صورتحسابهای بانکی را در دو نسخه

تهیه می نماید که در مورد حسابهای تمرکز وجوه نسخه اضافی را برای وزارتخانه یا موسسه و یا شرکت دولتی ذیربط و در مورد حسابهای رابط حسب مورد به خزانه و یا نمایندگی خزانه ارسال خواهند داشت.

ماده ۴- وصول و ایصال درآمدهای عالیاتی به حسابهای خزانه در مرکز و استنها طبق دستورالعملهای مربوطه خواهد بود.

ماده ۵- حسابهای موجود که قبل از تصویب قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۶۶/۶/۱ برای تمرکز وجوه درآمد وزارتخانه ها یا موسسات دولتی و یا شرکتها دولتی افتتاح شده است با رعایت قانون مذکور و یا تشخیص خزانه دار کل یا مقام جاز از طرف او کماکان قابل استفاده خواهد بود.

ماده ۶- برای دریافت وجوه سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظایر آن برای هر وزارتخانه و یا موسسه و یا شرکتهای دولتی در مرکز حساب مخصوصی توسط خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکها دولتی که از طرف بانک مذکور نمایندگی داشته باشند افتتاح می گردند حسابهای مذکور غیر قابل برداشت بوده و موجودی آنها در پایان هر ماه توسط بانک ذیربط به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتقل می گردد.

تبصره ۱- بانک نگهدارنده حساب پس از انتقال وجوه نسخه ای از اعلامیه بانک مربوطه را به ضمیمه صورتحساب ماهیانه در اختیار ذیحساب دستگاه ذیربط قرار خواهد داد.

تبصره ۲- در مورد ادارات تابع وزارتخانه ها و موسسات دولتی در شهرستانها تابع نظام بودجه استانی نمی باشند و همچنین در مورد شرکتهای دولتی که مرکز اصلی آنها در مرکز بوده و در شهرستانها دارای واحد تابع می باشند وجوه سپرده موضوع این ماده بایستی به حساب مخصوص درخواست مربوطه که در اجرائی ماده ۱ این آئین نامه در مرکز افتتاح شده است واریز و حواله گردد. در پایان هر ماه حساب ذیحساب هر یک از ادارات و واحدهای مذکور صورت ریز وجوه دریافتی مربوطه به

را با درج در فرم مخصوص تهیه و برای ذیحساب دستگاه متبوع در مرکز ارسال و تایید به دریافت خواهد داشت.

ماده ۷- واریز درج به حسابهای موضوع ماده ۶ این آئین نامه به موجب فرم بانکی مخصوصی خواهد بود که حسب مورد توسط ذیحساب دستگاه اجرائی ذیربط یا عامل ذیحساب در اختیار پرداخت کننده وجه قرار می گیرد. بانک دریافت کننده وجه نسخه ای از اعلامیه های بستانگرت که مخصوص ذیحسابی می باشد همه روزه با تنظیم فهرستی در مورد دستگاههای مذکور در متن ماده ۶ در اختیار ذیحسابی مربوطه قرار داده و در مورد ادارات و واحدهای مذکور در تبصره ۲ ماده ۶ منحصر نسخه ای از اعلامیه های بستانگار را به عامل ذیحساب مربوطه تحویل خواهد نمود.

تبصره ۱- نمونه فرم موضوع این ماده با هماهنگی خزانه و بانک مرکزی جمهوری ایران تهیه می گردد تا تهیه فرم مذکور به ترتیبی تا در کتون عمل می شده اقدام خواهد شد.

ماده ۸- ذیحساب ها بر اساس اعلامیه بستانگار بانک مبادرت به صدور قبض سپرده سپرده و بر طبق دستورالعملهای حسابداری در دفاتر ذیحسابی اعمال حساب می نماید.

ماده ۹- ذیحسابی ها بایستی حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از پایان هر ماه سیاه روز سپرده های منتقل شده به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه نزد بانک مرکز جمهوری اسلامی ایران را ضمن فرمی که نمونه آن توسط خزانه تهیه خواهد شد به خزانه ارسال و تاییدیه دریافت دارند.

تبصره ۱- خزانه بایستی حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز تاییدیه فوق الذکر را صادر و به ذیحساب ارائه نماید.

ماده ۱۰- برای رد وجوه سپرده در مرکز خزانه از محل حساب تمرکز وجوه سپرده مبلغ تا ۱۰۰ کیلویی سپرده های رد شده سال قبل هر دستگاه را به عنوان تنخواه گردان رد سپرده در اختیار ذیحساب همان دستگاه قرار می دهد. تنخواه گردان مذکور

به حسابی که از طرف خزانه نزد شعبه بانک انجام دهنده عملیات بانکی هر دستگاه افتتاح می گردد واریز می گردد.

تبصره - استفاده از حسابهای موضوع این ماده در مورد وزارتخانه ها و موسسات دولتی یا امضاء مشترک ذیحساب و یا یکی از مقامات مجاز از طرف او و بالاترین مقام دستگاه اجرائی و یا یکی از مقامات مجاز از طرف او و در مورد شرکتها دولتی یا امضاء مشترک مقاماتی که در اساسنامه مربوط مجاز شناخته شده است و ذیحساب شرکت یا مقام مجاز از طرف او به عمل خواهد آمد .

ماده ۱۱- رد وجوه سپرده با رعایت مقررات مربوط به خود و بر اساس تایید و دستور کتبی رئیس دستگاه اجرائی و یا مقامات مجاز از طرف آنها و با توجه به مدارک مثبت مجاز خواهد بود .

ذیحساب مکلف است در پایان هر ماه درخواست وجهی که حاوی مشخصات سپری های رد شده باشد به خزانه ارسال دارد مگر اینکه جمع مبالغ سپرده های رد شده قبل از موعد مذکور به ۵۰٪ مبلغ تنخواه گردان اولیه بالغ گردد که در این صورت باید بلافاصله برای بپیر کردن تنخواه گردان به ترتیب فوق اقدام به درخواست وجوه نماید

ماده ۱۲- در مواردی که برای رد سپرده مانده تنخواه گردان رد سپرده تفاکلی نشاء حسب مورد به یکی از دو طریق زیر عمل خواهد شد :

- ۱- چنانچه وجوه سپرده به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه منتقل شده باشد تنخواه گردان و رد سپرده با درخواست ذیحسابی حاوی مشخصات سپرده مذکور در جدول نیاز به تشخیص خزانه افزایش می یابد.
- ۲- چنانچه وجوه سپرده به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه منتقل نشده باشد ذیحساب درخواست افزایش تنخواه گردان رد سپرده را به ضمیمه تصویر اعلامیه بانکی مربوط مبنی بر واریز وجه به حساب دریافت سپرده را به خزانه ارسال و خزانه تنخواه مربوط را در حد رفع نیاز موقتاً افزایش می دهد.

نگته برزاری ۱

تبصره - ذیحسابها موظفین مراتب رد سپرده از محل وجوه دریافتی موضوع بندهای ۱ و ۲ این ماده را در اولین درخواست وجه بعدی منعکس نماید تا خزانه معاول وجوه پرداختی از این بابت نسبت به کاهش تنخواه گردان واگناری اقدام نماید.

ماده ۱۳- ذیحساب موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از پایان سال مالی خلاصه حساب وجوه سپرده های ارسال بیه خزانه و وجوه دریافتی از خزانه و موجودی حساب تنخواه گردان رد سپرده سال مالی مربوط را به خزانه ارسال نماید خزانه پس از بررسی و تطبیق آن با دفاتر مربوطه تاییدیه لازم را صادر می نماید.

تبصره - در استالها خلاصه حساب فوق الذکر برای نمایندگی خزانه در استان ارسال خواهد شد و تاییدیه لازم نیز توسط نمایندگی مذکور صادر می گردد.

ماده ۱۴- برای دریافت وجوه موضوع ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی کشور در استالها حساب خاصی توسط خزانه برای هر یک از دستگاههای اجرائی ذیربط و نیز شرکتها دولتی که مرکز آنها در استان است نزد شعب بانک ملی ایران در صورت داشتن نمایندگی از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در غیر این صورت در شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مذکور نمایندگی داشته باشد افتتاح خواهد شد.

حسابهای مذکور غیر قابل برداشت بوده و موجودی آنها در پایان هر ماه توسط شعبه بانک ذیربط به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتقل می گردد صورت حساب بانکی و اعلامیه بانکی وجوه منتقل شده به حساب افسر الذکر در دو نسخه برای ذیحسابی مربوط ارسال خواهد شد .

تبصره ۱- در مورد واحدهای تابعه دستگاههای اجرائی فوق که مستقر در خارج از مرز استانها می باشد وجوه سپرده موضوع این ماده بایستی در همان محل مستقیماً به حساب خاص دستگاه ذیربط که در مرکز استان افتتاح شده است واریز و حواله گردد در پایان هر ماه عامل ذیحساب با توجه به نسخه ای از اعلامیه های بانکی بابت وجوه واریز به حساب فوق الذکر صورت ریز وجوه دریافتی مربوط به واحد متبوع

که جاری

خود را با درج در فرم مخصوص تهیه و برای ذیحساب همان دستگاه ارسال و تاییدیه دریافت خواهد داشت.

تبصره ۲- در مورد دستگاههایی که به اقتضای طبع و ماهیت و یا وسعت عملیات به تشخیص خزانه اختصاص بیش از یک حساب برای دریافت سپرده در سطح استان ضروری می باشد، علاوه بر مرکز استان به تعداد لازم افتتاح حساب مذکور در خارج از مرکز استان نیز مجاز خواهد بود. در این قبیل موارد صورت حسابها و اعلامیه بانکی فوق الذکر که در دو نسخه خواهد بود به جای ذیحسابی برای عامل ذیحساب ارسال می گردد.

تبصره ۳- مفاد ماده ۷ این آیین نامه و تبصره آن در مورد حسابهای موضوع این ماده نیز لازم الاجراء است.

ماده ۱۵- ذیحساب حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از پایان هر ماه با استفاده از فرم مخصوصی که توسط خزانه تهیه می گردد صورت ریز سپرده های واريز شده به حساب دریافت سپرده خود در مرکز استان به انضمام یک نسخه از صورت حساب بانکی و اعلامیه بانکی مربوطه را برای نمایندگی خزانه در استان ارسال خواهد داشت. نمایندگی خزانه در استان بایستی حداکثر ظرف مدت پانزده روز تاییدیه لازم در فرم انطباق وجوه صورت ریز با وجوه انتقالی به خزانه را در هر مورد صادر و به ذیحساب ارائه نماید.

تبصره ۱- در مورد حسابهای افتتاح شده در غیر از مرکز استان عامل ذیحساب صورت ریز سپرده های مربوط به خود را با درج در فرم مربوطه در سه نسخه تهیه و دو نسخه آن را به انضمام یک نسخه صورت حساب بانکی و اعلامیه بانکی انتقال وجه مربوطه برای ذیحساب ذیربط ارسال می دارد. ذیحساب پس از دریافت فهرست و مدارک مذکور ضمن رسیدگی و اعمال حساب در دفاتر خود یک نسخه از صورت ریز و دو نسخه دریافتی را به انضمام نسخه ای از صورت حساب بانکی و اعلامیه بانکی انتقال وجه برای نمایندگی خزانه در استان ارسال می نماید.

ماده ۱۶- نمایندگی خزانه در استان ضمن نگهداری حسابهای معین سپرده استان وجوه سپرده دریافتی ادارات را که از حسابهای موضوع ماده ۱۴ به حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه منتقل شده به حساب سپرده دریافتی خود منظور و معادل همان مبلغ را به حساب ارسالی به خزانه در دفاتر خود اعمال حساب می نماید. متقابلا خزانه نیز وجوه دریافتی فوق الذکر را به عنوان سپرده های دریافتی استان مربوطه اعمال حساب تحویل و تاییدیه لازم را برای نمایندگی خزانه ارسال خواهد داشت.

ماده ۱۷- برای نمایندگی خزانه در استان حسابی حسابی تحت عنوان تنخواه گردان رد سپرده استان توسط خزانه نزد شعبه بانک ملی ایران در مرکز هر استان در صورت داشتن نمایندگی از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در غیر این صورت به تشخیص خزانه در شعبه یکی از بانکهای دولتی دیگر که از طرف بانک مذکور نمایندگی داشته باشد افتتاح می گردد استفاده از حساب مذکور با امضاء های مجاز نمایندگی خزانه در استان به معرفی خزانه به عمل خواهد آمد. خزانه تنخواه لازم را براساس درخواست نمایندگی خزانه و به تشخیص خود به حساب مذکور واریز می نماید و تأمین و تکمیل نماخواه گردان رد سپرده نمایندگی خزانه در استان در قبال فهرست برداختهای نمایندگی مذکور به ذیحسابان ذیربط، انجام خواهد شد. نمایندگی خزانه در استان مکلف است از موجودی حساب بانکی مذکور منحصرأ تنخواه گردان رد سپرده در اختیار ذیحسابان مربوطه قرار دهد.

تبصره ۱- نمایندگی خزانه در استان مکلف است در پایان هر سال مالی خلاصه حساب وجوه و تریز شده بحساب تمرکز وجوه سپرده خزانه و نیز وجوه دریافتی بابت رد سپرده های استان را تهیه و به خزانه ارسال و تاییدیه دریافت نماید.

ماده ۱۸- برای رد وجوه سپرده در استانها نمایندگی خزانه در استان مبلغی تا ۱۰٪ مبلغ سپرده های رد شده در سال قبل از هر یک از دستگاههای اجرایی ذیربط در مرکز استانها و همچنین شرکتهای دولتی که مرکز آنها در استانها باشد در اختیار ذیحساب همان دستگاه قرار می دهد.

تختخواه مذکور به حسابی که از طرف نمایندگی خزانه در استان در بانک ملی ایران شعبه محل در صورت داشتن نمایندگی از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در غیر این صورت در یکی از شعب سایر بانکهای دولتی که از بانک مذکور نمایندگی داشته باشد افتتاح می گردد واریز می شود.

نمایندگی خزانه در استان می تواند در موارد لازم تسهیلات عقرر در ماده ۱۲ این آئین نامه را در اختیار ذیحسابان ذیربط قرار دهد و ذیحسابان مربوط مکلف به رعایت تبصره ذیل ماده مذکور می باشند.

تبصره - استفاده از حسابهای موضوع این ماده در مورد موسسات دولتی ذیربط و دستگاههای محلی با امضاء مشترک ذیحساب یا مقام مجاز از طرف او و بالاترین مقام اجرائی یا مقام مجاز از طرف او و در مورد شرکتهای دولتی ، با امضای مشترک مقاماتی که در اساسنامه مربوط مجاز شناخته شده اند و ذیحسابان شرکت یا مقام مجاز از طرف او به عمل خواهد آمد.

ماده ۱۹- در مورد ادارات تابعه وزارتخانه ها و موسسات دولتی در شهرستانها که تابع نظام بودجه استانی به طور کلی و در مورد دستگاههای موضوع تبصره ۲ ماده ۱۲ در صورت ضرورت ، خزانه علاوه بر حسابهای موضوع ماده ۱۸ در هر یک از شهرستانها حساب جداگانه ای افتتاح خواهد نمود و ذیحساب مربوط حسب مورد مرکز و یا در مرکز استان وجه لازم برای رد وجوه سپرده از محل تختخواه گران سپرده در اختیار به حسابهای مذکور واریز خواهند نمود.

تبصره ۱- استفاده از حسابهای موضوع این ماده با امضاء مشترک مقام مجاز از طرف ذیحساب و رئیس مربوط و یا مقام مجاز از طرف او به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- شرکتهای دولتی که مرکز اصلی آنها در مرکز می باشد می توانند برای رد وجوه سپرده واحدهای تابعه خود در شهرستانها به ترتیب مقرر در این ماده نمایندگی که در این صورت استفاده از حساب مربوط یا امضای مشترک مقاماتی که در اساسنامه مربوط کجاز شناخته شده اند و مقام مجاز از طرف ذیحساب شرکت خواهد بود.

گفته برداری ۱

ماده ۲۰- نظارت و هماهنگی در نحوه تودیع و رد وجوه موضوع ماده ۴۱ قانون محاسبات عمومی کشور به عهده ذیحساب بوده و به نحوی سپرده های مذکور را رد نماید که موارد زیر رعایت گردد:

- ۱- اطمینان حاصل شود که وجه سپرده مورد نظر قبلا حسب مورد به حساب یا حسابهای موضوع ماده ۶ و یا ۱۴ این آئین نامه واریز شده باشد.
- ۲- رقم پرداختی بابت رد سپرده در هر مورد از رقم تودیمی تجاوز ننماید.
- ۳- رد وجوه مذکور با رعایت قوانین و مقررات مربوطه باشد.
- ۴- وجوه سپرده مورد نظر قبلا رد نشده باشد.

ماده ۲۱- نحوه عمل در مورد وجوه وثیقه یا وجه الضمان و یا نظائر آن مذکور در ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی کشور نیز تابع مفاد این آئین نامه خواهد بود.

ماده ۲۲- تا تصویب و تشکیل سازمان و تشکیلات نمایندگی خزانه در استان خزانه راسا وظایف نمایندگیهای مذکور را به عهده خواهد داشت و عند الاقتضا، وظایفی به ادارات کل امور اقتصادی و دارائی استانها خواهد شد.

دبیر امور اقتصادی و دارائی - محمد جواد ایروانی

دستور العمل اجرائی آئین تمرکز وجوه درآمد و سپرده موضوع ماده ۴۳ قانون محاسبات عمومی کشور:

۱- اعتبارات فعالیتهای مربوط به انتقال موجودی حسابهای تمرکز وجوه سپرده در اجرای ماده ۴۳ قانون محاسبات عمومی کشور به شرح زیر می باشد:

۱- موجودی حساب سپرده ذیحسابی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا نزد شعب بانکهای دیگر از طرف بانک مذکور نمایندگی دارند به حساب شماره ۳ خزانه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و اورتیکلهای زیر در دفاتر ثبت می گردند:

حساب ۳ خزانه (بدهکار) *

حساب تمرکز وجوه سپرده (بستانکار) *

۱۶۰
 ماده
 احکام
 مجاز
 ماده
 تأدی
 قس
 پردا
 ماد
 و ا
 اقتد
 ماد
 ۱
 خد
 مع
 ذی
 ۲
 مذ
 ش
 و
 -
 -
 -
 ۱

تنخواه گردان رد سپرده (بدهکار) ❖❖
 خزانه - تمرکز وجوه سپرده (بستانکار) ❖❖
 بانک - رد وجوه سپرده (بستانکار) ❖❖
 ۴- عملیات افتتاح حسابهای گروه سپرده در آغاز سال مالی به شرح آرتیکل زیر است:
 خزانه - تمرکز وجوه سپرده (بدهکار) ❖❖
 بانک - رد وجوه سپرده (بدهکار) ❖❖
 سپرده های دریافتی (بستانکار) ❖❖
 تنخواه گردان رد سپرده (بستانکار) ❖❖
 در صورت ضرورت و واگذاری تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب از طریق ذیحساب و افتتاح حساب تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب سرفصل حساب ثبت حسابداری زیر به حسابهای گروه سپرده اضافه می شود.
 عنوان حساب کل عنوان حساب معین
 ۶-۱ تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب (بفکیک ادارات)
 ۶-۲ در موقع واگذاری تنخواه گردان رد سپرده توسط ذیحساب به عامل ذیحساب شهرستان آرتیکل زیر در دفاتر ثبت می گردد:
 تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب (بدهکار) ❖❖
 بانک رد سپرده (بستانکار) ❖❖
 ۷-۲ هنگام پرداخت سپرده های استردادی عامل ذیحساب به منظور تکمیل تحویل گردان رد سپرده عامل ذیحساب آرتیکل زیر در دفاتر ثبت می گردد:
 سپرده های دریافتی (بدهکار) ❖❖
 بانک - رد وجوه سپرده (بستانکار) ❖❖
 با واگذاری تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب و ثبت آرتیکلهای مذکور سرفصلهای گروه حسابهای سپرده با اضافه کردن تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب در قسمت بدهکار تساوی همواره برقرار است. و آرتیکلهای مذکور

کته برداری

عملیات بستن حسابهای گروه سپرده حساب تنخواه گردان رد سپرده عامل ذیحساب به بستانکار اقلام بستانکار و در افتتاح حسابها آغاز سال به بدهکار اقلام بدهکار اضافه می شود

آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۴۶ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۴۸/۳/۲۷

ماده ۱- سفارش چاپ انواع تمبر و سایر اوراق و اسناد موضوع ماده ۴۶ قانون محاسبات عمومی کشور که براساس تبصره یک ماده مذکور تسخیص و در این آئین نامه « اوراق بهادار » نامیده میشود توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی - اداره کل اوراق بهادار صادر و اوراق مزبور برطبق مفاد این آئین نامه تحت نظر هیئت نظارت در شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران که در این آئین نامه « چاپخانه » نامیده میشود چاپ و تحویل میگردد.
 تبصره - ساخت مجدد سیلندر - فیلم - زینگ و کلیشه اوراق و اسناد موضوع این ماده با اطلاع اداره کل اوراق بهادار و با نظارت هیئت انجام خواهد شد.
 ماده ۲- انفساء هیات نظارت چاپ و تحویل اوراق بهادار که در این آئین نامه « هیات » نامیده میشود مرکب از افراد زیر بوده و در انجام وظایف محوله مسئولیت مشترک دارند و بطور تمام وقت به انجام وظایف مذکور خواهند پرداخت:
 الف - وزیر نماینده وزیر امور اقتصادی و دارائی به پیشنهاد خزانه دار کل کشور و حکم وزیر امور اقتصادی و دارائی که یک نفر از آنان طبق حکم صادره ریاست هیئت را برعهده خواهد داشت.
 ب - نماینده دانش کل کشور.
 ج - نماینده دیوان محاسبات کشور.
 د - یک نفر به انتخاب مجلس شورای اسلامی.

تبصره ۱- آئین نامه داخلی و همچنین دستورالعملهای لازم برای انجام وظایفی که بمعهده هیئت قرارداد با رعایت مقررات این آئین نامه بوسیله هیئت تهیه و بموقع اجرا گذارده میشود.

تبصره ۲- هیأت برای انجام امورمحوه علاوه بر دبیرخانه عوامل اجرائی موضوع مواد (۶) و (۳) را که توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی (خزانه داریکل کشور) تأمین میگردد دراختیار خواهد داشت تا تحت نظر رئیس هیأت انجام وظیفه نمایند

ماده ۳- انواع اوراق بهادار روی کاغذ یا مقوای واتر مارک با علامت جمهوری اسلامی ایران چاپ خواهد شد اضافه کردن هر نوع علامت اختصاصی دیگر در صورت ضرورت موکول به تصویب کمیسیونی مرکب از رئیس هیئت ، مدیرعامل چاپخانه و مدیرکل اوراق بهادار میباشد

تبصره - استفاده از کاغذ واترمارک با علامت جمهوری اسلامی ایران جز در مورد اوراق بهادار موضوع این آئین نامه ممنوع خواهد بود

ماده ۴- سفارش تهیه کاغذ و مقوای مخصوص چاپ اوراق بهادار توسط چاپخانه و اطلاع هیأت بنام چاپخانه بعمل آمد و هیچیک از سازمانهای دولتی حق سفارش و خرید کاغذ و مقوای مزبور را نخواهند داشت

تبصره ۱- چاپخانه مکلف است در خریدهای خارجی هنگام گشایش اعتبار و در خریدهای داخلی هنگام عقد قرارداد میزان و مشخصات کامل کاغذ یا مقوای مورد نظر را کتیباً به اطلاع هیأت برساند

تبصره ۲- حکم این ماده شامل کاغذ و مقوای خریداری شده قبلی سازمانهای دولتی نمیشد

تبصره ۳- تا زمان تهیه مقوای واترمارک ، چاپ گواهینامه های رانندگی یا استفاده مقوای مخصوص قلمی انجام خواهد شد

ماده ۵- عطلت مخصوص ساخت کاغذ یا مقوای اوراق بهادار، بنابه سفارش چاپخانه و با اطلاع هیئت زیر نظر مأمور منتخب نمایندگی جمهوری اسلام ایران در نکته برداری

محل ، تهیه و مورد استفاده قرار خواهد گرفت و پس از خاتمه کار در محل مطمئنی زیر تکلیف نمایندگی مزبور نگهداری و صراتب از طریق وزارت امور خارجه کتیباً به چاپخانه و هیئت اعلام خواهد شد

تبصره - وزارت امور خارجه مکلف است در اجرای این ماده اقدامات لازم را بعمل آورد

ماده ۶- کاغذ و مقوای مذکور در ماده ۴ این آئین نامه باید از محل کارخانه سازنده با وسائل مطمئن حمل و از محل گمرکی که کالا بصورت قلمی ترخیص میشود زیر نظر نماینده هیأت به انبار چاپخانه منتقل و بانتظام صورت مجلسی که حسب مورد شامل نوع ، وزن ، تعداد صندوق و یا تعداد پالت و یا سایر مشخصات مورد لزوم باشد به امضاء انباردار انبار مشترک مسئول انبارهای چاپخانه ، نماینده و ناظر هیأت و زیر تکلیف مشترک چاپخانه و هیئت قرارگیرد

تبصره - ادارات گمرک بمنظور تسریع و تسهیل در ترخیص کالای موضوع این ماده و راحت ترخیص یکسره آن همکاری لازم را معمول خواهند داشت

ماده ۷- در هنگام باز کردن صندوقها و یا پالت های کاغذ و مقوای تحویلی به انبار مشترک موضوع ماده ۶ این آئین نامه ، صورت مجلسی شامل نوع ، وزن ، تعداد یوسین و یا تعداد بندها و کسر و اضافه احتمالی و سایر مشخصات مورد لزوم تنظیم و به مسئول انبارهای چاپخانه ، انباردار ، انبار مشترک ، ناظر هیئت و تایید حداقل یک نفر از اعضای منتخب هیأت برسد

تبصره - نظر هیئت بر اساس آئین نامه داخلی هیئت انتخاب و بر امر ورود و خروج کاغذ و انبار مشترک نظارت خواهد داشت

ماده ۸- چنانچه در هنگام باز نمودن و شمارش کسری و یا اضافی در تعداد برگهای هر بند مشاهده شود موضوع باید بلافاصله با تنظیم صورت جلسه یا امضاء مسئول انبارهای چاپخانه ، انباردار مشترک و ناظر هیئت برسد و نسخه ای از صورت جلسه به هیئت و چاپخانه دولتی امون جهت بررسی و اقدام لازم ارسال گردد

ماده ۹- کاغذ و مقوای مورد نیاز هرسفارش چاپ یا تنظیم صورتمجلسی شامل نوع، تعداد برگ و یا وزن و سایر مشخصات مربوط که به امضاء نماینده چاپخانه، مسئول انبارهای چاپخانه، انباردار انبار مشترک و یک نفر از اعضاء منتخب هیأت و ناظر هیئت رسیده است تحویل نماینده چاپخانه میشود.

تبصره - نماینده چاپخانه توسط چاپخانه به هیئت معرفی و گردش کاغذ و مقوای در مراحل مختلف چاپ و صحافی تا کمیسیون رسیدگی موضوع ماده ۱۶ این آئین نامه صورتجلسات مذکور در مواد ۶ و ۷ و ۹ این آئین نامه هر یک در پنج **ماده ۱۰-** صورتمجلسات مذکور در مواد ۶ و ۷ و ۹ این آئین نامه هر یک در پنج نسخه تنظیم و به هر یک از امضاء کنندگان یک نسخه از آن تحویل خواهد شد.

ماده ۱۱- چگونگی کنترل داخلی کاغذ و مقوای در مراحل مختلف چاپ، صحافی و بسته بندی برطبق دستورالعملی خواهد بود که با رعایت مقررات این آئین نامه توسط هیئت عامل چاپخانه تصویب و بمورد اجراء گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۲- چاپخانه اوراق بهادار چاپ شده به میزان هرسفارش را دقیقاً شماره و تنظیم صورتمجلسی تحویل مخزن دار اداره کل اوراق بهادار می نماید. صورتمجلس مزبور در پنج نسخه تنظیم و به امضای تحویل دهنده و تحویل گیرنده رسیده و نسخه آن به چاپخانه، یک نسخه به هیئت یک نسخه به اداره کل اوراق بهادار و یک نسخه به تحویل گیرنده تسلیم میگردد.

تبصره - بسته بندی اوراق بهادار موضوع این ماده براساس سفارش مربوطه چاپخانه میباشد.

ماده ۱۳- اوراق بهادار موضوع این آئین نامه توسط کمیسیون تحویل و توزیع اوراق بهادار مرکب از نمایندگان هیئت و اداره کل اوراق بهادار و مخزن دار مربوط پس از براساس برگ درخواست واصله تحویل وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذیربط گردیده و بوسیله پست یا طرق مقتضی دیگر به شهرستانها ارسال خواهد شد.

تبصره - دستورالعمل اجرائی مواد (۱۲) و (۳۱) این آئین نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۴- چاپخانه مکلف است پس از اتمام هرسفارش چاپی و تحویل آن، بمنظور تسویه حساب کاغذ دریافتی آن سفارش یا هیئت، حداکثر ظرف ده روز مازاد کاغذ را با تنظیم صورتمجلس به انبار مشترک و نمونه های چاپی را با دریافت رسید به مخزن مربوط و اوراق باطله و ضایعات را به کمیسیون رسیدگی موضوع ماده ۱۶ این آئین نامه تحویل نماید. صورتمجلس مذکور در این ماده در پنج نسخه تهیه و به امضای نماینده چاپخانه، مسئول انبارهای چاپخانه، انباردار انبار مشترک، ناظر هیئت و عضو منتخب هیئت رسیده و مازاد کاغذ بصورت دریافتی انبار مشترک تلقی و در دفاتر متواورده ثبت میشود. در مورد بویین ها و باقیمانده آنها یا قید وزن به مهر هیأت مشهور و پس از امضای یک نفر منتخب هیئت به انبار مشترک تحویل خواهد شد و نسخ صورتمجلس مذکور به ترتیب به هیأت، چاپخانه، مسئول انبارهای چاپخانه و نماینده چاپخانه تسلیم میگردد.

ماده ۱۵- هیئت در تمام مراحل اعم از مقدمات چاپ، چاپ، صحافی، تحویل و تحامه اوراق چاپ موضوع ماده ۱۷ نظارت های لازم را معمول خواهد داشت.

ماده ۱۶- کمیسیون رسیدگی به ریاست رئیس هیئت یا جانشین او و با شرکت حداقل یک نفر دیگر از اعضاء هیئت نماینده اداره کل اوراق بهادار و نماینده مدیرعامل چاپخانه تشکیل و بموجب دستورالعمل مربوط نسبت به رسیدگی اوراق تحویلی به کمیسیون و تسویه حساب کاغذ دریافتی مربوط به هرسفارش یا تنظیم صورتمجلس از آن دستورالعمل مذکور رئیس میگردد امحاء خواهد نمود.

تبصره - امحاء اوراق چاپ نیز براساس دستورالعمل موضوع این ماده بمعهده کمیسیون فوق الذکر خواهد بود.

ماده ۱۷- در صورتیکه مقدار کاغذ و یا مقوای دریافتی هر سفارش از ابار مشترک با میزان اوراق صحیح چاپ و تحویل شده، تعداد نمونه، مازاد کاغذ و یا مقوای برگشتی به ابار و باطله و ضایعات امحاء شده تطبیق نماید توسط کمیسیون موضوع ماده ۱۶ به هیئت گزارش و هیئت پس از بررسیهای لازم موارد قابل پیگیری را با اظهار نظر صریح جهت اقدام لازم به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام می نماید.

ماده ۱۸- هیئت ملف است در بود اجرای این آئین نامه و همچنین حداقل مالی یکبار موجودی کاغذ و مقوا طبق دفاتر و سوابق را با موجودی ابار مشترک تطبیق و مراتب را به وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز اعلام نماید.

ماده ۱۹- از هر سفارش چاپ اوراق بهادار یک نمونه چاپی تهیه و بامهر «نمونه» و بطور کاملاً مشخص مهور میگردد. نمونه های مذکور و همچنین فیلم و حسب مهور کلیشه و یازینگ مربوط توسط چاپخانه نگهداری و مشخصات کام آنها با ذکر شماره سفارش و تاریخ تهیه در دفتر مربوط ثبت خواهد شد.

تبصره ۱- نمونه های مذکور در این ماده که زمان استفاده از آنها به تشخیص چاپخانه و هیئت سبزی شده باشد به پیشنهاد مشترک مراجع مذکور و به تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی تحت نظر خزانه داریکل در محل مطمئن و مناسب نگهداری خواهد شد.

تبصره ۲- نمونه های مذکور در این ماده که تا زمان تصویب این آئین نامه زیر ثبت هیئت نهرداری میگردد و مربوط به قبل از پیروزی انقلاب اسامی (۵۷/۱۱/۲۲) مشمول قسمت اخیر تبصره یک خواهد بود. تبصره ۳- از تاریخ اجرای این آئین نامه کلیه نمونه های موجود نزد هیئت که مشمول تبصره ۲ نمیشاند با تصویب صورتجلسی بین هیئت و چاپخانه تحویل چاپخانه خواهد شد.

ماده ۲۰- چاپخانه موظف است همکاری لازم در جهت اجرای مفاد این آئین نامه با هیئت بعمل آورده و تسهیلات و امکانات لازم در محیط چاپخانه را در اختیار هیئت قرار دهد.

ماده ۲۱- در صورتیکه بر اساس تبصره ۲ ماده ۴۶ قانون محاسبات عمومی کشور به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی چاپ و تحویل تمام یا قسمتی از اوراق موضوع این آئین نامه بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

آئین نامه با تصویب هیئت وزیران به چاپخانه اسکناس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا چاپخانه یکی دیگر از بانکهای دولتی واگذار شود نحوه نظارت هیئت در متن تصویبنامه مربوط تعیین خواهد شد.

ماده ۲۲- چاپخانه موظف است نسبت به اجرای فوری طرح احداث ساختمان جدید چاپخانه و جایگزینی ماشین آلات قدیمی و فرسوده با ماشین آلات جدید چاپ اقدام نماید. کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات و نهادهای ذیربط مکلفند تسهیلات لازم را در اجرای این منظور فراهم سازند.

ماده ۲۳- چاپخانه مکلف است بمنظور اجرای هر چه بهتر این آئین نامه و همچنین انجام سایر وظایف محوله نسبت به اصلاح تشکیلات سازمانی متناسب با وظایف خود اقدام فوری معمول دارد. به منظور تحقق یافتن هدف مذکور پستهای موجود در سازمان فعلی هیئت حسب مورد باتوافق وزارت امور اقتصادی و دارایی به پستهای سازمانی چاپخانه و اداره کل اوراق بهادار اضافه خواهد شد. سازمان اموراداری و اسکناس کشور مکلف به همکاری در این زمینه خواهد بود.

ماده ۲۴- مقررات این آئین نامه در مورد اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه در مواردیکه با قانون انتشار اسناد خزانه و اوراق قرضه مصوب مهرماه ۱۳۴۸ و آئین نامه اجرایی آن مغایرت نداشته باشد لازم الاجرا است.

ماده ۲۵- مفاد این آئین نامه پس از ۶ ماه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و تا تاریخ مذکور هشت موضوع ماده ۴۶ قانون محاسبات عمومی کشور بر اساس آئین نامه فعلی به استای مواردیکه با مفاد ماده مذکور و تبصره های آن مغایرت دارد، و سایر نحوه را انجام خواهد داد.

ماده ۲۶- این آئین نامه در ۲۶ ماده و ۱۷ تبصره تنظیم و هرگونه اصلاح و تفسیری در مفاد آن بعهده پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران امکان پذیر خواهد بود.

نخست وزیر - میرحسین موسوی

آیین نامه دادن مهلت و نحوه تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه و مؤسسات دولتی و خسارت تأخیر تأدیه موضوع ماده ۴۷ قانون محاسبات عمومی کشور با اصلاحیه شماره: ۲۳۸۲۴.ت ۳۳۱۶۰ هـ
تاریخ: ۱۳۸۴.۰۵.۱۱

ماده ۱- در مورد مطالبات وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی از مستخدمین دولتی ناشی از آراء و احکام قطعی صادره از مراجع ذیصلاح دیوان محاسبات کشور و احکام صادره از دادگاههای کیفری مربوط به تکالیف استخدامی آنان در مورد آن قسمت که متعلق حق مدعی خصوصی می باشد و همچنین سایر مطالبات وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی از مستخدمین دولت ناشی از ارتباط استخدامی آنان، وزارتخانه یا مؤسسه بستانکار می تواند یا در نظر گرفتن وضع مالی بدهکار یا دادن مهلت تا سه ماه یا تقسیط بدهی بعدت دوازده ماه موافقت کند. دادن مهلت یا تقسیط بدهی بعدت بیشتر در صورتی که با توجه به مراتب فوق مقتضی باشد در هر مورد موکول به پیشنهاد وزارتخانه یا مؤسسه مربوط و موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی می باشد.

ماده ۲- در مورد مطالبات وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی از سایر اشخاص ناشی از احکام صادره از دادگاه های حقوقی یا قراردادهای و همچنین سایر مطالبات وزارتخانه یا مؤسسه بستانکار می تواند یا در نظر گرفتن وضع مالی بدهکار یا دادن مهلت تا سه ماه یا تقسیط طلب بعدت دوازده ماه موافقت کند. دادن مهلت یا تقسیط آن بزرگ مدت بیشتر در صورتی که با توجه به مراتب فوق مقتضی باشد در هر مورد موکول به پیشنهاد وزارتخانه یا مؤسسه بستانکار و موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی می باشد.

ماده ۳- دادن مهلت یا تقسیط بدهی موضوع مواد ۱ و ۲ این آیین نامه به تضمین ملکی یا بانکی باید انجام شود مگر آنکه بدهکار به تشخیص مقامی که در دادن مهلت یا تقسیط بدهی موافقت می کند قادر به دادن تضمین های مذکور باشد.

نگه برزاری

که در اینصورت مقام مذکور با دریافت تضمین شخصی به هر نحو مصلحت بداند یا رعایت صرفه و صلاح ترتیب مقتضی در این خصوص خواهد داد.

ماده ۴- در صورتیکه بدهی در پایان مهلت یا اقساط آن در سررسید پرداخت نشود از تاریخ تأخیر در پرداخت صدی دوازده در سال خسارت تأخیر تأدیه تعلق خواهد گرفت.

ماده ۵- در مورد دادن مهلت یا تقسیط بدهی اشخاص به وزارتخانه و مؤسسات دولتی موضوع مواد ۱ و ۲ و ۳ این آیین نامه که به علت فوت بدهکار بر طبق مقررات بر ذمه ورثه قرار گرفته است بر طبق مقررات این آیین نامه حسب مورد عمل خواهد شد.

ماده ۶- در صورتی که به نظر مقامی که برای دادن مهلت یا تقسیط بدهی بر طبق این آیین نامه تعیین گردیده انصراف از دریافت خسارت تأخیر تأدیه تعلق یافته مصلحت و مقتضی باشد در هر مورد بنا به پیشنهاد مقام مذکور و موافقت دیوان محاسبات تمام یا قسمتی از خسارت تأخیر تأدیه بخشوده خواهد شد.

ماده ۷- در مواردی که برای دادن مهلت و تقسیط و اخذ بهره و خسارت تأدیه مطالبات وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی بر طبق مقررات مربوط تعیین تکلیف شده یا مقررات خاص مربوط و منلول احکام دادگاه ها در مورد خسارت تأخیر ترتیبی مقرر شده باشد این نامه نخواهد بود.

ماده ۸- هرگونه تغییر در این آیین نامه موکول به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

رئیس جمهور تصویب نامه هیأت وزیران

دستور العمل انواع هزینه های مستمر و شرایط آن موضوع ماده (۵۱) قانون محاسبات عمومی کشور

در اجرای تبصره ماده (۱) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۴/۱ انواع هزینه های جاری مستمروارتخانه ها و مؤسسات دولتی که به تشخیص مقامات مجوز دستگاه اجرای اجتناب ناپذیر بوده و نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز کند و شرایط آن بشرح زیر اعلام میگردد:

ماده ۱- انواع هزینه ها:

الف - اجاره ، شامل اجاره بشرح تملیک :

۱- اجاره اراضی

۲- اجاره ساختمان

۳- اجاره انواع ماشین آلات ثابت

۴- اجاره وسایل لایروبی بنادر ورودخانه ها

۵- اجاره سایر وسایل و ادوات و ابزارها.

ب - خدمات

۱- تألیف و تصنیف و ترجمه

۲- حق بیمه اعم از بیمه اشخاص و بیمه عمر و بیمه اموال و ازنانه و انواع بیمه های دیگر که طبق مقررات مورد عمل در دستگاههای دولتی باید انجام شود.

۳- خدمات آموزشی و مطالعاتی و تحقیقاتی

۴- حمل محمولات پستی و امانات و سایر محمولات

۵- استفاده از ماهواره های مخابراتی و تلویزیونی

۶- حق الزحمه تهیه مطالب درسی و مقالات

۷- حق الزحمه حرف پزشکی

۸- نگاهداری و سوویس دستگاههای تهویه و شوفاژ و آسانسور و نظایر آن

۹- نظافت ساختمان

نکته برداری

۱- حق الوکاله و حق المشاوره با رعایت قوانین و مقررات مربوطه .

ماده ۲- شرایط :

انعقاد قرارداد نسبت به موارد فوق علاوه بر رعایت قوانین و مقررات مربوطه در هر مورد با رعایت ضوابط زیر مجاز می باشد:

۱- انعقاد قرارداد اجاره یا خرید خدمات برای مدت بیش از یکسال به تشخیص و مسئولیت بالاترین مقام دستگاه اجرائی مربوط که از لحاظ حفظ منافع و مصالح دستگاه ضرورت داشته باشد.

۲- در قراردادهاییکه حق الزحمه مقطوع ماهانه پرداخت می شود تصریح شود در صورتیکه قبل از انقضای مدت مذکور در قرارداد خدمت مورد نظر انجام پذیرفت دستگاه اجرائی مربوط حق داشته باشد قرارداد را فسخ نماید.

۳- مدتیکه قرارداد ذکر می شود قابل تمدید نیست مگر در مواردی که تمدید آن به تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرائی مربوط به دلایل عوجهی ، ضرورت داشته باشد.

۴- قراردادهای اجاره چنانچه بصورت اجاره بشرط تملیک باشد در صورتیکه نیاز به پیش پرداخت داشته باشد علاوه بر موافقت قبلی و وزارتخانه های مذکور در بند (۵) این ماده باید قبلاً اعتبار لازم جزو اعتبارات مصوب دستگاه اجرائی ذیربط برای این منظور تأمین شده باشد.

۵- نسبت به هر یک از موارد فوق در صورتی که انعقاد قراردادها برای مدت بیش از سه سال اجتناب ناپذیر باشد باید قبلاً نسبت به جلب موافقت وزارت برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارائی اقدام لازم بعمل آید.

۶- در مورد بالادستگاه اجرائی مکلف است علاوه بر موافقت قبلی وزارتخانه های مذکور در بند (۵) این ماده هزینه مربوط به هر سال را مقدم بر سایر اعتبارات در بودجه مربوط پیش بینی و منظور نماید.

وزیر امور اقتصادی و دارائی وزیر برنامه و بودجه

آیین نامه نحوه واگذاری و میزان و ترتیب استفاده از انواع تنخواه گردان های موضوع ماده (۵۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۷

ماده ۱ - به منظور ایجاد تسهیل در امر پرداخت از محل اعتبارات مصوب تخصیص یافته، انواع تنخواه گردان ها به میزان و ترتیب زیر واگذار می شود:

الف - تنخواه گردان حسابداری:

۱ - برای پرداخت های مربوط به واحدهای مرکزی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی از محل اعتبارات جاری مصوب مواد (۱) تا (۷) و (۱۳) و (۱۷) و (۱۹) تا میزان متوسط پرداخت های یک ماه مواد مذکور مشروط بر آن که جمع تنخواه گردان واگذاری و همچنین تنخواه گردان هر ماده از اعتبارات تخصیص یافته سهمی واحدهای مربوط تجاوز نماید.

۲ - برای پرداخت های مربوط به واحدهای مرکزی دستگاه های اجرایی تابع نظام بودجه استانی و همچنین مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز از محل اعتبارات جاری مصوب با رعایت مفاد و به میزان مقرر در بند (۱) فوق.

۳ - برای پرداخت های مربوط به واحدهای تابعه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی، شهرستان ها از محل اعتبارات جاری مصوب کلیه مواد تا میزان متوسط پرداخت های دو ماه مشروط بر آن که جمع تنخواه گردان واگذاری و همچنین تنخواه گردان هر ماده از اعتبارات تخصیص یافته سهمی واحدهای مربوط تجاوز نماید.

۴ - برای پرداخت های مربوط به واحدهای تابعه مؤسسات دولتی مستقر در خارج از مرکز و دستگاه های اجرایی تابع بودجه استانی، در شهرستان ها از محل اعتبارات جاری مصوب با رعایت مفاد و به میزان مقرر در بند (۲) فوق.

۵ - برای پرداخت های مربوط به واحدهای خارج از کشور وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی به موجب درخواست وجه جداگانه و از محل اعتبار جاری مصوب کلیه مواد

نکته برداری

تا میزان متوسط پرداخت های شش ماه مشروط بر آنکه جمع تنخواه گردان واگذاری و همچنین تنخواه گردان هر ماده از اعتبارات تخصیص یافته سهمی واحدهای مربوط تجاوز نماید.

۶ - برای پرداخت های مربوط به طرح های عمرانی دستگاه های اجرایی تا میزان ۱۰ درصد اعتبار هر یک از طرح ها مشروط بر آن که از اعتبار تخصیص یافته سهمی طرح مربوط تجاوز نماید.

ب - تنخواه گردان پرداخت

تنخواه گردان پرداخت به منظور ایجاد تسهیل در پرداخت برخی از هزینه ها توسط ذی حساب از محل تنخواه گردان حسابداری در اختیار، به میزان و ترتیب زیر واگذار می گردد:

۱ - به واحدهایی که دارای عامل ذی حساب هستند در شهرستان محل استقرار ذی حساب تا میزان پرداخت های یک ماه و در شهرستان های خارج از محل استقرار ذی حساب تا میزان پرداخت های دو ماه، از محل اعتبارات جاری به تفکیک برنامه و مواد هزینه.

۲ - به واحدهای تدارکاتی مرکزی دستگاه های موضوع این آیین نامه تا میزان پرداخت های یک ماه.

۳ - به واحدهای خارج از کشور وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی تا میزان متوسط پرداخت های شش ماه از محل اعتبارات جاری به تفکیک برنامه و مواد هزینه.

۴ - به واحدهای مستقر در خارج از محل استقرار ذی حساب که دارای عامل ذی حساب هستند تا میزان ۱۰ درصد اعتبار هر یک از طرح ها یا پروژه های عمرانی مورد عمل.

۵ - به منظور خرید برای خریدهای جزئی حداکثر مبلغ یک میلیون ریال (اصلاحی).

۶ - به نوبت یا به صورت های که به منظور انجام طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی و سایر امور و یا سایر موارد به خارج از شهر محل خدمت خود اعزام می گردند و انجام امور مربوط آنها ملازمه با پرداخت هزینه هایی در محل ساموریت دارد متناسب با هزینه

های مذکور (به استثنای فوق العاده روزانه و هزینه سفر که پرداخت آن تابع مقررات مربوط می باشد) در مورد فرد تا مبلغ پانصد هزار ریال و در مورد هیأت تا مبلغ دو میلیون ریال.

۷- به مأمور پرداخت حقوق و مزایای کارگران در مواردی که انجام آن از طریق حساب های بانکی و یا مستقیماً توسط ذی حساب یا عامل ذی حساب مقدور نباشد حداکثر تا معادل جمع مبلغ خالص لیست یا اسناد حقوق و مزایای هفتگی یا پانزده روز و یا یک ماهه ی کارگران مربوط (اصلاحی).

۸- به سایر واحدهای دولتی در مواردی که اجرای تمام یا قسمتی از طرح یا فعالیتی که اعتبار آن در بودجه مصوب یک دستگاه اجرایی به تصویب رسیده است و با رعایت قوانین و مقررات به مقامات سایر واحدهای دولتی تفویض گردد. در اینگونه موارد وجوه تنخواه گردان به حسابی که با رعایت ماده (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور افتتاح شده باشد واریز و استفاده از آن با امضای مشترک یکی از مقامات واحدهای دولتی اجرا کننده طرح یا فعالیت که از طرف بالاترین مقام اجرایی دستگاه ساخت اعتبار به آن ها تفویض اختیار شده است و مأمور واجد شرایطی که به منظور تصدیق نگهداری حساب وجوه دریافتی و واریز آن از طرف واحد دولتی گیرنده تنخواه گردان به ذیحساب معرفی می شود به عمل خواهد آمد. مأمور مذکور بر اساس قسمت اول ماده (۳۶) قانون محاسبات عمومی کشور از نظر واریز تنخواه گردان در حکم ذیحساب محسوب می گردد. میزان تنخواه گردان پرداخت مورد نیاز در هر یک از موارد فوق در حدود سقف های مذکور در این آیین نامه توسط ذیحساب تعیین و از تأیید وزیر یا رئیس مؤسسه و مقامات مجاز از طرف آن ها نسبت به واگذار اقدام خواهد گردید.

ج- (الحاقی)- تنخواه گردان استان؛
برای پرداخت هزینه های جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی تابع بودجه مشترک حداکثر معادل پانزده درصد اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه های اجرایی مذکور در درخواست نمایندگی خزانه یا عنداللزوم رأساً توسط خزانه.

نکته برداری ۱

د- (الحاقی)- تنخواه گردان سایر پرداخت های استان؛
به منظور فراهم آوردن موجبات پرداخت به موقع تنخواه گردان حسابداری به ذیحسابان مؤسسات دولتی مستقر در استان و واحدهای تابعه دستگاه های اجرایی مرکزی در استان و همچنین ایجاد تسهیل در پرداخت وجوه لازم بابت اجرای طرح های عمرانی ملی در استان ها عبالقی که از محل اعتبار ردیف های یک قلم منظور در قانون بودجه کل کشور به استان ها اختصاص داده می شود و سایر پرداخت های لازم از محل اعتبارات جاری و عمرانی ابلاغی به استان در مورد اعتبارات مؤسسات دولتی مستقر در استان و واحدهای تابعه به دستگاه های اجرایی مرکزی در استان حداکثر تا پانزده درصد اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه های مذکور و با درخواست نمایندگی خزانه و در سایر موارد مذکور در این بند به میزان مورد نیاز به تشخیص و رأساً توسط خزانه.

نمونه (۱)- تنخواه گردان موضوع ردیف های (۲۰۱ و ۳ و ۸) بند «ب» این آیین نامه محصوراً باید به حساب بانکی واحد مربوط منتقل شود حساب های مذکور حسب مورد از طرف خزانه یا نمایندگی خزانه در استان افتتاح می شود و با امضاهای مجاز موضوع ماده (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور قابل استفاده می باشد و در مورد واحدهای خارج از کشور تنخواه گردان موضوع ردیف (۳) بند (ب) به حساب بانکی واحد مربوط که با رعایت مقررات مربوط افتتاح گردیده است واریز خواهد شد استفاده از حساب مذکور با امضای مشترک بالاترین مقام واحد مربوط و یا فرد مجاز از طرف او و ذیحساب یا فرد دیگری که از طرف ذیحساب مجاز شناخته شود خواهد بود.

نمونه (۲)- تنخواه گردان موضوع ردیف (۷) بند (ب) این ماده از طریق نزدیک ترین شعبه بانک به محل پرداخت حقوق و مزایای کارگران مربوط در اختیار مأمور مربوط قرار می گیرد و واگذاری و انتقال وجه تنخواه گردان موضوع ردیف مذکور به صورت نقد صرفاً در صورت عدم امکان استفاده از بانک، مجاز خواهد بود و به هر حال

۱۶۰ مجله

ماده ۵۹ احکام یا مجاز میال

ماده ۶۰ تأدیه تمام قسمتی از پرداخت

ماده ۶۱ و احتساب اقتصادی

ماده ۶۲ ۱- وزارت خدعات معادل کار ذیربط، اما

۲- در منعقد می شود افتتاح و خدمات سالهای ۳- آیین حصول و دارایی تصویب

نکته برداری

و انگذاری و انتقال نقدی تنخواه گردان موضوع ردیف مزبور و همچنین ردیف (۶) بند (ب) این ماده بایستی با رعایت کلیه تدابیر و تمهیدات ایمنی لازم از طرف دستگاه اجرایی ذیربط صورت پذیرد.

تبصره (۳) - (الحاقی) - تنخواه گردان موضوع بندهای (ج) و (د) این ماده در پایان اسفند ماه هر سال توسط نمایندگی خزانه در استان به تفکیک و با اعلام از طریق پست تصویری یا تلگراف یا تلکس و یا کتباً به شرح زیر واریز گردد:

- ۱ - تعیین مانده دفتری تنخواه گردان های مذکور.
- ۲ - تعیین مانده دفتری تنخواه گردان حسابداری پرداختی به ذیحسابی ها.
- ۳ - مبالغ درخواست وجه های ذیحسابی ها که توسط نمایندگی خزانه در استان به پای تنخواه گردان حسابداری ذیحساب های مربوط منظور شده و وجه آن ها از جزی دریافت نشده است.

- خزانه پس از دریافت اطلاعات موضوع بندهای (۱ و ۲) این تبصره نسبت به واریز تنخواه گردان های استان اقدام می نماید.

- خزانه می تواند عنداللزوم با توجه به مقررات قانون بودجه هر سال و سایر مقررات مربوط و با استفاده از تسهیلات مقرر در ماده (۱۲۵) قانون محاسبات عمومی کشور نمایندگی خزانه در استان اجازه دهد مانده تنخواه گردان موضوع بند (۱) این تبصره به حساب تنخواه گردان سال بعد محسوب و به سال بعد انتقال دهد.

ماده ۲ - درخواست وجه برای دریافت تنخواه گردان حسابداری موضوع ردیف مزبور ذیل بند (الف) ماده (۱) این آیین نامه از طرف ذیحساب صادر و در مورد ردیف (۱ و ۲) و همچنین طرح های عمرانی ملی موضوع ردیف (۶) به نمایندگی خزانه استان لرسال خواهد شد.

خزانه یا نمایندگی خزانه حسب مورد پس از رسیدگی براساس مفاد این آیین نامه با رعایت مقتضات مالی وجه تنخواه گردان مورد درخواست را به حساب ذیحساب

دستگاه ذیربط دربانک مربوط واریز و به پای اعتبار تخصیص یافته همان دستگاه محسوب خواهد نمود.

تبصره - (الحاقی) - در مواردی که تنخواه گردان استان یا تنخواه گردان سایر پرداخت های استان برای پرداخت های نمایندگی خزانه در استان کافی نباشد بر اساس درخواست نمایندگی مذکور که باید متکی به دلایل و مستندات کافی باشد خزانه به تشخیص خود به میزان لازم نسبت به افزایش تنخواه گردان مذکور از محل اعتبارات تخصیص یافته استان مربوط اقدام می نماید چنانچه تنخواه گردان فوق الذکر برای پرداخت هایی از قبیل افتتاح اعتبار اسنادی یا پیش پرداخت های مربوط به قراردادهای منعقد و یا سایر پرداخت هایی که جنبه غیر مستمر دارد واگذار گردد باید با رعایت تبصره (۳) ماده یک آیین نامه حداکثر ظرف مدت دوماه با صدور درخواست لازم واریز گردد.

ماده ۲ - در مواردی که برای پیش پرداخت های مربوط به قراردادهای منعقد و یا برای استیانت اعتبارات اسنادی و یا سایر پرداخت ها، تنخواه گردان در اختیار ذیحساب نباشد و یا کافی نباشد وجه اضافی مورد نیاز بر اساس عتبارک مربوط از محل اعتبار تخصیص یافته در اختیار وی گذارده خواهد شد.

تبصره - (الحاقی) - افزایش تنخواه گردان موضوع این ماده در مورد پرداخت های که جنبه استمرار ندارد باید حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ دریافت یا صدور درخواست وجه واریز گردد.

ماده ۳ - مستی و انگذاری تنخواه گردان حسابداری در مورد دستگاه های اجرایی که جنبه اساسی می شوند و سابقه پرداخت های سال قبل ندارند به جای یک دوازدهم پرداخت سال قبل برلورد پرداخت های ماهانه سال جاری یا رعایت سایر موارد مندرج در ردیف های ذیل بند (الف) ماده (۱) خواهد بود.

ماده ۴ - نحوه گردش حسابداری در مورد اعتبارات جاری دستگاه های اجرایی که به صورت یک قسم و بدون تفکیک مواد هزینه در قانون بودجه کل کشور منظور می

شود تا میزان یک دوازدهم جمع پرداخت های سال قبل با رعایت سایر موارد مندرج در ردیف های ذیل بند (الف) ماده (۱) واگذار خواهد شد.

ماده ۶- ذیحساب از محل تنخواه گردان حسابداری در اختیار نسبت به انجام هزینه ها و سایر پرداخت ها و نیز تکمیل تنخواه گردان های پرداخت با رعایت مفاد این آیین نامه و سایر مقررات مربوط اقدام و درخواست وجه لازم به منظور تکمیل تنخواه گردان حسابداری صادر و حسب مورد به خزانه و یا نمایندگی خزانه ارسال خواهد داشت. خزانه و یا نمایندگی خزانه پس از رسیدگی های لازم وجه درخواست را به پای اعتبارات تخصیص یافته مربوط محسوب و به حساب بانکی دستگاه ذیربط واریز می نماید.

ماده ۷- عامل ذیحساب هزینه ها و سایر پرداخت های واحد مربوط را در مواردی که تنخواه گردان پرداخت در اختیار دارد از محل تنخواه گردان مذکور پرداخت می نماید. در مواردی که برای انجام بعضی پرداخت ها تنخواه گردان در اختیار عامل ذیحساب نبوده و یا کافی نباشد وجه اضافی مورد نیاز بر اساس مدارک مربوط تهیه ذیحساب در اختیار او گذارده خواهد شد.

ماده ۸- استفاده از تنخواه گردان دریافتی بابت هر یک از مواد هزینه و یا هر یک از مواد پرداخت های مربوط به سایر مواد و طرح ها مجاز نخواهد بود.

ماده ۹- ذیحساب مکلف است تنخواه گردان حسابداری دریافتی هر سال را به شرح زیر واریز نماید:

- ۱ - مانده وجوه مصرف نشده را حداکثر تا آخر فروردین ماه سال بعد حسب مورد خزانه و یا نمایندگی در استان برگشت دهد.
- ۲ - برای اسناد هزینه که در سال مالی مربوط پرداخت شده است در مورد واحدهای مرکزی حداکثر تا آخر فروردین ماه و در مورد شهرستان ها و واحدهای خارج از شهر حداکثر تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد درخواست لازم صادر و با ذکر عبارت خواهد شد.

تنخواه گردان دریافتی محسوب می شود» در متن آن حسب مورد به خزانه و یا نمایندگی خزانه در استان ارسال نماید.

تبصره ۵- ذیحساب مجاز است در مورد واحدهای خارج از کشور با توجه به تبصره (۲) ماده (۶۳) قانون محاسبات عمومی کشور حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال ضمن درخواست وجه جداگانه ای از خزانه تقاضا نماید تا مانده وجوه مصرف نشده سال قبل واحدهای مذکور را به حساب تنخواه گردان سال جاری همان واحدها منظور نماید.

ماده ۱۰- اسناد هزینه های انجام شده از محل تنخواه گردان پرداخت موضوع ردیف های (۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۸) بند ب ماده (۱) این آیین نامه پس از تقابل مانده تنخواه گردان مذکور به کمتر از پنجاه درصد میزان اولیه و حداکثر در پایان هر ماه باید به ذیحساب مربوط تحویل شود تا ذیحساب پس از رسیدگی نسبت به پر کردن تنخواه گردان پرداخت تا مبالغ وجه اسناد تحویلی قابل قبول اقدام نماید.

تبصره ۶- مهلت مذکور در این ماده در مورد تنخواه گردان پرداخت واحدهای خارج از کشور موضوع ردیف (۳) بند (ب) ماده (۱) دو ماه خواهد بود.

ماده ۱۱- تنخواه گردان پرداخت حداکثر تا پایان هر سال مالی قابل استفاده خواهد بود و بابت برگشت مانده وجوه مصرف نشده و تحویل اسناد قابل قبول مربوط به پرداخت های انجام شده در مواعید زیر واریز گردد:

۱ - تنخواه گردان موضوع ردیف های (۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۸) بند «ب» ماده یک حداکثر تا پایان سال مالی

۲ - تنخواه گردان موضوع ردیف های (۶) و (۷) بند (ب) ماده یک حداکثر ظرف مدت یک ماه حسب مورد پس از انجام مأموریت مربوط و پرداخت حقوق و مزایای کارکنان

۳ - تنخواه گردان موضوع ردیف (۳) بند «ب» ماده یک حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد.

تبصره ۱ - مهلت مقرر در بند یک این ماده در صورت لزوم با توجه به طبع و ماهیت کار و یا بعد مسافت و سایر عوامل مؤثر حداکثر تا بیستم فروردین ماه سال بعد از طرف ذیحساب قابل تمدید خواهد بود.

تبصره ۲ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی با توجه به تبصره (۲) ماده (۶۳) قانون محاسبات عمومی کشور می توانند در صورت لزوم با ذکر موارد و توجیحات لازم به وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد نمایند که مانده وجوه مصرف شده مربوط به تنخواه گردان پرداخت واحدهای خارج از کشور آن ها در پایان هر سال مالی به پای تنخواه گردان سال بعد واحدهای مذکور محسوب گردد و در صورت موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی با پیشنهاد مذکور به ترتیب زیر اقدام خواهد شد:

۱ - دستگاه های فوق الذکر فهرست مانده وجوه مصرف شده واحد های خارج از کشور خود را حاوی اطلاعات مربوط به میزان مانده مصرف نشده محل تأمین اعتبار تنخواه گردان اولیه و سال مالی مورد عمل، از طریق ذیحساب دستگاه مربوط به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال می نمایند.

۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی با توجه به فهرست موضوع بند «۱»، مجموع مانده وجوه مصرف شده واحد های خارج از کشور هر یک از دستگاه های فوق را از یکطرف به پای تنخواه گردان حسابداری سال مالی مربوط محسوب و از طرف دیگر به حساب تنخواه گردان حسابداری سال آتی دستگاه ذریعاً منظور می نماید.

ماده ۱۲ - اختیارات دستگاه های اجرایی پیش بینی شده در این آیین نامه در مورد تنخواه گردان هایی که برای اجرای طرح های عمرانی در اختیار شرکت های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی گذارده می شود به عهده بالاترین مقام اجرایی شرکت و یا مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی مربوط می باشد.

ماده ۱۳ - کاربردازان و سایر مأمورانی که از طرف عامل ذیحساب وجوهی در اختیار آنان گذارده شده است مکلفند نسبت به واریز وجوه مذکور به ترتیب مواعید مقرر در ماده (۱۱) این آیین نامه اقدام نمایند.

تبصره - عاملین ذیحساب مکلفند در مورد واریز وجوه مذکور در این ماده پیگیری های مستمر و لازم معمول نمایند و در صورت تأخیر در واریز و یا بروز کسری در ابواب جمعی افراد فوق الذکر ضمن انجام اقدامات لازم و به موقع مراتب را کتباً به ذیحساب و رئیس واحد اجرایی و یا سایر مراجع ذریعاً گزارش نمایند.

ماده ۱۴ - ذیحساب مجاز است به منظور ایجاد تسهیل در امر پرداخت هزینه های واحدهای تابعه دستگاه های اجرایی اختیار واگذاری تنخواه گردان ضروری برای انجام هزینه های موضوع ردیف های (شوعوی) بند (ب) ماده یک این آیین نامه را به عاملین ذیحساب ذریعاً تفویض نماید و در اینگونه موارد عاملین ذیحساب نسبت به واگذاری تنخواه گردان های لازم برای پرداخت های ضروری حسب مورد تا میزان مقرر در بندهای فوق از محل تنخواه گردان پرداخت و در اختیار خود اقدام خواهند نمود.

ماده ۱۵ - عاملین ذیحساب و سایر کسانی که به موجب این آیین نامه مجاز به دریافت تنخواه گردان پرداخت از ذیحساب می باشند مکلفند در صورتی که اسناد هزینه های انجام شده از محل تنخواه گردان مذکور که به ذیحساب ارایه می نمایند دارای نواقص باشد در اسرع وقت نسبت به رفع نواقص مربوط اقدام نمایند. در صورتی که رفع نقص برخی از این اسناد به علت کوتاهی فرصت تا آخر سال مالی صدور نگردد ذیحساب اسناد هزینه مذکور را به منظور جلوگیری از تأخیر در تنظیم حساب تر صرفی تحت عنوان اسناد هزینه و اخواهی شده در دفاتر اعمال حساب خواهد بود. اسناد حساب اسناد عجزور رافع مسئولیت عامل ذیحساب و سایر دریافت کنندگان تنخواه گردان پرداخت در مورد واریز آن نخواهد بود و در صورتی که افراد مذکور تا اواخر مهلت تنظیم حساب سالانه نسبت به رفع نقص از اسناد و اخواهی شده و واریز نمودن گردان دریافتی اقدام نمایند ذیحساب مکلف است علاوه بر

پیگیری به موقع موضوع، مراتب را همراه با فهرست اسناد وخواهی شده با ذکر دلایل و مستندات قانونی وخواهی به وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور گزارش نماید.

ماده ۱۶- ذیحساب موظف است به محض اطلاع از بروز کسری در تنخواه گردان عامل ذیحساب و سایر مأمورانی که تنخواه گردان پرداخت در اختیار دارند ضمن رسیدگی و تعیین مبلغ کسری معادل مبلغ تعیین شده از حساب تنخواه گردان پرداخت کسری به حساب ایوب جمعی افراد مذکور منظور و مراتب را طبق مقررات مربوطه جهت اطلاع و اقدامات قانونی لازم به دادسرای دیوان محاسبات کشور و دستگاه اجرایی ذیربط و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام و موضوع را تا حصول نتیجهایی پیگیری نماید.

تبصره- کسری حاصله در تنخواه گردان رد سپرده واگذاری به عاملین ذیحساب نیز مشمول مفاد این ماده خواهد بود.

ماده ۱۷- ذیحساب و سایر دریافت کنندگان تنخواه گردان پرداخت موضوع ردیف های (۲ و ۸) بند «ب» مکلف اند در پایان هر ماه خلاصه حساب حاوی اطلاعات مربوط به میزان دریافتی تنخواه گردان پرداخت و سایر وجوهی که دریافت داشته اند و پرداخت های انجام شده از محل دریافت مذکور و مانده مصرف نشده تا پایان ماه مورد عمل تهیه و به ذیحساب ذیربط ارایه نمایند. خلاصه حساب مذکور بایستی مستند به اسناد و مدارک مثبت باشد.

ماده ۱۸- ذیحساب علاوه بر دریافت خلاصه حساب موضوع ماده (۱۷) مکلف است به طرق مقتضی از قبیل بازرسی درمحل یا اعزام مأمورین برقراری سیستم گزارش گیری مطمئن به موجودی عاملین ذیحساب رسیدگی نماید، و در صورت ملاحظه کسری و یا پرداخت هایی که منطبق با قوانین و مقررات مربوطه نباشد اقدامات لازم معمول دارد.

ماده ۱۹- دستورالعمل حسابداری واریز تنخواه گردان های موضوع این آیین نامه در اجرای ماده (۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور تهیه و ابلاغ خواهد شد.
محمد جواد ایروانی - وزیر امور اقتصادی و دارایی

آیین نامه پیش پرداخت و علی الحساب موضوع ماده (۶۱) قانون محاسبات عمومی کشور
مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۳۰

- ماده ۱-** موارد و میزان تادیه پیش پرداخت شرح زیر است:
  - الف - در موارد و میزان تادیه پیش پرداخت شرح زیر است:
  - ب - در مورد فوق العاده روزانه و هزینه سفر مأموریت داخل کشور قسمتی از وجوه متعلقه و در مورد فوق العاده روزانه و هزینه سفر خارج از کشور تمام و یا قسمتی از وجوه متعلقه به تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقام مجاز از طرف اوبر طبق احکام صادره و برای مدتی که در احکام ذکر شده است.
  - ج - وجوهی که بر طبق قراردادهای منعقده بایستی به عنوان پیش پرداخت تادیه شود یا رعایت مقررات مربوطه به معاملات دولتی
  - د - وجوهی که بابت افتتاح اعتبار اسنادی قبل از حصول تعهد برای خدمات و کارانه های وارداتی مورد نیاز موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور و آیین نامه اجرایی آن قابل تادیه می باشد
  - ه - وجوه مربوط به آیوتمان روزنامه و مجل و سایر نشریات مورد نیاز
  - و - وجوهی که برای خرید کالا یا خدمات قبلی از تحویل مورد معامله و انجام کار در وجه ویرانه یا موسسه و یا شرکتهای دولتی و یا موسسات مندرج در ردیفهای (ال) بند (۳) ماده (۷۹) قانون محاسبات عمومی کشور بر طبق قرارداد یا توافقنامه مربوطه پرداخت خواهد شد.
  - ز - سایر وجوهی که بر طبق مقررات قانونی خاص به طور پیش پرداخت باید تادیه شود در حدود ضوابط مقرر

ماده ۲- پیش برداخت در حدود اعتبارات مربوط از محل وجوهی که توسط خزانه یا خزانه معین استان به حساب بانکی دستگاه مربوط و یا وجوهی که توسط ذیحساب به حساب بانکی واحدهای تابعه دستگاه مربوط واریز می گردد، قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۳- پیش پرداختهای مندرج در ماده (۱) بشرح زیر باید تسویه و واریز شود.
الف - پیش پرداختهای موضوع بند(الف) حداکثر تا پانزده روز پس از خاتمه مأموریت و در صورت عدم تحقق تمام یا قسمتی از مأموریت، دریافت کننده مکلف است بلافاصله اضافه دریافتی اعم از ریالی یا ارزی را عیناً مسترد نماید.

ب - پیش پرداختهای موضوع بند(ب) به ترتیبی که بر اساس قوانین و مقررات مربوط در قرارداد پیش بینی شده است.
ج - پیش پرداختهای موضوع بند(ج) (د) و (ه) پس از تحویل کالا یا انجام خدمات یا ارائه اسناد و مدارک متببه به ذیحسابی یا عاملیت ذیحسابی حسب مورد.

د- پیش پرداختهای موضوع بند(و) به ترتیبی که در مقررات مربوط پیش بینی شده است.

ماده ۴- در مواردی که پیش پرداختهای موضوع این آئین نامه به ترتیب مقرر در ماده (۶) واریز نگردد، به طریق زیر عمل خواهد شد:
الف - توسط و یا با اعلام ذیحساب و یا عامل ذیحساب به طریق مقتضی معادل پیش پرداخت واریز نشده ریالی و یا ارزی به ترتیب از محل هر گونه وجوه ریالی و یا ارزی که باید به بدهکار تادیه شود، تامین و تهاتر می گردد.

ب - در مواردی که استیفای طلب دولت (ریالی و یا ارزی) به طریق مذکور در بند(الف) میسر نگردد یا درخواست ذیحساب ذیربط و اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی به ترتیب از محل مطالبات ریالی و یا ارزی بدهکار از سایر دستگاه های اجرایی دولتی تا معادل مبلغ پیش پرداخت واریزی نشده کسر و به حساب دستگاه اجرایی ذیربط واریز خواهد شد.

ج - در مواردی که به طریق مذکور در بندهای فوق نیز استیفای طلب ریالی و یا ارزی دولت میسر نگردد، دستگاه اجرایی ذیربط مکلف است با اعلام ذیحساب مربوط و یا

راساً اقدامات قانونی به موقع برای وصول مطالبات مذکور و نیز تعقیب مختلفین براساس مقررات مربوط معمول دارد.

تبصره - کلیه وزارتخانه ها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی مکلفند در اجرای این ماده در صورت اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا دستگاه اجرایی ذیربط به منظور استیفای مطالبات ارزی و یا ریالی دولت همکاری های لازم را مبذول دارند.
ماده ۵- علی الحساب در موارد زیر به تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقام مجاز از طرف او قابل پرداخت است:

الف - تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک مثبت برای تادیه تمام دین مقدر نباشد.
ب - وجه کافی از محل اعتبار مربوط برای تادیه تمامین در اختیار ذیحساب نباشد.
تبصره ۱- مبلغ ناخالص پرداختی بابت علی الحساب موضوع بند(الف) این ماده نباید از هفتاد درصد بهای کالای تحویلی یا خدمت انجام شده تجاوز نماید و بهر حال کسر قانونی مربوط باید متناسب با مبلغ پرداختی محاسبه و به حسابهای ذیربط واریز گردد.

تبصره ۲- وجوهی که براساس قوانین و مقررات مربوط به عنوان مساعده حقوق و مزایا به کارکنان دولت پرداخت می شود، از نظر این آئین نامه در حکم علی الحساب تلقی می گردد.

ماده ۶- در صورتیکه در رسیدگی های بعدی معلوم شود که پیش پرداخت و یا علی الحساب پرداختی در هر مورد بیش از میزان مقرر بوداست، گیرنده وجه مکلف به واریز فوری اضافه دریافتی خواهد بود و در صورت استتکاف به ترتیب مقرر در ماده (۴) این آئین نامه اقدام خواهد شد. اقدامات مذکور مانع تعقیب قانونی متخلف نخواهد بود.

ماده ۷- در وقت کتلاگان علی الحساب مکلفند در اسرع وقت اسناد و مدارک لازم برای تسجیل و تادیه تمام دین و تسویه علی الحساب دریافتی را به دستگاه اجرایی ذیربط ارائه نمایند و دستگاههای اجرایی مکلفند نسبت به تسویه علی الحساب های

پرداختی از اولین پرداخت قطعی بعدی و حداکثر ظرف مدت شش ماه اقدام نمایند. دیکسابان دستگاه های اجرایی موظفند ر مورد تسویه به موقع عمل الحسابهای پرداختی پیگیری و اقدامات لازم معمول داشته و صورت آن قسمت از عمل الحسابهای مذکور را که بدون وجود دلایل موجه در موعد مقر تسویه نگردد، به بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوط و وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است موضوع را پیگیری و در صورت عدم حصول نتیجه، مراتب را برای رسیدگی و اقدام لازم به دادسرای دیوان محاسبات کشور اعلام نماید.

ماده ۸- پیش پرداختها در سالی که به مرحله تعهد می رسد و عمل الحسابها در سالی که تسویه می شود، از یک طرف به بای پیش پرداخت باعلی الحساب حسب مورد و از طرف دیگر به حساب هزینه قطعی سنواری محسوب و در صورت حسب عملکرد سالانه بودجه کل کشور منظور می شود. دستورالعمل حسابداری این ماده در اجرای ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور با توجه به مفاد ماده (۱۰۲) قانون مذکور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ شده یا خواهد شد.

محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

آیین نامه افتتاح اعتبار اسناد موضوع ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور

مصوب ۱۳۶۸/۲/۱۳

ماده ۱- برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی شرکت های دولتی که در این آیین نامه دستگاه متقاضی نامیده می شوند در صورت اعتبار اسنادی افتتاح خواهد شد که معادل کل مبلغ آن و هزینه های بانکی و حقوق عوارض گمرکی و سود بازرگانی و سایر هزینه های ذیربط از محل اعتبار متعلقه تخصیص یافته سال مالی مربوط تامین و معادل ریالی هزینه های ارزی و هزینه های بانکی متعلقه به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا بانک عامل حسب مورد پرداخت شده باشد.

ماده ۲- در مواردی که دستگاه متقاضی بر اساس قوانین و مقررات مربوط مجاز به انعقاد قرار داد برای رفع احتیاجات سال های بعد بوده و بر طبق قرار داد منعقده بهای خدمات و کالاهای وارداتی باید تدریجاً و یا به طور یکجا در سال های بعد پرداخت شود، افتتاح اعتبار اسنادی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منوط به ارایه تعهد وزارت برنامه و بودجه توسط دستگاه ذیربط مبنی بر پیش بینی اعتبار لازم در بودجه سال های مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- ضرورت افتتاح اعتبار اسنادی برای خرید خدمات و کالاهای وارداتی این ماده باید به تأیید بالاترین مقام اجرایی دستگاه مربوط برسد.

تبصره ۲- دستگاه متقاضی مکلف است به منظور اخذ تعهد این ماده یک نسخه از قرارداد و مجوز قانونی مربوط و سایر مدارک مورد نیاز را به وزارت برنامه و بودجه ارایه نماید.

تبصره ۳- تعهد اصلی بازپرداخت مطالبات بانک از این بابت دستگاه متقاضی خواهد بود و تعهد و تضمین وزارت برنامه و بودجه رافع مسئولیت دستگاه متقاضی در بازپرداخت این مطالبات نیست.

ماده ۳- دستگاه متقاضی مکلف است مجوز تخصیص سهمیه ارزی لازم برای تأدیه مبلغ قابل پرداخت در هر سال بابت اعتبار اسنادی مربوط را بر طبق مقررات مورد عمل در سال افتتاح از مرجع صلاحیتدار ذیربط اخذ و به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارایه نماید.

ماده ۴- دستگاه متقاضی موظف است اعتبارات لازم جهت پرداخت مبالغ تعهد شده بابت اعتبارات اسنادی افتتاح شده موضوع این آیین نامه را در بودجه پیشنهادی سال مربوط پیش بینی نماید. وزارت برنامه و بودجه مکلف است ضمن منظور نمودن اعتبارات مذکور لایحه بودجه کل کشور، پس از تصویب و ابلاغ قانون بودجه کل کشور اعتبارات مصوب مربوط به مبالغ تعهد شده فوق را به طور مشخص به دستگاه

مذکور از طریق صدور حواله تحویل کالا عهده تولید کننده یا توزیع کننده یا فروشنده باشد و باینه صورت موردی و برای شخص حقیقی و یا حقوقی غیر دولتی شخصی تهیه و به تشخیص رئیس دستگاه اجرایی ذیربط و یا مقامات مجاز از طرف آنها انتقال کالا به انبار مقدور یا ضروری نباشد رسید اخذ شده از دریافت کننده کمک یا اعانه در حکم قبض انبار و حواله انبار خواهد بود.

ج - چنانچه کمک و یا اعانه به صورت نقدی و غیر مستقیم به شخص حقیقی پرداخت شود یا اخذ رسیده از دریافت کننده وجه به هزینه قطعی منظور خواهند شد. در این گونه موارد دستگاه اجرایی مربوط بایستی مراقبت نماید که کمک مذکور عایدی نفع گردد.

ماده ۳ - حیثیات قتل نفس و نقص عضو و جرح که پرداخت آن به موجب احکام صادره از مراجع قضایی به عهده دستگاههای اجرایی مشمول این قانون محول می گردند از نظر نحوه پرداخت و احتساب به هزینه قطعی مشمول مقررات این قانون می باشد.

ماده ۴ - پرداخت کمک و یا اعانه به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی توسط دستگاههای مشمول این قانون از محل اعتباراتی که ضمن ردیفهای بودجه کل کشور به صورت کمک منظوری گردتایع مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۵ - پرداخت کمک و یا اعانه علاوه بر رعایت ضوابط مقرر در این قانون در مورد وزارتخانه ها و موسسات دولتی منوط به منظور شدن در بودجه تفصیلی شرکت مصوب فعالیتها و در مورد شرکتهای دولتی منوط به منظور شدن در بودجه تفصیلی شرکت مصوب فعالیتها و در مورد شرکتهای دولتی منوط به منظور شدن در بودجه تفصیلی شرکت مصوب فعالیتها خواهد بود.

مراجع ذیصلاح مقرر در اساسنامه مربوط می باشد.
قانون فوق مشتمل بر ۵ ماده و ۳ تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه ۱۳۷۸/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۸/۸/۲۶ تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

این نامه موضوع ماده ۷۴ قانون محاسبات عمومی کشور

ماده ۱ - نمایندگی خزانه در استان امور مربوط به دریافتهای دولت اعم از درآمدهای عمومی و اختصاصی و درآمد شرکتهای دولتی و سپردهها و سایر دریافتهای دولت در سطح استان و نیز دریافت تنخواه گردان استان و واگذاری تنخواه گردان حسابداری و پرداخت درخواست وجه ذیحسابیها و ابلاغ اعتبار بودجههای استانی و افتتاح حسابهای بانکی دولتی در استان را با رعایت مقررات زیر نظر مدیر کل امور اقتصادی و دارایی بر اساس این آیین نامه انجام خواهد داد.

ماده ۲ - برای انواع درآمدها اعم از عمومی و اختصاصی منظور در بودجه کل کشور که در سطح استان توسط مؤسسات دولتی مستقر در استان و دستگاههای اجرایی محلی و واحدهای تابعه وزارتخانهها و مؤسسات دولتی وصول می گردد به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی غیر قابل برداشت با رعایت مفاد ماده (۱۳۴) قانون محاسبات عمومی کشور با درخواست خزانه دار کل کشور و یا مقام مجاز از طرف او نزد شعبه مرکزی بانک ملی ایران در مرکز استان و عندالزوم حسابهای رابط نزد شعب بانک ملی ایران و یا شعب سایر بانکها که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند برای نمایندگی خزانه افتتاح می شود. ترتیب و مواعد انتقال موجودی حسابهای رابط به حسابهای نمایندگی خزانه و همچنین موجودی حسابهای نمایندگی خزانه به حسابهای خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط مقدمات مذکور در این ماده معین خواهد شد.

تبصره ۱ - دستگاههای اجرایی و سایر واحدهای وصول کننده درآمدهای موضوع این ماده مکلفند کلیه درآمدهای خود را منحصراً به حسابهای بانکی موضوع این ماده و در صورت نیاز به افتتاح حسابهای جدید مراتب را از طریق ذیحساب مربوط به نمایندگی خزانه اعلام دارند.

تبصره ۲ - درآمدهای موضوع ماده (۳۸) قانون محاسبات عمومی کشور نیز مشمول مقررات این ماده خواهد بود.

تبصره ۳ - درآمدهای اختصاصی واحدهای تابعه دستگاههای مذکور در این ماده در خارج از مراکز استانها نیز به حساب مربوط که در مرکز استان افتتاح شده است واریز و حواله خواهد شد.

ماده ۳ - در مواردی که وجوه وصولی براساس مقررات قانونی قابل استرداد به ذینفع باشد وجه قابل استرداد از محل موجودی حساب تمرکز وجوه درآمد مربوط با امضاء مقامات مجاز نمایندگی خزانه به حساب خاصی تحت عنوان رد وجوه اضافه دریافتی که به همین منظور بادرخواست خزانه‌داری کل برای نمایندگی خزانه افتتاح گردید واریز خواهد شد تا در اجرای مقررات به ذینفع مسترد گردد. دستورالعمل موضوع این تبصره توسط خزانه ابلاغ می‌گردد.

ماده ۲ - نمایندگی خزانه مکلف است حساب درآمدهای وصولی را به تفکیک انواع حسابهای بانکی و منابع درآمد نگاهداری نماید.

ماده ۵ - ذیحسابان دستگاههای اجرایی مستقر در استان مکلفند فهرست اقلام واریزی به حسابهای نمایندگی خزانه را با تفکیک انواع درآمد در چهار نسخه تهیه و سه نسخه آن را به نمایندگی خزانه ارائه نمایند. نمایندگی خزانه پس از رسیدگی فهرستهای مذکور و تطبیق آن بادفاتر حسابهای مربوط در صورت انطباق هر سه نسخه را گواهی نموده و دو نسخه آن را به ذیحساب اعاده نماید و در غیراینصورت مراتب را برای رفع اشکال به ذیحسابی ذیربط اعلام خواهد نمود.

ماده ۶ - نمایندگی خزانه در هر ماه برای انواع درآمدهای وصولی انتقال یافته به خزانه موضوع ماده (۱۲) این آیین‌نامه فهرست اقلام واریزی را به تفکیک انواع درآمد و به ترتیبی که خزانه معین می‌نماید در چهار نسخه تقسیم و سه نسخه آن را برای تأیید به خزانه ارسال می‌دارد. خزانه فرمهای مذکور را رسیدگی و اعداد و ارقام صحیح در آنها را با دفاتر مربوط تطبیق و در صورت تأیید گواهی و دو نسخه از آن را به نمایندگی خزانه اعاده و در صورت وجود مغایرت مراتب را برای رفع اشکال به نمایندگی خزانه اعلام می‌نماید.

ماده ۷ - نمایندگی خزانه اعتبارات جاری و عمرانی تخصیص یافته دستگاههای اجرایی تابع نظام بودجه استانی را براساس مصوبات کمیته تخصیص اعتبار مرکز و استان به دستگاههای اجرایی و ذیحسابان و سایر مراجع ذیربط ابلاغ می‌نماید.

تبصره - اعتبارات تخصیص یافته مؤسسات دولتی مستقر در استان براساس مصوبات کمیته تخصیص اعتبار مرکز به نمایندگی خزانه در استان نیز ابلاغ خواهد شد.

ماده ۸ - به منظور ایجاد تسهیلات لازم در پرداختهای جاری و عمرانی دستگاههای اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی برای نمایندگی خزانه حساب لازم تحت عنوان نتخواه‌گردان استان نزد شعبه مرکزی بانک ملی ایران در مرکز استان و عنداللزوم حسابهای دیگری برای پرداختهای نمایندگی مذکور به درخواست خزانه‌دار کل کشور و با مقام مجاز از طرف لو افتتاح می‌شود. استفاده از حسابهای مزبور با حداقل امضاء مشترک دو نفر از مقامات اداره کل امور اقتصادی و دارایی مربوط و مسئولین نمایندگی خزانه که کارمند رسمی باشند به معرفی خزانه‌دار کل کشور خواهد بود. کلیه سگانهایی که موجب نقل و انتقال موجودی حسابهای نمایندگی خزانه گردد باید حداقل با دو امضاء مقامات و مسئولین مجاز مذکور در این ماده صادر شود.

تبصره - حذف
ماده ۹ - حذف

ماده ۱۰ - نمایندگی خزانه حداقل در پایان هر ماه به میزان پرداختهای انجام شده به ذیحسابان با استفاده از فرم مخصوصی که حاوی اطلاعات مورد لزوم خزانه در مورد پرداختهای مذکور می‌باشد با امضای معاون امور هزینه و رئیس نمایندگی خزانه و با امضای او شخصی که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز به انجام این امر می‌باشد از خزانه تقاضای وجه می‌نماید.

ماده ۱۱ - حداکثر طرف مدت یک هفته معادل اقلام مورد قبول وجه لازم را به حساب نتخواه‌گردان استان واریز می‌نماید.

ماده ۱۱ - برای دستگاههای اجرایی محلی تابع نظام بودجه استانی و مؤسسات دولتی مستقر در استان و همچنین واحدهای تابعه و زلزله‌خانه‌ها و مؤسسات دولتی در استان که تابع نظام بودجه استانی نمی‌باشند توسط نمایندگی خزانه در استان و براساس درخواست ذیحساب مربوط به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط در شعب بانک ملی ایران افتتاح می‌گردد.

استفاده از حسابهای مزبور با امضاء مشترک ذیحساب و یا مقام مجاز از طرف او و لااقل یک نفر دیگر از مقامات مسئول و مجاز دستگاه مربوطه به معرفی نمایندگی خزانه در استان به عمل خواهد آمد.

تبصره - افتتاح حسابهای موضوع این ماده در شعب سایر بانکها در صورتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران دارای نمایندگی باشند، با موافقت خزانه مجاز خواهد بود.

ماده ۱۲ - به منظور تمرکز وجوه سپرده‌های دریافتی ذیحسابهای استان، براساس ماده (۱۲۳) قانون محاسبات عمومی کشور حسابی تحت عنوان تمرکز وجوه سپرده برای نمایندگی خزانه نزد شعبه مرکزی بانک ملی ایران در استان افتتاح می‌گردد موجودی حساب مذکور که در حکم حساب تمرکز وجوه سپرده خزانه (موضوع قسمت اخیر ماده (۱۴) آیین‌نامه تمرکز وجوه درآمد و سپرده به شماره ۲۵۸۱۱ مورخ ۱۳۶۶/۸/۶) خواهد بود با امضاهای مجاز نمایندگی خزانه به حساب خزانه منتقل و در دفتر مربوط اعمال حساب خواهد شد.

ماده ۱۳ - حسابهای تمرکز وجوه سپرده دستگاههای اجرایی در استان موضوع ماده (۱۴) و (۱۹) آیین‌نامه تمرکز وجوه درآمد و سپرده به شماره ۲۵۸۱۱ مورخ ۱۳۶۶/۸/۲۶ توسط نمایندگیهای خزانه در استان افتتاح خواهد شد.

ماده ۱۴ - به منظور تمرکز وجوه درآمد شرکت‌های دولتی که مرکز آنها در استان می‌باشد به تعداد لازم حسابهای بانکی با رعایت مفاد ماده (۱۲۴) قانون محاسبات

عمومی کشور بادرخواست خزانه‌دار کل کشور و یا مقام مجاز از طرف او نزد شعبه مرکزی بانک ملی ایران در مرکز استان افتتاح می‌شود.

تبصره - در صورت نیاز به حسابهای رابط برای وصول درآمدهای شرکت‌های دولتی در مرکز و یا سایر شهرستانهای استان به تعداد مورد نیاز حسابهای لازم در شعب بانک ملی ایران و یا شعب سایر بانکها که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح خواهد شد حسابهای رابط مذکور غیرقابل برداشت بوده و موجودی آنها به ترتیبی که توسط مقامات مجاز مذکور در این ماده مشخص خواهد شد به حسابهای بانکی مربوط منتقل می‌شود.

ماده ۱۵ - وجوه متمرکز در حسابهای موضوع ماده (۱۲) منحصرأ با درخواست ذیحساب شرکت توسط نمایندگی خزانه در حدود بودجه مصوب به حسابهای پرداخت شرکت منتقل می‌شود.

ماده ۱۶ - در صورتی که شعب شرکت‌های دولتی در شهرستانها اعم از مرکز استان و یا سایر شهرستانهای تابعه مجاز به استفاده از درآمدهای وصولی خود باشند به تعداد مورد نیاز حساب تمرکز وجوه و همچنین حسابهای رابط به ترتیب مذکور در ماده (۱۴) این آیین‌نامه افتتاح خواهد شد.

موجودی حسابهای تمرکز وجوه فوق تا مبلغی که توسط ذیحساب شرکت از نمایندگی خزانه درخواست می‌شود به تدریج حسب اعلام نیاز به حساب پرداخت شعبه شرکت منتقل خواهد شد.

ماده ۱۷ - نمایندگی خزانه مکلف است حساب ماهانه حاوی صورت دریافت و پرداخت و موجودیهای هر ماه را حداکثر تا پایان ماه بعد تهیه و به خزانه ارسال دارد حساب مذکور بایستی به تفکیک انواع حسابها با رعایت طبقه‌بندی درآمدها و اعتبارات در قانون بوده کن کشور و براساس دستورالعملی که خزانه‌دار ابلاغ می‌نماید تنظیم گردد.

ماده ۱۸ - نمایندگان خزانة موظفند اطلاعات مورد نیاز خزانة را در مواعد مقرر و به نحوی که خزانة مشخص می نماید تهیه و ارسال و دستورالعملهای صادره توسط خزانة را دقیقاً رعایت نمایند.

دستور العمل اجرایی روش ابلاغ اعتبار موضوع ماده ۷۵ قانون

محاسبات عمومی کشور

(بخشنامه ۲۵۹۵۳/۶۱۸۲/۵۴ مورخ ۱۶/۷/۱۳۷۹ وزارت امور اقتصادی و دارایی)

الف - روش ابلاغ اعتبار در مورد اعتبارات جاری، عمرانی و از محل درآمد اختصاصی و یا اعتبارات تخصیص داده شده ردیفهای عمومی به واحدهای تابعه و استانی که اعتبارات آنها ضمن بودجه وزارتخانه یا موسسه دولتی مربوط منظور شده است، به شرح زیر می باشد.

۱- درخواست ابلاغ اعتبار مربوط به هریک از دستگاههای اجرایی مذکور یا اعضای مشترک بالاترین مقام دستگاه اجرایی دارنده اعتبار و یا مقام مجاز از طرف وی و ذیحساب مربوط براساس مشخصات اعتباری مربوط، اعتبارات جاری تخصیص داده شده (شماره طبقه بندی دستگاه - عنوان و شماره طبقه بندی برنامه و فصول هزینه یا ردیف عمومی) اعتبارات عمرانی تخصیص داده شده (شماره طبقه بندی دستگاه - عنوان و شماره طبقه بندی برنامه و طرح عمرانی و یا ردیف عمومی و عنوان و شماره طبقه بندی طرح عمرانی از محل آن) و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی و سایر (شماره طبقه بندی دستگاه - عنوان و شماره طبقه بندی برنامه) حسب مورد با ذکر مبلغ و مشخصات واحد تابعه و استانی گیرنده اعتبار تکمیل و به اداره کل خزانة (استان) گردد.

۲- اداره کل خزانة پس از انجام بررسی و تطبیق موضوع مورد درخواست با مشخصات اعتبارات تخصیص داده شده جاری، عمرانی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی وصولی نسبت به تعیین اعتبار اقدام و مراتب موافقت کتبی خود را منسب به ابلاغ اعتبار بطور مستقیم و رأساً توسط ذیحساب و دستگاه اجرایی درخواست کننده

اعلام و معادل مبلغ مورد درخواست را به عنوان افزایش موقت تنخواه گردان حساباری به حساب بانک پرداخت ذیحسابی دستگاه اجرایی درخواست کننده ابلاغ اعتبار واریز می نماید.

صناً چنانچه در ابتدای هر سه ماه از سال تخصیص اعتبارات جاری فصل اول و چهارم دستگاههای اجرایی دارای بودجه متمرکز ابلاغ نشود، به منظور حواله وجوه مربوط به پرداخت حقوق و مزایای واحدهای تابعه و استانی دستگاههای اجرایی مذکور، ذیحساب مربوط میتواند با امضای مشترک بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقام مجاز از طرف وی از اداره کل خزانة درخواست تنخواه گردان نماید و پس از ابلاغ تخصیص اعتبار اقدام لازم نسبت به پایه پای و اعمال حساب آن به عنوان ابلاغ اعتبار بعمل آورد.

۳- ذیحساب و دستگاه اجرایی دارنده اعتبار پس از وصول موافقت کتبی خزانة معادل سهم اعتبار تعیین شده برای هر استان و واحد تابعه را رأساً و با درج عبارت "مراتب این ابلاغ اعتبار قبلاً به تأیید خزانة رسیده است" به ذیحساب دستگاه اجرایی گیرنده اعتبار ابلاغ و معادل وجه آن را از محل تنخواه گردان حساباری موقت دریافتی از خزانة به حساب ذیحسابی دستگاه اجرایی گیرنده اعتبار منتقل و مراتب را به ذیحسابی دستگاه اجرایی گیرنده اعتبار، خزانة معین استان مربوط و حسابرس کل محلات دستگاه اجرایی گیرنده اعتبار در مرکز و اداره کل دیوان محاسبات استان مربوط حسب مورد اعلام و در دفاتر ثبت می نماید.

۴- ذیحسابی و دستگاه یا واحد سازمانی گیرنده اعتبار در موارد مذکور و همچنین سایر مواردی که به موجب مقررات قانون بودجه و سایر قوانین و مقررات اعتبار ابلاغ میشود مسئول دستگاه صاحب اعتبار مکلف است همچنان براساس شرح فعالیتهای شرح در موافقتنامه های متبادله در حدود اعتبارات ابلاغی تخصیص داده شده عمل نماید.

۵- ذیحساب و دستگاه اجرایی در مرکز یا استان بایستی در پایان سال وجوه مصرف شده مبلغ دریافتی را براساس مشخصات اعتباری به حساب مربوط نزد خزانة یا

خرانه معین استان واریز و تأییدیه اخذ نمایند تا چنانچه در سال یا سال‌های بعد تعهدات پرداخت نشده از محل آن باقی مانده باشد با رعایت مقررات مربوط اقدام نمایند.

۶- عملیات حسابداری وجوه مزبور در دفاتر، صورتحساب دریافت و پرداخت ماهانه و نهایی ذیحسابی دستگاه اجرایی گیرنده اعتبار براساس مشخصات اعتبارات ابلاغی در گروه حساب‌های بودجه ای حسب مورد طی سرفصل "اعتبار ابلاغی - جاری"، "اعتبار ابلاغی - عمرانی" و "اعتبار ابلاغی - اختصاصی" (پنجاهکار) و دستگاه اجرایی (استانکار) اعمال حساب و حساب‌های معین براساس مشخصات اعتبار ابلاغی نگاهداری و عملیات دریافت و پرداخت وجوه مذکور برحسب مشخصات اعتبار مربوط در گروه حساب‌های دریافت و پرداخت وجوه ابلاغی اعمال حساب و حساب‌های معین مورد لزوم نگاهداری و بابت وجوه "حساب دریافتی بابت اعتبار ابلاغی" گواهی از ذیحسابی ابلاغ دهنده برحسب مشخصات اعتبار ابلاغی اخذ و همراه با فرم‌های عملکرد بودجه مطابق مشخصات اعتبارات ابلاغی فوق‌الاشاره تکمیل و ضمیمه حساب نهایی ارایه شود.

۷- ذیحسابان و مسوولان ادارات کل امور مالی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی مرکزی با ابلاغ این دستورالعمل حتی الامکان از واگذاری هرگونه وجهی تحت عنوان تنخواه گردان پرداخت به ذیحسابان ادارات کل استان‌ها و واحدهای مستقر در استان‌ها خودداری نمایند ضمناً وظایف ذیحساب در دستگاه‌هایی که مشمول قانون محاسبات عمومی کشور نبوده و گیرنده اعتبار میباشند را مدیران مالی و یاعنوان محاسبان عمومی کشور نبوده و گیرنده اعتبار میباشند را خواهند نمود.

مشابه نسبت به انجام این دستورالعمل اقدام خواهند نمود. بدین ترتیب دستگاه‌های اجرایی که اعتبارات واحدهای تابعه و استانی آنان مشمول بودجه وزارتخانه و یا موسسه دولتی مربوط منظور شده است برای واگذاری وجوه واحدهای تابعه و استانی منخیر به انتخاب روش ابلاغ اعتبار و یا واگذاری نحوه گردان پرداخت خواهند بود بدیهی است با انتخاب هر یک از روشهای مزبور بایستی

حسب مورد ضوابط تعیین شده در این دستورالعمل و یا این نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده و واریز انواع تنخواه گردان‌ها رعایت گردد. ب- روش ابلاغ اعتبار در مورد اعتباراتی که در اختیار یک دستگاه اجرایی بوده و ضرورتاً می‌بایست توسط سایر دستگاه‌های اجرایی هزینه گردد با رعایت ضوابط مذکور در بندهای قسمت (الف) قابل انجام است.

سیدابوالفضل فاطمی زاده - معاون هزینه و خزانه دار کل کشور

این نامه چاپ و صحافی مطبوعات دولتی موضوع بند ۱۳ ماده ۷۹ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۰

ماده ۱ - به منظور تنظیم تعرفه چاپ (سطح - لغت) و صحافی مطبوعات دولتی در دیماه هر سال هیأتی که در این آیین‌نامه به اختصار "هیأت" نامیده می‌شود متشکل از افراد زیر در محل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌گردد:

- ۱- نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (ریس هیأت).
  - ۲- نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی.
  - ۳- نماینده وزارت کار و امور اجتماعی.
  - ۴- یک نفر کارشناس امور مطبوعاتی به انتخاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
  - ۵- نماینده اتحادیه صنف چاپخانه‌داران مرکز.
  - ۶- نماینده اتحادیه صنف سازندگان کلیشه و لیتوگراف.
- نمونه ۱ - در صورتی که اتحادیه صنف چاپخانه‌داران و اتحادیه سازندگان کلیشه و لیتوگراف ظرف ده روز پس از ابلاغ دعوتنامه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از معرفی سائمه خودداری نمایند یا نمایندگانی را که بر اساس دعوتنامه وزارت مذکور معرفی می‌باشند در جلسه هیأت شرکت نکنند، جلسه بدون حضور آنان تشکیل خواهد شد.
- نمونه ۲ - هیأت حداقل با حضور چهار (۴) نفر نمایندگان مذکور در بندهای (۱) و (۲) و (۳) این ماده تشکیل می‌شود و تصمیمات با رأی اکثریت اتخاذ می‌گردد.

ماده ۲ - تعرفه ثابت مطبوعات دولتی شامل واحد بهای چاپ (مسطح - افست) و صحافی در چاپخانه‌های دولتی و خصوصی که دارای شرایط زیر می‌باشند با توجه به میزان متوسطا مزد (که از سوی شورای عالی کار تعیین می‌شود)، گرویه محل، بهای مواد اولیه مورد لزوم، استهلاک، ایام مرخصی، ایام تعطیلات رسمی، بیمه کارگران، هزینه تعمیر ماشین‌آلات چاپ و صحافی، سود متعارف و سایر عوامل مؤثر در قیمت تمام شده مطبوعات چاپی به صورت سالانه توسط هیأت برای مرکز و شهرستانها تنظیم می‌گردد.

۱ - چاپخانه دارای سه دستگاه ماشین چاپ مسطح دو ورقی اتوماتیک، دو دستگاه ماشین چاپ مسطح نیم ورقی اتوماتیک، شعب فرم‌بندی، حروف‌چینی، صحافی و حداقل یک دستگاه ماشین برش اتوماتیک.

۲ - چاپخانه دارای یک دستگاه ماشین برش اتوماتیک، صحافی و حداقل یک دستگاه ماشین برش اتوماتیک.

تبصره ۱ - دستمزد کارگران چاپخانه‌های دارای شرایط مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده در رشته‌های مختلف بر اساس میانگین لیست بیمه‌های اجتماعی در سه چاپخانه دولتی و سه (۳) چاپخانه بخش خصوصی، محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است قبل از تشکیل هیأت لیست بیمه‌های اجتماعی مربوط به سه (۳) چاپخانه دولتی و سه (۳) چاپخانه خصوصی و نیز نرخ کلیه مصالح و لوازم و مواد مصرفی و تولید کار روزانه ماشینهای چاپ مسطح و افست و سایر اطلاعات مورد نیاز را جمع‌آوری نماید و در اختیار هیأت قرار دهد.

ماده ۳ - تعرفه ثابت مطبوعات دولتی که بر اساس ماده (۲) این آیین‌نامه تنظیم می‌گردد پس از تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت اجرا به وزارت چاپ و مؤسسات دولتی مشمول و نیز چاپخانه‌های دولتی و خصوصی اعم از مرکز و شهرستانها ابلاغ می‌گردد و تا تنظیم و ابلاغ تعرفه جدید مبنای احتساب پرداخت هزینه چاپ و صحافی خواهد بود.

تبصره ۱ - در مواردی که به تشخیص بالاترین مقام دستگاه سفارس دهند، چاپ و صحافی مطبوعات دولتی با توجه به نوع و کیفیت کار بر اساس تعرفه تعیین شده موضوع این آیین‌نامه امکان نداشته باشد مقام مزبور می‌تواند حداکثر تا (۲۵٪) تعرفه مربوطه را افزایش دهد و قرارداد را تنظیم نماید.

تبصره ۲ - اوراق و اسناد موضوع ماده (۴۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ که بر اساس ماده (۵) قانون اساسنامه شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران مصوب ۱۳۵۲ و ماده (۴۶) قانون فوق در شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران به چاپ می‌رسد از شمول این ماده مستثنی است.

تبصره ۳ - اختلافات مربوط به تطبیق موارد دستمزد چاپ و صحافی با تعرفه مطبوعات دولتی و همچنین تطبیق میزان کاغذ یا مقوای مصرفی با مطبوعات چاپ شده در مرکز یا حضور نمایندگان طرفین، نماینده اتحادیه مربوط و نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در محل این وزارت مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. این رشته در شهرستانها به عهده اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان است.

ماده ۴ - این آیین‌نامه جایگزین آیین‌نامه موضوع بند (۱۰) ماده (۶۸) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۳۹ می‌گردد و از تاریخ تصویب برای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موضوع ماده (۷۹) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ در خصوص انجام معاملات بند (۱۳) ماده (۷۹) قانون مزبور، لازم‌الاجرا است.

حسن حسن - معاون اول رئیس جمهور

دستور العمل موضوع تبصره (۴) ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور شماره ۱۳۶۸/۵/۱۱ - ۵۳/۵۹۱۷۵/۱۵۵۱۳

ماده ۱ - در رخنه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در موارد سیل، زلزله، آتش سوزی، جنگ، سرف و سایر حوادث غیرمترقبه (به تشخیص هیأت موضوع تبصره (۴) ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور) که خارج از اختیار دستگاه بوده و موجب از بین رفتن اصل مدارک مثبت جهت ضمیمه نمودن به اسناد و صورت حساب ماهانه

گردد مراتب را بلافاصله پس از وقوع حادثه به وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات کشور اعلام و اقدامات لازم را براساس مفاد این دستورالعمل به عمل آورند

تبصره - درخصوص مواردی که زمان وقوع حادثه مربوط به قبل از ابلاغ این دستورالعمل می باشد گزارش موضوع این ماده باید حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل تهیه و ارسال گردد.

ماده ۲- در مواردی که بروز حادثه موجب از بین رفتن یک یا چند فقره از اصل اسناد و مدارک مشتمل (قبل و یا پس از منظور شدن به حساب) گردد باید ضمن بررسی اولیه ای که توسط واحد یا مسئول ذیربط به منظور اطمینان از فقدان نسخه اصلی به عمل می آید ، بلافاصله گزارشی از چگونگی موضوع از طرف فرد یا واحد مسئول به عنوان مقام بالاتر تهیه و در صورت تهیه و نسخه ای از آن به ضمیمه گزارش خلوی نوع مدارک از بین رفته ، زمان وقوع حادثه ، نسخه باقی مانده ، مبلغ مربوط ، تاریخ مدرک ، واحد ذینفع وسایر اطلاعات مربوط به موضوع و همچنین دلایل عدم دسترسی به اصل مدارک و نیز مدرک موجود قابل جایگزینی تهیه و به دبیرخانه هیات موضوع تبصره (۴) ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی که در این دستورالعمل هیات نامیده می شود ، ارسال گردد.

تبصره - گزارش موضوع این ماده باید به امضای وزیر یا رئیس موسسه دولتی مربوط و ذیحساب ذیربط رسیده باشد . در صورتی که وجه مربوط به مدارک و اسناد مفقود شده قبلاً به حساب منظور نشده باشد ذیحساب می بایستی کتاب این گزارش را تأیید نماید و در غیر اینصورت مشخصات کامل سند و یا مدارک مربوط مستند گزارش درج گردد . چنانچه در اجرای این دستورالعمل وجوهی براساس گزارشات غیرواقع و بر خلاف قوانین و مقررات پرداخت شود موضوع از مصادیق ماده (۳) قانون محاسبات عمومی کشور محسوب می گردد .

ماده ۳ - هیات ، گزارش های موضوع ماده (۲) این دستورالعمل را با رعایت اولویت ها مورد بررسی قرار داده و مراتب تأیید عدم دسترسی به اصل اسناد و مدارک

گفته برداری ۱

و انطباق موضوع یا مفاد تبصره (۲) ماده (۹۵) و همچنین مدارکی که می توانند به جای اصل مدرک ضمیمه شود کتباً به دستگاه اجرایی مربوط اعلام می نماید ذیحساب دستگاه اجرایی مکلف است مدارک مورد تأیید هیات را برای مدارک اصلی همراه با نسخه ای از اظهارنظر هیات به اسناد و صورت حساب ها ضمیمه سازد .

تبصره - در صورت وجود هرگونه ابهام هیات از طریق مقتضی منجمله تعیین کارشناس یا گروه کارشناسی به منظور بررسی موضوع و یا رویت عینی کالا و حصول اطمینان از انجام شدن خدمت رفع ابهام خواهند نمود .

ماده ۴ - در صورتی که هیات ، مدرک پیشنهادی را به جای اصل مدرک بپذیرد مراتب تأیید در متن مدرک مذکور قید و به اعضای هیات خواهد رسید . نسخه تأیید شده تنها نسخه قابل انضمام به سند و یا صورت حساب ها خواهد بود .

تبصره - هیات می تواند نسخ دیگری از جمله المثنی ، تأیید و یا گواهی و امثالهم را جهت جایگزینی مدارک اصلی تعیین نماید تا با توجه به قسمت اخیر این ماده اقدام گردد .

ماده ۵ - در صورت فقدان اصل سند پرداخت و کامل بودن مدارک پرداخت به نظر ذیحساب و هیات حسابرسی دیوان محاسبات کشور یا تأیید هیات مبنی بر عدم امکان دسترسی به اصل سند ذیحساب می تواند با صدور المثنی به امضای مسئولین زمان تهیه مثنی و ضمیمه نمودن اصل مدارک مربوط نسبت به تکمیل مدارک صورت حساب ها اقدام نماید .

ماده ۶ - در مواردی که به تشخیص هیات موضوع مورد گزارش مشمول تبصره (۴) ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور نبوده و یا عدم دسترسی به اصل مدارک از بین رفته و یا کفایت مدارک جایگزینی مورد تأیید هیات قرار نگیرد ، مراتب به دستگاه اجرایی مربوط اعلام و دستگاه اجرایی مکلف به پیگیری تا حصول نتیجه و تعیین تکلیف موضوع و عنداللزوم ارجاع به مراجع قانونی در چهارچوب مقررات مربوط خواهد بود .

ماده ۷ - دستگاههای مشمول این دستورالعمل موظفند کلیه اطلاعات مدارک مورد نیاز هیات را در اسرع وقت تهیه و در اختیار هیات قرار دهند.

ماده ۸ - هیات می تواند به منظور بررسی های لازم توسط اعضاء و یا به وسیله کارشناسانی که بنا به درخواست هیات از طریق معاونت هزینه و خزانه دار کل کشور و یا دیوان محاسبات کشور و یا دستگاه اجرایی مربوط در اختیار هیات قرار می گیرد، تحقیقات و بررسی های ضروری را به عمل آورد.

ماده ۹ - جلسات هیات یا حضور هر سه نفر اعضاء رسمیت پیدا می کند لیکن تصمیمات متخذه یا اکثریت آراء معتبر خواهد بود. مکاتبات هیات با اعضاء یک نفر از اعضاء به انتخاب هیات انجام می شود.

ماده ۱۰ - انجام اقدامات موضوع این دستورالعمل در هر صورت مانع یگیری تخلفات و یا تسامحات احتمالی نخواهد بود.

دستورالعمل اجرایی ماده ۹۷ قانون محاسبات عمومی کشور شماره ۱۳۷۷/۱۲/۲۴ ۵۳/۱۰۸۲۸/۵۲۴۴۱

در مواقعی که بموجب احکام صادره ذیحسابان دستگاههای اجرایی تغییر می نمایند و یا بهر عنوان سمت ذیحسابی از آنان سلب می گردد ذیحسابان قبلی و بعدی مکلفند سوابق ذیحسابی رایا تنظیم صورت مجلس به ترتیب و در موارد زیر (در دو مرتبه) تحویل و تحول نمایند.

۱- بمنظور جلوگیری از معوق ماندن امور ذیحسابی، ذیحساب قبلی مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که در روز اول اشتغال ذیحساب بعدی مدارک و صورتها را مطابق فرمهای مربوط در چهار نسخه تهیه و پس از تکمیل و امضاء به ذیحساب بعدی تحویل و یک نسخه آن به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال گردد.

الف: فهرست کلیه حسابهای بانکی یا استفاده از فرم شماره یک شامل ضمیمه قابل برداشت و حسابهای غیرقابل برداشت، حاوی اطلاعات لازم در خصوص شماره و شماره حسابهای بانکی، مبلغ موجودی (طبق مانده اعلام شده توسط بانک مربوطه) بگته برزاری

شماره و تاریخ تأ تیدیه حسابهای بانکی، تعداد دسته چکها و چکهای بانویس با ذکر شماره مسلسل آنها، شماره و تاریخ آخرین چک صادره از هر یک از دسته چکها.

ب- فهرست ضمانتنامه های بانکی و سایر تضمینها با استفاده از فرم شماره دو، حاوی اطلاعات لازم در خصوص عنوان تضمین، نوع تضمین، نام تضمین دهنده، تاریخ اخذ تضمین، مبلغ تضمین، شماره و تاریخ قرارداد مربوط و تاریخ انقضای تضمین، در مواردیکه ضمانتنامه های بانکی و سایر تضمینها از حجم قابل ملاحظه ای برخوردار بوده بنحویکه تهیه فهرست آنها مستلزم صرف وقت زیادی باشد، مشروط بر آنکه تضمینها به نحو صحیح و قابل کتتری نگهداری و مشخصات کامل آنها در دفتری که بهین منظور نگهداری می شود ثبت شده باشد، در این قبیل موارد تحویل و تحول تضمینها پس از کنترلهای ضروری با امضاء ذیل دفتر مربوطه توسط تحویل دهنده و تضمینها پس از کنترلهای ضروری در صورت مجلس تحویل و تحول درج خواهند شد.

ج: فهرست کلیه دفاتر اموال و حسابداری مورد عمل ذیحسابی حاوی عناوین دفاتر و اعداد هر یک از آنها طبق فرم شماره (۳) تهیه و تنظیم و ذیل آخرین ردیف دفتر روزنامه و کل، اموال، صدور چک، اوراق بهادار، معین سپرده ها، ضمانتنامه های بانکی و معین در خواست وجه توسط ذیحسابان قبلی و بعدی امضاء خواهد شد.

د: فهرست سوابق کسری احتمالی حاصل در ابوابجمعی اموال و یا وجوه نقد یا در مکمل نقد با ذکر نام امنای اموال یا عاملین ذیحساب و یا سایر مأمورین ذیربط و آخرین بگیری آن.

۴ - ذیحساب بعدی مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که حداکثر ظرف مدت یکماه از تاریخ اشتغال صورتهای مشروحه زیرا در چهار نسخه تهیه و پس از تکمیل و امضاء نسخه اول آن همراه نسخه اول صورت مجلس تحویل و تحول (مطابق نمونه پیوست) به ریاست امور اقتصادی و دارائی ارسال گردد.

الف: صورت ریز مانده انواع پیش پرداخت به تفکیک جاری و سنواتی حاوی اطلاعات لازم در خصوص گیرندگان پیش پرداخت، تاریخ پرداخت، مبلغ پیش پرداخت.

ب: صورت ریز مانده انواع علی الحساب به تفکیک جاری و سنواتی با درج اطلاعات مربوطه به گیرندگان علی الحساب، تاریخ پرداخت و مبلغ علی الحساب.

چ- صورت ریزمانده تنخواه گردان پرداخت عاملین ذیحساب ، واحدهای تدارکاتی ، کاربردان و سایر مامورین دولتی ، به تفکیک گیرندگان وجه با قید اطلاعات مربوطه .
د- ۱- صورت مغایرت بانکی برای کلیه حسابهای بانکی مندرج در فرم شماره یک موضوع بنذالف ردیف یک حاوی اطلاعات مربوط به مانده دفتری ، مانده مورد گواهی بانک ، مشخصات کامل اقلام باز شامل چکهای معوق و وجوه بین راهی و غیره .
د - ۲ : صورتهای مغایرت بانکی بایستی منضم به گواهی بانک برای موجودی هر یک از حسابهای بانکی باشد .

ه- صورت وضعیت گردش تمبر و سایر اوراق بهادار با استفاده از فرم شماره (۳) ه- صورت وضعیه .

۳- در مواردیکه ذیحساب از تحویل ابوابجمعی خود استنکاف نماید یا بهر عشی شرکت اودر امر تحویل و تحول میسر نباشد بموجب حکم صادره از طرف وزارت امور اقتصادی و دارائی معاون ذیحساب یا نماینده اعزامی وزارت مذکور مکلف است ترتیب اتخاذ نماید که صورتهای و مدارک موضوع ردیف یک این دستورالعمل در موعد مقرر تهیه و با حضور و امضاء نماینده دیوان محاسبات کشور که توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی برای حضور در امر تحویل و تحول و امضاء صورتمجلس مربوط دعوت خواهد شد در محل ذیحسابی به ذیحساب بعدی تحویل گردد . صورتهای موضوع ردیف (۳) این دستورالعمل نیز با حضور نمایندگان مذکور در موعد مقرر به ذیحساب جدید تحویل خواهد شد .

۴- ذیحساب تحویل گیرنده مکلف است متعاقباً صورت حساب دریافت و پرداخت ذیحسابی را در عملیات دستگاه اجرائی محل خدمت جدید را به تاریخ تحویل و تحول در چهار تراز عملیاتی دستگاه اجرائی محل خدمت جدید تحویل دهنده نسخه اول آنرا به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال نماید .

۵- در صورتیکه ذیحساب تحویل گیرنده در انجام تکالیف قانونی نسبت به امر تحویل و تحول موضوع این آیین نامه اقدام ننماید به تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارائی طبق مقررات اقدام خواهد شد .

۶- تنظیم و ارسال صورت مجلس تحویل و تحول در هیچیک از موارد فوق بمنزله مقاصحساب برای ذیحسابان نبوده و عنداللزوم مانع از رسیدگی به حساب عملکرد دوره تصدی آنان نخواهد گردید و در هر حال هر یک از ذیحسابان مسئول عملکرد دوره تصدی خودخواهند بود .

۷- در مواردیکه ذیحسابان قبلی و بعدی موفق به تنظیم قسمتی از صورتهای موضوع ردیفهای یک و دو این دستورالعمل نگردند مکلفند مراتب را ضمن ارسال صورتهای تنظیم شده به وزارت امور اقتصادی و دارائی گزارش نمایند تا بر حسب مورد به طرق مقتضی نسبت به راهنمایی و رفع موانع موجود و یا تمدید مهلت لازم برای تنظیم صورتهای مورد بحث اقدام و در صورت مشاهده تخلف مراتب را به مراجع قانونی ذریعاً اعلام و پیگیری نماید .

تصویب نامه موضوع ماده ۱۱۸ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۷۹/۵/۲۴

دوای عضو کمیسیون اقتصاد هیات دولت در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۵۱۲۶۱ مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۰ وزارت کار امور اجتماعی و با رعایت تصویب نامه شماره ۲۹۲۰۲ / ت ۱۹۷۵۵ = مورخ ۱۳۷۷/۵/۷ و به استناد ماده (۱۱۸) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - تصویب نمودند :

۳۰-۳- درگاه آموزش و اشتغال متعلق به صندوق قرض الحسنه حمایت از فرصتهای تنلی شامل عرسه ، انعامی ، حق پذیره و سایر حقوق متصوره برابر فهرست پیوست از صندوق قرض الحسنه حمایت از فرصتهای تنلی به سازمان آموزش فنی و حرفه ای به شرح ضمیمه واگذار گردد . صندوق مکلف نسبت به اجرای قسمت اخیر ماده (۱۱۸) قانون یاد شده دایر بر کاهش سرمایه دولت در شرکت به میزان قیمت دفتری منابع ذی رعا صلاح اقدام و اصل اسناد دریافتی را در اجرای ماده (۱۲۳) قانون محاسبات عمومی کشور به اداره کل اموال دولتی وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال نماید .

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۲۹/۷/۴ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

دستور العمل اجرایی ماده (۱۳۳) قانون محاسبات عمومی کشور

ماده ۱- سهام و اسناد و تضمین نامه ها و سایر اوراق بهادار مشمول این دستورالعمل عبارتند از:

۱- سهام دولت در شرکت ها اعم از اینکه سهام مذکور بنام وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی یا مستقیماً بنام دولت باشد.

۲- اسناد مالکیت اموال غیر منقول اعم از اینکه بصورت دفترچه پلمب شده صادره از سازمان ثبت اسناد و املاک کل کشور باشد یا هر نوع اسناد دیگری که دلالت بر مالکیت دولت داشته باشد.

۳- تضمین نامه ها اعم از ضمانت نامه های بانکی و هر نوع تضمین نامه اشخاص از جمله سفته و سایر اسناد و مدارک که به نفع دولت یا وزارتخانه و یا مؤسسه دولتی اخذ می شود.

۴- سایر اوراق بهادار که به تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی به لحاظ ارزش ذاتی و عینی و یا تمیمی آن از مصادیق ماده (۱۳۳) قانون محاسبات عمومی کشور شناخته شود.

ماده ۲- اوراق سهام متعلق به دولت در شرکت های دولتی و شرکت های غیردولتی باید نزد ذیحساب وزارتخانه ذیربط نگهداری و مشخصات آنها جهت ثبت مشخصات سهام مذکور طبق نمونه پیوست تکمیل و به وزارت امور اقتصادی و دارایی (اداره کل اوراق بهادار) ارسال شود.

تبصره - اوراق سهام متعلق به دولت در شرکت های وابسته به مؤسسات دولتی که تابع هیچ یک از وزارتخانه ها نمی باشند نزد ذیحساب مؤسسه دولتی ذیربط نگهداری خواهد شد.

عاده ۳- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مکلفند در مورد اسناد مالکیت اموال غیر منقول متعلق به دولت در اختیار خود به شرح زیر اقدام نمایند:

الف- تهیه تصویر و نگهداری آن در دستگاه مربوط.

ب- ارسال اصل سند مالکیت همراه با مشخصات آن طبق نمونه پیوست به وزارت امور اقتصادی و دارایی - اداره کل اموال دولتی.

تبصره ۱- مالکیت دولت اعم از اینکه در اسناد مربوط نام مالک، دولت یا وزارتخانه یا مؤسسه دولتی قید شده باشد.

تبصره ۲- آن دسته از وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که در اجرای مقررات قبلی اسناد مالکیت اموال غیر منقول در اختیار خود را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال داشته اند صرفاً نسبت به تنظیم و ارسال نمونه موضوع بند «ب» این ماده اقدام خواهند نمود.

ماده ۴- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در مواردی که به هر علت برای اموال غیر منقول متعلق به دولت که در اختیار آن ها می باشد سند مالکیت صادر نشده است پس از رفع اشکالات احتمالی و اخذ سند مالکیت بر طبق ماده ۳ این دستورالعمل اقدام خواهند نمود.

عاده ۵- اداره کل اموال دولتی مکلف است که چنانچه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی به دلیل سند مالکیت داشته باشند اسناد مذکور را به طور موقت در اختیار آن قرار دهند.

ماده ۶- انواع تضمین نامه ها اعم از بانکی و شخصی و تمدیدنامه های مربوطه، درمطمن زیر نظر ذیحساب و مؤسسات دولتی و واحدهای تابعه آن ها در محل های مناسب و تبصره ۱- وظیفه و مسئولیت فوق در مواردی که برای انجام امور مالی واحدی عامل ذیحساب تعیین شده باشد، از طرف ذیحساب قابل تفویض به عامل ذیحساب مربوط خواهد بود.

تبصره ۲- مشخصات تضمین نامه ها و تمدید نامه های مربوط به آن ها باید در دفتر مخصوص ثبت و نگهداری شود.

ماده ۷- ایجاد هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در مورد اموال غیر منقول به عهده اداره کل اموال دولتی و در مورد اوراق بهادار موضوع بند (۳) ماده (۱) بعهده اداره کل اوراق بهادار می باشد.

از طرف سید ابوالفضل فاطمی زاده - وزیر امور اقتصادی و دارایی

قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت^۱

ماده ۱- متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده (۳۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶٫۱ الحاق می گردد:

تبصره - میزان تنخواه گردان خزانه حداکثر تا سه درصد (۳٪) بودجه عمومی دولت تعیین می گردد.

ماده ۲- به مجامع عمومی یا شوراهای عالی شرکتهای دولتی موضوع ماده (۳) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶٫۱ و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی (به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای سهامی) و همچنین سایر شرکتهای دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستثنی

ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها و سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا که بودجه آنها در قوانین بودجه سنواتی درج می گردد، اجازه داده می شود با کسب نظر از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ارقام مربوطه به بودجه مندرج در قوانین مزبور را براساس سیاستهای دولت، یا تصمیماتی که طبق اساسنامه یا قانون تشکیل شرکتهای و مؤسسات مذکور، مجاز به اتخاذ آن هستند، یا در صورت فراهم شدن موجبات افزایش تولید یا به تبع دیگر تحولات اقتصادی و مالی، با رعایت مقتضیات ناشی از نوسان قیمتها، یا به تبع دیگر تحولات اقتصادی و مالی، با رعایت مقررات اساسنامه مورد عمل تغییر دهند مشروط به این که این تغییر:

اولاً - موجب کاهش ارقام مالیات و سود سهام دولت و همچنین بازپرداخت وامهای داخلی و خارجی از جمله وام موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱٫۱۲۵ مندرج در بودجه مصوب (یا اصلاحی احتمالی) نشود.

ثانیاً - میزان استفاده شرکت از محل بودجه عمومی دولت را افزایش ندهد
ثالثاً - میزان تسهیلات قابل دریافت از سیستم بانکی کشور افزایش نیابد
مجموعی یا شوراهای عالی شرکتهای موضوع این ماده، در موقع رسیدگی و تصویب صورتهای مالی موظفند گزارش تطبیق عملیات شرکت با بودجه مصوب را که با توجه به هدفهای کمی توسط شرکت یا مؤسسه انتفاعی تهیه می شود و پس از رسیدگی و اظهار نظر روشن و صریح بازرس قانونی در باب انطباق عملیات اجرایی یا هدفها و هزینههای مصوب شرکت به مجمع عمومی یا شورای عالی ارائه می گردد ارزیابی کنند و سیاست مقتضی اتخاذ نمایند. رؤسای شوراهای عالی و مجامع عمومی شرکتهای دولتی مسئول اجرای این ماده خواهند بود. آخرین زمان مجاز برای اصلاح بودجه توسط شرکتهای دولتی موضوع این ماده تا پانزدهم آبان ماه هر سال تعیین می شود.

تبصوه - در اجرای تبصره (۲) ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت مجاز است حداکثر نایست درصد (۲۰٪) برای شرکتهای دولتی موضوع این ماده مجوز مشارکت و سرمایه‌گذاری صادر نماید
ماده ۳ - اجازه داده می‌شود کمبود نقدینگی و وجوه مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی موضوع ماده (۲) این قانون از منابع سیستم‌بانکی با رعایت موارد زیر تأمین گردد:

الف - سقف ریالی تسهیلات بانکی قابل اعطاء به شرکتهای دولتی باید ضمن رعایت سیاستهای پولی موضوع ماده (۱۹) قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ و حداکثر تا سقفهای پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنوئی، به استثناء تسهیلات بانکی برای سرمایه در گردش آنها با رعایت مفاد سایر تبصره‌های مندرج در قوانین مزبور به طور جداگانه به تصویب هیأت وزیران برسد.

ب - پرداخت تسهیلات مذکور منوط به بازپرداخت اقساط سررسید وامهای قلمی از محل ذخایر و اندوخته‌ها می‌باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظفند هر شش ماه یک بار عملکرد این تسهیلات را به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

ماده ۴ - دریافت هرگونه وجه، کالا و یا خدمات تحت هر عنوان از اشخاص حقیقی و حقوقی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی غیر از مواردی که در مقررات قانونی مربوط معین شده یا می‌شود. همچنین اخذ هدایا و کمک نقدی و جنسی در قبال کلیه معاملات اعم از داخلی و خارجی توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی، مؤسسات و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است و یا تابع قوانین خاص هستند ممنوع می‌باشد. به کتابخانه‌های دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی پژوهشی، فرهنگستانها، بنیاد ایران‌شناسی، سازمان اسناد علی ایران، سازمان میراث فرهنگی کشور، کتابخانه ملی ایران و کتابخانه مجلس شورای اسلامی اجازه داده می‌شود به صاحبان کتابخانه، اشیاء هنری و موزه‌ای که مجموعه کتابها و اسناد

نگته برراری

خود و یا بخشی از آنها را به مؤسسات مذکور در فوق اهداء می‌کنند یا تأیید هیأت اسامی مربوطه یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط میالقی به عنوان هدیه متقابل بپردازند. این مبلغ نباید از شصت درصد (۶۰٪) قیمت کارشناسی هدایا بیشتر باشد.
این‌نامه اجرائی این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
ماده ۵ - متن زیر به عنوان ماده (۷۱ مکرر) به قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۱/۱۳ الحاق می‌گردد:

ماده ۷۱ مکرر - پرداخت هرگونه وجهی توسط وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی موضوع ماده (۲) این قانون، به دستگاههای اجرائی به‌عنوان کمک یا هدیه به صورت نقدی و غیرنقدی به جز در مواردی که در مقررات قانونی مربوط تعیین شده یا می‌شود و میالقی که به دانشگاههای دولتی و احداث خوابگاههای دانشجویی دولتی، مؤسسات آموزش عالی، فرهنگستانها و بنیاد ایران‌شناسی، طرحهای تحقیقاتی جهاد دانشگاهی و حوزه‌های علمیه و آموزش و پرورش و سازمان تربیت ملی ایران و سازمان بهزیستی کشور و کمیته اسناد امام خمینی (ره) و شهرکهای علمی و صنعتی فناوری و تحقیقاتی و اورژانس و پروژه‌های بهداشتی و ورزشی برستایی پرداخت می‌گردد، ممنوع است. هدایای نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی با رعایت ماده (۴) این قانون اهداء می‌شود باید تنها به حساب بانکی مجاز که توسط خزانه‌داری کل کشور برای دستگاههای مذکور افتتاح شده یا می‌شود واریز گردد. مصرف وجوه مذکور با رعایت مقررات اهداء کننده، برابر این‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. هدایایی که به طور غیرنقدی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی اهداء می‌گردد مشمول مقررات احوال دولتی خواهد بود و شرکتهای دولتی این‌گونه موارد را باید طبق اصول حسابداری در دفاتر خود ثبت کنند. هدایای اهداء شده به سازمان بهزیستی کشور و کمیته اسناد امام خمینی (ره) هدایای خاص تلقی می‌شود و چنانچه اهداءکننده هدف خود را اعلام نکند با نظر

شورای مشارکت مردمی یا بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) به مصرف خواهد رسید.

ماده ۶ - به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، برای انجام معاملات دولتی سایر ضمانت‌های معتبر مانند اوراق بهادار (سفته، بیمه‌نامه و...) و مطالبات پیمانکاران و مشاوران از محل صورت کارکرد و تعدیل قطعی آنان را علاوه بر ضمانت‌نامه‌های موجود یا سپرده نقدی (به استثناء چک) به عنوان ضمانت‌نامه تعیین نماید.

ماده ۷ - کلیه اعتباراتی که تحت عنوان وجوه اداره شده در قوانین برنامه و بودجه منظور می‌شود بعد از پرداخت به سیستم بانکی و مؤسسات اعتباری به هزینه قطعی منظور می‌گردد. سود حاصل از وجوه مذکور و اقساط دریافتی ناشی از تسهیلات وجود مذکور به ترتیبی که در آیین‌نامه اجرائی این ماده تعیین می‌گردد به حساب ویزهای خزانه‌داری کل واریز و عیناً در بودجه‌های سنواتی مجدداً برای تحقق اهداف موردنظر لحاظ خواهد شد.

ماده ۸ - متن زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰.۶.۱۳ الحاق شود:

تبصره ۳ - کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد برای بازنشستگان کشوری و لشکری که دارای شصت سال سن و بیشتر باشند و مستخدمین از کاراقتاده (بدون شرط سابق) علاوه بر میزان مقرر دریافتی مطابق قانون، ماهانه کمک هزینه عائله‌مندی معادل یکصد و بیست درصد (۱۲۰٪) حداقل حقوق مبنای جدول ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و حق اولاد به ازای هر فرزند (حداکثر تا سه فرزند) معادل می‌گردد و پنج درصد (۲۵٪) حداقل حقوق مبنای جدول مذکور، پرداخت می‌گردد.

ماده ۹ - متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۱) قانون تسهیلات استعدادهای اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴.۳.۳۱ الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ - دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان امور جانبازان و براساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می‌شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری به مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوائح بودجه سنواتی منظور نماید.

ماده ۱۰ - به دولت اجازه داده می‌شود برای پیش‌آگاهی‌ها، پیشگیری، امداد رسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، تگرگ، طوفان، پیشروی آب دریا، آفت‌های فراگیر محصولات کشاورزی و اینسی‌های داسی، اعتبار مورد نیاز را در لوائح بودجه سالانه منظور نماید. سازمان اینسی‌های داسی، اعتبار مورد نیاز را در لوائح بودجه سالانه منظور نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت کشور با هماهنگی دستگاه‌های ذی‌ربط کمک‌های بلاعوض را برای پرداخت خسارت ناشی از حوادث غیرمترقبه یادشده نسبت به اضرار اقدامات بیمه در جریان خسارت ناشی از حوادث غیرمترقبه یادشده نسبت به تسهیلات بلاعوض، سالانه افزایش یابد و با پوشش بیمه‌ای کامل به تدریج کمک‌های بلاعوض حذف شوند. به دولت اجازه داده می‌شود در صورت وقوع حوادث غیرمترقبه از جمله خشکسالی، سیل و مانند آنها تا معادل یک درصد (۱٪) از بودجه عمومی هر سال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه موضوع ماده (۱) این قانون تأمین و هزینه نماید تنخواه مذکور حداکثر تا پایان همان سال از محل صرفه‌جویی در اعتبارات عمومی و یا اصلاح بودجه سالانه تسویه خواهد شد. آیین‌نامه اجرائی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت کشور به تصویب حاکم‌الوزراء خواهد رسید.

ماده ۱۱ - متن مندرج در ماده (۷۹) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ تحت عنوان بند (الف) درج و متن زیر به عنوان بند (ب) و (ج) آن الحاق می‌گردد:

۱۸۶ / مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی

ب - وزارت کار و امور اجتماعی موظف است درآمد حاصل از صدور و تمدید پروانه کار اتباع خارجی در ایران را براساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد وصول و به حساب درآمد عمومی واریز نماید. کارکنان محلی و مأمورین خدمت‌های اعزامی نمایندگی‌های سیاسی خارجی که در نمایندگی‌های مربوط اشتغال دارند مشروط به رعایت عمل متقابل توسط کشور مذکور از پرداخت وجوه فوق مستثنی می‌باشند.

ج - به منظور جلوگیری از حضور نیروی کار غیرمجاز خارجی در بازار کار کشور وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است کارفرمایانی که اتباع خارجی فاقد پروانه را به کار می‌گیرند بابت هر روز اشتغال غیر مجاز هر کارگر خارجی معادل پنج برابر حداقل دستمزد روزانه جریمه نماید، در صورت تکرار تخلف این جریمه دو برابر خواهد شد. درآمد حاصله به درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل) واریز خواهد شد. کارفرمایان مذکور در صورت اعتراض می‌توانند در محاکم صالحه طرح دعوی نمایند در صورت خودداری کارفرمایان از پرداخت جریمه مقرر در این بند، تعقیب کیفری براساس ماده (۱۸۱) قانون کار مصوب ۱۳۶۹.۸.۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام به عمل خواهد آمد. مفاد این بند شامل به‌کارگیری اتباع خارجی در درون اردوگاه‌های نگهداری ائین نمی‌شود.

ماده ۱۲ - متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۶۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاق می‌گردد:

تبصره - به وزارت کار و امور اجتماعی - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجازه داده می‌شود مبالغی را که بابت تعیین درجه مهارت و صدور مجوز و تمدید پروانه کلم آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و حق آزمون کارآموزان آموزشگاه‌های آزاد به تصویب هیأت وزیران می‌رسد را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز نماید. مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور و کمبود امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه معاف می‌باشند.

ماده ۱۳ - متن زیر به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۴) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۳.۱۰.۲۶ الحاق می‌شود:

تبصره ۳ - به سازمان آموزش و پرورش استانها اجازه داده می‌شود اعتبارات غیر پرسنلی برنامه‌های آموزشی و پرورشی خود را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۶.۱ و دیگر مقررات عمومی دولت و با رعایت ضوابط تبصره (۲) ماده (۱۴) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش استانها هزینه نمایند. در مناطقی که شوراهای آموزش و پرورش تشکیل نشده است، شورای مالی مدرسه از جهت هزینه وجوه موضوع مواد (۱۱) و (۱۴) قانون فوق‌جانشین شوراهای مذکور خواهد بود.

ماده ۱۴ - به وزارت آموزش و پرورش (سازمان‌های آموزش و پرورش استانها) اجازه داده می‌شود با استفاده از ظرفیتهای خالی مراکز آموزشی تحت پوشش خود نسبت به برگزاری مسابقات علمی و ورزشی، آزمون‌های ورودی و همچنین برقراری دوره‌های آموزش نشانه، تقویتی و جبرانی و کوتاهمدت با دریافت هزینه‌های آموزشی از مؤسسات و افراد متقاضی اقدام نماید. وجوه دریافتی از این بابت به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه‌معمین استان واریز می‌شود و معادل آن در قوانین بودجه سنواتی عمل استان برای تأمین بخشی از اعتبار مدارس و دوره‌های مذکور منظور و در اعتبارسازمانهای آموزش و پرورش استانهای ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۵ - وزارت آموزش و پرورش (سازمانهای آموزش و پرورش استانها) مکلف است درآمد حاصل از ارائه خدمات در مراکز رفاهی شامل باشگاههای فرهنگیان، خانه‌های سالم و همچنین مراکز بهداشتی، درمانی - فرهنگیان که با مجوز وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده‌اند را به حساب درآمدهای اختصاصی استانها واریز کند و معادل آن را در قوانین بودجه سنواتی برای هزینه‌های تعمیر و نگهداری تجهیز، توسعه و بهره‌برداری از مراکز مذکور منظور و به مصرف برساند.

این نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶ - نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران موظفند مهمات و تجهیزات نظامی مورد نیاز خود را از سازمان صنایع دفاع، شرکت سهامی صنایع الکترونیک و سازمانهای صنایع هوایی و سازمانهای تابعه و وابسته و یا مورد تأیید وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تأمین نمایند و تنها آن قسمت از تجهیزات نظامی را که به تأیید وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزیر صنایع و معادن در داخل کشور قابل تولید نباشد، تنها از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح از خارج خریداری نمایند.

ماده ۱۷ - نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مکلفند در صورت تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح، آن تعداد از کانالهای مخابراتی مازاد بر نیازهای ضروری خود را (اعم از RD, FX و هات لاین و...) یا حفظ امتیاز جهت استفاده عمومی در اختیار شرکت مخابرات ایران و شرکتهای مخابراتی استانها قرار دهند و شرکتهای مزبور موظفند در صورت نیاز مجدد نیروها، بدون دریافت هیچگونه وجهی در اختیار نیروی مزبور قرار دهند.

ماده ۱۸ - بندهای (۲) و (۳) ماده (۳۲) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ به شرح ذیل اصلاح و دو بند به عنوان بندهای (۴) و (۵) به ماده مذکور اضافه می شود:

- ۲ - مجازات تخلفات رانندگی از ده هزار (۱۰ ۰۰۰) ریال الی سیصد و پنجاه هزار (۰۰۰۳۵۰) ریال تعیین می شود. جنابول مربوطه به تخلفات رانندگی و تغییرات بندهای پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.
- ۳ - وجوه حاصل از جرایم رانندگی در خارج و داخل شهرها به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز می شود. معادل وجوه واریزی همه ساله در اولین بودجه سالانه پیش بینی تا صرفاً به مصرف بهبود عبور و مرور برسد.

۴ - وزارتخانه های کشور و راه و ترابری مکلفند نسبت به تهیه این نامه راهنمایی و رانندگی و امور حمل و نقل و عبور و مرور اقدام نمایند تا پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده شود.

۵ - انجام معاینه فنی خودروها با رعایت مفاد این بند و متناسب با امکانات کشور اجباری است. ستادهای معاینه فنی خودرو وابسته به شهرداریها یا عراکز فنی مجاز وظیفه انجام معاینه و صدور برگه معاینه فنی را برعهده خواهند داشت. چگونگی اجرای این بند و زمان بندی و نظارت بر انجام آن و تعیین دوره های معاینه فنی انواع خودروها و هزینه مربوطه متناسب با امکانات هر منطقه به پیشنهاد وزارتخانه های کشور و راه و ترابری یا تصویب هیأت وزیران خواهد بود. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است براساس تصویب نامه مذکور از تردد خودروهای فاقد برگ معاینه فنی جلوگیری نماید. برای صدور هر برگ معاینه فنی مبلغ دو هزار (۲۰۰۰) ریال اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز خواهد شد.

ماده ۱۹ - متن مندرج در ماده (۳۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ تحت عنوان بند (الف) درج و بندهای زیر به عنوان بندهای (ب) و (ج) به ماده (۳۱) الحاق می گردد:

ب - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است وجوه اخذ شده از مشمولان وظیفه بابت اعطای معافیت های مدت دار (سه ساله و پنج ساله) و همچنین بابت تضمین اجرائی ماده (۱۰۳) این نامه اجرایی قانون خدمت وظیفه عمومی (مصوب ۱۳۶۳.۷.۲۹)

را که براساس مقررات مربوط دریافت می دارد به حساب درآمد عمومی واریز نماید.

ج - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است از هر یک از مشمولانی که به لحاظ مختلف از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف می شوند من جمله مشمولان خدمت وظیفه در خارج از کشور و همچنین از مشمولانی که از معافیت های پزشکی، لغت مزاد و تهمید استفاده می نمایند به استثناء افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و همچنین کسانی که کارت معافیت خود را مغفوب شده اند و درخواست المنی می نمایند، مطالبی را براساس تعرفه هایی که به

تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وصول و به حساب درآمد عمومی کشور (تزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۲۰ - به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با موافقت وزارت کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح حسب مورد به منظور فراهم نمودن امتیازات ویژه برای پرسنلی که به سبب شغل سازمانی در مناطق مرزی کشور شامل پاسگاههای مرزی و ساحلی، پست‌های کنترل مرزهای زمینی و دریایی، مرزبانان و جانشین آنها، حوزه‌های مرزی و ساحلی، مترجمین و مدیران حوزه‌ها و مناطق مرزی و پرسنلی که در جزایر خدمت می‌کنند از پرداخت اجاره خانه‌های سازمانی که در این مناطق در اختیار آنان قرار می‌دهد معاف نماید.

ماده ۲۱ - به منظور کمک به تأمین مسکن پرسنل نیروهای نظامی و انتظامی، دولت موظف است که به ازای مبالغی که از سوی پرسنل کادر شاغل که داوطلبانه و از دریافتی ماهانه خود در یکی از بانکهای عامل یا صندوق‌های تعاون و سرمایه‌گذاری سازمانهای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح سپرده‌گذاری می‌نمایند، به میزان یک چهارم مبلغ واریزی توسط پرسنل و حداکثر تا پنج درصد (۵٪) مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل آنان از محل ردیف خاصی در قانون بودجه سنواتی به همین منظور پیش‌بینی می‌گردد اقدام نماید. این قبیل سپرده‌گذاریها علاوه بر سایر تسهیلات اعطایی توسط نظام بانکی و سایر تسهیلاتی که براساس قوانین و مقررات مربوطه از طرف نیروهای مسلح در امر وام مسکن نیروهای مسلح به پرسنل واگذار می‌شود جهت خرید و یا احداث مسکن در اختیار پرسنل قرار می‌گیرد. صندوقهای مذکور مکلفند در شش ماه یکبار گزارش کامل عملکرد خود را به بانک مرکزی و کمیسیونهای است

ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است نظارت مستمر بر عملکرد اینگونه صندوقها را اعمال نماید. این‌نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ - به نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با توجه به تخصص‌ها و توانایی‌ها و ظرفیت نیروهای تحت‌نظر خود با حفظ توان رزمی برای اجرای طرحها و پروژه‌های اجرایی با دستگاههای اجرایی کشور قرارداد پیمانکاری منعقد نمایند. کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به حساب درآمد اختصاصی تزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد و معادل آن در جهت اجرای قراردادهای فوق و تقویت نیروی مربوطه و جایگزین استهلاک ماشین‌آلات در بودجه سنواتی اختصاص می‌یابد. این‌نامه اجرایی این ماده نسبتاً ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۳ - دولت موظف است درآمدهایی را که براساس قوانین مصوب تحت عنوان جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران وصول می‌کند، به حسابهایی که توسط خزانه برای آن دستگاه اجرایی افتتاح می‌شود واریز کند. تا به حساب درآمد اختصاصی این دستگاه منظور شود. همه ساله معادل وجود واریزی از محل اعتبار درآمد اختصاصی جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران، که به همین منظور در قوانین بودجه‌سنواتی پیش‌بینی می‌شود، در اختیار دستگاه مذکور قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۴ - به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود وجوهی را از راه صدور و تمدید و اصلاح مجوز ورود و ساخت دارو، مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مواد اولیه و بسته‌بندی آنها و تجهیزات پزشکی و صدور پروانه برای مسئولین فنی آنها، صدور و تمدید پروانه مطب، پروانه مؤسسات پزشکی و

مسئولین فنی آنها اعم از بیمارستان، درمانگاه، آزمایشگاه، رادیولوژی، داروخانه و مؤسسات وابسته به حرف پزشکی، صدور پروانه‌های دائم و موقت پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و معانی صدور و اصلاح و تمدید پروانه کارخانه‌های داروسازی، دندانپزشکی و معانی صدور و تجهیزات و ملزومات پزشکی و دندانپزشکی و مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی و تجهیزات و ملزومات پزشکی و دندانپزشکی و آزمایشگاه، اجرای آزمایشات مربوط به آزمایشگاههای تشخیص طبی و حق آزمایش فرآورده‌ها و مواد آزمایشگاهی و دارویی، خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی آرایشی و بیولوژیک و کنترل کیفی انواع تجهیزات و دستگاهها و ملزومات پزشکی و دندانپزشکی و فرآورده‌های بیولوژیک ساخت داخل، استاندارد نمودن نقشه‌ها و صدور پروانه تأسیس بیمارستان و مراکز بهداشتی و درمانی و معاینات شورای عالی پزشکی و معاینه مشمولان وظیفه بر مبنای تعرفه‌هایی که به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد از آنها دریافت و به حساب درآمدهای اختصاصی قوانین بودجه سنواتی واریز نماید معادل مبالغ مزبور پس از واریز به خزانه‌داری کل از محل اعتبار درآمد اختصاصی قوانین بودجه سنواتی در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار می‌گیرد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است معادل وجه واریزی را حسب مورد از طریق ابلاغ اعتبار در اختیار دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی و واحدهای ذی ربط قرار دهد تا طبق قوانین و مقررات مربوطه هزینه گردد

ماده ۲۵ - به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود با رعایت سیاستهای برنامه‌های توسعه کشور، داروخانه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی سراسر کشور (خارج از بیمارستان‌ها و مراکز) را مطابق آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به صورت خودگردان اداره نماید. وجوه حاصل از فروش دارو و خدمات به حساب درآمد اختصاصی دانشگاه‌های علوم پزشکی مربوطه نزد خزانه واریز و معادل وجوه واریزی از محل هزینه و درآمدهای اختصاصی که در قوانین بودجه

منظور خواهد شد در اختیار دانشگاه علوم پزشکی جهت هزینه‌های جاری و پرسنی و خرید مجدد دارو قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۶ - سازمان بهزیستی کشور موظف است پس از بررسی‌های کارشناسی برای متقاضیان فعالیت در امور زیر پروانه فعالیت صادر نماید:

- ۱- تأسیس مهندهای کودک.
- ۲- تأسیس مراکز نگهداری شبانه‌روزی کودکان بی سرپرست و خیابانی.
- ۳- تأسیس خانه سلامت دختران و زنان.
- ۴- تأسیس مجتمع‌ها و مراکز خدمات بهزیستی.
- ۵- تأسیس کلینیک و اورژانس‌های مددکاری اجتماعی.
- ۶- تأسیس مراکز خدمات مشاوره‌ای اجتماعی.
- ۷- تأسیس مراکز توانبخشی معلولین.
- ۸- تأسیس مراکز حرفه‌آموزی معلولین.
- ۹- تأسیس مراکز توانبخشی و نگهداری سالمندان.
- ۱۰- تأسیس مراکز توانبخشی و درمانی بیماران روانی مزمن.
- ۱۱- تأسیس مراکز خدمات مشاوره زنتیک.
- ۱۲- تأسیس مراکز درمانی و بازتوانی معتادین.
- ۱۳- تأسیس انجمن‌ها و مؤسسات غیر دولتی و خیریه که در راستای اهداف سازمان بهزیستی کشور فعالیت می‌نمایند. سازمان مذکور مجاز است در مقابل صدور پروانه برای آن تعداد از فعالیت‌هایی که جنبه انتفاعی دارند براساس تعرفه‌ای که توسط سازمان بهزیستی کشور تعیین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وجوهی را به عین هزینه صدور یا تمدید پروانه فعالیت دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز نماید. همه ساله معادل وجوه واریزی از محل ردیف اعتباری که در قوانین بودجه سالانه پیش‌بینی می‌گردد در اختیار سازمان مذکور قرار می‌گیرد تا جهت نگهداری و اداره مراکز تحت پوشش خود هزینه نماید.

ماده ۲۷ - متن زیر به عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) به ماده (۹) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳.۸.۳ الحاق می‌گردد:

تبصره ۲ - دستگاههای اجرائی طرف قرارداد با سازمان بیمه خدمات درمانی مکلفند حق سرانه بیمه درمان سهم کارمندان، بازنشستگان و موظفین را از حقوق ماهانه کسر و حداکثر در مدت یک ماه به حساب سازمان مذکور واریز نمایند. دستگاههای اجرائی طرف قرارداد با مؤسسات بیمه‌گر دیگر مکلفند حق سرانه بیمه درمان افراد مذکور را از حقوق ماهانه کسر و معادل دو نهم آن را به حساب سازمان فوق‌الذکر و مابقی آن را به مؤسسه بیمه‌گر طرف قرارداد پرداخت نمایند.

تبصره ۳ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است هر ساله اعتبارات مربوط به سهم دولت از حق سرانه بیمه خدمات درمانی مستخدمین شاغل، بازنشسته و موظفین مشمول قانون استخدام کشوری را به صورت یک ردیف مشخص و جداگانه در قالب بودجه کل کشور با رعایت نصاب تعیین شده در قانون بیمه همگانی، حسب مورد در اختیار سازمان بیمه خدمات درمانی یا دستگاههای اجرائی که طرف قرارداد با مؤسسات بیمه‌گر دیگر هستند قرار دهد.

ماده ۲۸ - به سازمان بهزیستی کشور اجازه داده می‌شود، واحدهای تحت پوشش خود را در فرصتهایی که از آنها استفاده نمی‌کند، برای ارائه خدمت و یا از طریق انعقاد قرارداد و یا اجاره مراکز و فضاهای فوق با دریافت هزینه‌های مربوط از متقاضیان، واگذار نماید. وجوه دریافتی از این بابت رابه حساب درآمد اختصاصی واریز کند معادل درآمدهای اختصاصی مذکور هر ساله در قانون بودجه سالانه منظور و در اختیار سازمان بهزیستی کشور قرار خواهد گرفت تا برای تأمین بخشی از هزینه‌های مراکز تحت پوشش آن سازمان هزینه نماید.

ماده ۲۹ - به دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اجازه داده می‌شود نسبت به پذیرش بیماران خارجی اقدام و هزینه مربوطه را بر اساس تعرفه‌هایی که به تصویب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد دریافت و به حساب

درآمد اختصاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمد اختصاصی مذکور هر ساله در قوانین بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و در قالب برنامه «خدمات درمانی» دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه طبق مقررات هزینه خواهد شد.

ماده ۳۰ - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ و سایر شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها منقداً یا مشترکاً به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی، به استثنای بانکها و مؤسسات اعتباری و شرکتهای بیمه قانونی، تعلق داشته باشد و همچنین شرکتهای و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به وزارت نفت و شرکتهای تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکتهای تابعه، سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا که مشمول مفاد این ماده می‌باشند.

الف - به کلیه دستگاههای اجرائی موضوع این ماده اجازه داده می‌شود که با رعایت سبقت واگذاری امور خدماتی به بخش غیر دولتی و در قالب بودجه مصوب، خودروی سواری داخلی خریداری نمایند.

تبصره - نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور از ممنوعیت خرید خودروی خارجی مستثنی هستند. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مجاز است سالانه با پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت دولت از محل اعتبارات سالانه مصوب خودروی خارجی خریداری نماید.

ب - این‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۱ - خرید یا اجاره نمودن هواپیمای اختصاصی توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و شرکتهای و مؤسسات دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مشمولان ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب

۱۳۶۶:۱ و نیز مسافرت‌های مسؤولان و کارکنان دستگاههای مذکور یا هواپیمای اختصاصی مطلقاً ممنوع است و موارد استثناء در صورت ضرورت یا تصویب هیأت وزیران تعیین می‌گردد. رؤسای سه قوه از شمول ممنوعیت اجاره هواپیما مستثنی هستند.

ماده ۳۲ - انجام هرگونه هزینه توسط دستگاههای مذکور در ماده (۳۰) این قانون برای چاپ تقویم و سالنامه و اطلاعیه آگهی‌های مربوط به تبریک و تشکر و تسلیت و یلاکاردهای تشریفاتی و میهمانی‌های فردی و جمعی داخلی از محل اعتبارات جاری و عمرانی و اعتبارات خارج از شمول و کمکها و درآمدهای اختصاصی قوانین بودجه سنواتی ممنوع و در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی است.

ماده ۳۳ - به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بنیاد ایران‌شناسی و فرهنگستانها و مرکز آموزش مدیریت دولتی و بیمارستان‌های آموزشی اجازه داده می‌شود به منظور استفاده بهینه از ساختمانها و امکانات موجود خود مشروط بر آن که به فعالیتها و وظایف مستمر و جاری آنها لطمه‌ای وارد ننمایند و تأثیر نامطلوبی نگذارد. به صورت موقت اجاره یکساله یا کمتر و قابل تمدید به اشخاص حقیقی و حقوقی به قیمت روز اجاره دهند. دستگاههای فوق مکلفند درآمد حاصل را به حساب درآمد اختصاصی نزد خزانه‌داری کل واریز نمایند.

ماده ۳۴ - متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۲۴) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاق می‌گردد:

تبصره - به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود که برای خریدتعمیر و آزاد نمودن مدارک و وثائق و همچنین صدور اجرائیه ثبتی دانشجویان بورسیه و یا اعزاسی که از ایفای نهمند خودداری کرده یا می‌کنند و ضامن‌های آنان، برای جبران تعهدات و خسارت مربوطه معادل مابه‌التفاوت ریالی نرخ روز ارز کلیه ارزهای پرداختی به دانشجو در زمان بازپرداخت و نرخ پرداخت شده قبلی را از دانشجو یا ضامن وی و یا متضامناً دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نمایند. میزان بدهی و نحوه پرداخت بدهی به موجب

گفته براری ۱

این نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تعیین خواهد شد. مفاد این تبصره با توجه به قسمت اخیر ماده (۲) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷.۲.۱۸ به گذشته نیز تسری دارد. در صورت اقامه دعوا در مراجع قضایی، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از پرداخت هزینه دادرسی در کلیه مراحل معاف می‌باشند.

ماده ۳۵ - متن زیر به عنوان بند (ج) به ماده (۲۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاق می‌گردد:

ج - دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی می‌توانند برای تأمین بخشی از هزینه‌های خود نسبت به پذیرش دانشجویان خارجی یادانجویان ایرانی که در دانشگاههای سایر کشورها در رشته تحصیلی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشغول به تحصیل هستند اقدام نمایند. سقف درصد پذیرش دانشجو، ضوابط و دستورالعمل نحوه دریافت شهریه، شرایط پذیرش، میزان شهریه، سایر شرایط به پیشنهاد وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. همچنین بنیاد ایران‌شناسی و فرهنگستانها می‌توانند از دانشجویان خارجی که دوره‌های کوتاه مدت آموزشی و پژوهشی را در این دستگاهها طی می‌کنند، حق ثبت‌نام و هزینه‌های مربوط را دریافت کنند، مطابق ضوابط مذکور وجوه حاصل از اجرای این بند به حساب درآمد اختصاصی مؤسسات ذریعته واریز می‌گردد تا طبق مقررات مربوطه هزینه گردد.

ماده ۳۶ - اعتباراتی که در قوانین بودجه سنواتی یا عناوین کمک به شهرداری‌های شهرهای زیر سی هزار نفر جمعیت و کمک به تأسیسات زیربنایی شهرهای کوچک به موجب می‌رسد با پیشنهاد سازمان شهرداریها و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پس استانی کشور توزیع می‌گردد. سهم هر استان از محل ردیف‌های یاد شده با پیشنهاد استاندار و با نظر شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بین شهرداری‌های

گفته براری ۱

نیازمند توزیع خواهد شد و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان حسب مورد برای کمک به بودجه جاری شهرداری‌های شهرهای زیر سی هزار نفر جمعیت واحداث تأسیسات زیربنائی در شهرهای زیر پنجاه هزار نفر جمعیت هزینه خواهد شد.

ماده ۳۷ - اعتبار منظور شده در قوانین بودجه سنوئی تحت عنوان «یارانه بلیط اتوبوسرانی»، «خرید اتوبوس و قطعات یدکی برای اتوبوسرانی‌های شهری» و «یارانه بلیط قطارهای شهری» به منظور جبران کسری هزینه‌های بهره‌برداری از سیستم‌های اتوبوسرانی و راه‌آهن شهری وابسته به شهرداریها بنا به پیشنهاد سازمان شهرداری‌های کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بین سیستم‌های یاد شده توزیع می‌گردد تا براساس موافقتنامه‌هایی که بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با سازمان شهرداریها یا شهرداریهای ذی‌نفع مبادله می‌گردد، برای حمایت از سیستم‌های حمل و نقل عمومی، جمعی شهرها به مصرف برسند.

ماده ۳۸ - وجوه متمرکز در حسابهای خزانه‌داری کل که برحسب قوانین و مقررات مربوطه توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی به نام شهرداریها وصول و واریز می‌گردد، براساس مفاد این‌نامه اجرایی که به پیشنهاد وزارت کشور (سازمان شهرداری‌های کشور) و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، بین شهرداری‌های نیازمند و جدیدالتأسیس توزیع می‌گردد. گزارش عملکرد این قانون در مقاطع سه ماهه توسط سازمان شهرداری‌های کشور تنظیم و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیسیونهای ذی‌ربط در مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌گردد.

ماده ۳۹ - ماده (۲) قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب ۱۳۳۲.۹.۸ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۲ - عوارض شهرداریها از بابت فروش هر لیتر بنزین معادل ده درصد (۱۰٪) بهای آن تعیین می‌گردد.

کتاب شهرداری

۱۶۰
ماده ۱
احکام
مجازه
ماده
تأدیه
قسمت
پرداخت
ماده
و اخ
اقتضا
ماده
۱ -
خدم
معاد
ذیر
۲ -
منفا
شو
و
سا
۳
حد
و
ت

ماده ۴۰ - وزارت کشور موظف است به میزان ده درصد (۱۰٪) از کل هزینه شماره‌گذاری خودروهای سواری در شهرهایی که سیستم قطار شهری آنها به مرحله اجراء یا بهره‌برداری می‌رسد اخذ و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل واریز نماید. معادل مبالغ واریزی از محل ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنوئی منظور می‌شود در اختیار شهرداری‌های ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور جهت تأمین بخشی از هزینه اجراء یا جبران بخشی از هزینه‌های بهره‌برداری خطوط قطار شهری همان شهر مصرف گردد.

تبصره - سازمان شهرداریها موظف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد موارد درج شده در این ماده را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و کمیسیونهای ذی‌ربط در مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۴۱ - پنج درصد (۵٪) از سرجمع اعتبارات طرح‌های ملی هر دستگاه، قبل از انجام مراحل تخصیص در اختیار وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی قرار می‌گیرد تا حسب ضرورت براساس پیشرفت کار عملیات طرح‌های ذی‌ربط در قالب شرح عملیات موافقتنامه‌های مبادله شده تعهد و پرداخت گردد. شروع عملیات اجرایی طرح‌های عمرانی ملی جدید قبل از تصویب مجلس شورای اسلامی ممنوع است.

ماده ۴۲ - دستگاههای اجرایی که از اعتبارات جاری و عمرانی مربوط به پژوهشها استفاده می‌نمایند و همچنین شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که از اعتبارات عمومی پژوهشی و یا مربوط به خود استفاده می‌کنند، موظفند حداقل بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات منحصرأ تحقیقاتی مذکور را از طریق عقد قراردادهای پژوهشی با دستگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی، فرهنگستانها و بنیاد ملی علمی مؤسسات پژوهشی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی و جهاد دانشگاهی، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی یا اعضای هیأت علمی با مجوز مدیریت دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی ذکر شده هزینه نمایند. اجازه داده می‌شود پنجاه درصد (۵۰٪) کل اعتبارات

مذکور بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ و دیگر قوانین و مقررات عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی کشور و دیگر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴.۱۱.۱۹ هزینه گردد. دستگاههای اجرائی مذکور در صدر این ماده مکلفند در شهریور ماه هر سال گزارش مربوط به عملکرد این ماده را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارائه نمایند. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نیز مکلف است گزارش عملکرد این ماده را به کمیسیونهای مربوط مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. آیین نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۳ - متن مندرج در ماده (۸۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ تحت عنوان بند (الف) درج و متن زیر به عنوان بند (ب) به ماده (۸۶) الحاق می گردد:

ب - به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی اجازه داده می شود براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد به منظور استفاده بهینه از ساختمانها و امکانات موجود خود مشروط بر آن که به فعالیتها ووظایف مستمر و جاری آنها لطمه ای وارد ننماید و تأثیر نامطلوبی نگذارد، به صورت موقت به اشخاص حقیقی و حقوقی به قیمت روز به مدت یکسال یا کمتر اجازه دهند.

ماده ۴۴ - شورای برنامه ریزی و توسعه استان موظف است پس از ابلاغ بودجه مصوب سالانه استان، براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان و در چارچوب اهداف و سیاستهای برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سطح کشور و استان و خط مشی ها و دستورالعملهای ابلاغی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، اعتبارات عمرانی را بین فصلهای برنامه ها، دستگاههای اجرائی و طرحهای عمرانی به تفکیک هر شهرستان و اعتبارات

نگته برداری

جاری مصوب هر دستگاه را به تفکیک برنامه و فصول هزینه توزیع نماید کمیته برنامه ریزی شهرستان متشکل از فرماندار (ریاست کمیته)، نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی (دبیر کمیته) و عضویت رؤسای دستگاههای اجرائی که مدیران کل آنها عضو شورای برنامه ریزی و توسعه استان هستند خواهد بود. فرمانداران موظف هستند یک هفته قبل از تشکیل جلسات کمیته از نمایندگان شهرستان در مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر در جلسات دعوت به عمل آورند. پروژه های عمرانی شهرستانها پس از تصویب در کمیته برنامه ریزی شهرستان جهت مبادله موافقتنامه یا دستگاههای اجرائی ذی ربط به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اعلام خواهد شد. وظیفه دبیرخانه شورای برنامه ریزی و توسعه استان به عهده سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان است.

ماده ۴۵ - اعتبارات منظور شده در قوانین بودجه سنواتی تحت عنوان «خودباری» به پروژه های کوچک جدید و تکمیل پروژه های نیمه تمام استانی، در روستاها ده درصد (۱۰٪) در شهرهای زیر پنجاه هزار نفر سی درصد (۳۰٪) و در شهرهای بالای پنجاه هزار نفر، پنجاه درصد (۵۰٪) که اعتبار آنها به وسیله مردم تأمین شود، اختصاص می یابد اعتبار هر استان به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی و تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان بین شهرستانهای استان توزیع می گردد.

ماده ۴۶ - سازمان های استانی ادارات کل و واحدهای سازمانی هم سطح تابعه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و مستقر در مراکز استانها یا شهرستانهایی غیر از مراکز استانها که اعتبارات آنها در قوانین بودجه سنواتی ضمن بودجه وزارتخانه ها یا توسعه دولتی مربوط منظور شده است، از نظر اجرای مقررات قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ در حکم دستگاه اجرائی محلی محسوب می شوند.

ماده ۴۷ - متن زیر به عنوان بند (۵) به ماده (۸۴) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاق می گردد:

۵ - در راستای ایجاد تعادل دام در مرتع، به وزارت جهاد کشاورزی و دستگاههای تابعه اجازه داده می شود از محل صدور و یا تجدید سالانه پروانه چرای دام در مراتع،

سپتیم را معادل یک در هزار ارزش متوسط هر واحد ملی دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل) واریز نماید.

تبصره ۱- تلفات دام در جنگلها، مراتع و انتخابها مستلزم اخذ پروانه چرا می باشد و پروانه های صادره در سوزش دارای اعتبار است که صاحب پروانه به شغل دامداری مشغول بوده و امتیاز پروانه چرای دریافتی را بدون اخذ مجوز قانونی به غیر واگذار نکرده باشد مرجع اعطاء مجوز ابطال و انتقال پروانه چرای سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری و ادارات تابعه در استانهای کشور می باشد آیین نامه اجرایی این قانون ظرف شش ماه پس از تصویب بایشتهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- چرای دام در مراتع بدون پروانه چرای یا مازاد بر ظرفیت تعیین شده در پروانه جرم محسوب می شود و مستلزم پرداخت معادل بیست درصد (۲۰٪) ارزش متوسط واحد دامی در سال خواهد بود که پس از وصول باید به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه داری کل) واریز شود.

ماده ۴۸- متن مندرج در ماده (۲۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ تحت عنوان بند الف) درج و متن زیر به عنوان بند (ب) به این ماده الحاق می گردد:

ب- به وزارت جهاد کشاورزی (شرکت سهامی شیلات ایران) اجازه داده می شود درآمد حاصل از فروش عید و آلات و ادوات غیرمجاز صید و قاچاق انواع صید آبی و فرآورده های آن و جریمه های ناشی از این بند را به حساب درآمد عمومی واریز نماید به دولت اجازه داده می شود، مانوجه به وجوه واریزی به حساب درآمد عمومی مستند یا نیاز دستگاه اجرایی فوق اعتبار لازم را جهت توسعه و تجهیز واحدهای حفاظت از منابع آبزیان و بازاریابی ذخایر آبی در ترویج بودجه منظور نماید.

ماده ۴۹- به آخر ماده (۱) قانون اصلاح قانون پرداخت پانزده پانصد و بخشی از هزینه های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۶.۹.۱۶ عبارت زیر الحاق

گفته براری:

می گردد: خدمت مازاد بر سی سال در پرداخت پانزده موضوع این قانون قابل احتساب نخواهد بود.

ماده ۵۰- هرگونه فعالیت تجاری اعم از خرید و فروش کالاهای داخلی و خارجی و صدور و ورود آن و نیز صدور مجوز سهمیه مشارکت سرمایه گذاری برای این نوع فعالیتها توسط دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۳۰) این قانون و همچنین مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی که فعالیت بازرگانی جزو وظایف آنها نیست ممنوع است.

تبصره- صدور مجوز برای انجام فعالیت های موضوع این ماده صرفاً بایستی توسط وزارتخانه یا مؤسسه دولتی ذی ربط صورت گیرد.

ماده ۵۱- بندهای زیر به عنوان بندهای (ح)، (ق)، (ر)، (ش) و (ت) به ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاق می شوند:

ح- صرف ثبت اسناد رسمی قسمتی از قبیل اسناد بیع، صلح، عهده و وکالت برای فروش به استثنای معاملات با حق استرداد انواع خودروهای سبک و سنگین اعم از موتوری و غیرموتوری و ماشین آلات راهسازی و کشاورزی و موتورسیکلت ساخت و ساخت داخلی و ساخت خارج از نصابهای مذکور در بند الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ به ماخذ در برابر برای خودروها و موتورسیکتهای ساخت داخلی و موتور داخل و بیست در هزار برای خودروها و موتورسیکتهای ساخت خارج براساس جدول تعیین شده در نشریه اقتصادی و دارایی که هر ساله به تجویز تصویبهای (۱) و (۲) ماده (۹) این قانون وصول مالیت غیر مستقیم از برخی کالاهای و خدمات مصوب ۱۳۷۲.۷.۱۶ صلاح حقوق مالیات نقل و انتقال خودروها و موتورسیکتهای مذکور قرار می گیرد.

حبر- مبلغ در صورتی که به هر علت بهای فروش یا ارزش سیف (C.I.F) صادرات مذکور در جدول فوق الذکر قید شده باشد تعیین بهای آن برای وصول خواهد بود. وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

ق - به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اجازه داده می‌شود بهای اوراق و دفاتر مصرفی سازمان مذکور را به میزان قیمت تمام شده آنها وصول و به‌خزانه‌داری کل واریز نماید. همچنین بهای اوراق مصرفی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور که چاپ آنها بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی است براساس قیمت‌های تمام شده آنها توسط هیأتی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا نمایندگان آنها تعیین و پس از وصول به خزانه‌داری کل واریز می‌گردد.

ر - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است جریمه نقدی مقرر در بند (ق) ماده (۲۸) قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۵۴.۴.۲۵ در خصوص سردفتران و دفتریاران دفاتر اسناد رسمی و همچنین جریمه نقدی مربوط به تخلفات سردفتران ازدواج و طلاق را براساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد وصول و به حساب درآمد عمومی واریز نماید.

ش - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است درآمد حاصل از فروش اطلاعات نقشه‌برداری ثبتی (کاداستر) را براساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد وصول و به حساب درآمد عمومی واریز نماید. اعتبار مورد نیاز جهت تدارک و تجهیز و توسعه طرح نقشه‌برداری ثبتی (کاداستر)، در لوائح بودجه کل کشور پیش‌بینی و براساس آیین‌نامه اجرائی که توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، قابل هزینه خواهد بود.

ت - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است تقاضای اشتغال به شغل مشاورین املاک و خودرو را بررسی و نسبت به تطبیق وضع آنها که ناتاریخ تصویب این قانون به شغل مذکور اشتغال دارند، طبق مقررات اقدام و در قبال صدور یا تمدید پروانه اشتغال، براساس تعرفه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مبالغی وصول و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۵۲ - به وزارت امور خارجه اجازه داده می‌شود درآمد ناشی از ارائه خدمات در زمینه برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های بین‌المللی که در ایران تشکیل می‌شود و خدمات ارائه شده به نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی خارجی مقیم ایران را از سازمانها و دستگاههای برگزار کننده و نمایندگی‌های خارجی وصول و به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۵۳ - به وزارت راه و ترابری و وزارت جهاد کشاورزی اجازه داده می‌شود مازاد مصالح شن و ماسه و آسفالت تولیدی مراکز سرنند و سنگ‌شکن یا تولیدی کارخانه‌های آسفالت خود را به فروش برسانند و یا آنکه ماشین‌آلات مذکور را به اجازه واگذار نمایند و وجوه حاصله را به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نمایند.

ماده ۵۴ - وزارت راه و ترابری از پرداخت هزینه حق انشعاب برق و بهای برق مصرفی برای روشنایی و تهویه تونل‌ها و چراغهای ویژه نقاط مدیریت چراغهای چشمک‌زن در طول راههای کشور و همچنین مساجد بین راهی معاف است.

ماده ۵۵ - شرکت فرودگاه‌های کشور مکلف است درآمدهای موضوع مواد (۶۲) و (۶۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ را وصول نماید و وجوه حاصل را به عنوان درآمد شرکت تلقی نموده و در قالب بودجه مصوب سنواتی آن شرکت هزینه نماید.

تبصره - در اجرای سیاستهای خصوصی‌سازی، شرکت فرودگاههای کشور مکلف است متناسب با آمادگی بخشهای خصوصی و تعاونی خدمات فرودگاهی را به آنها واگذار نماید.

ماده ۵۶ - متن زیر به عنوان «تبصره» به ماده (۸۵) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ الحاقی گردد:
تبصره - مبلغ مذکور در این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران قابل افزایش است.

ماده ۵۷ - متن مندرج در ماده (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ تحت عنوان بند(الف) درج و متن زیر به عنوان بند(ب) به آن الحاق می‌گردد:

ب - به دولت اجازه داده می‌شود از مسافرتی که از مرزهای هوایی، دریایی و زمینی عازم خارج از کشور می‌باشند مبلغ سی هزار (۳۰ ۰۰۰) ریال دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۵۸ - شرکت ملی گاز ایران موظف است که حق انشعاب گاز مساجد، مدارس علوم دینی، حسینیه‌ها و تکایا را رایگان محاسبه کند و هزینه گازمربوط آن را براساس هر مترمکعب با پنجاه درصد (۵۰٪) متوسط نرخ رایج محاسبه نماید.

ماده ۵۹ - شرکت سهامی بخش فرآورده‌های نفتی موظف است مشابه مصرف‌کنندگان شهری نفت سفید و گاز مایع مورد نیاز روستائیان را در سراسر کشور و مورد نیاز عشایر را در شعاع پنج کیلومتری محل زندگی آنان به قیمت رسمی تأمین نماید.

ماده ۶۰ - سازمان ثبت احوال کشور موظف است به ازای کلیه خدمات ویژه سجلی و صدور کارت شناسایی مالی را به شرح زیر از متقاضیان دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

۱ - تغییر نام و نام خانوادگی پنجاه هزار (۵۰ ۰۰۰) ریال.

۲ - تغییر سن یکصد هزار (۱۰۰ ۰۰۰) ریال.

۳ - حل اختلاف سند سجل بیست هزار (۲۰ ۰۰۰) ریال.

۴ - الصاق عکس پنج هزار (۵ ۰۰۰) ریال.

۵ - صدور گواهی نجرد ده هزار (۱۰ ۰۰۰) ریال.

۶ - صدور شناسنامه و کارت شناسایی ملی المثنی نوبت اول یکصد هزار (۱۰۰ ۰۰۰) ریال.

۷ - صدور شناسنامه و کارت شناسایی ملی المثنی نوبت دوم و نوبتهای بعدی نوبت هزار (۳۰۰ ۰۰۰) ریال.

نکته برداری ۱

۸ - صدور کارت شناسایی ملی دو هزار و پانصد (۲ ۵۰۰) ریال.

۹ - صدور شناسنامه ده هزار (۱۰ ۰۰۰) ریال.

۱۰ - صدور شناسنامه رایانه ای بیست هزار (۲۰ ۰۰۰) ریال.

۱۱ - صدور گواهی فوت ده هزار (۱۰ ۰۰۰) ریال.

۱۲ - صدور گواهی مشخصات و اعلام شماره ملی ده هزار (۱۰ ۰۰۰) ریال.

۱۳ - صدور یا تمویض گواهی ولادت اتباع خارجه پنجاه هزار (۵۰ ۰۰۰) ریال.

ج - تبصره های الحاقی:

تبصره ۱ - در صورت از بین رفتن هریک از مدارک و اسناد مزبور به علت وقوع حوادث غیرمترقبه از قبیل سیل یا زلزله با تأیید مراجع ذیصلاح بابت صدور مجدد وجهی از متقاضیان دریافت نخواهد شد.

تبصره ۲ - به وزارت کشور اجازه داده می‌شود تعرفه خدمات جدید قانونی مربوط را تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران از متقاضیان وصول و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید.

ماده ۶۱ - به منظور هماهنگی در تصویب، اجرا و نظارت پروژه‌های پژوهشی، اعتبار طرحهایی که تحت عنوان طرح ملی تحقیقات در قوانین بودجه سالانه به تصویب می‌رسد، بنا به پیشنهاد دستگاههای اجرایی و تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای اجرای طرحهای مشخص پژوهشی ملی اختصاص می‌یابد تا در اختیار دستگاههای اجرایی ذی‌ربط قرار گیرد و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، به‌مصرف برسد. مانده اعتبار تخصیص یافته به هر دستگاه اجرایی مسئول قابل انتقال به سال بعد بوده و صرفاً در قالب موافقتنامه مربوط قابل هزینه است. دستگاهها و مراکز تحقیقاتی بخش غیر دولتی و خصوصی می‌توانند از اعتبار این تبصره از طریق سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران استفاده نمایند. این نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۲ - وزارت نیرو مکلف است برق تولیدی توسط نیروگاهها و تولیدکنندگان بخشهای خصوصی و دولتی را با قیمتهای تضمینی خریداری نماید. نرخ تضمینی به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید. در مورد نرخ برق تولیدی بخشهای غیر دولتی از منابع انرژیهای نو با توجه به جنبه های مثبت زیست محیطی و صرفهجوییهای ناشی از عدم مصرف منابع انرژی فسیلی و به منظور تشویق سرمایه گذاری در این نوع تولید به ازاء هر کیلو وات ساعت برای ساعات اوج و عادی حداقل ششصد و پنجاه (۶۵۰) ریال و برای ساعات کمباری حداقل چهارصد و پنجاه (۴۵۰) ریال (حداکثر چهار ساعت در شبانه روز) در محل تولید مورد عمل قرار گیرد.

ماده ۶۳ - متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده (۲۴) قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱.۱۲.۱۶ الحاق می گردد:

تبصره - شرکتهای آب منطقه ای و آب و برق خوزستان مکلفند در قبال واگذاری حق برداشت جدید آب تحت پوشش طرحهای تأمین و انتقال آب، متناسب با سهم آب تخصیصی، حق اشتراک دریافت و درآمد حاصله را براساس موافقتنامه متعلقه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برای اجرای طرحهای عمرانی مربوط با الهام نگریداری و مرمت سازه های آبی در دست بهره برداری در همان منطقه به مصرف برسانند. این نامه اجرایی این قانون شامل تعرفه حق اشتراک با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۴ - به سازمان حفاظت محیط زیست اجازه داده می شود که به منظور برنامه ریزی در امر بهره برداری از شکارگاهها در قبال دریافت وجه از شکارچیان به صدور دفترچه ویژه شناسایی اقدام نماید. تعرفه مربوط به بهای صدور دفترچه به

تفکیک دفترچه های گلوله زنی و ساچمه زنی به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۵ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است هر ساله مبلغی را در لایحه بودجه سالانه برای اعطای اعتبار صدور خدمات فنی و مهندسی (اعتبار فروشنده و اعتبار خریدار) و همچنین عایدالتفاوت نرخ سود منظور دارد این مبلغ به عنوان سپرده دولت نزد بانک توسعه صادرات منظور می گردد و نحوه پرداخت اعتبار و تفاوت سود و کارمزد براساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با هماهنگی شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۶ - اعتبارات مرکز آموزش مدیریت دولتی در قوانین بودجه سالانه براساس قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹.۱۰.۱۸ و آیین نامه آن قابل هزینه می باشد. چگونگی اجرا و تسلیق با قانون فوق الذکر، تشکیل و ترکیب هیأت اسماء این مرکز به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۷ - به فرهنگستانها و بنیاد ایران شناسی اجازه داده می شود در قبال ارائه امکانات و خدمات خود مانند چاپ، تکثیر و تجهیزات رایانه ای نتایج تحقیقات علمی و فنی و اطلاعات تولیدی و اطلاعات بانکهای اطلاعاتی و کتب و نشریات و توارهای صوتی و تصویری و صفحه های فشرده به متقاضیان، وجوه متناسب دریافت و به حساب درآمد اختصاصی واریز نمایند. معادل وجوه واریزی مذکور از محل اعتبار درآمد اختصاصی در بودجه سنواتی پیش بینی و در اختیار دستگاه مربوطه قرار خواهد گرفت.

ماده ۶۸ - به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و متناسب با عواملی همانند کاهش هزینه های دولتی ناشی از اصلاح ساختار اداری و کاهش نیروی انسانی و نرخ تورم، هر سه سال یک بار نسبت به کاهش یا افزایش مبلغ ریالی مشخص مندرج در قوانین و مقررات در زمینه میزبان اجرت سرفه ها و خدمات دولتی، حقوق دولتی و عناوین مشابه با رعایت مفاد

برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران اقدام و مراتب را ابلاغ نماید.

ماده ۶۹ - کلیه اراضی، املاک و ابدی‌های که برای استفاده وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی از جمله مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام یا تابع مقررات و قوانین خاص است به یکی از طرق قانونی تملک شده است و یا به نام آن وزارتخانه، مؤسسه خریداری شده یا می‌شود متعلق به دولت بوده و در اسناد مالکیت آنها نام دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان مالک یا حق استفاده وزارتخانه یا مؤسسه مربوط درج می‌گردد. تغییر دستگاه بهره‌بردار در هر مورد به عهده هیأت وزیران می‌باشد. کلیه اسناد، سوابق، مدارک موجود مرتبط با این اموال در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارائی (اداره کل اموال دولتی) قرار می‌گیرد و در خصوص واگذاری حق استفاده از ساختمانهای مازاد دستگاههای مذکور مطابق بند (ب) ماده (۸۹) این قانون اقدام خواهد شد.

تبصره ۱ - اراضی ملی و دولتی و منابع طبیعی که حسب اختیارات قانونی دستگاهها برای واگذاری جهت مصارف عمومی یا اختصاصی اشخاص غیر دولتی در اختیار آنها می‌باشد و تاکنون واگذار نشده از جمله اراضی در اختیار وزارت جهاد کشاورزی موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی احیاء و واگذاری اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹.۱.۲۱ شورای انقلاب و اراضی موضوع قانون زمین شهری مصوب ۱۳۶۶.۶.۲ تابع مقررات مربوط است و چنانچه دستگاههای اجرایی، نیروهای مسلح و سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام یا تابع قوانین و مقررات خاص است برای نیازهای عمومی و عمرانی و یا عوض آن نیاز به این اراضی داشته باشند در حدی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد با رعایت مفاد این ماده به صورت بلاعوض در اختیار آنها قرار خواهد گرفت. در مورد اراضی واگذار شده توسط کمیسیونهای مواد (۳۱) و (۳۲) قانون مذکور و هیاتهای واگذاری زمین مشروط بر آنکه مطابق طرح مصوب احیاء گردها در داخل حریم و محدوده قانونی شهرها قرار گرفته و مالکیت

کتابت برزری

اراضی به وزارت مسکن و شهرسازی یا سازمانهای ثانیه منتقل گردیده است وزارت مسکن و شهرسازی و سازمانهای تابعه مکلفند اسناد این اراضی را با قیمت کارشناسی روز بدون لحاظ کردن ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری انجام شده توسط سرمایه‌گذاران به آنها منتقل نمایند.

تبصره ۲ - فروش و واگذاری املاک و اراضی که دولت حق استفاده از آنها را در اختیار شرکتهای دولتی قرار داده است نیز سوکول به تصویب هیأت وزیران است مگر آنکه مورد نیاز دستگاههای این ماده باشد که به ترتیب مقرر در آن در اختیار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی قرار می‌گیرد.

تبصره ۳ - نحوه تنظیم اسناد اراضی و سایر اموال غیر منقول طرحهای عمرانی موضوع ماده (۱۱۳) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ که مجری آن وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشند تابع مقررات این ماده خواهد بود.

تبصره ۴ - تعیین بهره‌بردار، بهره‌برداری، چگونگی تنظیم سند عرصه و اعیان املاک و اراضی که برای استفاده دولت و یا مؤسسات دولتی وقف شده است با رعایت وقفنامه‌های مربوط تابع ترتیبات مقرر در این ماده خواهد بود.

تبصره ۵ - واگذاری حق استفاده از اراضی و املاک این قانون به نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی و مؤسسات خیریه و غام المنفعه یا تصویب هیأت وزیران در جهت تحقق اهداف و احکام برنامه‌های پنج ساله و قوانین مربوط امکان‌پذیر خواهد بود. پس از رفع نیاز آنها به تشخیص وزارتخانه مربوط و تصویب هیأت وزیران، ملک یا زمین مورد واگذاری به دولت اعاده خواهد شد.

تبصره ۶ - چنانچه املاک و اراضی که به موجب وظایف قانونی سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی در اختیار این سازمان قرار گرفته است، مورد نیاز دستگاههای دولتی باشد حسب مورد با پیشنهاد وزیر یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه مستقل و تصویب هیأت وزیران و با رعایت شرایط این ماده در اختیار آن دستگاه قرار می‌گیرد.

سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی مکلف است برای تسهیل در اجرای این ماده فهرست اموال غیر منقول در اختیار خود را به هیأت دولت ارائه نماید.

تبصره ۷ - عدم اجرای این قانون توسط هر یک از مقامات و کارمندان در حکم تبصره ۶ -

تصرف غیرمجاز در اموال دولتی محسوب می شود.

تبصره ۸ - به منظور فراهم آوردن موجبات تسریع در رفع اختلافات مربوط به ساختمان ها، تأسیسات و اراضی وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی که در گذشته براساس نیازها و ضرورت های مختص اوایل انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، بدون اخذ مجوز قانونی و موافقت متصرف پیشین یا با موافقت آن تصرف گردیده و در حال حاضر مورد نیاز متصرفان پیشین می باشد کمیسیونی مرکب از نمایندگان تمام الاختیار وزرای امور اقتصادی و دارائی، مسکن و شهرسازی، جهاد کشاورزی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و نماینده تمام الاختیار وزراء یا بالاترین مقام اجرایی دستگاههای مستقل طرف اختلاف یا مسؤولیت معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور تشکیل گردد. اجرای حکم این ماده در مورد ساختمانهایی که مورد تصرف نهادها و نیروهای مسلح زیر نظر مقام معظم رهبری است با رعایت نظر موافق آن مقام خواهد بود. آرای صادره کمیسیون فوق الذکر برای دستگاههای اجرایی ذی ربط لازم الاجراء است. در صورت عدم اجرای آراء مذکور در مهلت تعیین شده به هر دلیل توسط دستگاههای اجرایی ذی ربط، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است معادل ارزش قیمت روز مایملک مورد تصرف را بنا به پیشنهاد کمیسیون مذکور بر حسب مورد، بدون التزام به رعایت محدودیت های جابجایی در بودجه جاری و عمرانی، از بودجه ستوانی دستگاه مذکور کسر و به بودجه دستگاه اجرایی ذی نفع اضافه نماید.

تبصره ۹ - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، اسناد اراضی و املاک دولتی را براساس این قانون و یا اعلام وزارت امور اقتصادی و دارائی و بدون نیاز به اخذ نظر

سازمان متصرف و یا سازمانی که اسناد مالکیت را در اختیار دارد اصلاح و سند جدید صادر می نماید. با صدور سند جدید، اسناد قبلی از درجه اعتبار ساقط خواهد بود.

تبصره ۱۰ - وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است بانک اطلاعاتی جامع از اراضی و املاک دولت موضوع این قانون با استفاده از تجهیزات رایانه ای تهیه و در اختیار دستگاههای اجرایی قرار دهد.

ماده ۷۰ - به منظور بازسازی صنعت گاز مایع و ارائه خدمات منطبق با استانداردهای ملی و اجباری و عدم دریافت هرگونه پارتانه در مراحل انتقال، ذخیره سازی، گازرسانی و توزیع گاز مایع اعم از باظرف و بدون ظرف به مصرف کنندگان نهایی، ارائه نرخ خدمات گاز مایع توسط شرکتهای توزیع کننده در سراسر کشور بر مبنای عرضه و تقاضا بوده و با نظارت سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و شورای اسلامی شهر و روستا به اجرا درمی آید.

ماده ۷۱ - به شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران اجازه داده می شود به منظور حفظ و صیانت از سرمایه های ملی، قیمت فرآورده های نفتی به جز (نفت گاز و نفت سفید نفت کوره و بنزین، گاز طبیعی مصرفی داخل کشور) را براساس قیمت های جهانی و با رعایت صرفه و صلاح کشور تعیین و به فروش برساند.

ماده ۷۲ - مابقی و فاصله طبقات محاسبه مالیات موضوع جزء (۲) بند (ج) ماده پانده قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی و سودبازرگانی و مالیات انواع خودروها و ماشین آلات راه سازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب ۱۳۷۱.۱۰.۲ به نسبت چهار برابر افزایش می یابد.

تبصره ۱ - از ابتدای سال ۱۳۸۱ مالیات فروش خودروهای سواری حذف می گردد و بار مالی ناشی از آن با تعدیل نرخ سود بازرگانی مربوطه منظور شده در تبصره (۲) این ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۲ - دولت مکلف است سود بازرگانی را به گونه ای تنظیم نماید که موجبات تسهیل لزاتس ساخت داخلی قطعات خودرو سواری را فراهم آورد و حداقل سود بازرگانی به میزان شصت درصد (۶۰٪) برای مجموعه قطعات وارداتی (Pwh

C.K.D و حداقل ده درصد (۱۰٪) برای خودرو پانچجاه درصد (۵۰٪) ساخت داخلی منظور نماید.

تبصره ۳ - به میزان درصد سهم ساخت داخلی با تأیید وزارت صنایع و معادن سود بازرگانی تعیین شده متناسباً کاهش خواهد یافت.

ماده ۷۳ - ماده (۳۲) ایننامه مالی شهرداریها مصوب ۱۳۴۶.۴.۱۲ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۳۲ - به شهرداریهای کل کشور اجازه داده می‌شود تا مطالبات خود را با اقساط حداکثر سی و شش ماهه مطابق دستورالعملی که به پیشنهاد شهردار به تصویب شورای اسلامی شهر مربوطه می‌رسد دریافت نماید. در هر حال صدور مقاصحاسب موکول به تأدیه کلیه بدهی مؤدی خواهد بود.

ماده ۷۴ - قانون نحوه تأمین بودجه سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و تبصره‌های آن مصوب ۱۳۷۸.۲.۱۲ به شرح زیر اصلاح می‌گردد: شهرداری تهران مکلف است در بودجه سالیانه خود چهار درصد (۴٪) از درآمدهای وصولی خود را برای امور فرهنگی، هنری و ورزشی اختصاص و در قالب بودجه سالانه به تصویب برساند. پرداخت تخصیصی بایستی به صورت ماهانه و یک دوازدهم صورت گیرد.

ماده ۷۵ - باتوجه به وجود دوره‌های آب و هوایی خشک در کشور، دولت مکلف است در سرمایه‌گذاری‌های جدید فصل‌های کشاورزی، منابع طبیعی، منابع آب و عمران شهری و روستائی (برنامه‌های آب شهری و روستائی)، مهار آب‌ها، اصلاح روش‌های آبیاری (با همکاری بخش‌های غیردولتی) و تقویت نظام نیمه محصولات کشاورزی، کشور را برای مقابله با عوارض خشکسالی مجهز نماید.

ماده ۷۶ - اجرای خطوط و شبکه‌های برق، آب، گاز و مخابرات در منتهی‌الیه حریم راهها با هماهنگی وزارت راه و ترابری در صورتی که به‌تاسیسات راه لطمه وارد نکند بدون پرداخت هرگونه وجهی مجاز می‌باشد.

ماده ۷۷ - با توجه به ارائه قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور براساس نظام جدید بودجه ریزی و تعمیر نظام طبقه‌بندی دریافتها و پرداختهای دولت، به منظور هماهنگی

کنه برداری ۱

بین تعاریف بکار برده شده در نظام جدید با تعاریف مندرج در قوانین موجود مالی و محاسباتی، تعاریف زیر به ماده (۱) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱.۱۲.۱۰ اضافه می‌گردد:

ارزش خالص - منظور ارزش کل دارائی‌ها منهای ارزش کل بدهی‌های بخش دولتی است. درآمد - منظور آن دسته از داد و ستدهای بخش دولتی است که ارزش خالص را افزایش می‌دهد.

اعتبار هزینه - منظور اعتبار آن دسته از داد و ستدهای بخش دولتی است که ارزش خالص را کاهش می‌دهد.

دارائی‌های سرمایه‌ای - منظور دارائی‌های تولید شده یا تولید نشده‌ای است که طی مدت بیش از یکسال در فرآیند تولید کالا و خدمات بکار می‌رود. دارائی‌های تولید شده - منظور دارائی‌هایی است که در فرآیند تولید حاصل گردیده است. دارائی تولید شده به سه گروه عمده دارائی‌های ثابت، موجودی انبار و اقلام گرانبها تقسیم می‌شود.

دارائی‌های ثابت - منظور دارائی‌های تولید شده‌ای است که طی مدت بیش از یکسال بطور مکرر و مستمر در فرآیند تولید به کار برده می‌شود.

موجودی انبار - منظور کالاها و خدماتی است که توسط تولید کنندگان به منظور فروش، استفاده در تولید و یا سایر مقاصد در آینده نگهداری می‌شوند.

اقلام گرانبها - منظور اقلامی با ارزش قابل ملاحظه است که نه به منظور تولید و مصرف، بلکه به دلیل ارزشی که دارند نگهداری می‌شود. (مانند تابلو، کتب خطی، آلات گرانبها) دارائی‌های تولید نشده - منظور دارائی‌های مورد نیاز تولید است که خودشان تولید نشده‌اند. (مانند زمین و ذخایر معدنی)

فعالیت - منظور یک سلسله عملیات و خدمات مشخص است که برای تحقق حسی به هدفهای سالانه برنامه طی یک سال اجرا می‌شود و منابع مورد نیاز آن از محل اعتبارات مربوطه به هزینه تأمین می‌گردد.

اعتبار طرح تملک دارائی‌های سرمایه‌ای - منظور اعتبار مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که براساس مطالعات توجیهی، فنی و اقتصادی واجتماعی که

کنه برداری ۱

ماده
احکام
مجاز
ماده
تأدیه
قسمت
پرداخت
ماده
و اخت
اقتضا
ماده
۱ -
خدمات
معادل
ذیربط
۲ -
منعقد
شود
و خد
سالها
۳ -
حصو
و دار
تصور

توسط دستگاه اجرائی انجام می‌شود طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه توسعه پنج‌ساله به صورت سرمایه‌گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه‌ای اجرا می‌گردد و منابع مورد نیاز اجرای آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود و به دو نوع انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می‌گردد.

ماده ۷۸ - دولت موظف است حداکثر یک ماه پس از تصویب قانون بودجه سالانه کل کشور، بودجه دستگاههای اجرائی را ابلاغ نماید. دستگاههای اجرائی مکلفند پس از ابلاغ اعتبارات مربوط به تملک دارائیهای سرمایه‌ای توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موافقتنامه شرح‌عملیات مربوط به طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای جدید مندرج در قوانین بودجه سالانه را برای عبادله موافقتنامه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال نمایند و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نیز موظف است ظرف مدت یک ماه موافقتنامه مذکور را بررسی، اصلاح و ابلاغ و یا با ذکر دلیل اعاده نماید کلیه دستگاههای اجرائی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلفند موافقتنامه شرح فعالیتهای مربوط به اعتبارات هزینه‌ای را براساس فرمهای ابلاغی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به سازمان مذکور ارسال دارند. سازمان مذکور موظف است نسبت به تأیید و ابلاغ و یا اعاده موافقتنامه مذکور جهت اصلاح اقدام نماید.

ماده ۷۹ - افزایش اعتبار هزینه هریک از برنامه‌ها و فصول هزینه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی منظور در قوانین بودجه سالانه، از محل کاهش دیگر برنامه‌ها و فصول هزینه دستگاه ذی‌ربط، مشروط به آنکه در جمع اعتبارات هزینه‌ای آن دستگاه تغییری حاصل نشود حداکثر تا سی درصد (۳۰٪) به پیشنهاد بالاترین مقام دستگاه اجرائی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مجاز می‌باشد دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فن‌آوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کماکان بودجه خود را در قالب برنامه و طرح، تنظیم و اجرائی نمایند و تخصیص دریافت می‌کنند و تابع قانون تشکیل هیأت امنای

نگته براری ۱

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب سال ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹.۱۰.۱۸ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌های مربوطه می‌باشند تأمین و پرداخت کسور یازنشستگی سهم دولت از شمول محدودیتهای این ماده مستثنی می‌باشد. در اجرای ماده (۱۱) اساسنامه سازمان بازنشستگی کشوری مصوب ۱۳۵۴.۳.۲۸، خزانه مکلف است به تقاضای سازمان مذکور، کسور مربوط به هر دوره را از تخصیص اعتبار آن دوره برداشت و به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت نماید.

ماده ۸۰ - به دستگاههای اجرائی مرکزی اجازه داده می‌شود در موارد لزوم حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای مصوب خود را به ادارات تابعه در استانها که مشمول نظام بودجه استانی هستند اختصاص دهند و در این صورت اعتبارات مربوطه در هر مورد بنا به پیشنهاد وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرائی مرکزی ذی‌ربط توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور از بودجه دستگاه اجرائی مذکور کسر و بر حسب برنامه و فصول هزینه به اعتبارات هزینه‌ای دستگاه اجرائی محلی مربوط اضافه خواهد شد.

ماده ۸۱ - به منظور کمک به تهیه به موقع مصالح، تجهیزات، ماشین‌آلات، قطعات یدکی مورد نیاز پیش‌بینی شده در طراحی طرحهای تملک‌دارائیهای سرمایه‌ای یا تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تا میزان پنج درصد (۵٪) اعتبارات مصوب طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای ملی و ده درصد (۱۰٪) اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای مصوب استانی، جهت خرید لوازم و مصالح فوق اختصاص داده می‌شود و دستگاههای اجرائی حسب مورد مکلفند پس از تحویل کالاها و مصالح خریداری شده به میساکاران، هزینه تمام شده آنها را به عیزانی که در آیین‌نامه این ماده پیشینی خواهد شد از صورت وضعیت کسر و مابه‌التفاوت به هزینه قطعی طرح منظور می‌گردد.

نگته براری ۱

ماده ۸۲ - به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد وزیر ذی‌ربط و با بالاترین مقام دستگاه اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور حسب مورد، دستگاه اجرایی تمام یا پروژه‌هایی از طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای ملی مندرج در قوانین بودجه سالانه را تغییر دهد.

ماده ۸۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و آموزشی مجازند سهم ادارات و واحدهای سازمانی مذکور از محل اعتبارات مصوب مربوط اعم از هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای و از محل درآمد اختصاصی یا اعتبارات اختصاص یافته از محل ردیفهای متفرقه قانون بودجه را مطابق ماده (۷۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶.۱ به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نمایند. در موارد مذکور و همچنین دیگر مواردی که براساس مقررات قوانین بودجه و دیگر قوانین و مقررات، عملیات اجرایی تمام یا پروژه‌هایی از هر یک از طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای برای اجراء به دستگاههای اجرایی یا نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران واگذار و ابلاغ اعتبار می‌شود، دستگاه یا واحد سازمانی گیرنده اعتبار به عنوان دستگاه صاحب اعتبار مکلف است همچنان براساس شرح فعالیتهای موافقتنامه‌های متبادله در حدود اعتبارات ابلاغی تخصیص یافته عمل نماید.

ماده ۸۴ - به شرکتهای دولتی مشمول ماده (۳) این قانون و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت مقررات مربوط نسبت به فروش اموال منقول مازاد بر نیاز خود به استثنای خودرو از طریق مزایده و همچنین کسب درآمد بخش آگهی بیتی موضوع مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰.۱۲.۲۶ و اصلاحات بعدی (قیمت و آگهی ثبت شرکتهای) بطور نقد یا اقسا اقدام نمایند.

ماده ۸۵ - الف - اجازه داده می‌شود به پیشنهاد دستگاههای اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تفکیک اعتبارات فصول طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای مندرج

در قوانین بودجه سالانه متناسب با پیشرفت عملیات هر طرح پس از اصلاح موافقتنامه تغییر یابد.

ب - به دولت اجازه داده می‌شود متناسب با تغییر تشکیلات، جابه جایی وظائف بین دستگاههای اجرایی و تغییر در تقسیمات کشوری براساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائیهای سرمایه‌ای مصوب را تغییر دهد.

ج - هرگونه تغییر در اعتبارات مصوب ناشی از اجرای مفاد ذی‌ربط این تبصره بایستی در موافقتنامه‌های اصلاحی درج گردد.

ماده ۸۶ - مابه‌التفاوت واریزی سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان به درآمد عمومی و مازاد وصول دستگاههای اجرایی که به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز می‌گردد، مشمول مالیات بر درآمد نمی‌باشد.

ماده ۸۷ - شرکتهای دولتی موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند که تمام طرحها و پروژههای سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی بیش از هشت میلیارد (۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال خود راه برای یک بار به تأیید شورای اقتصاد برسانند.

ماده ۸۸ - در اجرای وظایف اجتماعی دولت به ویژه تکالیف مذکور در اصول بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور منطبق نمودن حجم و اندازه دولت و کاهش تدریجی اعتبارات هزینه‌ای و بهبود ارائه خدمات به مردم و جلب مشارکت بخش غیردولتی و توسعه اشتغال و صرف بودجه و درآمدهای عمومی با رعایت اصول سوم (۳)، بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و مصالح عامه، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی که عهده‌دار ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی از قبیل آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عمومی، تربیت بدنی و مناطق کمتر توسعه یافته و دارندگان سرانه‌های ورزشی زیر میانگین کشوری، درمان، توانبخشی، نگهداری از سالمندان، معلولین و کودکان بی سرپرست، کتابخانه‌های عمومی، مراکز فرهنگی و هنری، خدمات شهری و روستایی، ایرانگردی و جهانگردی می‌باشند مجازند برای توسعه کمی و

کیفی خدمات خود و کاهش حجم تصدی‌های دولت براساس مقررات و ضوابط این ماده اقدامات ذیل را انجام دهند:

الف - اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی که متقاضی ارائه خدمات براساس مفاد این ماده می‌باشند می‌بایست صلاحیت‌های فنی و اخلاقی لازم و پروانه فعالیت از مراجع قانونی ذی‌ربط داشته باشند.

تبصره: وزارت آموزش و پرورش به استثناء خرید خدمت در شاخه کاروانشن و فنی حرفه ای تا پایان دوره متوسطه و با رعایت اصل سی ام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از این حکم مستثنی می‌باشد.

ب - ارائه خدمات موضوع این ماده توسط بخش غیر دولتی به سه روش: خرید خدمات از بخش غیر دولتی، مشارکت با بخش غیر دولتی و واگذاری مدیریت بخش غیر دولتی انجام می‌شود.

ج - دستگاههای اجرایی مشمول این ماده برای توسعه کمی خدمات خود با استفاده از ظرفیت‌های موجود در بخش غیر دولتی (موضوع بند «الف») و با پرداخت هزینه سرانه خدمات، نسبت به خرید خدمات و ارائه آن به مردم طبق شرایط دولتی اقدام نمایند.

تبصره - برای ایجاد و توسعه اینگونه واحدها، دولت موظف است حمایت‌های لازم از قبیل واگذاری زمین، ارائه خدمات زیر بنایی و استفاده از تسهیلات وجوه اداره شده طبق ضوابط و به‌عیزانی که در قوانین بودجه سنواری پیش‌بینی می‌گردد اقدام نماید.

د - در اجرای بند (ب) ماده (۶۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دستگاههای مشمول این ماده مجازند مراکز و واحدهای خدماتی، اجتماعی و رفاهی موجود و یا نیمه‌تمام خود را به صورت اجاره به اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع بند (الف) واگذار نمایند.

اسلامی ۱۱/۸/۱۳۸۲

تبصره الحقی ۱۳۸۲/۷/۱۰

نگه برزاری ۱

تبصره ۱ - در اجرای این بند، رعایت اولویتهای زیر مشروط به رعایت بند (الف) الزامی است:

- نهادهای عمومی غیر دولتی نظیر شهرداریها و دهیاریها.
- مؤسسات عام‌المنفعه که براساس مجوزهای قانونی تشکیل شده یا می‌شوند.
- نهادهای متشکل از کارکنان دستگاه واگذار کننده، مشروط بر قطع رابطه استخدامی آنها با دستگاه دولتی.
- سایر اشخاص حقیقی و حقوقی.

تبصره ۲ - واگذاری بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی می‌باشند مشمول حکم این بند نمی‌گردد.

تبصره ۳ - تغییر کاربری مراکز و واحدهایی که واگذار می‌شوند ممنوع می‌باشد. در موارد استثنایی یا ذکر دلائل موجه و پس از دریافت مابه‌التفاوت ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری به نفع دولت با پیشنهاد بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی‌ربط و تصویب هیأت وزیران بلامانع است.

تبصره ۴ - تعیین میزان اجاره و قیمت‌گذاری کلیه اموال منقول و غیرمنقول در واحدهای مشمول این بند با لحاظ نمودن کاربری آنها براساس متوسط نظر سه نفر کارشناس رسمی دادگستری صورت می‌گیرد.

تبصره ۵ - اجرای این بند از طریق نشر آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار برای اطلاع عموم از شرایط دستگاه اجرایی انجام خواهد شد.

ه - دستگاههای مشمول این ماده می‌توانند براساس قرارداد منعقد با نهادهای عمومی غیر دولتی، مؤسسات عمومی عام‌المنفعه، تعاونیهایی که از پرسنل منفک شده از دستگاه اجرایی تشکیل شده است و واجد شرایط مذکور در بند (الف) می‌باشند، مدیریت واحدهای خود را با حفظ مالکیت دولت بر اموال منقول و غیرمنقول به آنها واگذار نمایند. در این صورت این واحدها براساس ضوابط حاکم بر واحد طرف قرارداد اداره خواهند شد.

نگه برزاری ۱

تبصره ۱ - مسؤولیت حفظ و حراست و تعمیر و نگهداری اموال دولت به عهده طرف قرارداد می‌باشد.

تبصره ۲ - اینگونه واحدها موظفند با دریافت سرانه متناسب که از دستگاههای اجرائی ذی‌ربط دریافت می‌نمایند براساس تعرفه‌های مصوب توسط مراجع ذی‌ربط براساس بند (ز) این ماده خدمت نمایند.

تبصره ۳ - طرف قرارداد موظف است ضمن حفظ کاربری واحد مربوطه در صورت تقاضای کارکنان برای ادامه خدمت در آن واحدها حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از کارکنان شاغل را به عنوان مأمور بپذیرد و حقوق و مزایای آنها را طبق احکام رسمی پرداخت نماید. بقیه کارکنان در سایر واحدهای دستگاه ذی‌ربط اشتغال خواهند یافت.

و - تعیین سیاستهای اجرائی، استانداردها، اعمال نظارت حاکمیت دولت بر اینگونه واحدها با رعایت قوانین مربوطه توسط بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط انجام خواهد شد.

ز - تعرفه ارائه خدمات توسط بخش‌های غیر دولتی فوق‌الذکر مطابق ضوابط قانونی مربوط تعیین می‌گردد و در مواردی که ضابطه قانونی مشخص وجود ندارد با پیشنهاد وزیر و یا بالاترین مقام دستگاه اجرائی ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد خواهد رسید.

ح - دولت موظف است به منظور کاهش هزینه‌های جاری و حجم تصدیهای دولت، برنامه اجرائی این ماده را حسب وظایف مربوطه، شامل هدف‌های کمی و میزان صرفه‌جویی در هزینه‌های دولتی و میزان اعتبار مربوطه برای پرداخت یارانه‌ها به بخش غیر دولتی را همه ساله در لوائح بودجه‌سنوایی منظور نماید.

ط - کلیه درآمدهای دستگاههای دولتی حاصل از این ماده به حساب خزانه‌داری کل واریز می‌گردد.

ی - این‌نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و با همکاری دستگاههای ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۸۹ - به وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی اجازه داده می‌شود:

الف - پروژه‌های تملک دارائیهای سرمایه‌ای نیمه تمام و خاتمه یافته غیر مورد نیاز و مصالح و تجهیزات مازاد طرحهای خاتمه یافته را پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با رعایت مقررات مربوطه، به طور نقد یا اقساطاً از طریق مزایده طبق قوانین و مقررات مربوطه به فروش رسانند و وجوه حاصل را به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نمایند. این حکم شامل شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی نیز می‌شود.

ب - حق استفاده از ساختمانهای مازاد بز نیاز دستگاههای وابسته به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و سازمانهای دولتی در مرکز به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران در استانها به پیشنهاد استاندار یا رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان و تصویب شورای برنامه‌ریزی بلاعوض به دستگاههای دولتی نیازمند واگذار گردد.

ماده ۹۰ -

الف - به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعتبارات مصوب دستگاههای اجرائی را متناسب با واگذاری فعالیت مدیریت شهری به شهرداریها، از اعتبارات دستگاه اجرائی مربوطه کسر و در اختیار شهرداری ذی‌ربط قرار دهد.

ب - با رعایت احکام برنامه‌های توسعه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با تصویب هیأت دولت، متناسب با واگذاری هر یک از فعالیت‌های دستگاههای اجرائی به شوراهای اسلامی روستاها و دهیاریها، اعتبارات دستگاه اجرائی مربوطه را کسر و در اختیار شورای اسلامی روستا یا دهیاریهای ذی‌ربط قرار دهد.

تبصره - رعایت مفاد اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد اعتبارات مذکور در این ماده الزامی است.

ماده ۹۱ - به دستگاههای اجرائی اجازه داده می‌شود از محل بودجه‌های پیش‌بینی شده در این قانون، ساختمانی را که به تشخیص سازمان میراث فرهنگی کشور، دارای ارزش فرهنگی و تاریخی هستند و با کاربریهای مورد نظر دستگاه قابل تطبیق

هستند و ساختمانهای حریم آنها طبق تشخیص سازمان میراث فرهنگی کشور، خریداری و با نظارت سازمان میراث فرهنگی کشور نسبت به تعمیر، تجهیز و بهره‌برداری از آنها اقدام نمایند. برای تحقق این هدف، وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و جهاد کشاورزی موظفند با تقاضای دستگاه اجرایی خریدار و موافقت فرورنده نسبت به تأمین زمین جایگزین برای اجرای این حکم و تملک املاک و ساختمانهای موضوع این ماده با دریافت بهای عادلانه اقدام نمایند.

ماده ۹۲ - به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود درآمد حاصل از فروش و واگذاری تولیدمحصولات آموزشی و کمک آموزشی خود را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۹۳ - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است در پایان هر سه ماه معادل ارزش خدمات ارائه شده راه آهن و بهای سوخت، آب، فاضلاب، برق، گاز، مخابرات و بدهی به صندوقهای بازنشستگی و بیمه خدمات درمانی نیروهای نظامی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران را در صورت عدم پرداخت توسط دستگاههای ذی‌ربط، از اعتبارات ردیفهای دستگاههای ذی‌ربط کسر و حسب مورد به دستگاه طلبکار و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح پرداخت نماید. همچنین هزینه‌های سوخت، آب، برق، مخابرات و تعمیرات جزئی خانه‌های سازمانی توسط بهره‌بردار و هزینه واحدهائی از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران که به کارهای انتظامی می‌پردازند، از محل درآمدهای مزبور پرداخت خواهد شد. در مورد آب و برق خانه‌های سازمانی به استثنای خانه‌های سازمانی پاسگاههای مرزی، نیروهای مسلح موظفند با نصب کنتور عجزاً با هماهنگی وزارتخانه‌های کشور و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح هزینه برق و آب مصرفی را مستقیماً توسط بهره‌بردار به شرکتهای خدمات دهنده پرداخت نمایند.

ماده ۹۴ - کلیه کارخانجات دولتی و بخش خصوصی موظفند براساس سوابق مندرج در قانون کار مصوب ۱۳۶۹.۸.۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام نسبت به ایجاد مراکز مراقبت‌های بهداشتی در محیط کار مطابق آیین‌نامه پیشنهادی

الکته براری ۱

وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، حداقل نیم درصد (۰.۵٪) از سود خالص سال قبل خود را با نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای آموزش و اجرای گسترش ضوابط بهداشت و درمان به مصرف برساند. کل هزینه‌هایی که به‌سبب این ماده صورت می‌گیرد جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی کارخانجات مذکور تلقی و از درآمد مشمول مالیات آنها کسر خواهد شد.

ماده ۹۵ - در ازای صدور پروانه گذر مرزی برای مسافران مرزی کشور که براساس پروتکل‌های منعقد شده بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای همسایه در محدوده مجاز مورد تأیید دولت تردد می‌نمایند حداقل بیست و هفت هزار و پانصد (۲۷۵۰۰) ریال و حداکثر یکصد و ده هزار (۱۱۰۰۰۰) ریال دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۹۶ - به وزارت کشور اجازه داده می‌شود: در قبال ارائه خدمات ویژه (صدور کارت شناسایی صدور دفترچه اقامت موقت، صدور برگ تردد، صدور المثنی برای این موارد، صدور پروانه اقامت، تمدید تابعیت، بقاء بر تابعیت پدر و رجوع به تابعیت اولیه) به بناندگان و اتباع خارج مالیاتی باتصویب هیأت وزیران دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید.

ماده ۹۷ - بند (ب) ماده (۲۶) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳.۱۲.۲۸ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

مستقل می‌شود (۳۰٪) از حقوق و مزایای کلیه کارکنان خارجی را همراه با معادل مبلغ حق سه یکاری که برای کارگران ایرانی اخذ می‌شود از کارفرمایان مربوطه دریافت و به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

ماده ۹۸ - چنانچه زوج پس از صدور اجرائیه در خصوص وصول مهریه و از اجراء شدن (اعم از اجرائیه اسناد رسمی و آراء محاکم و مراجع قضائی) به هر جهت در نامه عملیات اجرائی منصرف شود از پرداخت نیم عشر دولتی معاف خواهند

بود. حکم این عاده به پرونده‌های اجرائی سابق که منقوّمه شده‌اند و نیم‌عشر دولتی آنها وصول نشده نیز تسری می‌یابد.

ماده ۹۹ - به وزارت جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت احکام قوانین برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درآمد حاصل از فروش نیروگاه‌های آبی، بادی و خورشیدی و فروش انرژی برق خود را به درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نمایند.

ماده ۱۰۰ - به وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری اراضی دولتی با کاربری عمومی (آموزشی، ورزشی، بهداشتی و فرهنگی) به سازمان دولتی ذی‌ربط به قیمت تمام شده و به بخش غیر دولتی به قیمت کارشناسی روز به صورت اجاره به شرط تملیک (حداکثر بیست ساله) اقدام نماید.

ماده ۱۰۱ - اجازه داده می‌شود برای بهبود شرایط حمل و نقل شهری و کاستن از آلودگی هوای شهرها با مشارکت شهرداریها، مؤسسات اتوبوسرانی شهری به صورت شرکتهای تعاونی و خصوصی تأسیس شود و از نظر رفت و آمد و سایر مقررات از تسهیلات و امتیازات شرکتها و سازمانهای اتوبوسرانی موجود استفاده کنند. برای توسعه و بهره‌وری بیشتر حمل و نقل شهری، براساس موافقتنامه‌ای که از طریق وزارت کشور و وزارت تعاون با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌شود از محل اعتبار پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی بخشی از هزینه سرمایه‌گذاری‌های مزبور برای خرید خودروی جمعی به‌سورت کمک، وام و یارانه سود تسهیلات به عنوان وجوه اداره شده پرداخت می‌گردد. شرکتها و سازمانهای بخش خصوصی و تعاونی مکلفند خدمات لازم را در مقابل تسهیلات و کمکهای دریافتی ارائه نمایند. دولت مکلف است از شرکتها و سازمانهای بخش خصوصی و تعاونی در مقابل تسهیلات و کمکهای اعطائی تعهد و تضمین لازم برای خرید خودروی جمعی و ارائه خدمات در محورهای تعیین شده را اخذ نماید. آیین‌نامه اجرائی این عاده باینست: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۰۲ - وزارت نیرو مکلف است از محل منابع داخلی نسبت به برقرسانی به خانه‌های بهداشت و مراکز بهداشتی درمانی روستائی و مراکز ودفاقر پستی مخابراتی روستائی تا دویست متر شبکه و برق رسانی به خانواده‌های روستائی تا فاصله دویست متر از شبکه فشار ضعیف به ازاء هر خانوار در روستاها فقط با دریافت هزینه انشعب و نصب کنتور بیست و پنج آمپر تک فاز اقدام نماید.

ماده ۱۰۳ - اجازه داده می‌شود کل اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارائیهای سرمایه‌ای و اختصاصی دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگتتها و مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته به سایر دستگاهها که دارای مجوز از سوی شورای گسترش آموزش عالی می‌باشد، بر اساس قانون تشکیل هیأت امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی پژوهشی مصوب ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹، ۱۰، ۱۸ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌های مربوطه در قالب برنامه و طرح به صورت کمک و بدون التزام به رعایت سایر قوانین و مقررات عمومی کشور به استثنای ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶، ۶، ۱ هزینه شود. موافقتنامه‌های طرحهای تملک دارائیهای سرمایه‌ای مراکز فوق‌الذکر (به استثناء طرحهای تجهیزاتی) با هماهنگی وزارتخانه‌های متبوع با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مبادله می‌گردد. انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز سایر دستگاههایی که دارای مجوز از شورای فوق‌الذکر و یا مجلس شورای اسلامی می‌باشند صرفاً مشمول مقررات این ماده می‌باشد.

ماده ۱۰۴ - نحوه تخصیص اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائیهای سرمایه‌ای و انحصاسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی براساس مواد (۳) و (۴) قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹، ۱۰، ۱۸ و آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۰۵ - به وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری اجازه داده می‌شود هزینه ارزشیابی مدارک تحصیلی فارغ‌التحصیلان و دانشجویان انتقالی خارج از کشور را از آنها اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) واریز نمایند.

ماده ۱۰۶ - به دانشگاهها و مراکز پژوهشی اجازه داده می‌شود که براساس سیاستهای کلی دولت نسبت به انجام قراردادهای پژوهشی و توسعه همکاری علمی با دانشگاهها و مراکز پژوهشی و صنعتی سایر کشورها اقدام نمایند. درآمدهای ناشی از فروش دانش فنی و اجرای امور پژوهشی پس از واریز به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) معادل وجوه واریزی از محل ردیف خاصی که در قوایی بودجه سالانه منظور خواهد شد جهت توسعه کیفی امر آموزش و تحقیقات در اختیار دانشگاهها و مراکز پژوهشی ذی‌ربط قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۰۷ - خرید دانش فنی از کشور توسط دستگاههای موضوع ماده (۳۳) این قانون جهت اجرای طرحها و پروژههای تملک دارائی‌های سرمایه‌ای مذکور در قوانین بودجه سالانه به شرطی مجاز خواهد بود که با تشخیص وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دانش فنی مورد نیاز آن در داخل کشور وجود نداشته باشد وزارتخانه مذکور موظف است با کسب اطلاع از کلیه مراکز ذی‌ربط حداکثر ظرف مدت دو ماه نظر خود را حسب مورد به دستگاه اجرائی درخواست کننده اعلام نماید.

ماده ۱۰۸ - کلیه دستگاههای اجرائی اعم از مؤسسات دولتی، شرکتهای دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و غیر دولتی موظفند قبل از انجام هرگونه خرید خارجی در زمینه مواد پرتوزا و دستگاههایی که به نحوی یا پرتوهای یون‌ساز و غیر یون‌ساز سر و کار دارند از سازمان انرژی اتمی ایران گواهی عدم تولید داخلی و عدم دانش فنی داخلی را دریافت نمایند. سازمان مذکور موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت تقاضا نسبت به صدور گواهی مزبور اقدام نماید. در صورت توان داخلی طبق استانداردهای لازم موظفند از طریق عقد قرارداد با مراکز تحقیقاتی، سازنده و تولیدی سازمان انرژی اتمی ایران اعتبارات مربوط را هزینه نمایند.

ماده ۱۰۹ - ایجاد و توسعه هرگونه دانشکده، مؤسسه آموزشی یا مقطع تحصیلی بالاتر از کاردانی توسط وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و مؤسساتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است بجز وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همچنین دانشگاههای نیروهای مسلح بدون مجوز شورای گسترش آموزش عالی ممنوع است.

ماده ۱۱۰ - وزارت جهاد کشاورزی موظف است اراضی واگذار شده توسط هیاتهای واگذاری زمین را بدون استثناء و بدون هیچ پیش شرطی به کشاورزان متقاضی خرید یا حفظ کاربری کشاورزی حداکثر قیمت مطلقه‌ای زمان واگذاری به صورت نقد یا اقساط بفروشد و درآمد حاصله را به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز نماید.

تبصره - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است اراضی مورد نیاز برای ایجاد مجتمع‌های دامپروری (شرکتهای صنعتی دامداری) را با قیمت مطلقه‌ای با اقساط پنج ساله در اختیار سرمایه‌گذاران و بهره‌برداران قرار دهد.

ماده ۱۱۱ - شهرکهای صنعتی غیر دولتی از امتیازات مقرر در قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲، ۱۳۷ و اصلاحیه‌های بعدی آن برخوردار می‌گردند.

ماده ۱۱۲ - اجازه داده می‌شود براساس تعرفه‌هایی که به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و سازمان محیط زیست به تصویب هیات وزیران می‌رسد، درآمد حاصل از صدور مجوز بهره‌برداری و استحصال آرتمیا در پارک ملی دریاچه ارومیه به حساب درآمد عمومی (نزد خزانه‌داری کل) واریز گردد.

ماده ۱۱۳ - وزارتخانه‌های صنایع و معادن و جهاد کشاورزی موظفند با رعایت نوسان برآمدهای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حسب مورد نسبت به ایجاد بورس‌های تخصصی فلزات و بورس‌های تخصصی کالاهای سنگین بخش کشاورزی اقدام نمایند.

ماده ۱۱۴ - این قانون از تاریخ ۱۳۸۱.۱۰.۱۷م اجرا می‌باشد و قوانین معایر با آن لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر یکصد و چهارده ماده و بیست و هفت تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در جلسه روزشنبه مورخ بیست و هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و کمیسیون برنامه و محاسبات مجلس شورای اسلامی تصویب و در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هشتاد با چهار سال مدت اجرای آزمایشی آن موافقت شده بود، در تاریخ ۱۳۸۰.۱۲.۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کروبی - رئیس مجلس شورای اسلامی

این نامه اجرایی ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۹۲۵۴۰۹۲۶۵۵۶هـ

تاریخ: ۱۳۸۱.۰۳.۲۲

ماده ۱- تعاریف

الف - وجوه اداره شده: اختیاراتی است که طی قراردادهای منعقد شده با بانک‌های عامل در اختیار آنها قرار می‌گیرد تا با نظارت دولت برای سرمایه‌گذاری در جهت اهداف قوانین برنامه‌های توسعه و بودجه به صورت تسهیلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی قرار دهند.

ب - واگذارنده اعتبار: دستگاه اجرایی (ملی یا استانی) است که با عقد قرارداد با بانک عامل اعتبارات لازم را در اختیار بانک قرار می‌دهد.

ج - بانک عامل: بانک یا مؤسسات اعتباری است که به حکم قانون یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و طرف قرارداد واگذارنده اعتبار است.

ماده ۲- واگذارنده اعتبار موظف است طبق مفاد موافقتنامه مبادله شده با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بر اساس قرارداد منعقد شده با بانک عامل اعتبارات مربوط به وجوه اداره شده را در اختیار بانک عامل قرار دهد.

کنه برداری

ماده ۳- ذی حساب دستگاه واگذارنده اعتبار موظف است وجوه پرداختی به بانک عامل را به هزینه قطعی منظور نماید.

ماده ۴- بانک موظف است سود حاصل از وجوه مذکور و مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلات موضوع این آیین‌نامه را به حساب خاصی که توسط خزانه داری کل افتتاح می‌گردد واریز نماید تا به حساب درآمد عمومی کشور منظور گردد.

ماده ۵- معادل وجوه واریزی به حساب خزانه از محل اعتبارات مربوطه در قوانین بودجه ستواتی در قالب وجوه اداره شده در اختیار دستگاه‌های اجرایی ذی ربط قرار می‌گیرد.

ماده ۶- بانک عامل و واگذارنده اعتبار موظف هستند حساب‌های مربوط به وجوه اداره شده را به صورتی نگهداری کنند که در هر زمان اطلاعات مربوط به مصرف آن به تفکیک اصل و سود تسهیلات اعطاء شده و اقساط معوق و میزان وجوه اداره شده مصرف شده قابل تحصیل باشند.

محمد رضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

این نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۵۵۶۲۹۰۳۲۸۵۵هـ

تاریخ: ۱۳۸۴.۰۳.۰۱

ماده ۱- به منظور پیشگیری و پیش‌آگاهی و امداد رسانی و بازسازی و نوسازی مناطق آسیب‌دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، طوفان، شوری آب دریا، آفات فراگیر محصولات کشاورزی، آیدمی‌های دامی اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سالانه برای حوادث غیرمترقبه بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بین استانهای آسیب دیده توزیع می‌شود تا با تصویب کارگروهی مرکب از استاندار به عنوان رئیس، معاون عمرانی استاندار، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، مدیرعامل جمعیت هلال احمر، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب، مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای، رئیس سازمان

کنه برداری

مسکن و شهرسازی، مدیرکل اداره هواشناسی، مدیرکل راه و ترابری، رئیس سازمان جهاد کشاورزی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی و مسئول ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه استان به پرونده‌های مشخص شده اختصاص یابد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، برابر مقررات هزینه شود.

تبصره ۱- ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه استان موظف است حداقل بیست درصد (۲۰٪) اعتبار سهمیه استان را به پرونده‌های پیشگیری از حوادث غیرمترقبه که دارای مطالعات با توجهات فنی اقتصادی و اجتماعی و زیست محیطی باشد اختصاص دهد.

تبصره ۲- در موارد ضروری با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بخشی از اعتبارات حوادث غیرمترقبه را می‌توان به صورت متمرکز اختصاص داد.

ماده ۲- از محل منابع اختصاص یافته به حوادث و سوانح غیرمترقبه برای اجرای طرح‌های کارگروه‌های طرح جامع امداد و نجات مدیریت بحران کشور با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعتبارات لازم اختصاص می‌یابد.

ماده ۳- بخشی از اعتبارات اختصاص یافته به حوادث و سوانح غیرمترقبه تا زمان برقراری پوشش کامل بیمه‌ای در سطح کشور به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور پرداخت کمک‌های بلاعوض به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی خسارت دیده از حوادث غیرمترقبه با رعایت سقف‌های مندرج در جدول شماره (۱) پیوست (۱) بین مناطق آسیب‌دیده توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان

مدیریت و برنامه‌ریزی استان، برابر مقررات هزینه شود.

تبصره ۱- تشخیص میزان خسارت و مبلغ قابل پرداخت در مورد وسائط نقلیه با تأیید کارگروهی مرکب از مسئول ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه استان - اداره راهنمایی و رانندگی استان و فرمانداری محل خواهد بود.

تبصره ۲- تشخیص میزان خسارت وارده شده به محصولات کشاورزی و دامی و مبلغ قابل پرداخت به هر کشاورز و دامدار خسارت دیده با تأیید کارگروهی مرکب از نمایندگان فرمانداری محل، بانک کشاورزی و سازمان جهاد کشاورزی خواهد بود.

تبصره ۳- تشخیص میزان خسارات و مبلغ قابل پرداخت در مورد واحدهای مسکونی و نجاری و لوازم‌خانگی با تأیید کارگروهی مرکب از مسئول ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه استان، نمایندگان فرمانداری و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خواهد بود.

تبصره ۴- ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه استان می‌تواند در صورت لزوم از نمایندگان سایر دستگاه‌های اجرایی برای شرکت در جلسات کارگروه‌های مذکور دعوت نماید.

تبصره ۵- پرداخت کمک بلاعوض به وراث متوفیان حوادث و سوانح غیرمترقبه با تأیید کارگروهی متشکل از نمایندگان ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه، دادگستری و جمعیت هلال احمر استان خواهد بود.

ماده ۴- بخشی از اعتبارات اختصاص یافته به حوادث و سوانح غیرمترقبه به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور بازسازی واحدهای مسکونی و تجاری آسیب‌دیده و نیز جبران خسارات بخش کشاورزی و دامی، کارگاه‌های تولیدی و صنعتی و سایر خسارت‌های مردمی به صورت توجیه اداره شده در اختیار دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (یا استان) با تعیین بانک عامل نسبت به پرداخت تسهیلات ارزان قیمت به آسیب‌دیدگان یا رعایت سقف‌های مندرج در جدول شماره (۲) پیوست برابر مقررات اقدام گردد.

ماده ۵- به منظور تأمین منابع بانکی ارزان قیمت از محل منابع داخلی بانکها جهت بررسی مناطق آسیب‌دیده با پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بخشی از اعتبارات اختصاص یافته به حوادث و سوانح غیرمترقبه می‌تواند صرف تأمین مابه‌التفاوت سود و کارمزد سیستم بانکی گردد تا در قبال آن

توان از منابع داخلی بانکها نسبت به پرداخت تسهیلات بانکی ارزان قیمت به آسیب دیدگان اقدام نمود.

ماده ۶- از محل منابع اختصاص یافته به حوادث غیر مترقبه طبق دستورالعملی که با پیشنهاد وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (با هماهنگی دستگاههای اجرایی ذی ربط) تهیه می شود اعتبار مورد نیاز برای پرداخت به صندوق کمک به تولیدکنندگان خسارت دیده به محصولات کشاورزی و دامی و به صندوق بیمه محصولات کشاورزی و دامی و شرکتهای بیمه برای جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه نحوی اختصاص خواهد یافت که با پوشش بیمه ای کامل به تدریج کمکهای بلا عوض حذف شود.

تبصره - صندوق بیمه محصولات کشاورزی و دامی و صندوق کمک به تولیدکنندگان خسارت دیده محصولات کشاورزی و دامی موظفند گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یکبار به وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام نمایند تعیین سهم درصد اعتبار اختصاصی سالانه منوط به نحوه عملکرد صندوقهای مذکور خواهد بود.

ماده ۷- در صورت وقوع حوادث غیر مترقبه طبیعی از جمله خشکسالی، سیل، زلزله و ... بنا به پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و تصویب هیأت وزیران میزان تنخواه گردان خزانه تا میزان حداکثر معادل یک درصد (۱٪) بودجه عمومی هر سال افزایش می یابد. تنخواه گردان مذکور متناسب با نوع خسارت با اطلاع سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به بودجه دستگاههای اجرایی ذی ربط اضافه شده و در چارچوب این آیین نامه و سایر مصوبات هیأت وزیران، به موجب ماده (۷۸) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و با رعایت قانون نحوه هزینه کرد اعتباراتی که به موجب قانون از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند هزینه خواهد شد.

تبصره ۱- تنخواه مذکور حداکثر تا پایان همان سال از محل صرفه جویی در اعتبارات عمومی و یا اصلاح بودجه سالانه تسویه خواهد شد.

نکته برداری ۱

تبصره ۲- مبلغ مذکور به حساب جداگانه ای که خزانه تعیین می نماید واریز می گردد. محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

۱- جدول مزبور در آرشيو اداره كل تدوين و نتيج قوانين و مقررات موجود می باشد. **این نامه اجرایی ماده (۱۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت**

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۱۸۴۵ تا ۲۶۳۳۲ هـ

تاریخ: ۱۳۸۱.۰۶.۰۲

ماده ۱- وزارت آموزش و پرورش (سازمان های آموزش و پرورش استان ها) مکلف است درآمد حاصل از رایبه خدمات در مراکز رفاهی (باشگاه های فرهنگی، خانه های معلم) و مراکز بهداشتی، درمانی فرهنگی (که یا مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده اند) را به حساب درآمدهای اختصاصی سازمان های آموزش و پرورش استان ها نزد خزانه استان واریز کند و معادل صد درصد (۱۰۰٪) آن را تا سقف مقرر در قوانین بودجه سالیانه از محل اعتبار درآمد اختصاصی مربوط جهت انجام هزینه های تعمیر و نگهداری، تجهیز، توسعه و بهره برداری از مراکز مذکور به مصرف برساند.

ماده ۲- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود کلیه نیروهای مورد نیاز این مراکز را از منابع نیروی انسانی خود با حفظ پست سازمانی تأمین کند.

ماده ۳- تمامی اموال و دارایی ها و تأسیساتی که از محل درآمد مذکور خریداری شده یا ایجاد خواهد شد، اموال دولتی محسوب می شوند و تابع آیین نامه اموال دولتی خواهند بود.

محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

این نامه اجرایی ماده (۲۱) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

شماره: ۲۳۷۶۳ تا ۲۶۹۷۸ هـ

تاریخ: ۱۳۸۱.۰۵.۲۷

ماده ۱- در این آیین‌نامه، منظور از صندوق تعاون و سرمایه‌گذاری، صندوق‌های تعاون و سرمایه‌گذاری بنیاد تعاون سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ارتش جمهوری اسلامی ایران، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می‌باشد.

ماده ۲- سهم هر یک از صندوق‌ها از اعتباری که به همین منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود با توجه به میزان سرمایه‌گذاری ماهیانه و متناسب با تعداد پرسنل فاقد مسکن و داوطلب شرکت در طرح تأمین مسکن خواهد بود که توسط ستاد کل نیروهای مسلح تعیین می‌گردد.

ماده ۳- میزان کمک ماهانه دولت در چارچوب اعتبارات مصوب به ازای هر فرد از پرسنل کادر شاغل سپرده‌گذار نیروهای مسلح، برابر با یک چهارم میزان سرمایه‌گذاری پرسنل داوطلب خواهد بود که از پنج درصد (۵٪) مجموع حقوق و فوق‌العاده شغل وی بیشتر نخواهد بود.

ماده ۴- بهره مندی از تسهیلات موضوع این ماده مانع از جذب تسهیلات بانکی توسط بنیادهای تعاون و صندوق‌های قرض الحسنه و همچنین پرسنل متقاضی نخواهد بود.

ماده ۵- در جهت تأمین مسکن پرسنل نیروهای مسلح، وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان ملی زمین و مسکن، شهرداریها و بانکها همکاری لازم را با نیروهای مسلح به عمل خواهند آورد.

ماده ۶- آن دسته از پرسنلی که قبلاً زمین یا مسکن دولتی دریافت کرده باشند در شمول این آیین‌نامه قرار نمی‌گیرند.

ماده ۷- پرسنل نیروهای مسلح از مزایا و تسهیلات این آیین‌نامه تنها یک بار در طول خدمت بهره‌مند می‌گردند.

ماده ۸- اعتبارات مورد نیاز این آیین‌نامه از محل اعتبارات ردیف خاصی که هر ساله در قانون بودجه سنواتی که به همین منظور پیش‌بینی می‌گردد تأمین خواهد شد.

نگته برزاری ۱

هست
خوب
بهر
شه
قر
سا
ما
دا
آ
ه

ماده ۹- سپرده‌گذاری پرسنل نیروهای نظامی و انتظامی و وجوه پرداختی دولت به ازای اینگونه سپرده‌گذاری‌ها نزد یکی از بانک‌های عامل یا صندوق‌های تعاون و سرمایه‌گذاری خواهد شد.

ماده ۱۰- وجوه سپرده و سرمایه‌گذاری شده موضوع این آیین‌نامه صرفاً برای خرید یا احداث مسکن قابل استفاده است و چنانچه پرسنل سپرده‌گذار تا زمان رهایی از خدمت از وجوه مذکور بدین منظور استفاده ننموده باشند، وجوه سپرده‌گذاری شده عیناً به پرسنل ذی‌نفع و در صورت فوت به خانواده آنان مسترد خواهد شد.

ماده ۱۱- منظور از مسکن موضوع این آیین‌نامه، واحدهای مسکونی هستند که در آنها الگوی حمایتی وزارت مسکن و شهرسازی رعایت شده باشد.

ماده ۱۲- صندوقهای موضوع ماده یک، مکلفند گزارش عملکرد این آیین‌نامه را هر شش ماه یک بار به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون‌های امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.
محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۱۵۷۷۸-ت ۳۷۰۵۵هـ

تاریخ: ۱۳۸۲-۰۳-۲۸

ماده ۱- نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که از این پس در این آیین‌نامه "واحد اجرایی" نامیده می‌شوند عبارتند از: هر واحد مشخص و معین شده از سوی نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا هس)، ارتش جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمانهای وابسته به آنها، که برای انجام عملیات اجرایی طرحها و پروژه‌های عمرانی قرارداد بیمتکاری منعقد نمایند.

ماده ۲- دستورالعمل خاص تعیین صلاحیت و رتبه‌بندی واحدهای اجرایی موضوع این آیین‌نامه با رعایت رسته کار و سقف مبلغ اعلام شده توسط سازمان مدیریت

نگته برزاری ۱

برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و ابلاغ خواهد گردید
ماده ۳ - وجوه دریافتی از بابت هر قرارداد اعم از صورت وضعیتها، تعدیلهای ماهانه تفاوتها و غیر آن به حساب خزانه واریز می شود و معادل آن از محل اعتبار منظور شده در قانون بودجه سالانه در اختیار واحد اجرایی مربوط قرار می گیرد تا برای هزینه های مرتبط با قرارداد و نیز تقویت واحد اجرایی مربوط و جایگزینی استهلاک ماشین آلات و تجهیزات مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره - برای هر یک از واحدهای اجرایی بر حسب درخواست آنها، ذی حساب نسبت به افتتاح حسابهای بانکی مورد نیاز اقدام خواهد نمود.

ماده ۴ - به استناد ماده (۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به دستگاههای اجرایی کشور اجازه داده می شود در قراردادهای بیمه انکاری موضوع این آیین نامه علاوه بر تضمینهای موجود، تضمین نامه بالاترین مقام واحد اجرایی متضمن تاریخ صدور مبلغی که باید تأدیه شود، نام دستگاه اجرایی گیرنده وجه و تاریخ پرداخت (اعم از موعد معین یا عندالمطالبه) یا امضای مقام مذکور را نیز برای شرکت در مناقصه به عنوان ضمانت پیش پرداخت و حسن انجام کار قبول نمایند.

تبصره - در صورت عدم انجام تعهدات موضوع تضمین نامه فوق وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) مکلف است با درخواست دستگاه اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مبلغ تضمین نامه را از محل موجودی حساب درآمد اختصاصی موضوع ماده (۲۲) قانون یادشده به دستگاه اجرایی ذی نفع مسترد نماید.

ماده ۵ - واحدهای اجرایی می توانند ضامنت، مصالح اضافی، ماشین آلات، تجهیزات و اثاثیه کارگاهی مازاد را متناسب با نیاز خود تبدیل یا به فروش رسانند.
 تبصره - در حین اجرای قراردادهای بیمه انکاری، واحدهای اجرایی موظفند از ایجاد تعهدات مالی، استخدامی و بیمه ای برای نیروهای مسلح (ارتش، سپاه، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح) خودداری کنند.
 محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

کتابخانه

آیین نامه اجرایی ماده (۲۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۱۰۷۲۷۷، ت ۲۶۵۸۸ هـ

تاریخ: ۱۳۸۱، ۰۳، ۲۹

ماده ۱ - داروخانه های دانشگاه های علوم پزشکی که با اهداف آموزش و ارائه خدمات دارویی و بهداشتی خارج از بیمارستان ها و مراکز بهداشتی و درمانی تأسیس گردیده اند مشمول این آیین نامه می باشند.

ماده ۲ - اداره داروخانه های موضوع ماده (۱) به صورت خودگردان و بدون اتکاء به اعتبارات دولتی خواهد بود و وجوه حاصل از فروش دارو، سایر اقلام مرتبط با داروخانه و ارائه خدمات دارویی به حساب درآمد اختصاصی دانشگاه ذی ربط نزد خزانه واریز و معادل وجوه واریزی از محل هزینه و درآمدهای اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور خواهد شد جهت خرید مجدد دارو و سایر اقلام مندرج در این ماده طبق ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و انجام هزینه های جاری و پرسنلی داروخانه صرف خواهد شد.

ماده ۳ - دانشگاه ذی ربط موظف است برای داروخانه یا داروخانه های تحت پوشش حسابداری مستقل ایجاد نماید.

تبصره - در صورتی که دانشگاه دارای چند داروخانه باشد می تواند داروخانه ها را به صورت یک مجموعه واحد اداره نماید.

ماده ۴ - ذی حساب هر دانشگاه باید برای داروخانه های تحت پوشش در یکی از بانکهای محاز کشور حساب بانکی مستقل غیر قابل برداشت افتتاح نماید. وجوه واریزی می بایست به حساب خزانه واریز و معادل حد درصد (۱۰۰٪) آن از محل اعتبار منظور شده در قانون بودجه توسط ذی حساب دانشگاه درخواست و عیناً به داروخانه عودت و با رعایت قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و آیین نامه مربوط (آیین نامه عالی و معاملاتی دانشگاه ها و -

کتابخانه

وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) صرف هزینه‌های مندرج در ماده (۲) این آیین‌نامه شود.

ماده ۵- مسؤول یا رئیس امور مالی داروخانه (عامل ذی‌حساب) موظف است علاوه بر تهیه و تنظیم دفاتر و صورت‌حساب‌های مالی ماهانه مورد نیاز ذی‌حساب، هر ماه تراز عملیات مالی داروخانه را تنظیم و از طریق رئیس داروخانه به اطلاع رئیس دانشگاه یا مقامات مجاز از طرف او برساند.

ماده ۶- رئیس داروخانه و یا داروخانه‌ها از بین داروسازان دانشگاه به پیشنهاد مدیریت دارویی و غذایی دانشگاه توسط رئیس دانشگاه منصوب می‌گردد و مسؤولیت کلیه امور اداری و مالی به عهده رئیس داروخانه‌ها می‌باشد و نامبرده در مقابل دانشگاه و دستگاه‌های نظارتی پاسخگو خواهد بود.

تبصره - در دانشگاه‌های که دارای دانشکده داروسازی فعال می‌باشند رئیس داروخانه به پیشنهاد رئیس دانشکده داروسازی و حکم رئیس دانشگاه تعیین می‌گردد.

ماده ۷- کارکنان داروخانه‌ها تابع قانون کار و تأمین اجتماعی خواهند بود. بکارگیری نیروهای جدید در این‌گونه داروخانه‌ها بر اساس نیاز به درخواست رئیس داروخانه‌ها و تأیید رئیس یا معاونت پشتیبانی دانشگاه و در قالب قانون کار مجاز خواهد بود.

ماده ۸- دانشگاه موظف است در پایان هر سال مالی با رعایت مقررات نسبت به انبارگردانی داروخانه‌ها اقدام و وضعیت عملیات انجام شده در طول سال را از نظر مالی و فنی تأیید و با تحلفات احتمالی انجام شده را به مراجع ذی‌ربط اعلام نماید.

تبصره - سایر مواردی که در این آیین‌نامه پیش بینی نشده تابع آیین‌نامه مالی و معاملاتی و ضوابط حاکم بر دانشگاه‌ها خواهد بود.

ماده ۹- این آیین‌نامه از تاریخ ۱۳۸۱.۱.۱ قابل اجرا است.
محمدرضا عارف - معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

ماده ۱- کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور- مصوب ۱۳۶۶ - و سایر شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها متعلق به "مشترکاً" به وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و شرکت‌های دولتی به استثنای بانکها و موسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه قانونی تعلق داشته باشد و همچنین شرکت‌ها و موسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات شرکت‌های تابعه و وابسته به وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه، سازمان صنایع ملی ایران و شرکت‌های تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا که در این آیین‌نامه دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند مشمول مفاد این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) این آیین‌نامه با رعایت سیاست واگذاری امور خدماتی به بخش غیر دولتی و در قالب بودجه موصوب به ترتیب زیر می‌توانند خودروی سواری داخلی خریداری نمایند.

تبصره ۱- بودجه مصوب برای دستگاه‌های اجرایی مشمول مقررات این آیین‌نامه که از اعتبارات درآمد عمومی استفاده می‌نمایند، اعتبار معین شده در موافقتنامه مبادله شده یا سازمان مدیریت و برنامه ریزی (کشور- استان) می‌باشد.

تبصره ۲- بودجه موصوب برای دستگاه‌های اجرایی مشمول مقررات این آیین‌نامه که از اعتبارات درآمد عمومی استفاده نمی‌نمایند، اعتبار سرمایه ای معین شده از سوی مجمع عمومی یا شورای عالی مربوط در سقف بودجه مصوب یا اصلاحی و برای سایر دستگاه‌های اجرایی مشمول مقررات این آیین‌نامه از طرف وزیر مربوط براساس موسسه ذیربط که صرفاً برای خرید خودروی سواری داخلی اختصاص داده می‌شود.

ماده ۳- قید حسارت خودروی سواری داخلی در بودجه مصوب برای خرید آن خودروی می باشد و حسب مورد سازمان شهرت و برنامه ریزی کشور یا استان و یا دستگاه اداری می باید عنوان خرید خودروی سواری داخلی را برای انتشار همین شده در بودجه مصوب مزبور لحاظ نماید.

ماده ۴- تعیین تعداد نوع (تاریری و سیستم) خودروی سواری داخلی در قالب بودجه مصوب برای دستگاههای اجزای مشمول مقررات این آیین نامه به عهده کمیسیون متوسط ماده ۲۰۷ بجه قانونی نحوه استفاده از اوتومبیلهای دولتی و فروش اوتومبیلهای زائد - مصوب ۱۳۵۸ - شورای انقلاب اسلامی ایران می باشد.

تبصره - نحوه تشکیل کمیسیون موضوع این ماده بر اساس لایحه قانونی یاد شده و آیین نامه اداری آن از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می گردد.

ماده ۵- خودروی سواری داخلی وسیله نقلیه زمینی است که برنی جمل انسان ساخته شده و ظرفیت آن با راننده حداکثر شش نفر است - ظرفیت خودروی سواری (استیشن) با راننده حداقل ۷ حداکثر هفت نفر است.

ماده ۵- خرید خودروی سواری داخلی با پلاک انتظامی شخص از بودجه مصوب تحت هر عنوان ممنوع است.

تبصره - انکماش پلاک انتظامی به خودروهای سواری دولتی مشمول مقررات لایحه قانونی نحوه استفاده از اوتومبیلهای دولتی و فروش اوتومبیلهای زائد می باشد.

ماده ۶- خرید خودروی سواری خارجی از سوی نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور در قالب بودجه مصوب و تعیین تعداد و نوع آن به تشخیص وزیر امور خارجه یا نهادت مقررات مربوطه یا مراجع می باشد.

ماده ۷- تشخیص تعیین تعداد نوع خودروهای خارجی در قالب بودجه مصوب برای نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیات وزیران می باشد.

ماده ۸- سایر احکام مربوطه به خودروی سواری که در این آیین نامه قید نشده حسب مورد مشمول مقررات لایحه قانونی نحوه استفاده از اوتومبیلهای دولتی و فروش اوتومبیلهای زائد - مصوب ۱۳۵۸ - شورای انقلاب و آیین نامه اداری آن و ضوابط مربوطه می باشد.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا شرف

این نامه اجرایی ماده (۳۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

مصوب ۱۳۸۰

شماره: ۲۷۹۲۰۱۰۳۲۲۲۲

تاریخ: ۱۳۸۱.۰۲.۲۲

ماده ۹- تعاریف و مقایسه:

الف - بورسیه به دانشجویانی اطلاق می گردد که با رعایت ضوابط، کلیه هزینه های رزالی و آوری آنان از طرف دولت پرداخت گردد.

ب - اعزاس (از رزگی) به دانشجویانی اطلاق می گردد که با رعایت ضوابط و مجوز رزری دولت هزینه های رزالی خود را پرداخت کنند.

ماده ۲- وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای خرید تجهیزات آزاد نمونه مدارک و وثایق و همچنین دریافت حسارت از دانشجویان بورسیه و یا اعزاسی که از ایفای تعهدات خودداری کرده و یا می کنند از دانشجویان بورسیه معادل ارزشهای پرداختی به نرخ زمان بازپرداخت با احتساب سایر هزینه های رزالی، و از دانشجویان اعزاسی معادل مبلغ تفاوت رزالی نرخ روز ارز و نرخ برداشت شده خالی را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه داری کل) واریز می نمایند.

ماده ۳- در مواردی که به منظور بازگشت دانشجویان بورسیه و اعزاسی و اتمام تعهدات مربوطه، تضمین ضمانت اخذ گردیده است در صورت عدم ایفای تعهدات و عدم پرداخت حسارت مربوط از طرف دانشجویان، ضامن مکلف به استرداد هزینه ها و